ಬಂಟ್ವಾಳ ತಾಲೂಕಿನ ಬಿ.ಸಿ.ರೋಡು ವಲಯದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳ ಆರ್ಥಿಕ ಸೇರ್ಪಡೆಯ ಒಂದು ಅಧ್ಯಯನ

ಕನ್ನಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ಎಂ.ಫಿಲ್ ಪದವಿಗಾಗಿ ಸಾದರಪಡಿಸಿದ ಸಂಪ್ರಬಂಧ
(ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಅಧ್ಯಯನ ವಿಭಾಗ)

ಸಂಶೋಧಕರು

ಶ್ರೀಮತಿ ಶೈಲಜ

ಮಾರ್ಗದರ್ಶಕರು

ಡಾ. ಜಾನ್ಸನ್ ಡಿ'ಸೋಜಾ

ಸರಕಾರಿ ಪ್ರಥಮ ದರ್ಜೆ ಮಹಿಳಾ ಕಾಲೇಜು
ಬಲ್ಮಠ, ಮಂಗಳೂರು

2017

ನೋಂದಣಿ ಸಂಖ್ಯೆ- 16111030055

ಕರ್ನಾಟಕ ಥಿಯೊಲಾಜಿಕಲ್ ಸಂಶೋಧನಾ ಕೇಂದ್ರ
ಬಲ್ಮಠ, ಮಂಗಳೂರು-575001

ಬಂಟ್ವಾಳ ತಾಲೂಕಿನ ಬಿ.ಸಿ.ರೋಡು ವಲಯದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳ
ಆರ್ಥಿಕ ಸೇರ್ಪಡೆಯ ಒಂದು ಅಧ್ಯಯನ

ಹಂಪಿ ಕನ್ನಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ಎಂ.ಫಿಲ್ ಪದವಿಗಾಗಿ ಸಾದರಪಡಿಸಿದ ಸಂಪ್ರಬಂಧ
(ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಅಧ್ಯಯನ ವಿಭಾಗ)

ಸಂಶೋಧಕರು

ಶ್ರೀಮತಿ ಶೈಲಜ

ಮಾರ್ಗದರ್ಶಕರು

ಡಾ. ವಾಲ್ಟರ್ ಡಿ'ಸೋಜಾ
ಸರಕಾರಿ ಪ್ರಥಮ ದರ್ಜೆ ಮಹಿಳಾ ಕಾಲೇಜು
ಬಲ್ಮಠ, ಮಂಗಳೂರು

2017

ನೋಂದಣಿ ಸಂಖ್ಯೆ– 161111030055

ಕರ್ನಾಟಕ ತಿಯೋಲಾಜಿಕಲ್ ಸಂಶೋಧನಾ ಕೇಂದ್ರ

ಬಲ್ಮಠ, ಮಂಗಳೂರು–575001

ಯೋಗ್ಯತಾ ಪತ್ರ

ಶ್ರೀಮತಿ ಶೈಲಜ ಅವರು ನನ್ನ ಸಲಹೆ ಮತ್ತು ಮಾರ್ಗದರ್ಶನದಲ್ಲಿ **'ಬಂಟ್ವಾಳ ತಾಲೂಕಿನ ಬಿ.ಸಿ.ರೋಡು ವಲಯದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳ ಆರ್ಥಿಕ ಸೇರ್ಪಡೆಯ ಒಂದು ಅಧ್ಯಯನ'** ಎಂಬ ಶಿರ್ಷಿಕೆಯ ಈ ನಿಬಂಧವನ್ನು ಎಂ.ಫಿಲ್. ಪದವಿ ಪ್ರಾಪ್ತಿಗಾಗಿ ಹಂಪಿ ಕನ್ನಡ ವಿಶ್ವವಿಧ್ಯಾನಿಲಯಕ್ಕೆ ಸಲ್ಲಿಸಬೇಕೆಂದು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈ ನಿಬಂಧವು ಸಂಶೋಧಕರ ಸ್ವಂತ ಪರಿಶ್ರಮ , ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ, ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಸಂಗ್ರಹ ಮತ್ತು ಸಂಶೋಧನೆಯ ಫಲಸ್ವರೂಪವಾಗಿದೆ. ಇವರು ನಿಬಂಧದ ವಿಷಯವನ್ನು ಅಥವಾ ಇದರ ಯಾವುದೇ ಭಾಗವನ್ನು ಈ ಮೊದಲು ಯಾವುದೇ ಪದವಿಗಾಗಿ ಹಾಗೂ ಇನ್ನಿತರ ಉದ್ದೇಶಗಳಿಗಾಗಿ ಬಳಸಿಕೊಂಡಿಲ್ಲ.

ದಿನಾಂಕ: 22-8-2017

ಡಾ. ವಾಲ್ಟರ್ ಡಿ'ಸೋಜಾ
ಸಂಶೋಧನಾ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಕರು
ಕರ್ನಾಟಕ ತಿಯೋಲಾಜಿಕಲ್ ಸಂಶೋಧನಾ ಕೇಂದ್ರ
ಬಲ್ಮಠ ಮಂಗಳೂರು–575001

Dr. Walter D Souza
Assistant Professor
Govt. First Grade College For Women
Balmatta, MANGALURU - 575 001

ಪ್ರಮಾಣ ಪತ್ರ

ಹಂಪಿ ಕನ್ನಡ ವಿಶ್ವವಿಧ್ಯಾಲಯದ ಎಂ.ಫಿಲ್. ಪದವಿಗಾಗಿ ಸಾದರ ಪಡಿಸುವ **'ಬಂಟ್ವಾಳ ತಾಲೂಕಿನ ಬಿ.ಸಿ.ರೋಡು ವಲಯದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳ ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ಪರ್ಧೆಯ ಒಂದು ಅಧ್ಯಯನ'** ಎಂಬ ಶೀರ್ಷಿಕೆಯ ನಿಬಂಧವು ಸ್ವತಂತ್ರ ಕೃತಿಯಾಗಿದ್ದು ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ ಮತ್ತು ಅಧ್ಯಯನದ ಫಲೋದಯವಾಗಿದೆ. ಮಂಗಳೂರಿನ ಕರ್ನಾಟಕ ತಿಯೋಲಾಜಿಕಲ್ ಸಂಶೋಧನಾ ಕೇಂದ್ರದಲ್ಲಿ ಡಾ. ವಾಲ್ಟರ್‌ಡಿ'ಸೋಜಾ ಅವರ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನದಲ್ಲಿ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿದ ಈ ನಿಬಂಧವನ್ನು ಬೇರಾವುದೇ ಪದವಿ, ಡಿಪ್ಲೋಮ ಅಥವಾ ತತ್ಸಮಾನ ಉಪಾಧಿಗಳ ಪ್ರಾಪ್ತಿಗಾಗಿ ಅಥವಾ ಆರ್ಥಿಕ ಲಾಭಕ್ಕಾಗಿ ಇಡಿಯಾಗಿ ಅಥವಾ ಬಿಡಿಯಾಗಿ ಬಳಸಿಕೊಂಡಿಲ್ಲವೆಂದು ನಾನು ಈ ಮೂಲಕ ದೃಢಪಡಿಸುತ್ತೇನೆ.

Shailaja Kiran

ದಿನಾಂಕ: 22.8.017

ಶ್ರೀಮತಿ ಶೈಲಜ

ಸಂಶೋಧಕರು ಕರ್ನಾಟಕ ತಿಯೋಲಾಜಿಕಲ್ ಸಂಶೋಧನಾ ಕೇಂದ್ರ

ಬಲ್ಮಠ ಮಂಗಳೂರು–೫೭೫೦೦೧

ಅಧ್ಯಯನದ ವಿವರಗಳು

ಕೋಷ್ಟಕಗಳ ಪಟ್ಟಿ

ಅಧ್ಯಾಯ 1.

ಅಧ್ಯಯನದ ಸ್ವರೂಪ ಮತ್ತು ವ್ಯಾಪ್ತಿ

ಅಧ್ಯಾಯ1

ಅಧ್ಯಯನದ ಸ್ವರೂಪ ಮತ್ತು ವ್ಯಾಪ್ತಿ

1.1 ಮುನ್ನುಡಿ:

ಈ ಪ್ರಬಂಧದ ಪ್ರಮುಖ ಉದ್ದೇಶ ಜನಸಾಮಾನ್ಯರು ಆರ್ಥಿಕ ಸೇರ್ಪಡೆಯಲ್ಲಿ ಪಾಲ್ಗೊಳ್ಳುವುದರ ಬಗ್ಗೆ ವಿಮರ್ಶಿಸುವುದಾಗಿದೆ. ವೇಗವಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿರುವ ಭಾರತದ ಅರ್ಥವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಸುಸ್ಥಿರ ಬೆಳವಣಿಗೆಯನ್ನು ಸಾಧಿಸಲು ಆರ್ಥಿಕ ಸೇರ್ಪಡೆ ಎನ್ನುವ ಪರಿಕಲ್ಪನೆ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಜೀವಿಸುವ ಎಲ್ಲಾ ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನರನ್ನು ಅಧಿಕ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಔಪಚಾರಿಕ ಹಣದ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಅನುಭೋಗಿಗಳನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಲು ಉತ್ತೇಜಿಸುತ್ತದೆ. ಆರ್ಥಿಕ ಸೇರ್ಪಡೆ ಅರ್ಥವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಎಲ್ಲಾ ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನರನ್ನು ಅಂದರೆ ಬಡವರು , ಮದ್ಯಮವರ್ಗ, ಕಡಿಮೆ ಆದಾಯ, ದುರ್ಬಲ ವರ್ಗದವರು, ನಿರ್ಲಕ್ಷಿತ ಜನರ ಗುಂಪು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಕೂಡ ಹಣಕಾಸಿನ ಸೇವೆಗಳಾದ ಉಳಿತಾಯ, ಸುಲಭ ಪಾವತಿ ಸೌಲಭ್ಯ, ಹಣದ ರವಾನೆ ಸೌಲಭ್ಯ, ಸಾಲ, ವಿಮೆ ಇತ್ಯಾದಿ ಸೇವೆಗಳಿಗೆ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಅತಿ ಕಡಿಮೆ ದರದ ಮೂಲಕ ಒದಗಿಸಿ ಜನರನ್ನು ಹಣಕಾಸಿನ ಸಂಸ್ಥೆಯೊಂದಿಗೆ ಸೇರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ಇದರ ಮೂಲಕ ಜನರ ಆರ್ಥಿಕಾಭಿವೃದ್ದಿಗೆ ಸಹಕಾರಿಯಾಗುವುದಾಗಿದೆ. ಇನ್ನೊಂದು ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಹೇಳಬೇಕಾದರೆ ಆರ್ಥಿಕ ಸೇರ್ಪಡೆ ಎಂದರೆ ಹಣಕಾಸಿನ ಸೌಲಭ್ಯವೇ ದೊರೆಯದ ಜನ ಸಮುದಾಯಕ್ಕೆ ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ಸೌಲಭ್ಯವನ್ನು ದೊರೆಕಿಸಿಕೊಡುವುದಾಗಿದೆ.

ಭಾರತದ ಸಮಗ್ರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಹಣಕಾಸಿನ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ದೇಶದ ಎಲ್ಲಾ ವಲಯಕ್ಕೂ ತಲುಪ ಬೇಕೆನ್ನುವ ಮಹತ್ವದ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಲು 1950ರಲ್ಲಿ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಆಲ್ ಇಂಡಿಯಾ ರೂರಲ್ ಕ್ರೆಡಿಟ್ ಸರ್ವೆಯ ಅಧ್ಯಯನದ ಸಾರಾಂಶ ಬಹುಮುಖ್ಯ ಕಾರಣವಾಯಿತು. ಈ ಅಧ್ಯಯನವು ಹಣಕಾಸಿನ ಸಂಸ್ಥೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಪಟ್ಟಣ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಬೀಡುಬಿಟ್ಟಿದ್ದು ಅಧಿಕವಾಗಿ ಪಟ್ಟಣ ಪ್ರದೇಶದ ಜನರು ಇದರ ಅನುಬೋಗಿಗಳಾಗಿದ್ದಾರೆ, ಮತ್ತು ರೈತರು ಬಡ್ಡಿವ್ಯಾಪಾರಸ್ಥರ ಕೈಯಾಳುಗಳಾಗಿದ್ದಾರೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಬೆಳಕಿಗೆ ತಂದಿತು. ಈ ಅಪಾಯವನ್ನು ಮನಗಂಡ ರಿಜರ್ವ ಬ್ಯಾಂಕು ಮತ್ತು ಭಾರತ ಸರಕಾರ ಜಂಟಿಯಾಗಿ ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ಕ್ಷೇತ್ರವನ್ನು ಬೆಳೆಸುವಲ್ಲಿ ಪಣತೊಟ್ಟವು. 1955 ರಲ್ಲಿ ಮೂಡಿಬಂದ ಸ್ಟೇಟ್ ಬ್ಯಾಂಕಿನ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕರಣ, 1969, 1980 ಮತ್ತು 2013 ರ ಒಟ್ಟು 27 ಬ್ಯಾಂಕುಗಳ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕರಣ, 1970 ರ ಪ್ರಮುಖ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಯೋಜನೆ, ಕೃಷಿ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ, ಸಣ್ಣ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ, ಮತ್ತು ಕೃಷಿಯೇತರ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಿಗೆ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಲು 1982 ಜುಲೈಯಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಿದ

ನಬಾರ್ಡ್, 1975 ರ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಗ್ರಾಮೀಣ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳ ಸ್ಥಾಪನೆ, 1989 ರಲ್ಲಿ ಜಾರಿಗೆ ಬಂದ ಸ್ವಸಹಾಯ ಗುಂಪುಗಳು, ಕಿಸಾನ್ ಕ್ರೆಡಿಟ್ ಕಾರ್ಡ್ ಯೋಜನೆಗಳೆಲ್ಲವೂ ಮೂಖ ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿವೆ.

2005ರಲ್ಲಿ ಆಗಿನ ರಿಜರ್ವ್ ಬ್ಯಾಂಕಿನ ಗವರ್ನರ್ ಆಗಿದ್ದ ವೈ. ವೇಣುಗೋಪಾಲ ರೆಡ್ಡಿಯವರು ವಾರ್ಷಿಕ ನೀತಿ ಹೇಳಿಕೆಯಲ್ಲಿ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟು ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು ಬೀಡುಬಿಟ್ಟಿದ್ದರೂ ಅತ್ಯಧಿಕ ಜನ ಇನ್ನೂ ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ಮಾಹಿತಿ ಮತ್ತು ಸೌಲಭ್ಯದಿಂದ ವಂಚಿತರಾಗಿದ್ದಾರೆ ಎನ್ನುವ ಕಳವಳವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುತ್ತಾ, ಎಲ್ಲಾ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು ಆರ್ಥಿಕ ಸೇರ್ಪಡೆ ಎನ್ನುವ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಶಿಫಾರಸ್ಸನ್ನು ಮಾಡಿದರು. (ವಿಕಿಪೀಡಿಯಾ.ಓರ್ಗ್) ಅದರಂತೆ ನಬಾರ್ಡ್, ರಿಜರ್ವ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಹಾಗೂ ಭಾರತ ಸರಕಾರ ಆರ್ಥಿಕ ಸೇರ್ಪಡೆಯನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪಡಿಸುವಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಕೆಲವು ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಅರ್ಥವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ತಂದವು ಅವೆಂದರೆ ಗ್ರಾಹಕನ ನೆರವು ದಾಣ, ಸಾಲ ಮಾಹಿತಿ ದಾಣ, ಆಧಾರ್ ಯೋಜನೆ, ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕೃಷಿ ವಿಮೆ ಯೋಜನೆ, ಸಾಮಾನ್ಯ ಕ್ರೆಡಿಟ್ ಕಾರ್ಡ, ನೊ ಫ್ರಿಲ್ಸ್ ಖಾತೆ, ಪ್ರೊಜೆಕ್ಷನ್ ಆನ್ ಪ್ರೊಸೆಸರ್ ಕಾರ್ಡ, ಎಟಿಎಮ್, ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಹಣಕಾಸು ನಿಧಿ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಥೆಗಳು, ಸಾಮಾಜಿಕ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ಸರ್ಕಾರೇತರ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು, ವ್ಯವಹಾರ ವರದಿಗಾರರ ಸ್ಥಾಪನೆ, ಸ್ವಸಹಾಯ ಗುಂಪುಗಳು, ರಾಷ್ಟ್ರವ್ಯಾಪಿ ಎಲೆಕ್ಟ್ರೊನಿಕ್ ಆರ್ಥಿಕ ಸೇರ್ಪಡೆಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆ, ನಿವೃತ್ತಿ ಯೋಜನೆ, ಆರ್ಥಿಕ ಸೇರ್ಪಡೆ ನಿಧಿ, ಇ- ಗ್ರಾಮ, ಪೊಸ್ಟ್ ಆಫೀಸುಗಳ ವಿಲೀನೀಕರಣ, ಆರ್ಥಿಕ ಸೇರ್ಪಡೆ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ನಿಧಿ, ಪೇಟೆ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೆ ಬೇರೆ ವಿಧದ ಆರ್ಥಿಕ ಸೇರ್ಪಡೆ ಯೋಜನೆ, ಸರ್ಕಾರದ ಯೋಜನೆಗಳ ಉಪಯೋಗಗಳ ವರ್ಗಾವಣೆಗೆ ಎಲೆಕ್ಟ್ರಾನಿಕ್ ಮಾಧ್ಯಮ, ಹಣಕಾಸಿನ ಸಾಕ್ಷರತೆಗೆ ದೂರದರ್ಶನದ ಬಳಕೆ , ಸಹಕಾರಿ ಸಂಘಗಳ ಮತ್ತು ಗ್ರಾಮೀಣ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳ ಬೆಂಬಲ, ರೈತರ ಸಂಘ ಸ್ಥಾಪನೆ, ಮೊಬೈಲ್ ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್, ಕಿಸ್‌ಕೊ, ಎಸ್. ಎಮ್. ಎಸ್. ಎಚ್ಚರಿಕೆಗಳು, ಆನ್‌ಲೈನ್ ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್, ವ್ಯವಹಾರಿಕ ವಾಹನ ಸಾಲ, ಎರಡು ಚಕ್ರ ವಾಹನ ಸಾಲ, 2014 ರ ನಂತರದ ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿ ಮುದ್ರಾ ಯೋಜನೆ, ಜೀವ ವಿಮೆ, ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿ ಜನ್ ಧನ್ ಯೋಜನೆ, ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿ ಸೋಶಿಯಲ್ ಸೆಕ್ಯೂರಿಟಿ ಸ್ಕೀಮ್, ಸ್ಟಾಂಡ್ ಅಪ್ ಇಂಡಿಯಾ ಸ್ಕೀಮ್ ಇತ್ಯಾದಿ.

ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ಕ್ಷೇತ್ರವು ಇತ್ತೀಚಿನ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಅಭೂತ ಪೂರ್ವ ಸಾಧನೆಯನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದೆ ಆದರೆ ಎಲ್ಲೊ ಒಂದು ಕಡೆ ಸ್ಪರ್ಧಾತ್ಮಕ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಲಾಭಕ್ಕಾಗಿ ಸೆಣಸಾಡುತ್ತಿದೆ ಎಂದರೆ ತಪ್ಪಾಗಲಾರದು. ವಾಣಿಜ್ಯ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳ ಮತ್ತು ಗ್ರಾಮೀಣ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳ

ಶಾಖೆಗಳು ದಿನದಿಂದ ದಿನಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತಲಿದೆ. ಸರಿಸುಮಾರು 1969ರಲ್ಲಿ ಇದ್ದ 8,321 ಶಾಖೆಗಳು 31 ನೇ ಮಾರ್ಚ್ 2004ರ ಹೊತ್ತಿಗೆ 69,170 ಶಾಖೆಗಳಿಗೆ ಏರಿತು. ಹಾಗೆಯೇ 31ನೆ ಮಾರ್ಚ್ 2009 ಮತ್ತು 2010 ರಷ್ಟೊತ್ತಿಗೆ 82,794 ರಿಂದ ಇದು 87,768ನ್ನು ಮಟ್ಟಿತ್ತು. ಆದರೆ ಪ್ರತಿ ಶಾಖೆಗೆ ಸರಾಸರಿ ಗ್ರಾಹಕರ ಸಂಖ್ಯೆ 1969 ರಲ್ಲಿ ಇದ್ದ 64,000 ವು 31ನೇ ಮಾರ್ಚ್ 2010 ಕ್ಕೆ 14,000 ಕ್ಕೆ ಇಳಿಯಿತು. ಅಂದರೆ ಇದರಲ್ಲಿ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುವ ವಿಷಯವೇನೆಂದರೆ ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಆರ್ಥಿಕ ಕಾರ್ಯ ಸಾಧ್ಯತೆಯಲ್ಲಿ ಸುಧಾರಣೆ, ಲಾಭ ಮತ್ತು ಸ್ಪರ್ದಾತ್ಮಕ ಜಗತ್ತಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಒತ್ತು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದು ಹೊರತಾಗಿ ವ್ಯಾಪಕವಾಗಿ ಹಬ್ಬಿರುವ ಜನ ಸಾಮಾನ್ಯರು , ಮಹಿಳೆಯರು, ದುರ್ಬಲ ವರ್ಗದವರು, ನಿರ್ಲಕ್ಷಿತ ಜನರ ಗುಂಪು ಮುಂತಾದ ಜನಸಮುದಾಯದತ್ತ ತನ್ನ ಸೇವೆಯನ್ನು ವ್ಯಾಪಕವಾಗಿ ನಿರ್ವಹಿಸುವಲ್ಲಿ ವಿಫಲವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು (ರಾಜ್ಮನಿ ಸಿಂಗ್, ಎ 2013)

ಇದೀಗ ಸರಿಸುಮಾರು 400 ಮಿಲಿಯನ್ ಜನರು ಅಂದರೆ ಹತ್ತಿರ 6 ಮಿಲಿಯನ್ ಹಳ್ಳಿಗಳು ಮತ್ತು ಅರೆಪಟ್ಟಣ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿನ ಜನರು ಸಣ್ಣ ಸಾಲಗಳಿಗಾಗಿ ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ಸೇವೆಗಳಿಗಾಗಿ ಕಾಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. 45,000 ಕೋಟಿಯಷ್ಟು ಹಣಕಾಸಿನ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಲು ಅವಕಾಶವಿದ್ದರೂ ಕೇವಲ 5 ಶೇಕಡಾದಷ್ಟು ಅಂದರೆ 20 ಮಿಲಿಯನ್ ನಷ್ಟು ಮಾತ್ರ ಈ ವರೆಗೆ ನೀಡಲಾಗಿದೆ. (ಚರಣ್ ಸಿಂಗ್.,2014) ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಹಣಕಾಸಿನ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ದೊರಕದೆ ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ ಹಿಂದುಳಿದಿರುವ ಅನೇಕ ವಿಧದ ಸಮುದಾಯಗಳಿವೆ. ಸಂಘಟಿತ ವಲಯಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಡಾಗ ಶಿಕ್ಷಣ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಕಡಿಮೆ ಸಂಬಳದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ಹೊತ್ತುಕೊಂಡು ತಾತ್ಕಾಲಿಕ ಸೇವೆಯನ್ನು ನೀಡುತ್ತಿರುವ ಶಿಕ್ಷಕ ಮತ್ತು ಶಿಕ್ಷಕೇತರ ವರ್ಗಗಳು, ಸರ್ಕಾರಕ್ಕಾಗಿ ಅತಿ ಕಡಿಮೆ ವೇತನಕ್ಕಾಗಿ ದುಡಿಯುವ ಕಾರ್ಪೋರೇಷನ್ ಕಾರ್ಮಿಕರು, ಇನ್ನೊಂದೆಡೆ ಖಾಸಗಿ ವಲಯಗಳಲ್ಲಿ ರಾತ್ರಿ ಪಾಳಿಯಲ್ಲಿ ದುಡಿಯುವ ಶಿಕ್ಷಿತ ಮತ್ತು ಅಶಿಕ್ಷಿತ ಗುಂಪು, ಮಾಲ್ಸ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಹೋಟೆಲ್ ಕ್ಯಾಂಟಿನ್ ಗಳಲ್ಲಿ ದುಡಿಯುವ ಉದ್ಯೋಗಿಗಳು. ಇನ್ನು ಅಸಂಘಟಿತ ವಲಯದಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ವಲಸೆ ಬಂದು ವಿವಿಧ ವ್ಯಾಪಾರ ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ವರ್ತಕರು, ದಾರಿ ಪಕ್ಕ ಕುಳಿತು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ವಿಧದ ಖಾದ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾರುವ ವ್ಯಾಪಾರಸ್ಥರು, ಮೀನುಗಾರರು, ಬೀಡಿ ಕಾರ್ಮಿಕರು, ಕೂಲಿ ಕಾರ್ಮಿಕರು, ಕ್ಯಾಂಟಿನ್ ನಡೆಸುವವರು, ಬಟ್ಟೆ ವ್ಯಾಪಾರಸ್ಥರು, ದಿನಸಿ ಅಂಗಡಿಯವರು, ಲಾರಿ ಓಡಿಸುವವರು, ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಕೆಲಸಗಳಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿ ಸಂಬಳವನ್ನು ಪಡೆಯುವ ವರ್ಗ, ಹೈನುಗಾರರು, ಅಡಿಕೆ ಸುಲಿಯುವವರು, ಕೃಷಿ ಕಾರ್ಮಿಕರು ಮತ್ತು ರೈತರು ಇತ್ಯಾದಿ ಅದರೊಂದಿಗೆ ನಿರ್ವತ್ತಿ ವೇತನಕ್ಕೆ ಕಾಯುತ್ತಿರುವ ವೃದ್ಧರು,

ಶಾಲೆ ಬಿಟ್ಟ ನಂತರ ದುಡಿಯುವ ಮಕ್ಕಳು, ವಿಧ್ಯಾರ್ಥಿ ವೇತನಕ್ಕಾಗಿ ಕಾಯುವ ವಿಧ್ಯಾರ್ಥಿ ಬಳಗ, ಮಕ್ಕಳ ಹಣವನ್ನೇ ಖರ್ಚಿಗಾಗಿ ಕಾಯುವ ವೃದ್ಧ ತಂದೆ ತಾಯಿಗಳು ಹೀಗೆ ಇನ್ನೂ ಅನೇಕ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸಣ್ಣ ಪುಟ್ಟ ಆದಾಯವನ್ನು ಗಳಿಸುತ್ತಾ, ಸಣ್ಣ ವೇತನವನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡು ಅಥವಾ ಚಿಕ್ಕ ಉಳಿತಾಯವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಜೀವನ ಸಾಗಿಸುತ್ತಿರುವ ಜನ ಸಮುದಾಯವಿದೆ.

ಈ ಎಲ್ಲ ವರ್ಗಕ್ಕೂ ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ಸೌಲಭ್ಯದ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇದ್ದರೂ ಸೇವೆಗಳು ದುಬಾರಿಯಾಗಿರುವುದರಿಂದ, ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ಮಾಹಿತಿಯ ಕೊರತೆ ಇರುವುದರಿಂದ, ಅವಿದ್ಯಾವಂತತೆ, ಹತ್ತಿರದಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲದೆ ಇರುವ ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ಸೌಲಭ್ಯ, ಸಾಕ್ಷ್ಯಸಂಕಲನದ ಕೊರತೆ, ಸುತ್ತ ಮುತ್ತಲಿನ ಜನಸಮುದಾಯದಿಂದ ಬರುವ ಕೀಳರಿಮೆ, ಬಡತನ, ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಮತ್ತು ಮಾನಸಿಕ ಅಡೆತಡೆಗಳು ಅವರನ್ನು ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳದಂತೆ ಮಾಡಿದೆ. ಈ ಎಲ್ಲಾ ಕೊರತೆಗಳನ್ನು ನೀಗಿಸಿ ಜನ ಸಾಮಾನ್ಯರ ಜೀವನ ಮಟ್ಟವನ್ನು ಉತ್ತಮಗೊಳಿಸುವ ಅವಕಾಶ ಆರ್ಥಿಕ ಸೇರ್ಪಡೆಯಲ್ಲಿದೆ.

ಬಡವರಾಗಿದ್ದರೂ ಸಿಗಬಹುದಾದ ಹಣಕಾಸಿನ ಸೇವೆಗಳು , ಸಣ್ಣ ಪಟ್ಟ ವ್ಯಾಪಾರಸ್ಥರು ಮಾಡಬಹುದಾದ ಸುಧಾರಿತ ಆರ್ಥಿಕ ವ್ಯವಹಾರಗಳ, ಕಡಿಮೆ ಆದಾಯ ಇರುವವನೂ ಕೂಡ ತನ್ನ ದಿನದ ಖರ್ಚು ವೆಚ್ಚಗಳನ್ನು ನೀಗಿಸಿ ಆದಾಯವನ್ನು ನೊ ಫ್ರಿಲ್ಸ ಖಾತೆ ಅಂದರೆ ರೂಪಾಯಿ ಐದು ಅಥವಾ ಸೊನ್ನೆ ರೂಪಾಯಿಂದ ಸುಲಭ ಖಾತೆಗೆ ಹೂಡಿ ಕೆಲಸವಿಲ್ಲದ ಸಮಯದಲ್ಲೂ ಜೀವನ ನಿರ್ವಹಿಸುವಂತಹ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಅಂದರೆ ಅವರು ಖಾತೆಯಲ್ಲಿ ಕೂಡಿಟ್ಟ ಉಳಿತಾಯವೇ ಅವರಿಗೆ ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಪ್ರಯೋಜನಕ್ಕೆ ಬರಬಹುದು ಹಾಗೆಯೇ ಜನರಲ್ ಕ್ರೆಡಿಟ್ ಕಾರ್ಡ್ ನಿಂದ ಪಡೆಯಬಹುದಾದ ರೂ 25000 ರವರೆಗಿನ ಸುಲಭ ಸಾಲ ಇವತ್ತು ಹಳ್ಳಿ ಮತ್ತು ಅರೆ ಪಟ್ಟಣ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೆ ನೀಡಬೇಕೆನ್ನುವ ಶೀಪಾರಸ್ಸು ಇದೆ , ಹಣದ ಸುಲಭ ರವಾನೆ ಮತ್ತು ಮರುಪಾವತಿಗಾಗಿ ಡೆಬಿಟ್ ಕಾರ್ಡ, ವಿತರಣೆ ಮತ್ತು ವರ್ಗಾವಣೆಗಾಗಿ ನೆಫ್ಟ್ ಮತ್ತು ಇಎಫ್ಟಿಯ ಸೌಲಭ್ಯ ಪ್ರಯೋಜನಕಾರಿಯಾಗಿದೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಜನಸಮುದಾಯಕ್ಕೆ ಚಿಕ್ಕ ಗುಂಪುಗಳಂತೆ ಮಾಡಿ ನಡೆಸುವ ಕಾರ್ಯಗಾರ ಅವರಿಗೆ ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್‌ನಲ್ಲಿ ವ್ಯವಹರಿಸಲು ಅಥವಾ ಸೇವೆಗಳನ್ನು ಅಭ್ಯೈಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಸಹಕಾರಿಯಾಗಿದೆ. 'ನಿನ್ನ ಗ್ರಾಹಕನನ್ನು ನೀನು ಅರ್ಥೈಸಿಕೊ' ಎನ್ನುವ ಯೋಜನೆ ಜನರಿಗೆ ಬೇಕಾದ ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ಸೇವೆಗಳನ್ನು ಮನಸ್ಸು ಬಿಚ್ಚಿ ಬ್ಯಾಂಕಿನ ಉದ್ಯೋಗಿಗಳನ್ನು ಕೇಳಲು ಅನುವು ಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತದೆ. ಇನ್ನು ಅಧಿಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ನಿಂದ ಅನುಮತಿ ಪಡೆದ ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ವರದಿಗಾರರು ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯತ್‌ಗಳ ಸಹಾಯದಿಂದ ಮನೆ

ಮನೆಗೆ ನೀಡುವ ಹಣಕಾಸಿನ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ಮತ್ತು ಗಣಕೀಕೃತ ಅಂತರ್ಜಾಲ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯೊಂದಿಗೆ ವ್ಯವಹಾರವನ್ನು ಸಮರ್ಥವಾಗಿ ನಿರ್ವಹಿಸಲು ಸಹಾಯಮಾಡುವುದನ್ನು 2006 ರಲ್ಲೇ ಸರಕಾರ ಅನುವುಮಾಡಿದೆ, ಅದರೊಂದಿಗೆ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನವನ್ನು ಬಳಸಿ ಅಶಿಕ್ಷಿತನೂ ಕೂಡ ಸುರಕ್ಷಿತ ವ್ಯವಹಾರಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಸುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯೂ ಇದೆ. 2009 ರಿಂದ ರಿಜರ್ವ ಬ್ಯಾಂಕು ಅತಿ ಹಳ್ಳಿ, ಹಳ್ಳಿ ಮತ್ತು ಅರೆ ಪಟ್ಟಣ ಸೇರಿದಂತೆ ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಮುಕ್ತವಾಗಿ ಶಾಖೆಗಳನ್ನು ತೆರೆಯಲು ಅವಕಾಶ ನೀಡಿದೆ. ಪಿಂಚಣಿ ಯನ್ನು ನೇರವಾಗಿ ಖಾತೆಗೆ ವರ್ಗಾಯಿಸುವ ಸೌಲಭ್ಯ, ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ವೇತನ ಜಮೆ ಎಲ್ಲವೂ ಇಂದು ಜಾರಿಯಲ್ಲಿದೆ. ಇದೀಗ 28ನೇ ಆಗಸ್ಟ್ 2014 ರಂದು ಇಡೀ ದೇಶವನ್ನು ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ಸೇವೆಗಳಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಸಬೇಕೆಂದು ಬಂದ ಜನ್ ಧನ್ ಯೋಜನೆಯು ಎಲ್ಲಾ ಜನರನ್ನು ಖಾತೆಯನ್ನು ತೆರೆಯಲು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸಿದ್ದು ಖಾತೆ ದಾರರಿಗೆ ರೂ 5000 ವರೆಗಿನ ಸಾಲ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನೂ ನೀಡುತ್ತಿದೆ.

ವಿದ್ಯಾನಿಧಿಯಂತಹ ಯೋಜನೆಗಳು ಬಡ ಸಮುದಾಯದ ಕುಟುಂಬದ ಮಕ್ಕಳು ವಿದ್ಯಾರ್ಹತೆ ಪಡೆಯಲು ಸಹಕಾರಿಯಾಗಿದೆ. ಮನೆ ಕಟ್ಟಲು ಬೇಕಾದ ಸಾಲ, ಆರೋಗ್ಯ ವಿಮೆಗಳು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಜೀವಿಸುವುದಕ್ಕಿಂತ ವ್ಯತ್ಯಾಸವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತದೆ. ಅದರೊಂದಿಗೆ ಆದಾಯದ ಹಣವನ್ನು ಮನೆಯಲ್ಲೇ ಕೂಡಿಟ್ಟಾಗ ಅದು ಕಳ್ಳತನವಾಗುವ ಸಾಧ್ಯತೆಗಳು ಕೂಡ ಹೆಚ್ಚು ಇರುತ್ತದೆ ಹಾಗಾದಾಗ ಇದ್ದ ಹಣವು ಇನ್ನೊಬ್ಬರ ಪಾಲಾಗಿ ಹಣ ಹೊಂದಿಸಲಾಗದೆ ಆತ್ಮಹತ್ಯೆಗೆ ಶರಣಾಗಬಹುದು ಅಥವಾ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಕಳೆದುಕೊಂಡು ಆರ್ಥಿಕ ಜೀವನ ಮಟ್ಟ ಮತ್ತೂ ಕುಸಿಯಬಹುದು ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಇದಕ್ಕೆಲ್ಲಾ ಸುರಕ್ಷತೆಯನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ. ಸ್ವ ಉದ್ಯೋಗ ಮಾಡಬಯಸುವ ಗ್ರಾಹಕ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಹಣಕಾಸಿನ ಮೂಲಕ ಸಾಲಗಳನ್ನು ಪಡೆದು ಟೈಲರಿಂಗ್, ಅಂಗಡಿ, ಎಂಬ್ರೆಡರಿ ಮೆಷಿನ್ ಇತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ಖರೀದಿಸಿ ಸುಲಭ ಕಂತುಗಳ ಮೂಲಕ ತೀರಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ. ಅಥವಾ ತಮ್ಮಲ್ಲೇ ಇರುವ ಚಿರ ಆಸ್ಥಿ, ಸಂಪತ್ತು , ವಾಹನವನ್ನು ಆಧಾರವಾಗಿರಿಸಿಕೊಂಡು ಸಾಲ ಪಡೆಯಬಹುದಾಗಿದೆ. ಇದು ಜನರಲ್ಲಿ ಸ್ವಾವಲಂಬನೆಯನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸುತ್ತದೆ. ಬೊಲಿವಿಯಾದಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಸಂಶೊಧನೆಯ ವರದಿಯ ಪ್ರಕಾರ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಹಣಕಾಸನ್ನು ಪಡೆದ ವ್ಯಕ್ತಿಯು ಹೆಚ್ಚು ಸ್ವಾವಲಂಬಿಯಾಗಿರುತ್ತಾನೆ ಮತ್ತು ಸರಕಾರದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ವೆಚ್ಚಗಳೂ ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ತಿಳಿಸುತ್ತದೆ.

1.2 ಸಮಸ್ಯೀಕರಣ:

ಭಾರತದ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ 8ನೇ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಪಡೆದಿರುವ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ದಲ್ಲಿ ಕರಾವಳಿ ತೀರದ ಜಿಲ್ಲೆ ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆ. ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ. ಕೈಗಾರೀಕರಣದಲ್ಲಿ, ನಗರೀಕರಣದಲ್ಲಿ , ಮೀನುಗಾರಿಕೆ, ಸ್ವ ಉದ್ಯೋಗ, ಹೈನುಗಾರಿಕೆಗೆ ಹೆಸರುವಾಸಿಯಾಗಿರುವ ಇಲ್ಲಿ ಪುತ್ತೂರು, ಸುಳ್ಯ, ಬೆಳ್ತಂಗಡಿ, ಮಂಗಳೂರು ಮತ್ತು ಬಂಟ್ವಾಳ ಎಂಬ 5 ತಾಲೂಕುಗಳು ಅದರೊಂದಿಗೆ 17 ಹೋಬಳಿಗಳು, 371 ಗ್ರಾಮಗಳು ಮತ್ತು 11 ಪಟ್ಟಣಗಳು ಇವೆ. ತುಳು ಮೂಲ ಭಾಷೆಯಾಗಿದ್ದು, ಬೇರೆ ತಾಲೂಕಿಗಿಂತ ಬಂಟ್ವಾಳವನ್ನು ಕಂಡಾಗ ಇದು ಅತಿ ಹೆಚ್ಚು ವಿಸ್ತೀರ್ಣದೊಂದಿಗೆ ಆರ್ಥಿಕಾಭಿವೃದ್ಧಿಯತ್ತ ದಾಪುಗಾಲು ಹಾಕುತ್ತಿರುವ ತಾಲೂಕಾಗಿದ್ದು ಎಲ್ಲಾ ತಾಲೂಕಿಗಿಂತಲೂ ವಿಭಿನ್ನವಾಗಿ ವಾಣಿಜ್ಯ ವ್ಯವಹಾರಕ್ಕೆ ಹೆಸರುವಾಸಿಯಾಗಿರುವ ಒಂದು ಪ್ರದೇಶ ಬಿ.ಸಿ.ರೋಡನ್ನು(ಬಂಟ್ವಾಳ ಕ್ರಾಸ್ ರೋಡು) ಹೊಂದಿದೆ. ಬಿ.ಸಿ.ರೋಡು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಪ್ರದೇಶಗಳಾದ ಕೈಕುಂಜೆ, ಗೂಡಿನಬಳಿ, ಅಜ್ಜಿ ಬೆಟ್ಟು, ಕಾಮಾಜೆ, ಚಿಕ್ಕಯ್ಯಮಠ ವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಸಮುದಾಯದ ಜನರು ಅಂದರೆ ಬಿಲ್ಲವ, ಬಂಟ, ಬಂಡಾರಿ, ಕೊಂಕಣಿ, ಗಾಣಿಗ, ಕುಲಾಲ್, ಗೌಡ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಅದರೊಂದಿಗೆ ಮುಸ್ಲಿಂ, ಕ್ರಿಸ್ಚನ್, ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿ ಮತ್ತು ಪಂಗಡ ದವರು ಇದ್ದಾರೆ. ಮೇನ್ನೋಟಕ್ಕೆ ಜನರ ಜೀವನ ಮಟ್ಟ ಚೆನ್ನಾಗಿದೆ ಎಂದು ಕಂಡು ಬಂದರೂ ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಕೇವಲ ಜೀವನೋಪಾಯಕ್ಕಾಗಿ ಕೂಲಿ ದುಡಿದು ಬದುಕುವ ಕುಟುಂಬಗಳು, ವಲಸೆ ಬಂದು ವಾಸಿಸುತ್ತಿರುವ ಕೂಲಿ ಕಾರ್ಮಿಕರು, ಪಾಸ್ಟ್ ಫುಡ್ ವ್ಯಾಪಾರಸ್ಥರು, ಚಿಕ್ಕ ಪುಟ್ಟ ಅಂಗಡಿ ಮಾಲಿಕರೂ ಇದ್ದಾರೆ. ಅದರೊಂದಿಗೆ ಬಟ್ಟೆ ವ್ಯಾಪಾರಸ್ಥರು, ಹೂ ಮಾರುವವರು, ಮೀನು ಮಾರಟಗಾರರು, ಪೆಟ್ರೋಲ್ ಬಂಕ್ ಗಳಲ್ಲಿ, ಬೀಡಿ ಯೂನಿಯನ್, ಆಸ್ಪತ್ರೆ, ಮೆಡಿಕಲ್, ಹೋಟೆಲ್, ಕಾರ್ಪೋರೇಷನ್, ಕಾಲೇಜುಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಅಂಗಡಿಗಳಲ್ಲಿ ತಾತ್ಕಾಲಿಕವಾಗಿ ದುಡಿಯುವ ಪುರುಷ ಮತ್ತು ಮಹಿಳೆಯರು, ತರಕಾರಿ ಅಂಗಡಿಗಳು, ಫ್ಯಾನ್ಸಿ ಅಂಗಡಿಗಳು, ದಿನಸಿ ವ್ಯಾಪಾರಸ್ಥರು, ಹೈನುಗಾರರು, ಅಡಿಕೆ ಸುಲಿಯುವವರು, ತೆಂಗಿನಕಾಯಿ ಕೀಳುವವರು, ಅನಕ್ಷರಸ್ಥ ವೃದ್ಧರು, ಕಷ್ಟಪಟ್ಟು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಸರ್ಕಾರಿ ಶಾಲೆಗಳಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತಿರುವ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು, ಮುಂದಿನ ವಿಧ್ಯಾಭ್ಯಾಸಕ್ಕೆ ಹಣವಿಲ್ಲದೆ ಇರುವ ಸರಕಾರಿ ಕೋರ್ಸನ್ನೇ ಅವಲಂಬಿಸಿಕೊಂಡು ಭವಿಷ್ಯವನ್ನು ಎದುರು ನೋಡುತ್ತಿರುವ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು, ಬೀಡಿ ಕಾರ್ಮಿಕರು, ತೋಟದ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವವರು, ಎಲ್ ಐ ಸಿ ಏಜೆಂಟುಗಳು, ಗುಡಿಸಲಿನಿಂದ ಮನೆಕಟ್ಟಲು ಹಂಬಲವಿದ್ದರೂ ಕಷ್ಟ ಪಟ್ಟು ಸಾಲ ತೀರಿಸುವ ಛಲವಿದ್ದರೂ ಹಣ ಹೊಂದಿಸಲಾಗದೆ ಅರ್ಧಕ್ಕೆ ಕೆಲಸ ನಿಲ್ಲಿಸಿ ಕೂತ ಎಷ್ಟೋ ಕುಟುಂಬಗಳು

ಹಾಗೂ ಇನ್ನೂ ಅನೇಕ ಕಡಿಮೆ ಆದಾಯ ಮತ್ತು ಮಧ್ಯಮ ವರ್ಗದ ಜನರು. ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು ಕೇವಲ ಆಧಾರವಿದ್ದರೆ ಮಾತ್ರ ಬಡ್ಡಿಗೆ ಸಾಲ ಕೊಡಬಲ್ಲ ಒಂದು ಸಂಸ್ಥೆ ಎಂದೇ ತಿಳಿದು ತಮ್ಮಷ್ಟಕ್ಕೆ ಜೀವನ ಸಾಗಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇಂತಹ ಒಂದು ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ 1969ರಿಂದ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು ನೆಲೆಯೂರಲು ಶುರುಮಾಡಿದೆ. ಮೊದಲಿಗೆ ವಿಜಯಬ್ಯಾಂಕು ನಂತರ ಸ್ಟೇಟ್ ಬ್ಯಾಂಕು ಮತ್ತಿನ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಸಿಂಡಿಕೇಟ್ ಹಾಗೂ ಸಾಕಷ್ಟು ಕೊ ಆಪರೇಟಿವ್ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು ಹೀಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು ಬಿ.ಸಿ.ರೋಡು ವಲಯದಲ್ಲಿ ಬೀಡುಬಿಟ್ಟಿವೆ. ಅತ್ಯಂತ ಹಳೆಯ ಕಾಲದಿಂದಲೂ ಬೀಡು ಬಿಟ್ಟಿರುವ ವಿಜಯ ಬ್ಯಾಂಕು ಮತ್ತು ಸ್ಟೇಟ್ ಬ್ಯಾಂಕಿನ ಆರ್ಥಿಕ ಸೇರ್ಪಡೆ ಎಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಇಲ್ಲಿನ ಜನರ ಜೀವನಾಬಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಸಹಕಾರಿಯಾಗಿದೆ ಎನ್ನುವ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಉತ್ತರ ಹುಡುಕುವತ್ತ ಪ್ರಸ್ತುತ ಸಂಶೋಧನೆ ಸಾಗಿದೆ.

1.3 ಉದ್ದೇಶಗಳು:

1. ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು ಆರ್ಥಿಕ ಸೇರ್ಪಡೆಯನ್ನು ಸಾಧಿಸಿವೆಯೇ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ವಿಮರ್ಶಿಸುವುದು
2. ಜನರ ಆರ್ಥಿಕಾಬಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಆರ್ಥಿಕ ಸೇರ್ಪಡೆ ಸಾಧನವಾಗಿದೆಯೇ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಪರಾಂಭರಿಸುವುದು.
3. ಬ್ಯಾಂಕುಗಳ ವಿಶೇಷ ಯೋಜನೆಗಳ ಅಧ್ಯಯನ.
4. ಆರ್ಥಿಕ ಸೇರ್ಪಡೆಯ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ನಿರ್ವಹಿಸುವಲ್ಲಿ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳ ಪಾತ್ರವನ್ನು ಅಧ್ಯಯನ ನಡೆಸುವುದು.

1.4 ಅಧ್ಯಯನ ವ್ಯಾಪ್ತಿ :

1. ಈ ಸಂಶೋಧನೆಯನ್ನು ಬೌಗೋಳಿಕವಾಗಿ ಬಿ.ಸಿ.ರೋಡು ವಲಯದ ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ ಸೀಮಿತಗೊಳಿಸಲಾಗಿದೆ.
2. ಕೆಲವೊಂದು ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳಿಗೆ ಅನುಷಂಗಿಕ ಮತ್ತು ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಮಾಹಿತಿಯ ಕೊರತೆ ಇರುತ್ತದೆ.
3. ಈ ಅದ್ಯಯನದಲ್ಲಿ ಆಯ್ದ ಎರಡು ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು ಅಂದರೆ ವಿಜಯ ಬ್ಯಾಂಕು ಮತ್ತು ಸಿಂಡಿಕೇಟ್ ಬ್ಯಾಂಕಿನ ಅದ್ಯಯನವನ್ನು ಮಾತ್ರ ಕೈಗೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ
4. ಸಮಯದ ಪರಿಮಿತಿಯಿಂದ ಕ್ಷೇತ್ರ ಅಧ್ಯಯನದ ಸವಾಲುಗಳು ಈ ಅದ್ಯಯನಕ್ಕೂ ಅನ್ವಯವಾಗುತ್ತದೆ.

1.5 ಊಹೆಗಳು:

1. ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು ಆರ್ಥಿಕ ಸೇರ್ಪಡೆ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಸಾಧಿಸಿವೆ
2. ಜನರ ಆರ್ಥಿಕಾಭಿವೃದ್ಧಿಯಲ್ಲಿ ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್‌ನ ಆರ್ಥಿಕ ಸೇರ್ಪಡೆ ಯೋಜನೆಯು ಮುಖ್ಯ ಭೂಮಿಕೆಯನ್ನು ವಹಿಸುತ್ತದೆ.

1.6 ಸಂಶೋಧನಾ ವಿಧಾನ :

ಬಿ.ಸಿ.ರೋಡು ವಲಯ ಆರ್ಥಿಕಾಭಿವೃದ್ಧಿಯನ್ನು ಹೊಂದುತ್ತಿರುವ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದ್ದು ಈ ಸಂಶೋಧನೆಯ ಮಾಹಿತಿಗಾಗಿ ಪ್ರದೇಶದ ಜನರಿಗೆ ಮತ್ತು ಬ್ಯಾಂಕಿನ ಮುಖ್ಯ ಸಿಬ್ಬಂದಿಗೆ ಪ್ರಶ್ನಾವಳಿಯನ್ನು ನೀಡುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ಸಂದರ್ಶನ , ವೀಕ್ಷಣೆಯಿಂದಲೂ ಮಾಹಿತಿ ಪಡೆಯುವುದಾಗಿದೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಅನುಷಂಗಿಕ ಮೂಲದಲ್ಲಿ ವಿವಿಧ ಗ್ರಂಥಗಳ, ಸಂಶೋಧನಾ ಲೇಖನಗಳ ಮತ್ತು ಸರಕಾರಿ ಮೂಲ ದಾಖಲೆಗಳ ಪರಾಮರ್ಶೆ, ವೆಬ್‌ಸೈಟುಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದ ಮಾಹಿತಿಯ ವಿಮರ್ಶೆಗಾಗಿ ಕೊಷ್ಟಕಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ.

1.7 ಅಧ್ಯಾಯಗಳು:

ಮೊದಲನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯವು ಪೀಠಿಕೆ, ಆರ್ಥಿಕ ಸೇರ್ಪಡೆಯ ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತ ಮಾಹಿತಿ, ಭಾರತದಲ್ಲಿನ ಆರ್ಥಿಕ ಸೇರ್ಪಡೆಯ ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತ ವರದಿ, ಆರ್ಥಿಕ ಸೇರ್ಪಡೆಯ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ, ಸಮಸ್ಯೀಕರಣ, ಉದ್ದೇಶಗಳು, ಇತಿಮಿತಿಗಳು, ಊಹೆಗಳು, ಅಧ್ಯಯನದ ವಿಧಾನಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ.

ಎರಡನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯವು ಅರ್ಥ, ವ್ಯಾಖ್ಯೆ, ಸಾಹಿತ್ಯಾವಲೋಕನ, ಬ್ಯಾಂಕುಗಳ ಉಗಮ , ಆರ್ಥಿಕಾಭಿವೃದ್ದಿಗಾಗಿ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಕೈಗೊಂಡ ಆರ್ಥಿಕ ಸೇರ್ಪಡೆಯ ಯೋಜನೆಗಳು, ಅಂತರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ನಿಲುವಿನಲ್ಲಿ ಆರ್ಥಿಕ ಸೇರ್ಪಡೆ ಮತ್ತು ಪ್ರಸ್ತುತ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳ ಕಾರ್ಯ ವೈಖರಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಬೆಳಕು ಚೆಲ್ಲುತ್ತದೆ.

ಮೂರನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯವು ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳ ಆರ್ಥಿಕ ಸೇರ್ಪಡೆಯ ಯಶಸ್ಸು ಮತ್ತು ವಲಯದ ಆರ್ಥಿಕಾಭಿವೃದ್ದಿಯಲ್ಲಿನ ಪಾತ್ರವನ್ನು ಕೂಲಂಕುಶವಾಗಿ ಅಧ್ಯಯನ ನಡೆಸುವುದಾಗಿದೆ.

ನಾಲ್ಕನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯವು ಅಧ್ಯಯನದ ಫಲಿತಾಂಶ, ಉಪಸಂಹಾರ, ಹಾಗೂ ಸಲಹೆ ಸೂಚನೆಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ.

ಈ ಅಧ್ಯಾಯದಲ್ಲಿ ಆರ್ಥಿಕಸೇರ್ಪಡೆಯ ಬಗ್ಗಗಿನ ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತವಾದ ಮಾಹಿತಿಯೊಂದಿಗೆ ಕಾರ್ಯ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಆರ್ಥಿಕ ಸೇರ್ಪಡೆಯ ಮಹತ್ವ ಅಂತೆಯೆ ಉದ್ದೇಶಗಳು, ಊಹೆಗಳು, ಅಧ್ಯಯನದ ವ್ಯಾಪ್ತಿ ಮತ್ತು ಸಂಶೋಧನಾ ವಿಧಾನದ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚಿಸಲಾಗಿದ್ದು ಮುಂದಿನ ಅದ್ಯಾಯದಲ್ಲಿ ಸಾಹಿತ್ಯಾವಲೋಕನ ಮತ್ತು ಪರಿಕಲ್ಪನಾ ಚೌಕಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಆರ್ಥಿಕ ಸೇರ್ಪಡೆಯ ಅರ್ಥ, ಅಂತರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ನಿಲುವಿನಲ್ಲಿ ಆರ್ಥಿಕ ಸೇರ್ಪಡೆ, ಭಾರತದ ಆರ್ಥಿಕತೆಯಲ್ಲಿ ಇದರ ಉದ್ದೇಶ, ವಿವಿಧ ಯೋಜನೆಗಳು ವಿವರವಾದ ಮಾಹಿತಿ ಮತ್ತು ಎರಡೂ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳ ಕಾರ್ಯ ವೈಖರಿಯನ್ನು ಪರಿಚಯಮಾಡಿಕೊಡಲಾಗಿದೆ.

ಅಧ್ಯಾಯ 2.

ಸಾಹಿತ್ಯಾವಲೋಕನ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ಪರ್ಧೆಯ ಪರಿಕಲ್ಪನಾ ಚೌಕಟ್ಟು

ಅಧ್ಯಾಯ 2

ಸಾಹಿತ್ಯಾವಲೋಕನ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕ ಸೇರ್ಪಡೆಯ ಪರಿಕಲ್ಪನಾ ಚೌಕಟ್ಟು

ಹಿಂದಿನ ಅಧ್ಯಯದಲ್ಲಿ ಆರ್ಥಿಕಸೇರ್ಪಡೆಯ ಬಗ್ಗೆಗಿನ ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತವಾದ ಮಾಹಿತಿಯೊಂದಿಗೆ ಕಾರ್ಯ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಆರ್ಥಿಕ ಸೇರ್ಪಡೆಯ ಮಹತ್ವ ಉದ್ದೇಶಗಳು, ಊಹೆಗಳು. ಅಧ್ಯಯನದ ವ್ಯಾಪ್ತಿ ಮತ್ತು ಸಂಶೋಧನಾ ವಿಧಾನದ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿಸಲಾಗಿದ್ದು ಪ್ರಸ್ತುತ ಅದ್ಯಾಯದಲ್ಲಿ ಸಾಹಿತ್ಯಾವಲೋಕನ ಮತ್ತು ಪರಿಕಲ್ಪನಾ ಚೌಕಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಆರ್ಥಿಕ ಸೇರ್ಪಡೆಯ ಅರ್ಥ, ಅಂತರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ನಿಲುವಿನಲ್ಲಿ ಆರ್ಥಿಕ ಸೇರ್ಪಡೆ, ಭಾರತದ ಆರ್ಥಿಕತೆಯಲ್ಲಿ ಇದರ ಉದ್ದೇಶ, ಇತ್ತೀಚಿನ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಆರ್ಥಿಕ ಸೇರ್ಪಡೆ , ವಿವಿಧ ಯೋಜನೆಗಳ ವಿವರವಾದ ಮಾಹಿತಿ ಮತ್ತು ಎರಡೂ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳ ಕಾರ್ಯ ವೈಖರಿಯನ್ನು ಪರಿಚಯಮಾಡಿಕೊಡುವುದರ ಮೂಲಕ ಕೂಲಂಕುಂಶ ವಿವರವನ್ನು ನೀಡಲಾಗಿದೆ . ವಿಶ್ವದ ಎಲ್ಲಾ ಆರ್ಥಿಕತೆಗಳಲ್ಲಿ ಅತಿ ಹೆಚ್ಚು ಜನರ ಗಮನ ಸೆಳೆಯುತ್ತಿರುವ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಭಾರತವೂ ಒಂದು. 4ನೇ ಅತಿ ವೇಗವಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿರುವ ರಾಷ್ಟ್ರವೆನಿಸಿಕೊಂಡರೂ ಭಾರತ ವಿಶ್ವದ 1/3 ಭಾಗದಷ್ಟು ಬಡತನವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. 1950ರ ಯೋಜನಾ ಆಯೋಗದ ಸ್ಥಾಪನೆ ಮತ್ತು ಇದರ ಪ್ರಥಮ ಯೋಜನೆ ಬಡತನ ನಿರ್ಮೂಲನೆ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಜವಹಾರ್ ಗ್ರಾಮ ಸಮೃದ್ಧಿ ಯೋಜನೆ, ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ವೃಧ್ಯಾಪ್ಯ ಪಿಂಚಣಿ ಯೋಜನೆ, ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕುಟುಂಬ ಯೋಜನೆ, ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಾತೃತ್ವ ಯೋಜನೆ, ಪ್ರಸೂತಿ ಯೋಜನೆ, ಅನ್ನಪೂರ್ಣ, ಸಮಗ್ರ ಗ್ರಾಮೀಣ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಯೋಜನೆ, ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿ ಆವಾಸ್ ಯೋಜನೆ, ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಉದ್ಯೋಗ ಖಾತ್ರಿ ಯೋಜನೆ ಹೀಗೆ ಹತ್ತು ಹಲವಾರು ಯೋಜನೆಗಳು ಭಾರತದಲ್ಲಿ ದಶಕಗಳಿಂದ ನಡೆಯುತ್ತಲೇ ಬಂದಿದೆ ಹಾಗೂ ಜಾರಿಯಾಗುತ್ತಲೂ ಇದೆ.

ಭಾರತದ ಆರ್ಥಿಕತೆ 7.6% ರಿಂದ 8% ವರೆಗಿನ ಬೆಳವಣಿಗೆಯ ದರವನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ಆರ್ಥಿಕತೆಯನ್ನು ಕೂಲಂಕುಶವಾಗಿ ಅಭ್ಯಸಿಸಿದಾದ ಎಲ್ಲಾ ಯೋಜನೆಗಳ ಪರಿಣಾಮಗಳು ಧನಾತ್ಮಕವಾಗಿ ವಿಕಸನಗೊಳ್ಳಲ್ಲಿಲ್ಲ ಎಂದು ತಿಳಿಯಬಹುದು. ಈ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಆರ್ಥಿಕ ಸೇರ್ಪಡೆ ಯೋಜನೆಯು ಸಮಾಜದ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕತೆಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಟ್ಟವನ್ನು ಸುಧಾರಿಸುವಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಪ್ರಮುಖ ಪಾತ್ರವನ್ನು ವಹಿಸುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ಸಾಧಿಸಲು ವಾಣಿಜ್ಯ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು ಅಥವಾ ಔಪಚಾರಿಕ ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ತಮ್ಮ ಹಣಕಾಸಿನ ಸೇವೆಗಳನ್ನು ಕೈಗೆಟಕುವ ದರದಲ್ಲಿ ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ನೀಡಿ ಉಳಿತಾಯಕ್ಕೆ ಉತ್ತೇಜನ ಮತ್ತು ಅವಕಾಶ , ಬಂಡವಾಳ ಸಂಚಯನದ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ , ಅರೆ ಹಣ ಆಸ್ತಿಗಳ ಸೃಷ್ಟಿ, ಹೂಟೆಗಳ ಸಾಂಸ್ಥಿಕರಣಗೊಳಿಸುವಿಕೆ ಹಾಗೂ ವಿವಿಧ ಅವಧಿಗಳಿಗೆ ಸಾಲ, ಹಣ ಪೂರೈಕೆ ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನು ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾಗಿ ಹಾಗೂ

ಪರೋಕ್ಷವಾಗಿ ಸಾಧಿಸುವುದರ ಮೂಲಕ ಆರ್ಥಿಕಾಭಿವೃದ್ಧಿಯನ್ನು ಸಾಧಿಸಲು ಯತ್ನಿಸುತ್ತದೆ. (ಅಕಿಲ್ ದಾಮೋದರನ್ , ಆರ್ಥಿಕ ಸೇರ್ಪಡೆ ಸವಾಲುಗಳು ಮತ್ತು ಸಮಸ್ಯೆಗಳು) ವಾಣಿಜ್ಯ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು ಅಥವಾ ಔಪಚಾರಿಕ ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಅರ್ಥವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಜನಸಾಮಾನ್ಯರ ಆತ್ಮವಿಶ್ವಾಸವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿ ಅವರ ಋಣಾತ್ಮಕ ಚಿಂತನೆಗಳನ್ನು ಸಡಿಲಿಸಿ ಧನಾತ್ಮಕ ಉತ್ಪಾದಕತೆಯತ್ತ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು, ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಉಚಿತ ಸೇವೆಗಳು, ವ್ಯವಹಾರ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ , ಹಣದ ನಿರ್ವಹಣೆಗೆ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ, ಮಕ್ಕಳ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸಕ್ಕೆ ಸಹಾಯ, ಮಹಿಳಾ ಯೋಜನೆಗಳು, ಕಡಿಮೆ ಬಡ್ಡಿದರ ಅದರೊಂದಿಗೆ ಬ್ಯಾಂಕೇತರ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಡ ಬ್ಯಾಂಕಿನ ಸೇವೆಗಳು ಜನರ ಜೀವನ ಮಟ್ಟದ ಸುಧಾರಣೆ, ಹಣಕಾಸಿನ ಸ್ವತ್ತುಗಳ ಸೃಷ್ಟಿ, ಆದಾಯ ಸೃಷ್ಟಿ, ಹಣಕಾಸಿನ ಅಪಾಯಗಳಿಂದ ಪಾರು, ಭವಿಷ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ನಿಧಿಯ ಕೂಡುವಿಕೆ, ಸ್ವ ಉದ್ಯೋಗದ ಸೃಷ್ಟಿಗೆ ಅನುಕೂಲ, ಬಡ್ಡಿ ಪಡೆಯುವಿಕೆ, ಜೀವ ಹಾನಿಯಿಂದ ರಕ್ಷಣೆ ಹೀಗೆ ಹಲವಾರು ಸೇವೆಗಳಿಂದ ಅಗಾಧವಾದ ಪರಿಣಾಮವನ್ನು ಅರ್ಥವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಸಶಕ್ತ ಯೋಜನೆಗಳ ಮೂಲಕ ತೋರಿಸುತ್ತಿದೆ. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರವು ಕೂಡ ಅರ್ಥವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ವಿವಿಧ ಯೋಜನೆಗಳ ಮೂಲಕ ದಕ್ಷ ಆಡಳಿತವನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುವ ದೃಷ್ಟಿ ಮತ್ತು ಹೆಚ್ಚು ಜನಸಮುದಾಯವನ್ನು ತಲುಪುವ ಆಶಯವನ್ನು ಔಪಚಾರಿಕ ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಯ ಮೂಲಕವೇ ಹೊಂದಿದೆ.

2.1 ಸಾಹಿತ್ಯಾವಲೋಕನ:

ನೇಹ ಗಾರ್ಗ್ (2015), ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಆರ್ಥಿಕ ಸೇರ್ಪಡೆಯ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು ಜಾರಿಗೆ ತಂದಿವೆ ಹಾಗೆಯೆ ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು ಯೋಜನೆಗಳೂ ಕೂಡ ಬೆಳಕಿಗೆ ಬಂದಿವೆ ಆದರೆ ಇದರ ಉಪಯುಕ್ತತೆ ಇನ್ನೂ ಸರಿಯಾಗಿ ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನರನ್ನು ಮುಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಮಾಹಿತಿ ಕೊರತೆ ಅಥವಾ ಸರಿಯಾದ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಇಲ್ಲದಿದ್ದಾಗ ಅದು ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನರನ್ನು ಮುಟ್ಟಲಾರದು, ಹಾಗೆಯೇ ನೋ ಫ್ರೀಲ್ಸ್ ಖಾತೆಯಲ್ಲಿ ನೀಡುವ ಸಾಲಗಳು ಸಾಲ ಹಿಂಪಡೆಯಲು ನಿರ್ವಹಿಸದ ಸ್ವತ್ತುಗಳಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸುತ್ತದೆ. ಇದು ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಗೆ ಇನ್ನೊಂದು ಕಡೆ ಹೊರೆಯಾಗಿದೆ. ಅಲ್ಲದೆ ವ್ಯವಹಾರಿಕ ವರದಿಗಾರರಿಗೆ ತೃಪ್ತಿಕರವಾದ ವೇತನ ಇಲ್ಲದೆ ಇದ್ದುದರ ಪರಿಣಾಮ ಸರಿಯಾದ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಲು ವಿಫಲರಾಗಿದ್ದು, ಖಾತೆಗಳು ಅತೃಪ್ತಿಕರವಾಗಿ ಕೆಲಸಮಾಡುತ್ತಿದೆ. ಇದರೊಂದಿಗೆ ಮೊಬೈಲ್ ಕಂಪನಿಗಳೊಂದಿಗೆ ಸರಿಯಾದ ಸ್ನೇಹಪರ ವ್ಯವಹಾರ ಇಲ್ಲದೆ ಇರುವುದರಿಂದ ಮೊಬೈಲ್ ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ಕೂಡ

ವಿಫಲವಾಗುವ ಸಾಧ್ಯತೆಗಳಿವೆ ಎಂದು ಇವರು ತಮ್ಮ ಅಧ್ಯಯನ 'ಆರ್ಥಿಕ ಸೇರ್ಪಡೆಯಲ್ಲಿ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳ ಪಾತ್ರ' ಎಂಬುದರಲ್ಲಿ ಸಮೂದಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ವಂದನ ವಾಂಗ(2012). ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಹಣಕಾಸು ವಲಯವು ಬಡತನದ ನಿವಾರಣೆಗಾಗಿ. ಲಾಭದಾಯಕ ಮೂಲದಿಂದ ಕೊರತೆಯಿರುವಲ್ಲಿಗೆ ಹಣದ ರವಾನೆ ಕಾರ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ತಲೆಯೆತ್ತಿ ನಿಂತಿದೆ. ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಕೇವಲ ಸಾಲ ನೀಡುವಿಕೆಯನ್ನು ಮಾತ್ರ ಗಮನದಲ್ಲಿ ಇಡಲಾಗಿತ್ತು ಮತ್ತು ಅದು ಒಂದು ಹಂತದ ವರೆಗೆ ಯಶಸ್ಸನ್ನೂ ಕೂಡ ಕಂಡಿದೆ, ಆದರೆ ಸುಧಾರಿತ ಶಾಸನ, ಸಂಶೋಧನೆ, ಮೌಲ್ಯ ಉತ್ಪನ್ನಗಳು ಈ ವಲಯವನ್ನು ಬಹಳವಾಗಿ ಸ್ಪರ್ದಾತ್ಮಕಕ್ಕೆ ದೂಡಿದೆ ಅದರಲ್ಲೂ ಇದನ್ನು ಆಳುತ್ತಿರುವುದು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು, ನಂತರದಲ್ಲಿ ಖಾಸಗಿ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು. ವಾಣಿಜ್ಯ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳ ಶಾಖೆಗಳು ದಿನದಿಂದ ದಿನಕ್ಕೆ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿದ್ದು ಗ್ರಾಹಕರ ಸಂಖ್ಯೆ ಸರಾಸರಿಯಾಗಿ ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತಿದೆ ಮತ್ತು ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ಸೇವೆಗಳು ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿ ಹಳ್ಳಿಗಳಿಗಿಂತ ಪಟ್ಟಣಗಳಲ್ಲೇ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿವೆ. 'ಆರ್ಥಿಕ ಹೊರಗಿಡುವಿಕೆಯ ನಿರ್ಮೂಲನದಲ್ಲಿ ವಾಣಿಜ್ಯ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳ ಪಾತ್ರ' ದಲ್ಲಿ ಇವರು ಕೆಲವೊಂದು ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಇತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಅವೆಂದರೆ ನಬಾರ್ಡ್‌ನ ಆರ್ಥಿಕ ಸೇರ್ಪಡೆ ನಿಧಿಯ ಸದ್ಬಳಕೆ ಅಂತೆಯೆ ಅದರ ಸಂಪೂರ್ಣ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವುದು, ಕೊಯಿನ್ ಸಾಪ್ಟವೇರ್‌ಗಳ ಅಳವಡಿಕೆ, ರೈತರ ಮಾಹಿತಿ ಕೇಂದ್ರ, ಜ್ಞಾನ ಕೇಂದ್ರ, ಮೊಬೈಲ್ ಕ್ರೆಡಿಟ್ ಕೌನ್ಸಿಲಿಂಗ್ ಸೆಂಟರ್, ಮಾಧ್ಯಮಗಳ ಮೂಲಕ ಮಾಹಿತಿ, ಸುಧಾರಿತ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದ ಬಳಕೆ, ಸಾ ಧನ್ ಬಳಕೆ, ಸ್ಟಾಂಡರ್ಡ್ ಬೊರ್ಡ್‌ನಿಂದ ನೆಟ್‌ವರ್ಕ್ ಬಳಕೆ, ಸರಕಾರದೊಂದಿಗೆ ಒಳ್ಳೆಯ ಸಂಬಂಧ ಎಲ್ಲವೂ ಆರೋಗ್ಯಕರ ಸ್ಪರ್ದೆಗೆ ಅನುವುಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತದೆ.

ಅಂಕಿತ ಬಿರ್ಲಾ (2016), ಆರ್ಥಿಕ ಸೇರ್ಪಡೆಯ ಅಲಭ್ಯತೆಗೆ ಮುಖ್ಯ ಕಾರಣಗಳು ಮಾಹಿತಿಯ ಕೊರತೆಗಳು, ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ಸೇವೆಗಳ ಶಿಕ್ಷಣದ ಕೊರತೆ, ಆಸಕ್ತಿ ಇಲ್ಲದಿರುವಿಕೆ, ಉಳಿತಾಯದ ಹವ್ಯಾಸ ಇಲ್ಲದಿರುವುದು ಇತ್ಯಾದಿ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರವು ಅನೇಕ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಹಮ್ಮಿಕೊಂಡಿದ್ದು ಆದಷ್ಟು ಮಟ್ಟಿಗೆ ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನರನ್ನು ಹಣಕಾಸು ವಲಯದಲ್ಲಿ ಒಳಗೊಳಿಸಲು ತೀರ್ಮಾನಿಸಿತು. ವಾಣಿಜ್ಯ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು ಈ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಪ್ರಮುಖ ಪಾತ್ರವನ್ನು ವಹಿಸುತ್ತದೆ, ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು ಶಾಖೆಗಳು, ಎಟಿಎಮ್‌ಗಳು, ಮಾಹಿತಿ ಕೇಂದ್ರಗಳು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ತೆರೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದು ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನರನ್ನು ಆಕರ್ಷಿಸುತ್ತಿವೆ. ಆದರೆ ಅಂಕಿತ ಬಿರ್ಲಾ ರವರ 'ಆರ್ಥಿಕ ಸೇರ್ಪಡೆಯಲ್ಲಿ ವಾಣಿಜ್ಯ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳ ಪಾತ್ರ: ಭಾರತದ ಅರ್ಥವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಅಧ್ಯಯನ' ಯಲ್ಲಿ ನಡೆಸಿದ ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳ ಸೂಚಿಗಳಿಂದ

ವಾಣಿಜ್ಯ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಣೆ ತೃಪ್ತಿಕರವಾಗಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವುದು ಬೆಳಕಿಗೆ ಬಂದಿದ್ದು ಸರಕಾರವು ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಗಮನ ಹರಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಮನದಟ್ಟುಮಾಡಿದ್ದಾರೆ.

ಪಾಂಡ, ಕೆತುಕಿ..(2016) ವಾಣಿಜ್ಯ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು ಹಣಕಾಸು ವಲಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರಭುತ್ವವನ್ನು ಸಾಧಿಸಿದ್ದರೂ ಸಹ ಆರ್ಥಿಕ ಸೇರ್ಪಡೆ ಕಳಪೆ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿದೆ. ಮ್ಯಾಕ್ರೋ ಡಾಟದ ನಿರ್ಣಯದ ಪ್ರಕಾರ ಮನೆ ಹಿಡುವಳಿ ಸಾಲ ಹಾಗೂ ಒಟ್ಟು ದೇಶೀಯ ಉತ್ಪನ್ನ 8.9% ಇದು ಚೀನಾಕ್ಕಿಂತ ಬಹಳ ಕೆಳಸ್ಥರದಲ್ಲಿದೆ. ಆರ್ಥಿಕ ಸೇರ್ಪಡೆಯು ಹಳ್ಳಿ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಎಲ್ಲಾರನ್ನೂ ಮುಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಕಡಿಮೆ ಆದಾಯದ ಜನರನ್ನು ಮುಟ್ಟುವಲ್ಲಿ ಆದ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ವಿಫಲತೆ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಅವಕಾಶವಿದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು 'ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಆರ್ಥಿಕ ಸೇರ್ಪಡೆಯ ಸ್ಥಿತಿ, ನಿಯಂತ್ರಣ ಮತ್ತು ಶಿಕ್ಷಣ' ಎನ್ನುವ ಅಧ್ಯಯನದ ಮೂಲಕ ತಿಳಿಸಿಕೊಟ್ಟಿರುತ್ತಾರೆ. ಇವರ ಪ್ರಕಾರ ಇರುವ ಅವಕಾಶಗಳು: ಅಂತರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿರುವಂತೆ ಸಣ್ಣ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಗೆ ಅವಕಾಶ, ಗ್ರಾಮೀಣ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು, ಸ್ಥಳೀಯ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು ಇವರೆಲ್ಲಾ ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನರನ್ನು ಬೇಗ ತಲುಪುತ್ತವೆ ಅಂತೆಯೇ ಸಾ ಧನ್ ಹಾಗೂ ವ್ಯವಹಾರ ವರದಿಗಾರರು ಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಒತ್ತು ಕೊಟ್ಟಲ್ಲಿ ಇವುಗಳು ದೂರದ ಮತ್ತು ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ಸೌಲಭ್ಯ ಸಿಗದ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೂ ಬಹಳ ಬೇಗನೆ ತಲುಪುತ್ತವೆ

2.2 ಆರ್ಥಿಕ ಸೇರ್ಪಡೆಯ ಪರಿಕಲ್ಪನಾ ಚೌಕಟ್ಟು:

ಸಿ ರಂಗರಾಜನ್ ಸಮಿತಿ , ಆರ್ ಬಿ ಐ , ಜಿ 20 ,ಭಾರತ ಸರಕಾರ , ಯೋಜನಾ ಆಯೋಗ ಹೇಳುವಂತೆ ಆರ್ಥಿಕ ಸೇರ್ಪಡೆಯು ಹಣಕಾಸಿನ ಉತ್ಪನ್ನ ಮತ್ತು ಸೇವೆಗಳನ್ನು ಸಮರ್ಪಕವಾಗಿ ಮತ್ತು ಕೈಗೆಟಕುವ ಬೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಸಮಂಜಸವಾಗಿ, ಪಾರದರ್ಶಕತೆಯಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇರುವ ಎಲ್ಲಾ ಜನಸಮುದಾಯ ಅಂದರೆ ಖಂಡನೆಗಳಿಗೆ ಅವಕಾಶ ವೀಯುವಂತಹ ದುರ್ಬಲ ವರ್ಗ ಮತ್ತು ಕಡಿಮೆ ಆದಾಯ ಇರುವ ಜನಸಮುದಾಯಕ್ಕೆ ಕೈಗೆಟಕುವ ದರದಲ್ಲಿ ಸಮಯಾನುಸಾರ ಹಣಕಾಸಿನ ಸೇವೆಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಸಾಲವನ್ನು ಸಮರ್ಪಕವಾಗಿ ಬಳಸುವುದನ್ನು ನಿಶ್ಚಿಯಿಸುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಾಗಿದ್ದು ಜೀವನ ಮಟ್ಟ ಮತ್ತು ಸುಧಾರಿತ ಆದಾಯವನ್ನು ಸಾಧಿಸುವುದು ಮುಖ್ಯ ಗುರಿಯಾಗಿದೆ.

ಅಂತರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ನಿಲುವಿನಲ್ಲಿ ಈ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಆರ್ಥಿಕ ಸೇರ್ಪಡೆ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಜನ್ಮ ತಾಳಿದೆ. ಇಂಗ್ಲೆಂಡಿನಲ್ಲಿ ಇದು ಮೂರು ವಿಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಜನರನ್ನು ತಲುಪಲು ಯತ್ನಿಸಿತು ಒಂದು ಮೂಲಭೂತ ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ಸೇವೆಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದು, ಎರಡು ಕೈಗೆಟಕುವ ದರದಲ್ಲಿ ಸಾಲದ ಸೌಲಭ್ಯ, ಮತ್ತು ಮೂರು

ಮುಖಾಮುಖಿಯಾಗಿ ಹಣದ ವಿತರಣೆಗೆ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಆರ್ಥಿಕ ಸೇರ್ಪಡೆ ಎನ್ನುವ ಹೊಸ ನಿಧಿಯನ್ನೂ ಸೃಷ್ಟಿಸಿತು. ಅದರೊಂದಿಗೆ ಬ್ಯಾಂಕು ಮತ್ತು ಬ್ಯಾಂಕೇತರ ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ ಆರ್ಥಿಕ ಹೊರಪಡಿಕೆಯನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ನಿವಾರಿಸುವಲ್ಲಿ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ನೀಡಲಾಯಿತು. ನೊ ಫ್ರಿಲ್ಸ್ ಖಾತೆಯನ್ನು ಮತ್ತು ಪೊಸ್ಟ್ ಆಫೀಸ್ ಖಾತೆಯನ್ನು ಜನ ಸಾಮಾನ್ಯರಿಗಾಗಿ ತೆರೆಯಲಾಯಿತು. ಅಮೇರಿಕದಲ್ಲಿ ಅಸಂಘಟಿತ ವಲಯದ ಹಣಕಾಸಿನ ಅವಶ್ಯಕತೆಯನ್ನು ಪೂರೈಸಲು ಸಮುದಾಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಇಲಾಖೆಯನ್ನು ಬಿಡಲಾಗಿದೆ. ಬ್ರೆಜಿಲ್‌ನಲ್ಲಿ ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ವರದಿಗಾರರನ್ನು ಹಣಕಾಸಿನ ಸೇವೆಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಲು ಬಿಟ್ಟುಕೊಡಲಾಯಿತು. ಸೌತ್ ಆಫ್ರೀಕಾದಲ್ಲಿ ದಿನಸಿ ಅಂಗಡಿಗಳಲ್ಲಿ ನಿಸ್ತಂತು ವನ್ನು ಅಳವಡಿಸುವುದರೊಂದಿಗೆ ಬ್ಯಾಂಕಿನ ಎಲ್ಲಾ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಡೆಬಿಟ್ ಕಾರ್ಡನ್ನು ನೀಡಿತ್ತು (ವಿಕಿಪೀಡಿಯಾ.ಓರ್ಗ್)

2.3 ಆರ್ಥಿಕ ಸೇರ್ಪಡೆಯ ಉದ್ದೇಶಗಳು:

1. ಆರ್ಥಿಕ ಸೇರ್ಪಡೆಯು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಹೊಂದದೆ ಇರುವ ಮತ್ತು ಸರಕಾರದ ಸೇವೆಗಳು ಅಗತ್ಯವಿರುವ ಜನಸಮುದಾಯಕ್ಕೆ ಅಥವಾ ಹಣಕಾಸಿನ ಸೇವೆಗಳು ತಲುಪದೇ ಇರುವ ಜನಸಮುದಾಯಕ್ಕೆ ಅಂದರೆ ಕಡು ಬಡವರು, ನಿರ್ಲಕ್ಷಿತ ಜನರ ಗಂಪು, ಕೆಳವರ್ಗ, ಒಟ್ಟಾರೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಎಲ್ಲಾ ನಾಗರೀಕರಿಗೂ ಹಣಕಾಸಿನ ಸೇವೆಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದು.
2. ವ್ಯವಸ್ಥಾಧಾರಿತ ಸಂಘ ಸಂಸ್ಥೆಯಾದ ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ಮೂಲಕ ಜನರನ್ನು ಅವ್ಯವಸ್ಥಿತ ಮೂಲಗಳಾದ ಸ್ನೇಹಿತರು, ಸಂಭಂಧಿಕರು, ಬಡ್ಡಿ ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳಿಂದ ಸಾಲ ಪಡೆದು ಮತ್ತು ಕಡು ಬಡವರಾಗುವುದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸುವುದು.
3. ಕೈಗೆಟಕುವ ದರದಲ್ಲಿ ಹಣದ ಸೇವೆಯನ್ನು ಜನಸಾಮಾನ್ಯರತ್ತ ತಲುಪಿಸುವುದು
4. ದೇಶದಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯ ಸಮಸ್ಯೆಯೆಂದರೆ ಬಡವರು ಔಪಚಾರಿಕ ಹಣಕಾಸಿನ ಸದಸ್ಯರಾಗದೇ ಇರುವಂತಹದು.ಇದರಿಂದ ಹಣಕಾಸಿನ ಮೂಲಗಳಿಗೆ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಹಣಕಾಸಿನ ಮೂಲಗಳನ್ನು ಹುಡುಕಲು ದಾರಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದ ಬಡ್ಡಿದಾರ, ಕೈಸಾಲ ಅಥವಾ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿರವ ನೆಟ್ವರ್ಕ ಮಾರ್ಕೆಟಿಂಗ್, ಖಾಸಗಿ ಕಂಪೆನಿಗಳಲ್ಲಿ ಹಣ ಹೂಡಿಕೆ ಮತ್ತು ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳುವಿಕೆ, ಕಾನೂನು ಬಾಹಿರ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು

ದಾಸರಾಗುವುದು ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಔಪಚಾರಿಕ ಹಣಕಾಸಿನ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಸದಸ್ಯರನ್ನಾಗಿಸುವುದು.

5. ಮಾಹಿತಿಯ ಕೊರತೆಯನ್ನು ನೀಗಿಸುವುದು. ಅನೌಪಚಾರಿಕ ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಜನರನ್ನು ಕಾಪಾಡುವುದು. ಅದೇ ರೀತಿ ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯು ಹಣಕಾಸಿನ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಪಡೆದಾಗ ಉತ್ತಮ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅಪಾಯದ ಮೂಲಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಹಣವನ್ನು ಜಾಗರೂಕತೆಯಿಂದ ವಿನಿಯೋಗಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತಾನೆ ಮತ್ತು ಇದು ಆತ, ಆತನ ಕುಟುಂಬ ಮತ್ತು ಸಮಾಜ ನಿಧಾನವಾಗಿಯಾದರೂ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯನ್ನು ಹೊಂದಲು ಸಹಕರಿಸುತ್ತದೆ.
6. ಸರಕಾರದ ವಿಶೇಷ ಯೋಜನೆಗಳ ಮಾಹಿತಿ ಪ್ರಚಾರ ಇದು ಔಪಚಾರಿಕ ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಉತ್ಪನ್ನದ ಗುಣಮಟ್ಟವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಲು ಸಹಕಾರಿಯಾಗಿದೆ ಅಲ್ಲದೆ ಎಲ್ಲಾ ಸೇವೆಗಳು ಜನಸಾಮಾನ್ಯರಿಗೆ ಹೊಂದುವಂತಾಗುತ್ತದೆ,

2.4 ವಾಣಿಜ್ಯ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳ ಕಾರ್ಯಗಳು:

ಭಾರತದಲ್ಲಿ ವಾಣಿಜ್ಯ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳ ಉಗಮ ಬ್ರಿಟಿಷರ ಕಾಲದಿಂದಲೇ ಅಂದರೆ ಸರಿಸುಮಾರು 1770 ರಿಂದಲೇ ವಾಣಿಜ್ಯ ವ್ಯವಹಾರಕ್ಕಾಗಿ ಇಂಗ್ಲೆಂಡ್ ಮಾದರಿಯಲ್ಲಿ ರೂಪುಗೊಂಡಿತ್ತು. ಪ್ರಸ್ತುತದಲ್ಲಿ ಭಾರತ ಬೇರೆ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿನ ವಾಣಿಜ್ಯ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು ನಿರ್ವಹಿಸುವ ಎಲ್ಲಾ ರೀತಿಯ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಆರ್ ಬಿ ಐ ನ ಸಲಹೆ ಮತ್ತು ಸೂಚನೆಗಳ ಮೇರೆಗೆ ನಡೆಸುತ್ತದೆ. ಅವುಗಳು ಈ ಕೆಳಗಿನಂತಿವೆ.

1. **ಠೇವಣಿಗಳನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸುವುದು:** ವಾಣಿಜ್ಯ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು ಉಳಿತಾಯದ ಮೂಲವಾಗಿ ಠೇವಣಿಗಳನ್ನು ಸಾರ್ವಜನಿಕರಿಂದ ಸ್ವೀಕರಿಸುತ್ತದೆ. ಈ ಠೇವಣಿಗಳಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಮೂರು ವಿಧಗಳಿವೆ. ಅವುಗಳೆಂದರೆ:

    ಅ) ಸ್ಥಿರ ಠೇವಣಿ

    ಆ) ಉಳಿತಾಯ ಠೇವಣಿ

    ಇ) ಮರುಕಳಿಸುವ ಠೇವಣಿ

ವಾಣಿಜ್ಯಬ್ಯಾಂಕುಗಳು ಈ ಮೇಲಿನ ಮೂರೂ ಖಾತೆಗಳನ್ನು ವಿಭಿನ್ನರೀತಿಯಲ್ಲಿ ವಿಭಿನ್ನ ಬಡ್ಡಿಯನ್ನು ವಿಧಿಸುವುದರ ಮೂಲಕ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತವೆ. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಸ್ಥಿರ ಠೇವಣಿ ಮೇಲೆ

ಮತ್ತು ಮರುಕಳಿಸುವ ಠೇವಣಿ ಮೇಲೆ ಬಡ್ಡಿಯ ಪ್ರಮಾಣ ಸಾಮಾನ್ಯ ಉಳಿತಾಯ ಖಾತೆಗಿಂತ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿರುತ್ತದೆ.

2. **ಸಾಲ ನೀಡಿಕೆ:** ವಾಣಿಜ್ಯ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು ವೈಯುಕ್ತಿಕ ಅವಶ್ಯಕತೆಗಳಿಗೆ, ವಾಣಿಜ್ಯ ಮತ್ತು ವ್ಯಾಪಾರದ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಿಗೆ ಅಲ್ಪಾವಧಿ ಸಾಲವನ್ನು ನೀಡುತ್ತವೆ. ವ್ಯಾಪಾರದಾರರಿಗೆ 'ಮೀರೆಳೆತ' ದ ಮೂಲಕ ತಾತ್ಪೂರ್ತಿಕ ಸಾಲವನ್ನು ಪೂರೈಸುತ್ತವೆ. ಈ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಪಾರಸ್ಥರಿಗೆ ತಮ್ಮ ಚಾಲ್ತಿ ಖಾತೆಯಲ್ಲಿರುವ ಹಣಕ್ಕಿಂತಲೂ ಅಧಿಕ ಹಣವನ್ನು ಪಡೆಯುವ ಅವಕಾಶವಿರುತ್ತದೆ. ವಾಣಿಜ್ಯ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು ಪ್ರಸ್ತುತ ಚಾಲ್ತಿಯಲ್ಲಿರುವ ಯೋಜನೆಗಳ ಅನುಸಾರ ಅಂತೆಯೆ ನಿಯಮ ನಿಬಂದನೆಗಳ ಅನುಸಾರ ವ್ಯಾಪಾರಸ್ಥರಿಗೆ ಸಾಲವನ್ನುಕೊಡುತ್ತವೆ.

3. **ಹಣ ರವಾನೆ:** ಹಣವನ್ನುಒಂದು ಸ್ಥಳದಿಂದ ಮತ್ತೊಂದು ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಕಡಿಮೆ ಕಾಲಾವಧಿಯಲ್ಲಿ ಸುರಕ್ಷಿತವಾಗಿ ಕಳುಹಿಸಿಕೊಡಲು ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು ತುಂಬಾ ಸಹಾಯಕಯಾದವುಗಳು. ಬೇರೆಯ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಹಣವನ್ನು ಕಳುಹಿಸಬೇಕಾದ ವ್ಯಕ್ತಿ ಕಳುಹಿಸಬೇಕಾದ ಹಣವನ್ನು ಬ್ಯಾಂಕಿನಲ್ಲಿರುವ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಕಾಗದ ಪತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ತುಂಬಿ ಹಣ ಪಡೆಯುವವನ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಬ್ಯಾಂಕು ಶಾಖೆಗೆ ಹಾಜರುಪಡಿಸಿದಾಗ ಪಡೆಯುವಾತ ಸುಲಭವಾಗಿ ಹಣವನ್ನು ಪಡೆಯುವನು, ಪ್ರಸ್ತುತದಲಿ ಅತಿಕಡಿಮೆ ವೆಚ್ಚದಲ್ಲಿ ಸುರಕ್ಷಿತವಾಗಿ ಬೇರೆ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಹಣ ಕಳುಹಿಸಲು ಬ್ಯಾಂಕುಗಳ ಡ್ರಾಫ್ಟ್‌ಗಳು ಪ್ರಮುಖ ಸಾಧನಗಳಾಗಿವೆ.

4. **ಇತರ ಕಾರ್ಯಗಳು:** ವಾಣಿಜ್ಯ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು ಇನ್ನೂ ಅನೇಕ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತವೆ. ಗ್ರಾಹಕರಪರವಾಗಿ ಹಣವನ್ನು, ದಾಖಲೆಗಳನ್ನು, ಸ್ವತ್ತುಗಳನ್ನು, ಆಧಾರಗಳನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸುವ ಕಾರ್ಯವನ್ನೂ ಸಹ ವಾಣಿಜ್ಯ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು ಮಾಡುತ್ತವೆ. ಷೇರು ,ಡಿಬೆಂಚರು ಮತ್ತು ಇತರ ಸಾಲಪತ್ರಗಳು ಮಾರಾಟವಾಗಲು ಭರವಸೆ ನೀಡುತ್ತವೆ. ಅವುಗಳು ತಾಂತ್ರಿಕ ಶಿಕ್ಷಣ, ಕೃಷಿ, ಸಣ್ಣ ಪ್ರಮಾಣದ ಉದ್ದಿಮೆ, ಮದ್ಯಮ ಮತ್ತು ಅತಿ ದೊಡ್ಡ ಉದ್ದಿಮೆ ಗಳಿಗೆ ಅವುಗಳಿಗೆ ಸಲಹೆ ನೀಡಿದ ಮತ್ತು ಮಾಹಿತಿ ಅನ್ವಯ ಸಾಲಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸುತ್ತವೆ. ಹಾಗೆಯೇಚಿನ್ನ, ಬೆಳ್ಳಿ, ಬೆಲೆಯುಳ್ಳ ವಸ್ತುಗಳಿಗೆ ಹಾಗೂ ಮಹತ್ವದಕಾಗದ ಪತ್ರಗಳನ್ನು ಭದ್ರವಾಗಿಸುವ ಸಲುವಾಗಿ ವಾಣಿಜ್ಯ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು ಅಲ್ಪ ಬಾಡಿಗೆಯ ಮೇಲೆ ಭದ್ರತಾ ಪೆಟ್ಟಿಗೆಗಳನ್ನು ಕೂಡ ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ.

2.5 ಭಾರತದಲ್ಲಿ ವಾಣಿಜ್ಯ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳ ಬೆಳವಣಿಗೆ:

ಭಾರತದ ವಾಣಿಜ್ಯ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು ಕೂಡು ಬಂಡವಾಳ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳೆಂದು ಕರೆಯಲ್ಪಡುತ್ತವೆ. ಯಾಕೆಂದರೆ ಅವು ಕೂಡ ಬಂಡವಾಳ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಮೂಲಕ ಸಂಘಟಿತವಾಗಿ ಷೇರುದಾರರಿಂದ ಬಂಡವಾಳವನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆ. ಅಲ್ಲದೆ ವಾಣಿಜ್ಯ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಕೂಡ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಅವುಗಳನ್ನು ವಾಣಿಜ್ಯ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳೆಂದು ಕೂಡ ಹೆಸರಿಸಲಾಗಿದೆ.

2.5.1. ಬ್ಯಾಂಕುಗಳ ವರ್ಗೀಕರಣ:

ಭಾರತದ ವಾಣಿಜ್ಯ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳನ್ನು ಸೂಚಿತ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು ಮತು ್ತಅನುಸೂಚಿತ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳೆಂದು ವಿಂಗಡಿಸಲಾಗಿದೆ. ಒಟ್ಟು ಪಾವತಿಯಾದ ಬಂಡವಾಳ ಮತ್ತು ಕಾಪುನಿಧಿ ಎರಡೂ ಕೂಡಿ ಐದು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಅಥವಾ ಅದಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಬಂಡವಾಳವನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳನ್ನು ಷೆಡ್ಯೂಲ್ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು ಎನ್ನಬಹುದು. ರಿಜರ್ವ ಬ್ಯಾಂಕಿನಲ್ಲಿ ಈ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು ಸ್ವಲ್ಪ ಹಣವನ್ನು ಕಾಪುನಿಧಿಯಾಗಿ ಇಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಯಾಗಿ ರಿಜರ್ವ್ ಬ್ಯಾಂಕಿನೊಂದಿಗೆ ಸವಲತ್ತಿನ ದರದಲ್ಲಿ ಹಣಕಾಸಿನ ವಹಿವಾಟು ಮಾಡುವ ಸೌಲಭ್ಯವನ್ನು ಅವು ಪಡೆಯುತ್ತವೆ. ಪಾವತಿ ಬಂಡವಾಳ ಮತ್ತು ನಾನ್ – ಷೆಡ್ಯೂಲ್ಡ್ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು, ರಿಜರ್ವ್ ಬ್ಯಾಂಕಿ ಷೆಡ್ಯೂಲ್ಡ್‌ನಲ್ಲಿ ಅವುಗಳ ಹೆಸರು ದಾಖಲಾಗಿರುವುದಿಲ್ಲ. 1969 ರಲ್ಲಿಇಂತಹ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು ಭಾರತದಲ್ಲಿ 1400 ಇದ್ದವು. ಈಗ ಇವುಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಗಮನಾರ್ಹವಾಗಿ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿದೆ.

2.5.2. ವಾಣಿಜ್ಯಬ್ಯಾಂಕುಗಳ ಬೆಳವಣಿಗೆ:

1770ರಲ್ಲಿ ಬ್ರಿಟಿಷ್ಏಜೆನ್ಸಿ ಹೌಸಸ್ ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ವ್ಯವಹಾರ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಬ್ಯಾಂಕ್ಆಫ್ಇಂಡಿಯಾ ಎಂಬ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಆರಂಭಿಸಿದವು.ಇದೇ ಮೊದಲ ಜಾಯಿಂಟ್ ಸ್ಟಾಕ್ ಬ್ಯಾಂಕು 'ಔಧ್ ವಾಣಿಜ್ಯ ಬ್ಯಾಂಕು'. ಇದೇರೀತಿಯಲ್ಲಿ 1894ರಲ್ಲಿ ಪಂಜಾಬ್ ನ್ಯಾಷನಲ್ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಮತ್ತು 1901ರಲ್ಲಿ ಪೀಪಲ್ಸ್ ಬ್ಯಾಂಕುಆಫ್ಇಂಡಿಯಾ ಸ್ಥಾಪಿತವಾದವು.ಆದರೆಕಲ್ಕತ್ತ, ಮುಂಬಯಿ ಮತ್ತುಚೆನ್ನೈ ನಗರಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರೆಸಿಡೆನ್ಸಿ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳ ಸ್ಥಾಪನೆಯಿಂದ ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ನಲ್ಲಿ ನಿಜವಾದ ಪ್ರವೇಶ ಪ್ರಾರಂಭವಾಯಿತು. 1921ರಲ್ಲಿ ಈ ಮೂರು ಬ್ಯಾಂಕುಗಳನ್ನು ಇಂಪೀರಿಯಲ್ ಬ್ಯಾಂಕಿನಲ್ಲಿ ವಿಲೀನಗೊಳಿಸಲಾಯಿತು.ಸರ್ಕಾರ ಇವುಗಳನ್ನು ತನ್ನ ಬ್ಯಾಂಕೆಂದು ನಾಮಕರಣ ಮಾಡಿತು.ಅದುಕೇಂದ್ರ ಬ್ಯಾಂಕಿನ ಕೆಲವು ವ್ಯವಹಾರಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಂಡಿತು.1947 ರ ವೇಳೆಗೆ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ಪದ್ದತಿಯು ಸಾಕಷ್ಟು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಹೊಂದಿತು.

ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ನಂತರದ ಎರಡುದಶಕಗಳಲ್ಲಿ ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ಪದ್ಧತಿಯು ತೀವ್ರಗತಿಯಿಂದ ಪ್ರಗತಿ ಹೊಂದಿತು.ಭಾರತೀಯ ಇಂಪೀರಿಯಲ್ ಬ್ಯಾಂಕು 1949ರಲ್ಲಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕರಣ ಮಾಡಲಾಯಿತು. ಭಾರತದಇಂಪೀರಿಯಲ್ ಬ್ಯಾಂಕು 1955ರಲ್ಲಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕರಣವಾಗಿ 'ಭಾರತೀಯ ಸ್ಟೇಟ್ ಬ್ಯಾಂಕು' ಎಂಬ ಹೆಸರನ್ನು ಪಡೆಯಿತು. ಇವೆರಡು ಬ್ಯಾಂಕುಗಳೂ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸುವಂತೆ ಜೊತೆಜೊತೆಯಾಗಿ ಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ಶ್ರಮಿಸಿದವು. ಕ್ರಮೇಣ ವಾಣಿಜ್ಯ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಯು ಕಡಿಮೆಯಾಗಿ, ಅವುಗಳ ಶಾಖೆಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಮಾತ್ರಗಮನಾರ್ಹವಾಗಿಏರತೊಡಗಿತು. ಅನೇಕ ಸಣ್ಣ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳನ್ನು ದೊಡ್ಡ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಲ್ಲಿ ವಿಲೀನಗೊಳಿಸಲಾಯಿತು.ಅದರ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಸಣ್ಣ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು ಕಡಿಮೆಯಾಗಿದೊಡ್ಡ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳ ಶಾಖೆಗಳು ಅಧಿಕವಾದವು.

ವಾಣಿಜ್ಯ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳ ವ್ಯವಹಾರದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಲೋಪದೋಷಗಳಿದ್ದುದರ ಪರಿಣಾಮ ಆ ಕಾಲದ ಸಾಮಾಜಿಕ ಅವಶ್ಯಕತೆಗಳಿಗೆ ಅವು ಹೊಂದಿಕೊಂಡಿರಲಿಲ್ಲ. ಕೃಷಿ, ಸಣ್ಣಕೈಗಾರಿಕೆಗಳು ,ರಫ್ತು , ಮುಂತಾದಆದ್ಯತೆ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳನ್ನು ಕಡೆಗಣಿಸಲಾಯಿತು. ಈ ನ್ಯೂನತೆಗಳನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರವು ಬ್ಯಾಂಕುಗಳ ಮೇಲೆ ಸಾಮಾಜಿಕ ಹತೋಟಿ ಸಾಧಿಸುವ ಒಂದು ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಹಾಕಿತು. ಈ ಯೋಜನೆಯು ಆರು ತಿಂಗಳ ಕಾಲ ಜಾರಿಯಲ್ಲಿತ್ತು. ಅಂತಿಮವಾಗಿ1969 ರಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರವು 14 ಪ್ರಮುಖ ವಾಣಿಜ್ಯ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳನ್ನು ರಾಷ್ಟ್ರೀಕರಣ ಮಾಡಿತು. ಇದಾದ 11 ವರ್ಷಗಳ ನಂತರ ,ಅಂದರೆ 1980ರಲ್ಲಿ , ಮತ್ತೆ ಆರು ವಾಣಿಜ್ಯ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕರಣ ಮಾಡಿತು. ಇದರಿಂದಾಗಿ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ವಲಯದ ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್‌ತನ್ನ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯನ್ನುಗಮನಾರ್ಹವಾಗಿ ಹೆಚ್ಚಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಸಾಧ್ಯವಾಯಿತು.

2.6 ಇತ್ತೀಚಿನ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಆರ್ಥಿಕ ಸೇರ್ಪಡೆ:

ಹಣಕಾಸಿನ ಸೇವೆಗಳು ಪ್ರತಿ ಮನೆಗೆ ಮನೆಗೆ ತಲುಪಬೇಕೆನ್ನುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನವೀಕರಿಸಿದ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಬ್ಯಾಂಕಿನ ಮೂಲಕ ಮತ್ತೆ ಧನಾತ್ಮಕ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯರೂಪಕ್ಕೆ ತರಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿಯವರಾದ ನರೇಂದ್ರ ಮೋದಿಯವರು ಆರ್ ಬಿ ಐ ನ್ನು ಒತ್ತಾಯಿಸಿದರು ಮತ್ತು ದೀರ್ಘಕಾಲದ ಸಮಗ್ರ ಆರ್ಥಿಕ ಸೇರ್ಪಡೆಯ ಗುರಿ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳದ್ದಾಗಬೇಕೆಂದು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸಿದರು. ಹೀಗೆ ಆರ್ಥಿಕ ಸೇರ್ಪಡೆಯ ಬೆಳವಣಿಗೆಯನ್ನು ಗುರಿಯಾಗಿಸಿಕೊಂಡು ಸಣ್ಣ ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳು, ಪಾವತಿ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು, ಉತ್ತಮ ಸೇವೆಗಳ ವಿತರಣೆಗಾಗಿ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ನಿಯಂತ್ರಣ, ವಿಮೆಗಳು, ಸಾಮಾಜಿಕ ಭದ್ರತೆ, ವರ್ಗಾವಣೆ ಯೋಜನೆಗಳು

ಜನ್ಮತಾಳಿದವು. ಇದಲ್ಲದರ ಉಪಕ್ರಮಕ್ಕಾಗಿ ಮಧ್ಯಮಾವಧಿಯಲ್ಲಿ ಅಳೆಯಬಹುದಾದ ಕ್ರಿಯಾ ಯೋಜನೆಗೆ ಆರ್ ಬಿ ಐ ಗವರ್ನರ್ ರಾಜರಾಮ್ ಅವರಿಂದ ಸಮ್ಮತಿಯೊಂದಿಗೆ ಆರ್ ಬಿ ಐ ನ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಾಹಕ ಅಧಿಕಾರಿ ಎಮ್ ದೀಪಕ್ ಮೊಹಂತಿ ಅವರ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯಲ್ಲಿ ಸಮಿತಿಯನ್ನು ರಚಿಸಲಾಯಿತು. ಈ ಸಮಿತಿಯು ಇರುವ ಎಲ್ಲ ಗ್ರಾಹಕ ಸುರಕ್ಷಾ ಯೋಜನೆಗಳ ಶಿಫಾರಸ್ಸುಗಳನ್ನು ವಿಮರ್ಶಿಸುವುದರೊಂದಿಗೆ ಅಂತರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ನಿಲುವಿನಲ್ಲಿರುವ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಿ, ನೀತಿಗಳಲ್ಲಿ ಅಳವಡಿಸಿ ಮತ್ತು ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸಿ ಗ್ರಾಪಕರ ಆರ್ಥಿಕ ಸಾಕ್ಷರತೆ , ಗ್ರಾಹಕ ರಕ್ಷಣೆ, ವಿತರಣಾ ಮೂಲ, ಗುಂಪು ಆಧಾರಿತ ಸಾಲವನ್ನು ಹಳ್ಳಿ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲೂ ನೀಡುವುದರ ಮೂಲಕ ಗ್ರಾಮೀಣ ಜನತೆಯ ಸೇರ್ಪಡೆಯ ಮಾರ್ಗಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳುವುದು. ಅದೇ ರೀತಿ ಕಾಲ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಸಲಹೆ ಸೂಚನೆಗಳ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ಅನುಸರಿಸುವುದು ಇದರ ಮುಖ್ಯ ಉದ್ದೇಶವಾಗಿದೆ. ಮುಖ್ಯ ಶಿಫಾರಸ್ಸುಗಳು ಇಂತಿವೆ–

- ಅಗಾಧತೆಯಿಂದ ಮತ್ತು ಸಂಕೀರ್ಣತೆಯಿಂದ ಕೂಡಿದ ಯೋಜನೆಗಳ ಬದಲು ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರಕ್ಕೆ ಸಂಭಂಧಿತ ಯೋಜನೆಗಳು ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಸಮರ್ಥನೀಯ ವಿಧಾನಗಳನ್ನು ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರಕ್ಕೆ ತರಲು ಅನುವು ಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತದೆ.
- ಆರ್ಥಿಕತೆಯಲ್ಲಿ ಇದೀಗಾಗಲೇ ಇರುವ ಯೋಜನೆಗಳು ಕಾಲು ಭಾಗದಷ್ಟು ಮಾತ್ರ ತನ್ನ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯನ್ನು ತಲುಪಿದ್ದು 'ಕೊನೆಯ ಮೈಲಿ'ಯ ಜನರನ್ನು ತಲುಪಲು ಹಲವಾರು ಸವಾಲುಗಳು ಮತ್ತು ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಎದುರಿಸುತ್ತಿದೆ. ಉದಾಃ ಮೋಬೈಲ್ ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ನೆಟ್ವರ್ಕ ಇಲ್ಲದ ಜಾಗದಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸಲು ಅಸಮರ್ಥವಾಗಿದ್ದು ಇದರ ಗೋಪುರಗಳ ಅಭಿವೃದ್ದಿಗಾಗಿ ಇವುಗಳನ್ನು ಸಾಂಸ್ಥಿಕ ಸಾಮಾಜಿಕ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದೆ.
- ಮಹಿಳಾ ಮತ್ತು ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳ ಕಲ್ಯಾಣ ಮತ್ತು ಸಬಲೀಕರಣಕ್ಕಾಗಿ ವಿಶೇಷ ಯೋಜನೆಯಾದ ಸುಕನ್ಯ ಶಿಕ್ಷ ಎನ್ನುವ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಶಿಫಾರಸ್ಸು ಮಾಡಿದ್ದು ಇದು ಕೇಂದ್ರ ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯ ಸರಕಾರ ಜಂಟಿಯಾಗಿ ನಿರ್ವಹಿಸುವ ಯೋಜನೆಯಾಗಿದೆ.
- ಸಾಲದ ಸುಲಭ ಮಂಜೂರಾತಿ ಮತ್ತು ನಿರ್ವಹಣೆಗೆ ಆಧಾರ್ ಕಾರ್ಡನ್ನು ಖಾತೆಯೊಂದಿಗೆ ಮಿಲಾಯಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಆಧಾರಿತ ಕ್ರೆಡಿಟ್ ಕಂಪೆನಿಗಳಿಗೆ ನೀಡುವುದು.
- ಅನೌಪಚಾರಿಕ ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಔಪಚಾರಿಕ ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳತ್ತ ಜನರನ್ನು ವಾಲಿಸುವುದು.

➢ ರೈತರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ಕಿಸಾನ್ ಕಾರ್ಡ್‌ನ ಮುಂದುವರಿಕೆಯಾಗಿ 'ಗೋಲ್ಡ್ ಕಿಸಾನ್ ಕಾರ್ಡ' ಗೆ ಬದಲಾವಣೆ. ಈ ಸಮಿತಿಯ ಪ್ರಕಾರ ರೈತನ ಆದಾಯವು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಅವಧಿ , ಬೆಲೆಯ ಸ್ಥಿರತೆಯನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿದ್ದು [illegible] ಪರಿಹಾರಗಳು ಮತ್ತು ಸಬ್ಸಿಡಿ ನೇರವಾಗಿ ಈ ಖಾತೆಗೆ ಸಿಗುವಂತೆ ಮಾಡಬಹುದಾಗಿದೆ

➢ ಸರಕಾರೇತರ ಸಂಘ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಅಥವಾ ಸಹಕಾರಿ ಸಂಘ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಪಾಲುದಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಮಾಹಿತಿ ಕಾರ್ಯಗಾರ ಹಾಗೂ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದ ಉತ್ತಮ ಪಡಿಸುವಿಕೆ.

➢ ಕೃಷಿ ಸಾಲಕ್ಕೆ ಕೃಷಿ ವಿಮೆಯ ಅಗತ್ಯ ಅಂತೆಯೆ ಮೊದಲ ಕಂತು ಕೃಷಿಕ ಭರಿಸಿದರೆ ಉಳಿದಂತೆ ಸಬ್ಸಿಡಿಯ ಮೂಲಕ ಸರಕಾರ ಭರಿಸುತ್ತದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುವಂತೆ ಸಾರ್ವತ್ರಿಕ ಬೆಳೆ ವಿಮೆಯ ಹಾಗೂ ವಿತ್ತೀಯ ಹಣ ರೂ 20000 ಪರಿಚಯ

➢ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ವಲಯದ ಸಂಸ್ಥೆ ಹಾಗೂ ಖಾಸಗಿ ವಲಯದ ಸಂಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ಸಣ್ಣ ವಲಯದ ಸಾಲ ಗ್ಯಾರೆಂಟಿಗಾಗಿ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸುವುದು. ಇದು ಕೃಷಿಕನಿಗೆ ಬೆಂಬಲವನ್ನು ನೀಡುತ್ತದೆ.

➢ ಎಲ್ಲಾ ವಾಣಿಜ್ಯ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು ಜನರನ್ನು ಸಂಪರ್ಕಿಸಲು ಮತ್ತು ಮಾಹಿತಿ ಕಾರ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ವ್ಯವಹಾರ ವರದಿಗಾರರೊಂದಿಗೆ, ಚಿಕ್ಕ ಚಿಕ್ಕ ವ್ಯವಹಾರಿಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳೊಂದಿಗೆ , ಪಂಚಾಯತು, ಪೋಸ್ಟ ಆಫೀಸು ಗಳಲ್ಲಿ ಪಾಲುದಾರಿಕೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿ ಜನರನ್ನು ಸಂಪರ್ಕಿಸುವುದು ಅಥವಾ ಗ್ರಾಹಕ ಸೇವಾ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಕಿರಣ ಅಂಗಡಿಗಳಲ್ಲಿ , ಮನೆಮನೆಗಳಿಗಾಗಿ ಬೇಟಿ ನೀಡಿ ಮಾಹಿತಿ ನೀಡುವುದರಿಂದ ಜನರ ವಿಶ್ವಾಸವನ್ನು ಗಳಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ.

➢ ಆರ್ಥಿಕ ಸೇರ್ಪಡೆ ವಿಮರ್ಶೆ ಸಮಯಕ್ಕೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಸಾಗುತ್ತಿರಬೇಕು, ಅಂತೆಯೇ ಅದರ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ನಿವಾರಿಸಬೇಕು

➢ ಸೂಕ್ಷ್ಮಹಣಕಾಸನ್ನು ಸ್ವಸಹಾಯ ಗುಂಪುಗಳಂತೆ ವಿಂಗಡಿಸುವುದು ಇದು ಬ್ಯಾಂಕುಗಳ ಸಾಂಸ್ಥಿಕ ಸಾಮಾಜಿಕ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಸೇರಬೇಕು ಎನ್ನುವುದು ಇದರ ಇನೊಂದು ಶಿಫಾರಸ್ಸು ಆಗಿದೆ.

➢ ಪಾವತಿ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು, ವ್ಯವಹಾರ ವರದಿಗಾರರು ಹಾಗೂ ಹಣ ವಿತರಣೆಯ ಕೇಂದ್ರಗಳಾದ ಎಟಿಎಮ್, ಮೊಬೈಲ್ ವಾಲೆಟ್, ರುಪೆ ಇತ್ಯಾದಿ ಗ್ರಾಹಕರು ಔಪಚಾರಿಕ ಹಣದ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗೆ ಒಳಗಾಗುವುದರೊಂದಿಗೆ ಮೊಬೈಲ್ನನ ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿ ಭರವಸೆಯನ್ನು

ಹೊಂದುತ್ತಾರೆ ಅಂತೆಯೇ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು ಕೂಡ ಡಿಜಿಟಲೀಕರಣದಿಂದ ವಿತ್ತೀಯ ಹಣದ ಹರಿವನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸಬಹುದು.

- ವಾಹನಸಾಲದ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ಖಾಸಗಿ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ ಅಥವಾ ವಾಹನ ಮಾರಾಟಗಾರರಿಗೆ ಪರವಾನಗಿಯ ಮೂಲಕ ಬಿಟ್ಟುಕೊಡುವುದಾಗಿದ್ದು ಇದು ಬ್ಯಾಂಕುಗಳ ಸಾಲ ನೀಡಿಕೆಯ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವುದು.
- ನಗದುರಹಿತ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನಕ್ಕೆ ಉತ್ತೇಜನ. ಮೊಬೈಲ್ನಿಂದ ಸುಲಭ ಖಾತೆ ತೆರೆಯುವ ಸೌಲಭ್ಯ, ಕ್ರೆಡಿಟ್ ಕಾರ್ಡನಿಂದ ಸರ್‌ಚಾರ್ಜ್ನ ಹಿಂಪಡೆತ, ಎಲೆಕ್ಟ್ರಾನಿಕ್ ಪಾವತಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ, ಮಾಹಿತಿ ಕಾರ್ಯಗಾರಗಳು, ದೂರು ಮತ್ತು ಪರಿಹಾರದ ಸೇವಾ ಕೌಂಟರ್‌ಗಳು, 24 ಗಂಟೆಗಳ ಸೇವೆ, ಆರ್ ಬಿ ಐ ನಿಂದ ಕಾಲ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಯೋಜನೆಗಳ ವಿಮರ್ಶೆ, ವ್ಯವಹಾರ ಸೌಲಭ್ಯವನ್ನೊದಗಿಸುವ ಸಂಸ್ಥೆಗಳೊಂದಿಗೆ ಪಾಲುದಾರಿಕೆ, ಶಾಖೆಗಳ ವಿಸ್ತರಣೆ, ಆರ್ಥಿಕ ಸೇರ್ಪಡೆ ನಿಧಿ, ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಗ್ರಾಮೀಣ ಆರ್ಥಿಕ ಸೇರ್ಪಡೆ ಯೋಜನೆಗಳ ಸ್ಥಾಪನೆ, ಕಡಿಮೆ ಆದಾಯದ ಗುಂಪಿಗೆ ಆಧಾರವಿಲ್ಲದ ಸುಲಭ ಸಾಲ, ಸಾರ್ವತ್ರಿಕ ಎಲೆಕ್ಟ್ರಾನಿಕ್ ಬ್ಯಾಂಕು, ಸಮಂಜಸವಾದ ಶುಲ್ಕಗಳು, ಕೈಗೆಟಕುವ ಸಾಲ, 30 ಕಿಮಿ ಗಳಿಗೊಂದರಂತೆ ವ್ಯವಹಾರ ವರದಿಗಾರರು, ಆದ್ಯತಾ ವಲಯದ ವಿಸ್ತರಣೆ, ಚಿಕ್ಕ ರೈತರಿಗೆ 8% ದಲ್ಲಿ ಸಾಲ, ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಉದ್ಯಮಗಳಿಗೆ 7.5ದಲ್ಲಿ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯ ಇದರ ಪ್ರಮುಖ ಶಿಫಾರಸ್ಸುಗಳಾಗಿವೆ.

ಇದರಿಂದ 2014 ರಂದು ಬೆಳಕಿಗೆ ಬಂದ ಯೋಜನೆಗಳು ಅಟಲ್ ಪೆನ್ಶನ್ ಯೋಜನೆ, ಪ್ರದಾನ ಮಂತ್ರಿ ಜನ್ ಧನ್ ಯೋಜನೆ, ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿ ಮುದ್ರಾ ಯೋಜನೆ, ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿ ಸುರಕ್ಷ ಭೀಮಾ ಯೋಜನೆ ಇತ್ಯಾದಿ ಇಂದು ಭಾರತದಾದ್ಯಂತ 27ಕೋಟಿ ಖಾತೆಗಳು ತೆರೆಯಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದು ರೂಪಾಯಿ 665ಬಿಲಿಯನ್ ಮೊತ್ತ ಜಮೆಯಾಗಿದೆ. ಇದೀಗ ನವೆಂಬರ್ 9 2016 ರಂದು ಬಂದ ಕಪ್ಪು ಹಣ ನಿರ್ಗಹದಿಂದ ಯಾವ ಖಾತೆಗಳು ನಿಜವಾದ ಬಡವರನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಮನದಟ್ಟು ಮಾಡುವುದರೊಂದಿಗೆ ನಿಜವಾದ ಬಡವನಿಗೆ ಸರಕಾರದಿಂದ ಸಿಗುವ ಸೌಲಭ್ಯವನ್ನು ಈ ಖಾತೆಗಳ ಮೂಲಕ ನೇರವಾಗಿ ವರ್ಗಾವಣೆಯನ್ನು ಮಾಡುವುದನ್ನು ಕೂಡ ಅನುವುಮಾಡಿದೆ.

2.7. ಕ್ಷೇತ್ರ ಪರಿಚಯ:

ಜನಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ 8ನೇ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿರುವ ಕರ್ನಾಟಕದ ಕರಾವಳಿಯ ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದ ಜಿಲ್ಲೆ ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆ. 1997ರಲ್ಲಿ ಜಿಲ್ಲೆಗಳ ಪುನರ್‌ವಿಂಗಡಣೆ ಗೊಂಡಾಗ ಹಾಲಿ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಾದ

ಪುತ್ತೂರು, ಸುಳ್ಯ, ಬೆಳ್ತಂಗಡಿ, ಮಂಗಳೂರು ಮತ್ತು ಬಂಟ್ವಾಳ ಎಂಬ 5 ತಾಲೂಕುಗಳು, 17 ಹೋಬಳಿಗಳೂ, 371 ಗ್ರಾಮಗಳೂ, 11 ಪಟ್ಟಣಗಳೂ ಇವೆ. ಬಂಟ್ವಾಳ ಒಂದೆ ವಟವೂರು ಕ್ಷೇತ್ರವೆಂದು ಹೆಸರನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು ಮಂಗಳೂರಿಗೆ ಹತ್ತಿರ ವಾಗಿದ್ದರಿಂದ ಪರ್ಶಿಯನ್ ಗಲ್ಫ್ ಸ್ಟೇಟ್ಸ್ ನ ವ್ಯಾಪಾರಕ್ಕೆ ಹೆಸರುವಾಸಿತ್ತು. ಅಂತೆಯೆ ನೇತ್ರಾವತಿ ನೀರಿನ ಪ್ರವಾಹದಿಂದ ವ್ಯಾಪಾರ ಕೇಂದ್ರವು ಬಿ.ಸಿ.ರೋಡು (ಬಂಟ್ವಾಳ ಕ್ರಾಸ್ ರೋಡ್) ಯಲ್ಲಿಗೆ ವರ್ಗಾಯಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿತು. ಕಾಲ ಕ್ರಮೇಣ ಸರಕಾರಿ ಕಛೇರಿ ಗಳ ಸ್ಥಳಾಂತರವಾಯಿತು ಅದರೊಂದಿಗೆ ಅವಲಂಬಿತ ವ್ಯವಹಾರಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಇಂದು ಬಿ.ಸಿ.ರೋಡು (ಬಂಟ್ವಾಳ ಕ್ರಾಸ್ ರೋಡ್)ನ್ನು ಬಂಟ್ವಾಳದ ವಾಣಿಜ್ಯ ನಗರಿ ಎಂದು ಹೇಳಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಬಿ.ಸಿ.ರೋಡು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಪ್ರದೇಶಗಳಾದ ಕೈಕುಂಜೆ, ಗೂಡಿನಬಳಿ, ಅಜ್ಜಿ ಬೆಟ್ಟು, ಕಾಮಾಜೆ, ಚಿಕ್ಕಯ್ಯಮಠ ವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಸಮುದಾಯದ ಜನರು ಅಂದರೆ ಬಿಲ್ಲವ, ಬಂಟ, ಬಂಡಾರಿ, ಕೊಂಕಣಿ, ಗಾಣಿಗ, ಕುಲಾಲ್, ಗೌಡ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಅದರೊಂದಿಗೆ ಮುಸ್ಲಿಂ, ಕ್ರಿಸ್ಚನ್, ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿ ಮತ್ತು ಪಂಗಡ ದವರು ಇದ್ದಾರೆ. ಮೇನ್ನೋಟಕ್ಕೆ ಜನರ ಜೀವನ ಮಟ್ಟ ಚೆನ್ನಾಗಿದೆ ಎಂದು ಕಂಡು ಬಂದರೂ ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಕೇವಲ ಜೀವನೋಪಾಯಕ್ಕಾಗಿ ಕೂಲಿ ದುಡಿದು ಬದುಕುವ ಕುಟುಂಬಗಳು, ವಲಸೆ ಬಂದು ವಾಸಿಸುತ್ತಿರುವ ಕೂಲಿ ಕಾರ್ಮಿಕರು, ಫಾಸ್ಟ್ ಫುಡ್ ವ್ಯಾಪಾರಸ್ಥರು, ಚಿಕ್ಕ ಪುಟ್ಟ ಅಂಗಡಿ ಮಾಲಿಕರೂ ಇದ್ದಾರೆ. ಅದರೊಂದಿಗೆ ಬಟ್ಟೆ ವ್ಯಾಪಾರಸ್ಥರು, ಹೂ ಮಾರುವವರು, ಮೀನು ಮಾರಟಗಾರರು, ಪೆಟ್ರೋಲ್ ಬಂಕ್ ಗಳಲ್ಲಿ, ಬೀಡಿ ಯೂನಿಯನ್, ಆಸ್ಪತ್ರೆ, ಮೆಡಿಕಲ್, ಹೋಟೆಲ್, ಕಾರ್ಪೋರೇಷನ್, ಕಾಲೇಜುಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಅಂಗಡಿಗಳಲ್ಲಿ ತಾತ್ಕಾಲಿಕವಾಗಿ ದುಡಿಯುವ ಪುರುಷ ಮತ್ತು ಮಹಿಳೆಯರು, ತರಕಾರಿ ಅಂಗಡಿಗಳು, ಫ್ಯಾನ್ಸಿ ಅಂಗಡಿಗಳು, ದಿನಸಿ ವ್ಯಾಪಾರಸ್ಥರು, ಹೈನುಗಾರರು, ಅಡಿಕೆ ಸುಲಿಯುವವರು, ತೆಂಗಿನಕಾಯಿ ಕೀಳುವವರು, ಅನಕ್ಷರಸ್ಥ ವೃದ್ಧರು, ಕಷ್ಟಪಟ್ಟು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಸರ್ಕಾರಿ ಶಾಲೆಗಳಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತಿರುವ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು, ಮುಂದಿನ ವಿಧ್ಯಾಭ್ಯಾಸಕ್ಕೆ ಹಣವಿಲ್ಲದೆ ಇರುವ ಸರಕಾರಿ ಕೋರ್ಸನ್ನೇ ಅವಲಂಬಿಸಿಕೊಂಡು ಭವಿಷ್ಯವನ್ನು ಎದುರು ನೋಡುತ್ತಿರುವ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು, ಬೀಡಿ ಕಾರ್ಮಿಕರು, ತೋಟದ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವವರು, ಎಲ್ ಐ ಸಿ ಏಜೆಂಟುಗಳು, ಗುಡಿಸಲಿನಿಂದ ಮನೆಕಟ್ಟಲು ಹಂಬಲವಿದ್ದರೂ ಕಷ್ಟ ಪಟ್ಟು ಸಾಲ ತೀರಿಸುವ ಛಲವಿದ್ದರೂ ಹಣ ಹೊಂದಿಸಲಾಗದೆ ಅರ್ಧಕ್ಕೆ ಕೆಲಸ ನಿಲ್ಲಿಸಿ ಕೂತ ಎಷ್ಟೋ ಕುಟುಂಬಗಳು ಹಾಗೂ ಇನ್ನೂ ಅನೇಕ ಕಡಿಮೆ ಆದಾಯ ಮತ್ತು ಮಧ್ಯಮ ವರ್ಗದ ಜನರು. ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು ಕೇವಲ ಆಧಾರವಿದ್ದರೆ ಮಾತ್ರ ಬಡ್ಡಿಗೆ ಸಾಲ ಕೊಡಬಲ್ಲ ಒಂದು ಸಂಸ್ಥೆ

ಎಂದೇ ತಿಳಿದು ತಮ್ಮಷ್ಟಕ್ಕೆ ಜೀವನ ಸಾಗಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇಂತಹ ಒಂದು ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ 1969ರಿಂದ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು ನೆಲೆಯೂರಲು ಶುರುಮಾಡಿದೆ. ಮೊದಲಿಗೆ ವಿಜಯಬ್ಯಾಂಕು ನಂತರ ಸ್ಟೇಟ್ ಬ್ಯಾಂಕು ಮತ್ತಿನ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಸಿಂಡಿಕೇಟ್ ಹಾಗೂ ಸಾಕಷ್ಟು ಕೊ ಆಪರೇಟಿವ್ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು ಹೀಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು ಬಿ.ಸಿ.ರೋಡು ವಲಯದಲ್ಲಿ ಬೀಡುಬಿಟ್ಟಿವೆ.

2.8. ವಿಜಯಬ್ಯಾಂಕಿನ ಪರಿಚಯ:

1931ರಲ್ಲಿದ್ದ ವಿಶ್ವದ ಹಣಕಾಸಿನ ಬಿಕ್ಕಟ್ಟು ಮತ್ತು ಹಣಕಾಸಿನ ಖಿನ್ನತೆ ಶೀ ಅತರ್ವ ಬಾಲಕೃಷ್ಣ ಶೆಟ್ಟಿಯವರಿಂದ ಒಕ್ಟೋಬರ್ 23ರಂದು ಬಂಟ್ಸ್ ಸಮುದಾಯದ ಸಹಾಯ ಮತ್ತು ರೈತ ಸಂಘದ ಬೆಂಬಲದಿಂದ 5ಲಕ್ಷ ಬಂಡವಾಳದೊಂದಿಗೆ ವಿಜಯಾ ಬ್ಯಾಂಕಿನ ಸೃಷ್ಟಿಗೆ ಕಾರಣವಾಯಿತು. 1969ರಲ್ಲಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತಗೊಂಡ ವಿಜಯಬ್ಯಾಂಕು ಇದೀಗ 229000 ಕೋಟಿ ವ್ಯವಹಾರದೊಂದಿಗೆ 133012ಕೋಟಿ ಠೇವಣಿ ಮತ್ತು 96821ಕೋಟಿ ಸಾಲ ನೀಡಿಕೆಯಲ್ಲಿದೆ. ಭಾರತ ಸರಕಾರದ ಅಜೆಂಡಾ ಮತ್ತು ಬೆಳವಣಿಗೆಗೆ ಕೈಗೊಂಡ ಯೋಜನೆಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ತಮ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ ವಿಜಯಬ್ಯಾಂಕು ಕೂಡ ನೀಡಿದ್ದು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಆರ್ಥಿಕ ಸೇರ್ಪಡೆಯ ಯೋಜನೆಗಳಾದ ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿ ಜನ್ ಧನ್ ಯೋಜನಾ, ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿ ಮುದ್ರಾ ಯೋಜನೆ, ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿ ಸುರಕ್ಷಾ ಭಿಮಾ ಯೋಜನೆ, ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿ ಜೀವನ್ ಜ್ಯೋತಿ ಭಿಮಾ ಯೋಜನೆ ಇದರ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಾಂಸ್ಥಿಕ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಇದು ತನ್ನ ಜವಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ಕೂಡ ನಿರ್ವಹಿಸುತದೆ ಅಂದರೆ ದೇಶದ ಆದ್ಯತಾ ವಲಯದ ಪ್ರೇರಣೆ ಮತ್ತು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ, ಗ್ರಾಮೀಣ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ, ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳ ಮತ್ತು ಆಕೆಯ ಉನ್ನತ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದ ಖರ್ಚನ್ನು ಭರಿಸುವುದು, ಸ್ವಚ್ಚ ವಿದ್ಯಾಲಯ ಎಂಬ ಸರಕಾರದ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ 50 ಸರಕಾರಿ ಶಾಲೆಗಳಿಗೆ ನೈರ್ಮಲ್ಯದ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಹಾಗೆಯೇ 32 ಗ್ರಾಮೀಣ ಆರೋಗ್ಯ ಕೇಂದ್ರಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಆರೋಗ್ಯ ಕೇಂದ್ರಗಳನ್ನು ಕೂಡ ಸ್ಥಾಪಿಸಿದೆ. ಅಂತೆಯೆ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳ ಮತ್ತು ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿ ಮತ್ತು ಪಂಗಡ, ಹಿಂದುಳಿದ ವರ್ಗ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ ಹಿಂದುಳಿದ ಜನಸಮುದಾಯ, ಹೆಣ್ಣು ಮಗುವಿನ ವಿಧ್ಯಾಬ್ಯಾಸದ ಖರ್ಚನ್ನು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಹೀಗೆ ಹಲವಾರು.

ಬಿ.ಸಿ ರೋಡು ವಲಯದಲ್ಲಿ ವಿಜಯಬ್ಯಾಂಕು ಜೊಡುಮಾರ್ಗವೆಂಬಲ್ಲಿ ಪರವಾನಗಿ ಸಂಖ್ಯೆ ಬಿಎ: 40–66 ಯೊಂದಿಗೆ 2ನೆ ಸೆಪ್ಟಂಬರ್ 1966 ರಲ್ಲಿ ಮೈಸೂರು ಪ್ರಾಂತ್ಯ ಕರಾವಳಿ ವಲಯ ವೆನ್ನುತ್ತಾ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಲು ಪ್ರಸ್ತಾವನೆಗೊಂಡಿತು ಮತ್ತು 1968ರಲ್ಲಿ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ

ಪಾದಾರ್ಪಣೆಯನ್ನು ಮಾಡಿತು. ಪ್ರಾರಂಭದಲ್ಲಿ ಸಂಪೂರ್ಣ ಪ್ರಾಂತ್ಯದಲ್ಲಿ 25 ನೌಕರರೊಂದಿಗೆ 50000 ಗ್ರಾಹಕರೊಂದಿಗೆ ಇದ್ದ ಬ್ಯಾಂಕು ಉಳಿತಾಯ, ಸ್ಥಿರ ಠೇವಣಿ, ಮರುಕಳಿಸುವ ಠೇವಣಿ, ಮನೆ ಸಾಲ, ವಾಹನ ಸಾಲ, ವ್ಯವಹಾರ ಸಾಲದ ಯೋಜನಗಳನ್ನು ಕಾರ್ಯರೂಪಕ್ಕೆ ತಂದಿತು. 196೯ರಿಂದ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಬಿ ಸಿ ರೋಡಿನ ಅತಿ ಹಳೆಯ ಬ್ಯಾಂಕು ಎಂದೇ ಇದನ್ನು ಹೇಳಬಹುದು. ಹಿಂದಿನ ಯೋಜನೆಗಳೆಲ್ಲವೂ ಕ್ಷೇತ್ರವನ್ನು ಆಧಾರಿತವಾಗಿದ್ದರೆ ಇಂದು ಸರ್ವತ್ರ ಬ್ಯಾಂಕು ಎನ್ನುವಂತೆ ಎಲ್ಲವೂ ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರದ ಮತ್ತು ಕೇಂದ್ರ ಬ್ಯಾಂಕಿನ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿದ್ದು ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆಯ ಗ್ರಾಹಕರಿಗೂ ಸೇವೆಯನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ನೀಡಲಾಗುತ್ತಿದೆ.

2.8.1 ವಿಜಯಬ್ಯಾಂಕಿನ ಮುಂದಿನ ಯೋಜನೆಗಳು:

- ವಿ– ಗ್ಯಾನ್ ಸಾಗರ್: ಇದು ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ನೀಡುವ ಒಂದು ಮೊಬೈಲ್ ಆಧಾರಿತ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನವನ್ನು ಸಾರ್ವಜನಿಕರಿಗೆ ಮತ್ತು ಗ್ರಾಹಕರಿಗೆ ನವೀಕರಿಸಿದ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ತಲುಪಿಸುವ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತದೆ.
- ವಿ ಅಬ್ಯಾಕಸ್: ಇದು ಮಿಸ್ ಕಾಲ್ ನ ಮೂಲಕ ಸೌಲಭ್ಯವನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ.
- ವಿ ಕ್ವಿಕ್ ಪೇ: ಬಿಲ್‌ಗಳ ಪಾವತಿ ಮತ್ತು ಡೆಬಿಟ್ ಕಾರ್ಡ ಇಲ್ಲದೆ ವ್ಯವಹಾರಸ್ಥನಿಂದ ಬರುವ ಬಿಲ್ಲಗಳ ಸ್ಕಾನಿಂಗ್ ಗೆ ಪಾವತಿಮಾಡುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ.
- ವಿ ಫ್ರೀ ಹೈವ್: ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಕೇಂದ್ರಗಳಲ್ಲಿ, ವಿದ್ಯಾಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ, ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಬಿಲ್ಲಗಳ ಪಾವತಿಯ ಕಾರ್ಯವಾಗಿದೆ.
- ವಿ ಎ ವಾಲ್: ಚಿಕ್ಕ ಬಿಲ್‌ಗಳ ಪಾವತಿ. ಇದು ಯುನಿಟ್ ಫುಲ್ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದಿಂದ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತದೆ.
- ಯುಪಿಐ: ಆರ್ ಬಿ ಐ ನ ಯುನಿಫೈಡ್ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಅಳವಡಿಸಲಾಗಿದೆ.

2.9. ಎಸ್. ಬಿ. ಐ ನ ಪರಿಚಯ: (ಸ್ಟೇಟ್ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಆಫ್ ಇಂಡಿಯಾ)

- ಬಹಳ ಹಿಂದಿನಿಂದ ಮತ್ತು ಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ ಬಾರತದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿಕೊಂಡ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ವಲಯಾದ ಬ್ಯಾಂಕು ಎಸ್. ಬಿ. ಐ ಆಗಿದ್ದು ಬಾರತದಲ್ಲಿ ಅತಿಹೆಚ್ಚು ವ್ಯವಹಾರವನ್ನು ವಹಿಸುತ್ತಿರುವ ಮತು ಅತಿ ಹೆಚ್ಚು ಶಾಖೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿ 5 ಅಂಗ ಸಂಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿ ಇದೀಗ ಎಪ್ರೀಲ್.1.2015 ರಂದು ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ತನ್ನಲ್ಲಿ ವಿಲಿನ ಗೊಳೀಸಿ ಬಾರತದ ಅತಿ ದೊಡ್ಡ ಮತು ವಿಶ್ವದ ದೊಡ್ಡ 50 ಅಂತರಾಷ್ಟ್ರೀಯ

ಬಾಂಕುಗಳ ಪಟ್ಟಿಯಲಿ ಸೇರಿಕೊಂಡಿದೆ. 33 ಟ್ರಿಲಿಯನ್ ಕೋಟಿ ವ್ಯವಹಾರ 278000 ಕೆಲಸಗಾರರು, 420 ಮಿಲಿಯನ್ ಗ್ರಾಹಕರು, 24000 ಕ್ಕಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚು ಶಾಖೆಗಳು, 59000 ಎಟಿಎಮ್ ಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಅಲ್ಲದೆ ವಿಶ್ವದ ಫೋರ್ಚೂನ್ 500 ರಲ್ಲಿ 232ನೇ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.

- ಇಂಪಿರಿಯಲ್ ಬ್ಯಾಂಕಿನಿಂದ ಎಸ್. ಬಿ. ಐ ಆದ ಬ್ಯಾಂಕು 1955 ರಲ್ಲಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಗೊಂಡಿತು. ನಂತರದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ಸ್ಥಳೀಯ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳನ್ನು ತನ್ನಲ್ಲಿ ವಿಲೀನಗೊಳಿಸಿದ್ದರ ಪರಿಣಾಮ ಮೆಗಾ ಬ್ಯಾಂಕಾಗಿ ಪರಿವರ್ತನೆ ಗೊಂಡಿತು.7 ಇದ್ದ ಅಂಗಸಂಸ್ಥೆಗಳು 6 ಆದವು. ಹೀಗೆ ಪ್ರಗತಿ ಸಾಗುತ್ತಲೇ ನಡೆಯಿತು. ವಿಲೀನೀಕರಣವು 470 ಶಾಖೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಲು ಕಾರಣವಾಗಿದೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಅರುಂಧತಿ ಭಟ್ಟಾಚಾರ್ಯ ರವರ ನೇತೃತ್ವದಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸ್ಫೂರ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರಕ್ಕೆ ಪ್ರಯೋಜನಕಾರಿಯಾಗಿದೆ.

2.9.1. ಮುಂದಿನ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಎಸ್. ಬಿ. ಐ: (ಸ್ಟೇಟ್ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಆಫ್ ಇಂಡಿಯಾ)

- ಶಾಖೆಗಳಲ್ಲಿ ಶಾಖೆ ಎನ್ನುವಂತೆ ಆಪ್ನ ಮೂಲಕ ಎಲ್ಲಾ ಬ್ಯಾಂಕಿನ ಸೇವೆಗಳನ್ನು ಇನ್ನೇನು 6 ತಿಂಗಳಿನಲ್ಲಿ ಬಿಡುಗಡೆಗೊಳಿಸಲಿದ್ದು ಇದು ಒಂದು ಕ್ರಾಂತಿಯನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸಲಿದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಉಳಿತಾಯ, ವಿಮೆ, ಮ್ಯೂಚುವಲ್ ಫಂಡ್ ಹೀಗೆ ಇನ್ನೂ ಅನೇಕ ಸೇವೆಗಳು ಬರಲಿದ್ದು ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಕಾದು ನೋಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಆರ್ಥಿಕ ಸೇರ್ಪಡೆಯ ನವೀಕರಣದಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿ ಜನ್ ಧನ್ ಯೋಜನೆ, ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿ ಜೀವನ್ ಜ್ಯೋತಿ ಭಿಮಾ ಯೋಜನೆ, ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿ ಸುರಕ್ಷಾ ಭೀಮಾ ಯೋಜನೆ ಎಲ್ಲೆಡೆ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದೆ.
- ಸುಮಾರು 10 ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಕರಾವಳಿಯಲ್ಲಿ ಬೀಡುಬಿಟ್ಟ ಎಸ್. ಬಿ. ಐ 004608 ನೋಂದಣಿ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯಮಗ್ನವಾಗಿದೆ. ಬಿ ಸಿ ರೋಡಿನಲ್ಲಿ ಆರ್ಥಿಕ ಸೇರ್ಪಡೆ ಯೋಜನೆಯ ಮೂಲಕ 2013ರಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಛಾಪನ್ನು ಇಟ್ಟಿದೆ ಮತ್ತು 4 ಹಳ್ಳಿಗಳನ್ನು ಇದು ಕಾರ್ಯತೆಯಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟು ಕೊಂಡಿದ್ದು 15 ಗ್ರಾಹಕರನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಕಾರ್ಯಮಗ್ನವಾಗಿತ್ತು. ಪ್ರಾರಂಭಿಕವಾಗಿ 700 ಗ್ರಾಹಕರನ್ನು ಹೊಂದಿ ಖಾತೆ ತೆರೆಯುವಿಕೆ, ಎಟಿಎಮ್ ಕಾರ್ಡಗಳು, ಸ್ಥಿರ ಠೇವಣಿ, ಮರುಕಳಿಸುವ ಠೇವಣಿ, ಗ್ರಹ ಸಾಲ, ವಾಹನ ಸಾಲ, ವ್ಯವಹಾರ ಸಾಲ ಗಳು ಮುಖ್ಯ ಸೇವೆಗಳಾಗಿತ್ತು.

2.10. ಆರ್ಥಿಕ ಸೇರ್ಪಡೆಯ ಯೋಜನೆಗಳು:

2.10.1. ಕಿರಿಯರ ಉಳಿತಾಯ ಖಾತೆ:

1976 ಡಿಸೆಂಬರ್ ನಲ್ಲಿ ಬಂದ ಆರ್ ಬಿ ಐ ನ ಅಧಿಸೂಚನೆಯು ಭಾರತದಾದ್ಯಂತ ಕಿರಿಯರ ಉಳಿತಾಯ ಖಾತೆಯನ್ನು ತೆರೆಯಲು ಅನುವುಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಿತ್ತು. ಕಿರಿಯರ ಉಳಿತಾಯ ಖಾತೆ ಎಂದರೆ ಅಲ್ಪ ವಯಸ್ಕ ಮಗುವಿನ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಖಾತೆಯನ್ನು ತೆರೆದು ಅದರಲ್ಲಿ ಉಳಿತಾಯವನ್ನು ಕೂಡಿಟ್ಟು ಆ ಮಗುವಿನ ಭವಿಷ್ಯಕ್ಕಾಗಲಿ ಅಥವಾ ತುರ್ತು ಸಂಧರ್ಭ, ಉಳಿತಾಯದ ಹೆಚ್ಚುವಿಕೆಗೆ ವಿನಿಯೋಗಿಸಬಹುದು ಎನ್ನುವುದು ಆರ್ ಬಿ ಐ ನ ಅಂದಾಜು.

ಇದರ ಲಕ್ಷಣಗಳು ಇಂತಿವೆ:

- ✓ ಇದು ಅಲ್ಪವಯಸ್ಕ ಮಗುವಿಗೆ ರೂಪಿಸಿದ ಯೋಜನೆ ಅಂತೆಯೆ ಪೋಷಕರು ಅಥವಾ ಹೆತ್ತವರು ಇದನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಾರೆ.
- ✓ ಇದು ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚುವರಿ ಮರುಪಾವತಿಗೆ ಅವಕಾಶ ನೀಡುವುದಿಲ್ಲ ಅಂತೆಯೆ ಸಾಲ ತೆಗೆಯಲು ಪೋಷಕರು ಅಥವಾ ಹೆತ್ತವರಿಗೆ ಅವಕಾಶವಿರುವುದಿಲ್ಲ.
- ✓ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು ತಮ್ಮದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಈ ಖಾತೆಯನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ ಆದರೆ ಆರ್ ಬಿ ಐನ ಎಲ್ಲಾ ನಿಯಮಗಳಿಗೆ ಬದ್ಧವಾಗಿರಬೇಕು.
- ✓ ಉಳಿತಾಯ, ಸ್ಥಿರ ಠೇವಣಿ, ಮರುಕಳಿಸುವ ಠೇವಣಿ ಯನ್ನು 10ಕ್ಕಿಂತ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಕೆಳಗಿರುವ ಮಗುವಿಗೂ ಕೂಡ ನೀಡಬಹುದಾಗಿದೆ.
- ✓ 10ಕ್ಕಿಂತ ಮೇಲ್ಪಟ್ಟ ಮಗು ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿ ತನ್ನ ಖಾತೆಯನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ ಆದರೆ ಇದಕ್ಕೆ ವಯೋಮಿತಿ ಹಾಗೂ ಖಾತೆ ನಿರ್ವಹಣಾ ಮೊತ್ತವನ್ನು ನಿಗದಿಪಡಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.
- ✓ ಅಲ್ಪ ವಯಸ್ಕ ಮಗು 18 ವರ್ಷ ದಾಟಿದ ಬಳಿಕ ತನ್ನ ಖಾತೆಯನ್ನು ದಾಖಲೆಗಳನ್ನು ನೀಡುವುದರ ಮೂಲಕ ನವೀಕರಿಸಿ ಖಾತೆಯನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ.
- ✓ ಕಿರಿಯರ ಖಾತೆಯು ಇಂಟರ್ನೆಟ್ ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್, ಮೊಬೈಲ್ ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್, ಎಟಿಎಮ್ ಇತ್ಯಾದಿ ಸೇವೆಗಳನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಅರ್ಹವಾಗಿರುತ್ತದೆ.

2.10.2 ಚಾಲ್ತಿ ಖಾತೆ:

ಇದನ್ನು ಕೊ ಆಪರೇಟಿವ್ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಅಥವಾ ವಾಣಿಜ್ಯ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಪಡೆಯಬಹುದಾಗಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ಠೇವಣಿಯ ಮೊತ್ತಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಹಣವನ್ನು ಪಡೆಯಲು

ಅವಕಾಶವಿದ್ದು ಒಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಸಮಯದೊಳಗೆ ಅದನ್ನು ಬ್ಯಾಂಕಿಗೆ ಮರುಪಾವತಿಮಾಡಬಹುದಾಗಿದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಹಣ ವಾಪಸಾತಿಗಾಗಿ ಚೆಕ್ಕನ್ನು ಬಳಸಲಾಗುತ್ತದೆ ಅಂತೆಯೆ ಇದರಲ್ಲಿ ಠೇವಣಿ ಮತ್ತು ಮರುಪಾವತಿಗೆ ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯ ನಿರ್ಬಂಧವಿಲ್ಲ. ಇದರ ಮುಖ್ಯ ಲಕ್ಷಣಗಳು ಇಂತಿವೆ-

- ಇದನ್ನು ಚಿಕ್ಕ ಅಥವಾ ದೊಡ್ಡ ವ್ಯವಹಾರಸ್ಥನಿಗೆ, ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಅಥವಾ ಖಾಸಗಿ ಕಂಪನಿಗಳಿಗೆ ವಹಿವಾಟಿಗೆ, ಟ್ರಸ್ಟ್, ಪಾಲುದಾರಿಕೆ ಮತ್ತು ಯಾವುದೇ ಕಂಪೆನಿಗಳಿಗೆ ಉಪಯೋಗಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ.
- ಇದು ವ್ಯವಹಾರಕ್ಕೆ ಮುಕ್ತವಾಗಿದೆ
- ಕನಿಷ್ಟ ಮೊತ್ತವನ್ನು ನಿರ್ವಹಣೆ ಮಾಡದಿದ್ದಲಿ ಶುಲ್ಕಗಳನ್ನು ವಿಧಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.
- ಅಲ್ಪಾವಧಿ ಹಣ ಎರವಲಿಗೆ ಶುಲ್ಕಗಳನ್ನು ವಿಧಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.
- ವ್ಯವಹಾರಸ್ಥನಿಗೆ ಯಾವುದೇ ಮಿತಿಗಳಲ್ಲಿ ಠೇವಣಿಯ ಮತ್ತು ಮರುಪಾವತಿಯ ವ್ಯವಹಾರವನ್ನು ಮಾಡಬಹುದಾಗಿದೆ.
- ವ್ಯವಹಾರಸ್ಥ ಇಲ್ಲಿ ಒವರಡ್ರಾಫ್ಟ ಮಾಡಬಹುದಾಗಿದ್ದು , ತುರ್ತು ಸಂಧರ್ಭ, ಹಣದ ರವಾನೆಗೆ ಚೆಕ್ಕುಗಳು, ಬೇಡಿಕೆ ಡ್ರಾಫ್ಟ್ ಗಳು, ಪೇ ಆರ್ಡರ್ ಗಳನ್ನು ಬಳಸಬಹುದು. ಇಂಟರ್ ನೆಟ್ , ಮೊಬೈಲ್ ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ಕೂಡ ಸಾಧ್ಯವಿದೆ.
- ಇನ್ನು ಬಹುಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ನಿಧಿ ರವಾನೆ , ಎಲೆಕ್ಟ್ರಾನಿಕ್ ಹಣ ರವಾನೆ , ಸಮಯಾನುಸಾರವಾಗಿ ಡೌನ್ಲೋಡ್ ಮಾಡಬಹುದಾದ ಖಾತೆಯ ಹೇಳಿಕೆಯೊಂದಿಗೆ ಗ್ರಾಹಕ ಸಮಸ್ಯೆ ನಿರ್ವಹಣೆಯೂ ಸಾಧ್ಯ

2.10.3 ಠೇವಣಿ:

ಒಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾದ ಮೊತ್ತದ ಹಣವನ್ನು ಬ್ಯಾಂಕಿನ ಖಾತೆಯಲ್ಲಿ ಕೂಡಿಟ್ಟು ಒಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಸಮಯದ ಬಳಿಕ ಅದನ್ನು ಹಿಂಪಡೆಯುವುದನ್ನು ನಾವು ಠೇವಣಿ ಎನ್ನುತ್ತೇವೆ. ಠೇವಣಿಯಲ್ಲಿ ಎರಡು ವಿಧಗಳಿವೆ. ಒಂದು ಸ್ಥಿರ ಠೇವಣಿ ಮತ್ತೊಂದು ಮರುಕಳಿಸುವ ಠೇವಣಿ. ಸ್ಥಿರ ಠೇವಣಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಮೊತ್ತವನ್ನು ಹಾಕಿದ ಬಳಿಕ ಅದನ್ನು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಸಮಯದ ಬಳಿಕ ಹಿಂಪಡೆಯಬಹುದಾಗಿದೆ. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಜನರು ಠೇವಣೀಯನ್ನು ಬಡ್ಡಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿರುವ ಕಾರಣಕ್ಕೆ ಪಡೆಯುತ್ತಾರೆ. ಇನ್ನು ಮರುಕಳಿಸುವ ಠೇವಣಿಯಲ್ಲಿ ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾದ ಮೊತ್ತವನ್ನು ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾದ ಸಮಯವನ್ನು ನಿಗದಿಪಡಿಸಿ ಪಾವತಿಮಾಡುತ್ತಿರಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಬಡ್ಡಿ

ನೀಡುವಿಕೆಯಲ್ಲಿ ವಿವಿಧತೆ ಇದ್ದು ಏರುಪೇರಾಗುತ್ತಿರುತ್ತದೆ. ಮುಖ್ಯವಾದ ಕಾರಣಗಳೆಂದರೆ ಆರ್ ಬಿ.ಐ.ನ ನಿಯಮದನುಸಾರ ಅಥವಾ ವಿತ್ತೀಯ ಏರುಪೇರಿನ ಮೂಲಕ ಬದಲಾಗುತ್ತದೆ.ಸ್ಪರ್ಧಾತ್ಮಕ ಜಗತ್ತಿಗನುಗುಣವಾಗಿ ಬದಲಾಗುತ್ತಿರುತ್ತದೆ. ಉದ್ಯಮ ವಲಯದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ, ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರದ ಏರುಪೇರಿನನ್ವಯ ಬದಲಾವಣೆ ಹೀಗೆ ಹಲವಾರು ಕಾರಣಗಳು.ಉದಾಹರಣೆಗೆ 1–2ವರ್ಷಗಳ ಮೇಲಿನ ಠೇವಣಿಗೆ ಮತ್ತು 10 ವರ್ಷಗಳ ಠೇವಣಿಗೆ ನೀಡುವ ಬಡ್ಡಿ ಬೇರೆ, ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ಮತ್ತು ಹಿರಿಯ ನಾಗರಿಕರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಬಡ್ಡಿ ಹೀಗೆ.

2.10.4 ನೆಫ್ಟ:

(ನ್ಯಾಶಿನಲ್ ಎಲೆಕ್ಟ್ರಾನಿಕ್ ಫಂಡ್ ಟ್ರಾನ್ಸಫರ್) ಹಣದ ರವಾನೆಯಲ್ಲಿ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು ಮೂರು ಮುಖ್ಯ ವಿಭಾಗಗಳನ್ನು ಬಳಸಿ ಹಣದ ವ್ಯವಹಾರವನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ ಅವೆಂದರೆ ನೆಫ್ಟ್, ಆರ್‌ಟಿಜಿಎಸ್, ಮತ್ತು ಯುನಿಫೈಡ್ ಪೇಮೆಂಟ್ ಸರ್ವಿಸ್. ನೆಫ್ಟ್ ನ್ನು ಈ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಬಳಸಬಹುದಾಗಿದ್ದು– ಒಂದು ಬ್ಯಾಂಕಿಗೆ ವೈಯುಕ್ತಿಕವಾಗಿ ಬೇಟಿ ಕೊಟ್ಟು ಕಾಗದವನ್ನು ತುಂಬಿ ಫಲಾನುಭಾವಿಯ 15 ಸಂಖ್ಯೆಯ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಖಾತೆಯನ್ನು ಬರೆದಾಗ ಬ್ಯಾಂಕಿನ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ಆತನ ಶುಲ್ಕದೊಂದಿಗೆ ಸುಲಭವಾಗಿ ಒಂದು ಖಾತೆಯಿಂದ ಇನ್ನೊಂದು ಖಾತೆಗೆ ಮೂವತ್ತು ನಿಮಿಷದ ಒಳಗೆ ತಲುಪಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ ಅಥವಾ ಮೊಬೈಲ್ ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ನಿಂದ ಐ ಎಮ್ ಪಿ ಎಸ್ ಮೂಲಕ ಹಣವನ್ನು ವೇಗವಾಗಿ ವರ್ಗಾಹಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಎಸ್ ಬಿ ಐ ಬ್ಯಾಂಕು ಗಳಲ್ಲಿ ನೆಫ್ಟನ್ನು ಬಳಸಲಾಗುತ್ತಿದ್ದು ವ್ಯವಹಾರತ್ಮಕವಾಗಿ ಹೆಚ್ಚು ಉಪಯೋಗವನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಇದೀಗ ಕಪ್ಪು ಹಣದ ನಿಷೇದದ ಬಳಿಕ ಕಪ್ಪು ಹಣದ ತಡೆಗಟ್ಟುವಿಕೆಗೆ ಖಾತೆ ಮೂಲಕ ಮಾತ್ರ ವರ್ಗಾವಣೆ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ನೆಫ್ಟ್ ನಿಂದ ತುರ್ತು ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹಣದ ವರ್ಗಾವಣೆ ವ್ಯಾಪಾರ ವಹಿವಾಟಿನ ಕಾರಣ ಹಣದ ರವಾನೆ, ಬಂಡವಾಳ ಸಂಚಯನ ಇದರಿಂದ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿದ ಹಣದ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ, ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಹಣದ ವಿನಿಯೋಗ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ.

2.10.5. ವಿಧ್ಯಾನಿಧಿ:

ಇದು ಬಡವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸವನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ರೂಪುಗೊಂಡಿದ್ದು, ಬಡ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯು ವಿಧ್ಯಾಭ್ಯಾಸವನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಲು ಇಚ್ಚಿಸಿದಲ್ಲಿ ಬ್ಯಾಂಕಿನ ಎಲ್ಲಾ ವಿಧಿ ವಿಧಾನಗಳ ಮೂಲಕ ಸಾಲವನ್ನು ಪಡೆದು ತನ್ನ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸವನ್ನು ಪೂರ್ಣಗೊಳಿಸಿ, ಬಯಸಿದಲ್ಲಿ ಸಾಲ ತೀರಿಸಲು ಮುಂದಿನ 1 ವರ್ಷದ ಕಾಲಾವಧಿಯನ್ನು

ಪಡೆದು ಆದಾಯದ ಮೂಲವನ್ನು ಹೊಂದಿ ನಂತರದಲ್ಲಿ ಸಾಲ ತೀರಿಸಲು ಕೂಡ ಅವಕಾಶವಿದೆ. ಬಡತನರೇಖೆಗಿಂತ ಕೆಳಗಿರುವ ಜನಾಂಗದಲ್ಲಿ ಅವಶ್ಯಕತೆಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸುವುದು ಮುಖ್ಯವಾಗಿದ್ದು ಮಕ್ಕಳ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಎರಡನೆಯದಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಅದರಲ್ಲೂ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳದ್ದು ಮತ್ತೂ ಹೇಳದ ಸ್ಥಿತಿ. ಈ ಅವಕಾಶ ವಿಜಯಬ್ಯಾಂಕು ಮತ್ತು ಎಸ್ ಬಿ ಐ ಯಲ್ಲಿ ಇದ್ದು ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ವಿಶೇಷ 1% ಬಡ್ಡಿ ರಿಯಾಯಿತಿ ಹಾಗೂ 85% ಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಅಂಕ ಗಳಿಸಿದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗೆ ನೀಡಲಾಗುತ್ತದೆ.

2.10.6.ಡೆಬಿಟ್ ಕಾರ್ಡ:

ಇದು ಜನರ ಸಮಯದ ಉಳಿತಾಯ ಮತ್ತು ಕ್ಷಿಪ್ರ ವ್ಯವಹಾರಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುವಂತೆ ಆರ್ಥಿಕ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಕಂಡು ಹಿಡಿದ ಸುಲಭ ಸಾಧನವೇ ಡೆಬಿಟ್ ಕಾರ್ಡ್. ಇದು ಒಂದು ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ಹಣವಾಗಿದ್ದು ನಗದಿನ ಪರ್ಯಾಯ ಸಾಧನವಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸಲ್ಪಡುತ್ತದೆ. ಇದು ವಿಜಯಬ್ಯಾಂಕು ಮತ್ತು ಎಸ್ ಬಿ ಐ ಬ್ಯಾಂಕಿನ ಎಲ್ಲಾ ಗ್ರಾಹಕರಿಗೂ ಲಭ್ಯವಿದ್ದು ತಿಂಗಳ ಮೊದಲ 5 ವ್ಯವಹಾರ ಉಚಿತ ಉಳಿದಂತೆ ಶುಲ್ಕ ವಿಧಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ಆನ್‌ಲೈನ ಪಾವತಿ, ವಸ್ತು ಖರೀದಿಗೆ ಬಹಳವಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸುವುದರೊಂದಿಗೆ ಹಣದ ಮರುಪಾವತಿಗೆ , ವರ್ಗಾವಣೆಗೆ ಬಹಳವಾಗಿ ಬಳಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ.

2.10.7 ಕೆಡಿಟ್ ಕಾರ್ಡ:

ಇದು ಒಂದು ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ಮನಿಯಾಗಿದ್ದು ಖಾತೆದಾರನಿಗೆ ಸಾಲದ ರೂಪದಲ್ಲಿ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಖರೀದಿಸಲು ಅನುಕೂಲಮಾ ಡಿಕೊಡುತ್ತದೆ ಇಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ವ್ಯಕ್ತಿ ತಮಗೆ ಕ್ರೆಡಿಟ್ ಕಾರ್ಡ ಬೇಕಾಗಿದಲ್ಲಿ ಬ್ಯಾಂಕಿಗೆ ಹೋಗಿ ಖಾತೆಯನ್ನು ತಮ್ಮ ಆದಾಯದ ಆಧಾರವನ್ನು ತೋರಿಸಿ ತೆರೆಯಬಹುದಾಗಿದೆ. ಬ್ಯಾಂಕುದಾರನು ಸಮಯಕ್ಕೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಕ್ರೆಡಿಟ್ ಕಾರ್ಡನ್ನು ಖಾತೆಯ ಬಳಕೆಯ ಮತ್ತು ಹಣ ಪಾವತಿ ಉಳಿತಾಯದ ಆಧಾರದಂತೆ ಆತನಿಗೆ ನಿಯಮಿತ ಮೌಲ್ಯ , ಆಯಾಯ ಸಮಯಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿ ವಿಧಿಸುತ್ತಾನೆ. ವಸ್ತುವನ್ನು ಕೊಳ್ಳವಾಗ ನೀಡುವಾತನು ಸ್ವಯಪನ್ನು ಬಳಸಿ ಬ್ಯಾಂಕಿನಿಂದ ಹಣದ ರವಾನೆಯನ್ನು ಮಾಲಿಕನ ಖಾತೆಗೆ ವರ್ಗಾಯಿಸುತ್ತಾನೆ ಮತ್ತು ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತಾನೆ.ನಿಯಮಿತ ಹಣದ ರವಾನೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಬ್ಯಾಂಕು ಸಮಯಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಗ್ರಾಹಕನಿಗೆ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ನೀಡುತ್ತದೆ. ಎಸ್‌ಬಿಐ ಮತ್ತು

ವಿಜಯಬ್ಯಾಂಕು ಎರಡರಲ್ಲ್ಲಿ ಇದು ಪ್ರಸ್ತುತ ದಲ್ಲಿದ್ದು . 42968 ಗ್ರಾಹಕರಲ್ಲಿ 3000 ಗ್ರಾಹಕರಿಗೆ ನೀಡಿದ ಮಾಹಿತಿ ಇದೆ

2.10.8 ಮೊಬೈಲ್ ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್:

ಮೊಬೈಲ್ ನಮ್ಮ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಸುಲಭ ಕೆಲಸದ ಲೋಕಕ್ಕೆ ತಿರುಗಿಸುತ್ತದೆ. ಇವತ್ತು ಎಲ್ಲವೂ ಮೊಬೈಲಿನಿಂದ ಸಾಧ್ಯವಿದೆ.ಉದ್ದವಾದ ಕ್ಯೂನಲ್ಲಿ ನಿಂತು ಕಾದು ಪೂರಾ ಸಮಯ ಇದರಲ್ಲಿ ಕಳೆದು ಆಗುವ ಕೆಲಸ ಮಾತ್ರ ಕೇವಲ ಹಣ ಪಾವತಿ ಅಥವಾ ಮರುಪಾವತಿ. ದಿನವಿಡೀ ಕೂಲಿ ಮಾಡುವವನಿಗೆ ಅಥವಾ ಯಾವುದೇ ಕೆಲಸಗಾರನಿಗೆ ದಿನ ಮಜೂರಿ ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ, ವ್ಯವಹಾರಸ್ಥನಿಗೆ ಒಂದು ದಿನಕ್ಕೆ ವ್ಯವಹಾರವಿಲ್ಲ ಹೀಗೆ ಎಲ್ಲವೂ ಸ್ಥಗಿತ. ಮೊಬೈಲ್ ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ಹಣಕಾಸಿನ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ನೀಡಿರುವ ಒಂದು ಉತ್ತಮ ಸೇವೆಯಾಗಿದ್ದು ಹಣಕಾಸಿನ ನಿರ್ವಹಣೆಯನ್ನು ಅತಿ ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲೂ ಕೂಡ ಅಂತರ್ಜಾಲ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯೊಂದಿಗೆ ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ಆಪನ್ನು ಮೂಲಕ ಸುಲಭವಾಗಿ ನಿರ್ವಹಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ.ಇದು 24 ಗಂಟೆ ಕಾರ್ಯ ನಿರತ ಸೇವೆಯಾಗಿದ್ದು ಯಾವುದೇ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಖಾತೆಯ ವಿವರಣೆ ಮಾಹಿತಿ, ಹಣ ವರ್ಗಾವಣೆ, ಎಲ್ಲಾ ವಸ್ತುಗಳ ಖರೀದಿ, ಬಂಡವಾಳ ಹೂಡಿಕೆ, ಸಾಲ ಬೇಡಿಕೆಯ ಸ್ಥಿತಿ, ಸಾಲ ಮಂಜೂರಾತಿ ವಿವರಣೆ, ವಿಮೆಯ ವ್ಯಾಪ್ತಿ, ಕಾರ್ಡುಗಳಿಗೆ ವಿನಂತಿ, ದೂರು ದಾಖಲು ಇತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ಬಹಳ ಆರಾಮವಾಗಿ ಮಾಡಬಹುದಾಗಿದೆ.ಅದರೊಂದಿಗೆ ಬ್ಯಾಂಕಿನ ಸೇವೆಯ ಕೊಡುಗೆಗಳು, ವಾರ್ತೆ, ಹವಮಾನದ ಸ್ಥಳ ಆಧಾರಿತ ಮಾಹಿತಿ ಇವುಗಳನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳಬಹುದು, ಆದರೆ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಖಾತೆ ವಿವರಣೆ ಮತ್ತು ಬಿಲ್ ಗಳ ಪಾವತಿಗಾಗಿ ಬಳಸಲಾಗುತ್ತದೆ.

2.10.9 ಕಿಸ್ ಕೋ:

ಆಕ್ಸಿಜನ್ ಸರ್ವಿಸಸ್ ಇಂಡಿಯಾ ಪ್ರೈವೆಟ್ ಲಿಮಿಟೆಡ್ ಎನ್ನುವ ಕಂಪನಿಯು 12 ವರ್ಷಗಳ ತನ್ನ ಮೊಬೈಲ್ ರಿಚಾರ್ಜ, ಟಿವಿ ರಿಚಾರ್ಜ್, ಟಾಟಾ ರಿಚಾರ್ಜ್, ಬಿಲ್ ಪೇಮೆಂಟ್, ಹಣದ ರವಾವೆ, ಒರಿಜಿನ್ ಮೊಬೈಲ್ ವ್ಯಲೆಟ್, ರೈಲವೆ ಟಿಕೆಟಿಂಗ್, ಇತ್ಯಾದಿ ಸೇವೆಗಳನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಈ ಕಂಪೆನಿಯು ಆರ್ಥಿಕ ಸೇರ್ಪಡೆಗೆ ತನ್ನನ್ನು ಕಿಸ್ ಕೋ ಮೂಲಕ ಸೇರಿಸಿಕೊಂಡಿತು. ಕಿಸ್ ಕೊ ವನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಂಡು ಇಂದು ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು ಸಾಕಷ್ಟು ಮಟ್ಟಿಗೆ ಜನರನ್ನು ತಲುಪಲು ಯತ್ನಿಸುತ್ತಿದ್ದು ಈ ಕಂಪೆನಿಯು ಬ್ಯಾಂಕು ವ್ಯವಹಾರ ವರದಿಗಾರನಾಗಿ

ಎಸ್ ಬಿ ಐ ಬ್ಯಾಂಕಿಗೆ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತಿದ್ದು ಇದು ಅಂತರ್ಜಾಲ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಮೂಲಕ ಸೇವೆಯನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದಾಗಿದೆ. ಇದರ ಬಹು ಮುಖ್ಯ ಸೇವೆಗಳು ಹಣ ಪಾವತಿ, ಹಣದ ರವಾನೆ, ಸಾಲ ವಿತರಣೆ([illegible] ಸೇವೆ) ಇತ್ಯಾದಿವಿಜಯಬ್ಯಾಂಕು, ಎಸ್ ಬಿ ಐ ಎರಡರಲ್ಲೂ ಈ ವ್ಯವಸ್ಥೆ [illegible] ಇದನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸಲು ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಸಿಬ್ಬಂದಿಯನ್ನು ನೇಮಿಸಲಾಗಿದೆ.

2.10.10 ನಾನು ನಿಮಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡಬಹುದೇ ಕೌಂಟರ್

ಅತಿಹೆಚ್ಚು ಸ್ಪರ್ದಾತ್ಮಕ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಖಾಸಗಿ ಮತ್ತು ವಿದೇಶಿ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು ಇರುವ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಮುಂದುವರಿಯುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಈ ವಾತಾವರಣದ ಗ್ರಾಹಕರು ಏನನ್ನು ಬಯಸುತ್ತಾರೊ ಅದನ್ನು ತಿಳಿದು ನೀಡುವುದು ಬ್ಯಾಂಕಿನ ಮುಖ್ಯ ಉದ್ದೇಶವಾಗಿದೆ. ಅಂತೆಯೆ ಇರುವ ಗ್ರಾಹಕರನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಬ್ಯಾಂಕಿನ ಸಿಬ್ಬಂದಿಗಳನ್ನು ಒಳಗೋಂಡಿರುತ್ತದೆ.1991ರ ಡಿಸೆಂಬರ್ನಲ್ಲಿ ಗೊಪೋರಿಯಾ ಕಮಿಟಿ ನೀಡಿದ ಕೆಲವೊಂದು ಸಲಹೆಗಳು ಈ ಸೇವೆಯನ್ನು ಜಾರಿ ತರಲು ಬಹುಮುಖ್ಯ ಕಾರಣವಾಯಿತು. ಇದರ ಕಾರ್ಯ ವೈಖರಿ ಎಂದರೆ ಸ್ಥಳೀಯ ಕೇಂದ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಅನುಭವಿ ಕೆಲಸಗಾರರು ಸೇವೆಯನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದು, ಸರಿಯಾದ ಸಲಹೆ ಸೂಚನೆಗಳು , ಠೇವಣಿಗಳನ್ನು ತೆರೆಯಲು ಸಹಾಯ ಮಾಡುವುದು, ಹಣದ ನಿರ್ವಹಣೆಗೆ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ , ಹಾಗೂ ಗ್ರಾಹಕರಿಗೆ ಮುಖ್ಯ ಸಹಾಯಕರಾಗಿ ಕೆಲಸಮಾಡುವುದು ಇತ್ಯಾದಿ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಗೃಹಿಣಿಯರಿಗೆ, ಅಥವಾ ವಯಸ್ಕ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿಗೆ, ವಿದ್ಯಾವಂತರಲ್ಲದರಿಗೆ ಬಹಳ ಅಂಜಿಕೆ ಇರುವವರಿಗೆ, ಮೊದಲಬಾರಿ ಬ್ಯಾಂಕಿಗೆ ಬೇಟಿ ಕೊಡುವವರಿಗೆ , ಹಿಂಜರಿಕೆ ಇರುವವರಿಗೆ.

2.10.11 ಓವಡ್ರಾಪ್ಟ್ :

ಇದು ವ್ಯವಹಾರಸ್ಥರಿಗೆ ವ್ಯವಹಾರ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಹೆಚ್ಚಿಸುವಿಕೆಗೆ ಅವಕಾಶ ನೀಡುವ ಖಾತೆಯಾಗಿದ್ದು, ಆತನು ತನ್ನ ಖಾತೆಯಲ್ಲಿ ಲಭ್ಯವಿರುವ ಮೊತ್ತಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ ನಿಗದಿಪಡಿಸಿದ ಮೊತ್ತವನ್ನು ಅಲ್ಪಾವಧಿಗೆ ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಅವಕಾಶವಿದ್ದು ಮತ್ತೆ ಇದನ್ನು ಮರುಪಾವತಿಮಾಡಬಹುದಾಗಿದೆ. ಓವಡ್ರಾಪ್ಟನ್ನು ನಾನಾ ಕಾರಣಗಳಿಂದಾಅಗಿ ತೆಗೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಹಣದ ಹೆಚ್ಚಿನ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇದ್ದಾಗ, ಗೊತ್ತಿಲ್ಲದ ಹಣ ಕೈಯಿಂದ ಜಾಸ್ತಿ ಖರ್ಚಾದಾಗ, ವ್ಯವಹಾರ ವಿಸ್ತರಣೆ, ತುರ್ತು ಸಂಧರ್ಭ, ಉತ್ತಮ ವಸ್ತುಗಳ ಖರೀದಿ, ಕೆಳವೊಂದು ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಬ್ಯಾಂಕಿನ ಸಿಬ್ಬಂದಿಗಳಿಂದಾಗುವ ತಪ್ಪಗಳಿಂದಲೂ ಕೂಡ ಓವಡ್ರಾಪ್ಟ್

ಆಗುವ ಸಾಧ್ಯತೆ ಗಳಿರುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಆದಾಯ, ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ವ್ಯವಹಾರ, ಸ್ಥಿರ ಠೇವಣಿಯ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ನೀಡಲಾಗುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಸಮಯದ ಬಳಿಕ ಅದನ್ನು ಹಿಂಪಡೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ ತಪ್ಪಿದಲ್ಲಿ ಶುಲ್ಕವನ್ನು ವಿಧಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಇದೀಗ ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿ ಜನ್ ಧನ್ ಯೋಜನೆಯು ಎಲ್ಲಾ ಜನಸಾಮಾನ್ಯರಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುವಂತೆ ಎಲ್ಲಾ ಖಾತೆದಾರನಿಗೂ ಅವಕಾಶನೀಡಿದೆ ಅಂತೆಯೆ ರೂ 5000 ನೀಡಿಕೆಯನ್ನು ಎರಡೂ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು ಪಾಲಿಸುತ್ತಿವೆ.

2.10.12 ಚೆಕ್ಕುಗಳು:

ಇದು ಒಂದು ಹಣ ಮರುಪಡಿಯುವಿಕೆಯ ಅಥವಾ ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯಿಂದ ಇನ್ನೊಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ಅಥವಾ ಕಾನೂನಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಒಂದು ಖಾತೆಯಿಂದ ಹಣವನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಅಥವಾ ರವಾನಿಸಲು ಉಪಯೋಗಿಸುವ ಹಾಳೆ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಇರುವ ಸಾಧನವಾಗಿದ್ದು ಇದು ಬ್ಯಾಂಕಿಗೆ ಹಣವನ್ನು ವರ್ಗಾಯಿಸಲು ಆದೇಶಿಸುವ ಮಾಪನವೂ ಆಗಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಫಲಾನುಭವಿಯ ಬ್ಯಾಂಕಿನ ಹೆಸರು, ಆತನ ಹೆಸರು , ಕಳುಹಿಸಬೇಕಾಗುವ ಮೊತ್ತ ಎಲ್ಲವೂ ನಮೂದನೆ ಗೊಂಡಿರುತ್ತದೆ. ಹಣವನ್ನು ಪಡೆದು ಕೊಳ್ಳವ ವ್ಯಕ್ತಿಯು ಆತನ ಮಾದರಿ ಸಹಿಯನ್ನು ಚೆಕ್ಕಿನ ಹಿಂಬದಿಯಲ್ಲಿ ನಮೂದಿಸಿ ಹಣವನ್ನು ಖಾತೆಗೆ ರವಾನಿಸಬಹುದು ಯಾ ನೇರವಾಗಿಯೂ ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳಬಹುದಾಗಿದೆ. ಹಿಂದಿನ ಕಾಲದಲ್ಕಿ ಖಾತೆಯಲಿ ರೂ 1000 ಜಮೆ ಇರುವವನು ಮಾತ್ರ ಚೆಕ್ಕನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಅರ್ಹನಾಗಿದ್ದು ಇದೀಗ ಎಲ್ಲಾ ಖಾತೆಗಳೂ ಕೂಡ ಇದನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಅರ್ಹವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ವಿಜಯಬ್ಯಾಂಕು 10 ಎಲೆಗಳನ್ನು ಉಚಿತವಾಗಿ ಉಳಿತಾಯ ಖಾತೆಗೆ ನೀಡುತ್ತಿದ್ದು ಚಾಲ್ತಿ ಖಾತೆಗೆ 100 ಹಾಳೆಗಳನ್ನು ಉಚಿತವಾಗಿ ನೀಡುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಹೆಚ್ಚಾದಂತೆ ಸೇವಾ ಶುಲ್ಕಗಳು ಅನ್ವಯ ವಾಗುತ್ತದೆ ಇನ್ನು ಎಸ್ ಬಿ ಐ 10 ಎಲೆಗಳನ್ನು ಉಚಿತವಾಗಿ ಉಳಿತಾಯ ಖಾತೆಗೆ ನೀಡುತ್ತಿದ್ದು ಚಾಲ್ತಿ ಖಾತೆಗೆ 25 ಅಂತೆಯೆ ಜಾಸ್ತಿಯಾದಂತೆ ಸೇವಾ ಶುಲ್ಕಗಳು ಅನ್ವಯವಾಗುತ್ತದೆ.

2.10.13 ಎಸ್ ಎಮ್ ಎಸ್ ಎಚ್ಚರಿಕೆಗಳು:

ಇದು ಆರ್ಥಿಕ ಸೇರ್ಪಡೆಗೆ ಸೇರಿಕೊಂಡ ಬಹಳ ಪ್ರಯೋಜನಕಾರಿಯಾದ ಸೇವೆಯಾಗಿದ್ದು ಮೊಬೈಲ್ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಬ್ಯಾಂಕ್ ಖಾತೆಗೆ ಮಿಲಾಯಿಸಿದಾಗ ತನ್ನಿಂದ ತಾನೆ ಗ್ರಾಹಕನ ಮೊಬೈಲ್ ಗೆ ಆತನ ಖಾತೆಯ ವಿವರಗಳು ರವಾನೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಇದು ಬಹಳ ಸುಲಭವಾಗಿ ಮತ್ತು ಸರಳ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಜನ ಸಾಮಾನ್ಯರಿಗೆ ಅರ್ಥವಾಗುವಂತೆ ಖಾತೆಯ

ಕೊನೆಯ 4 ಅಂಕಿಗಳನ್ನು ನಮೂದಿಸುವುದರೊಂದಿಗೆ ಹಣದ ವಿವರವನ್ನು ತಿಳಿಸುತ್ತದೆ. ಇದೊಂದು ಬಹಳ ಸುರಕ್ಷಿತವಾದ ಅಂದರೆ ಯಾವ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಬೇಕಾದರೂ ಎ ಟಿ ಎಮ್ ನಿಂದ ಹಣ ತೆಗೆವಾಗಲೂ ಸಕೆಂಡಿನಲ್ಲಿ ಇದು ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸಿ ಮೆಸೆಜನ್ನು ಖಾತೆದಾರನ ಮೊಬೈಲ್ ಗೆ ಕಳುಹಿಸಿಕೊಡುತ್ತದೆ ಹಾಗೂ ಕೈಗೆಟಕುವ ದರದಲ್ಲಿ ಅಂದರೆ ವರ್ಷದ ರೂಪದಲ್ಲಿ ವಿಜಯಬ್ಯಾಂಕು ಮತ್ತು 3 ತಿಂಗಳಿಗೆ ರೂ 15 ಎಸ್ ಬಿ ಐ ಯಲ್ಲಿ ವಿಧಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.

2.10.14 ಚಿನ್ನ ಸಾಲ:

ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಜನಸಾಮಾನ್ಯರು ಅಸಮರ್ಥರಾಗಲು ಮುಖ್ಯ ಕಾರಣ ಆಧಾರಗಳ ಕೊರತೆ ಮತ್ತು ಆಧಾರಗಳು ಇದ್ದರೂ ನೂರಾರು ದಾಖಲೆಗಳ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಅನೇಕ ತೊಂದರೆಯನ್ನುಂಟು ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಅಂತಹುದರಲ್ಲಿ ಇರುವ ಚಿನ್ನವನ್ನು ಅಡವಿಟ್ಟು ಅಥವಾ ಸಾಲಕ್ಕೆ ಆಧಾರವಾಗಿರಿಸಿ ಸಾಲ ಪಡೆದು ತುರ್ತು ಸಂಧರ್ಭಕ್ಕಾಗಿ ಅಥವಾ ಬೇಕಾದಂತೆ ವಿನಿಯೋಗಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ. ಚಿನ್ನದಿಂದ ಪಡೆಯವ ಸಾಲ ಜನ ಸಾಮಾನ್ಯರಿಗೆ ಬಹಳ ಸುಲಭಕರವಾಗಿದೆ. ಹಣ ಇದಂತೆ ಸಾಲವನ್ನು ತೀರಿಸಿ ಚಿನ್ನವನ್ನು ವಾಪಾಸು ಪಡೆಯಬಹುದಾಗಿದೆ. ಹಾಗೆ ಇದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ದಾಖಲೆಗಳು ಕೂಡ ಕಡಿಮೆ. ಈ ಸಾಲವು ಚಿನ್ನದ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ದರದ ಮೇಲೆ 75% ಅಥವಾ 65% ದರದಲ್ಲಿ ನೀಡಿಕೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಚಿನ್ನ ಸಾಲವು ಅಸಂಘಟಿತ ವಲಯದ ಜನಸಮುದಾಯದವರು ಸುಲಭವಾಗಿ ಮತ್ತು ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸುವ ಸಾಲವಾಗಿದ್ದು ಆದಾಯ ಇಲ್ಲದೆ ಸಮಯದಲ್ಲಿ, ತುರ್ತು ಸಂದರ್ಭ, ಮದುವೆ ಕಾರ್ಯಗಳು, ಮಕ್ಕಳ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಶುಲ್ಕ ಭರಿಸುವುದು, ಮನೆ ರಿಪೇರಿ , ಆರೋಗ್ಯ ಸಮಸ್ಯೆಗೆ ಇತ್ಯಾದಿ ಕಾರ್ಯಗಳಿಗೆ ವಿನಿಯೋಗಿಸಲಾಗಿದೆ. ವಿಜಯಬ್ಯಾಂಕು 11.25% ಮತ್ತು ಸೇವಾ ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ವಿಧಿಸಿದರೆ ಎಸ್ ಬಿ ಐ 11.5% ದೊಂದಿಗೆ ಸೇವಾ ಶುಲ್ಕವನ್ನು ವಿಧಿಸುತ್ತದೆ.

2.10.15 ಆಸ್ಥಿ ವಿರುದ್ದ ಸಾಲ:

ಇದೊಂದು 80% ಜನಸಾಮಾನ್ಯರಿಗೆ ಕಷ್ಟಕರವಾದ ಸಾಲವಾಗಿದ್ದು ಆಧಾರದ ವಿರುದ್ದವಾಗಿಯೆ ನೀಡುವುದಾಗಿದೆ. ಮಾರಕಟ್ಟೆಯ ಬೆಲೆಯ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ 85% ಸಾಲವನ್ನು ನೀಡಲಾಗುತ್ತದೆ.2011 ರವರೆಗೆ ಇದು ಅತಿಹೆಚ್ಚು ಗ್ಯಾರಂಟಿದಾರರೊಂದಿಗೆ ಮಾತ್ರ ನೀಡಲಾಗುತ್ತಿದ್ದ ಸಾಲವಾಗಿದ್ದು ಇದೀಗ ಈ ಕ್ಲಿಷ್ಟತೆಯನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸಲಾಗಿದ್ದು ಸ್ವಲ್ಪ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಆರಾಮದಾಯಕವಾಗಿದೆ. ವಿಜಯ ಬ್ಯಾಂಕಿನಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಮನೆ ಸಾಲ ಗಳಿಗೆ ನೀಡಲಾಗುತ್ತಿದ್ದು

ಕಿಸಾನ್ ಹೊಮ್ ಲೋನ್, ವಿಜಯ ಲೋನ್ ಎನ್ನುವ ಅನೇಕ ಯೋಜನೆಗಳಿವೆ ಬಡ್ಡಿಯು 8.65ರಿಂದ 11.70 ಯೊಂದಿಗೆ ಸೇವಾ ಶುಲ್ಕವು ಒಳಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಎಸ್ ಬಿ ಐ ನಲ್ಲಿ ಆದ್ಯತಾ ವಲಯಕ್ಕೆ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಇದು ಹೊಂದಿದೆ. ಬಡ್ಡಿ ಗಳು 8.35 ರಿಂದ 8.40 ಮತ್ತು ಸೇವಾ ಶುಲ್ಕವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.

2.10.16. ಲಾಕರ್ ಸೌಲಭ್ಯ:

ಆಸ್ಥಿ ಪತ್ರಗಳನ್ನು, ಚಿನ್ನ ಒಡವೆ ಇತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ಕಳ್ಳತನದಿಂದ ಮುಕ್ತವಾಗಿಸಲು ಬಳಸಬಹುದಾದ ಸೌಕರ್ಯವಾಗಿದೆ.ಇದನ್ನು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಮದ್ಯಮ ವರ್ಗ ಮತ್ತು ಮೇಲ್ವರ್ಗ ದವರು ಉಪಯೋಗಿಸುವುದು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಹಣ ಸಂಪತ್ತು ಒಡವೆ ಮತ್ತು ಆಸ್ಥಿ ಪತ್ರಗಳನ್ನು ಇಡಲು ಬಳಸುವುದಾಗಿದೆ. ಕೆಳವರ್ಗದವರಿಗೂ ಇದರಿಂದ ಪ್ರಯೋಜನವಿದೆ ಅಂದರೆ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಯಾವುದೆ ಮದುವೆಯ ಅಥವಾ ಹಬ್ಬದ ಸಂದರ್ಭ ದಲ್ಲಿ ಕಷ್ಟ ಪಟ್ಟು ಕೂಡಿಟ್ಟ ಹಣದಿಂದ ಒಡವೆಗಳನ್ನು ತೆಗೆದಾಗ ಕಳ್ಳವಾಗುವುದು ಮತ್ತು ಅದನ್ನು ಭರಿಸುವುದು ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಸರಿಯಾದ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇಲ್ಲದಿದ್ದಾಗ ಅಥವಾ ಇತರ ಕಡೆಗೆ ಪ್ರಯಾಣ ಬೆಳೆಸ ಬೇಕಿದ್ದಾಗ ಹಣದ ಕಾಯುವಿಕೆಯ ಜವಾಬ್ದಾರಿಗಾಗಿ ಜನರಿಗಿಂತ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳನ್ನು ನಂಬುವುದು ಸಾಮಾನ್ಯವಾದರೆ ಇಲ್ಲಿ ಶುಲ್ಕ ಗಳು ಬಹು ಮುಖ್ಯ ಪಾತ್ರವನ್ನು ವಹಿಸುತ್ತದೆ. ಲಾಕರ್ ಸೌಲಭ್ಯದಲ್ಲಿ ಬೇರೆಬೇರೆ ರೀತಿಯ ಲಾಕರ್ಗಳು ಇರುತ್ತದೆ. ಚಿಕ್ಕ, ಮದ್ಯಮ ಮತ್ತು ದೊಡ್ಡ ಇದಕ್ಕೆಲ್ಲಾ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ರೀತಿಯ ಸುಂಕಗಳನ್ನು ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು ವಿಧಿಸುತ್ತದೆ. ಎಸ್ ಬಿ ಐ ಬ್ಯಾಂಕು ಪೇಟೆಗಳಲ್ಲಿ ರೂ 1100 ,1800,6000 ಹಾಗೂ ಹೆಚ್ಚು ದೊಡ್ಡ 8000 ಮತ್ತು ಅರೆ ಪಟ್ಟಣ ರೂ 800, 1300, 5000 ಹಾಗು ಇನ್ನು ಹೆಚ್ಚು 7000 ವನ್ನು ಗಾತ್ರದ ಮೇಲೆ ನಿಗದಿಪಡಿಸುತ್ತದೆ. ವಿಜಯಬ್ಯಾಂಕು ಇದನ್ನು ಇಂಚಿನ ಮೇಲೆ ನಿಗದಿಪಡಿಸುತ್ತದೆ

2.10.17. ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಹಣಕಾಸು:

ದೊಡ್ಡ ಮತ್ತು ಬಹು ಆಧಾರವನ್ನು ಹೊಂದಿ ಸಾಲವನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಅಸಮರ್ಥರಾಗಿರುವ ಸಮುದಾಯಕ್ಕೆ ಬಹಳ ಅನುಕೂಲಕರವಾದ ಸಾಲವಾಗಿದ್ದು ಸಣ್ಣ ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳಿಗೆ ವ್ಯವಹಾರಕ್ಕೆ ನೀಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಸ್ವಸಹಾಯ ಗುಂಪುಗಳು. ಇದು ಸುಲಭ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸಾಲವನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಅವಕಾಶ ವಿರುವ ಸಾಲವಾಗಿದ್ದು , ವ್ಯವಹಾರ

ಉತ್ತಮ ಗೊಳಿಸುವಿಕೆಗೆ, ಜ್ಞಾನದ ಮಾಧ್ಯಮವಾಗಿ, ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದ ಬಳಕೆಗೆ ಅಂತೆಯೆ ಆತ್ಮ ವಿಶ್ವಾಸವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುತ್ತದೆ.

2.10.18. ವ್ಯವಹಾರ ಮತ್ತು ವ್ಯವಹಾರ ವಾಹನ ಸಾಲ:

ಕೆಲವೊಂದು ಅರ್ಹತೆಯ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಮತ್ತು ಆದ್ಯತೆಯ ಮೇರೆಗೆ ಉದ್ದಿಮೆ ದಾರರಿಗೆ ಉದ್ದಿಮೆಯ ಸಲುವಾಗಿ ನೀಡುವ ಸಾಲ ವ್ಯವಹಾರ ಸಾಲ. ವಾಹನ ಖರೀದಿಗೆ ವಾಹನ ಭದ್ರತೆಯೊಂದಿಗೆ ವ್ಯವಹಾರ ವಾಹನ ಸಾಲವನ್ನು ನೀಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ಬಿ.ಸಿ ರೋಡು ವಲಯದಲ್ಲಿ ಜನರು ಆರ್ಥಿಕತೆಯಲ್ಲಿ ಮುಂದುವರಿಯುತ್ತಿದ್ದು ವ್ಯವಹಾರಿಕ ಸಾಲ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಜನರು ಬಳಸಿದ್ದು ಕಂಡು ಬಂದಿಲ್ಲ. ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಾಮಾಜೆ, ಕೈಕುಂಜೆ, ಪಾಣೆ ಮಂಗಳೂರು, ಗೂಡಿನಬಳಿ ಕಡೆ ಜಾಸ್ತಿ ಇದ್ದು ಸ್ವಲ್ಪ ಮನೆ ದೂರ ಇರುವುದು ಕೂಡ ಒಂದು ಕಾರಣ ಆದರೆ ಇಲ್ಲಿ ಈ ಎರಡು ಬ್ಯಾಂಕಿಗಿಂತ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿ ಇತರ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳನ್ನು ಬಳಸಲಾಗಿದೆ ಕಾರಣ, ಕೇಳಲಾಗುತ್ತಿರುವ ಅನೇಕ ದಾಖಲೆಗಳು ಮತ್ತು ಸಾಲ ಮಂಜೂರಾತಿಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಸಮಯ ಬಹಳ ಅಧಿಕ.

2.10.19 ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿ ಮುದ್ರಾ ಯೋಜನೆ:

2016ರಲ್ಲಿ ಜಾರಿಗೆ ಬಂದ ಮುದ್ರಾ (ಮೈಕ್ರೋ ಯುನಿಟ್ಸ್ ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟ್ ಆಂಡ್ ಫೈನಾನ್ಸ ಏಜೆನ್ಸಿ) ಯನ್ನು ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಮಟ್ಟದ ವ್ಯವಹಾರವನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸಲು ಮತ್ತು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ಬೆಳಕಿಗೆ ತರಲಾಗಿದ್ದು ರೂ 50000 ದಿಂದ 1000000 ವರೆಗಿನ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಮೂರು ರೀತಿಯ ಹಂತಗಳಿದ್ದು ಶಿಶು, ಕಿಶೋರ, ತರುಣ್ ಎಂದು ಹೇಳಲಾಗುತ್ತದೆ. ಶಿಶು ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ರೂ 50000, ಇದು ಒಂದು ಪ್ರಾರಂಭದಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿಸುವ ವ್ಯವಹಾರಕ್ಕೆ ನೀಡಲಾಗುತ್ತಿದ್ದು, ಕಿಶೋರ್ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ರೂ 50000-500000 ವರೆಗೆ ವ್ಯವಹಾರಿಕ ಸಾಲ ಅವಶ್ಯಕತೆಗನುಗುಣವಾಗಿ ನೀಡಲಾಗುತ್ತಿದ್ದು, ತರುಣ್ ನಲ್ಲಿ 10 ಲಕ್ಷದ ವರೆಗಿನ ಸಾಲವನ್ನು ಅರ್ಹತೆಗನುಗುಣವಾಗಿ ಗಮನಾರ್ಹವಾಗಿ ನೀಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ಇದೀಗ 1 ಲಕ್ಷ ಜನ ಇದನ್ನು ಬಳಸುತ್ತಿದ್ದು ಆರ್ಥಿಕಾಭಿವೃದ್ದಿಗೆ ತನ್ನ ಸಾತನ್ನು ನೀಡುತ್ತಿದೆ.

2.10.20. ಸ್ಟಾಂಡ್ ಆಫ್ ಇಂಡಿಯಾ ಸ್ಕೀಮ್:

ಇದು ನಿರ್ಲಕ್ಷಿತ ಜನರ ಗುಂಪು, ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ರಚಿಸಲಾದ ಯೋಜನೆಯಾಗಿದ್ದು ಇಲ್ಲಿ ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿ ಮತ್ತು ಪಂಗಡ, ಮಹಿಳೆಯರಿಂದ ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಗುವ ಆರಂಭಿಕ ಸಂಸ್ಥೆ ಅಥವಾ ಉದ್ಯಮಗಳಿಗೆ 10 ಲಕ್ಷ ದಿಂದ 1 ಕೋಟಿ ವರೆಗಿನ ಹಣದ ಸಾಲವನ್ನು ನೀಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಬ್ಯಾಂಕು ಸಾಲ ನೀಡಲು ಕನಿಷ್ಟ 1 ಮಹಿಳೆ ಅಥವಾ 1 ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿ ಮತ್ತು ಪಂಗಡದವರಾಗಬೇಕಾಗಿದ್ದು ಉದ್ಯಮವು ಪ್ರಾರಂಭಿಕ ಉತ್ಪಾದಕ ಘಟಕ, ಪ್ರಾರಂಭಿಕ ವ್ಯಾಪಾರ ಅಥವಾ ಮಾಲಿಕತ್ವದಲ್ಲದ ಉದ್ಯಮದಲ್ಲಿ 51% ಪಾಲುದಾರಿಕೆ ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿ ಮತ್ತು ಪಂಗಡ, ಮಹಿಳೆ ಯಾಗಿದ್ದರೆ ಆತ ಸಾಲ ಪಡೆಯಲು ಅರ್ಹನಾಗಿರುತ್ತಾನೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತದೆ. ಸಾಲವು ಯೋಜನೆಯ 75% ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ದೊರೆಯುತ್ತದೆ . ಬಡ್ಡಿ ದರವು ಮೂಲದರ + 3% ದರದಲ್ಲಿ ನಿಗದಿಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ.

2.10.21 ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿ ಜನ್ ಧನ್ ಯೋಜನೆ:

ಜನ್ ಧನ್ ಯೋಜನೆಯು ಎಲ್ಲಾ ವರ್ಗದ ಜನರಿಗೆ ಬ್ಯಾಂಕು ಸೇವೆಗಳನ್ನು (ಉಳಿತಾಯ, ರವಾನೆ, ಸಾಲ, ವಿಮೆ, ಪೆನ್ಶನ್) ತಲುಪುವಂತೆ ಮಾಡುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಜಾರಿಗೆ ತರಲಾಗಿದೆ. ಯಾವುದೇ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಲ್ಲಿ ಇದನ್ನು ತೆರೆಯಲು ಅವಕಾಶವಿದ್ದು ಕನಿಷ್ಟ ಮೊತ್ತದ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಅಂತೆಯೆ ಖಾತೆದಾರನು ಚೆಕ್ಕು ಬುಕ್ಕನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಬಯಸಿದ್ದಲ್ಲಿ ಕನಿಷ್ಟ ಮೊತ್ತವನ್ನು ಖಾತೆಯಲ್ಲಿ ಇರಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಖಾತೆಯನ್ನು ತೆರೆಯಲು ಪಾಸ್‌ಪೋರ್ಟ್, ಡ್ರೈವಿಂಗ್ ಲೈಸೆನ್ಸ್, ಆಧಾರ್ ಕಾರ್ಡ್, ಪಾನ್ ಕಾರ್ಡ್, ಮತದಾರನ ಗುರುತು, ಭಾವಚಿತ್ರ ಇತ್ಯಾದಿ ಗಳನ್ನು ತೋರಿಸಿ ತೆಗೆಯಬಹುದಾಗಿದೆ. ಇನ್ನು ದಾಖಲೆಗಳು ಇಲ್ಲದಿದ್ದಲ್ಲೂ ಕೂಡ ಇದನ್ನು ತರೆಯಬಹುದಾಗಿದ್ದು 12 ತಿಂಗಳಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಇದು ಮಾನ್ಯತೆಯನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತದೆ. ಅಂತೆಯೆ ದಾಖಲೆಗಳು ದೊರೆತಲ್ಲಿ ಮತ್ತೆ ನವೀಕರಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ.

ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿ ಜನ್ ಧನ್ ಯೋಜನೆಯ ಮುಖ್ಯ ಪ್ರಯೋಜನಗಳು:

- ❖ ಉಳಿತಾಯ, ಬಡ್ಡಿ ಯ ಕೂಡುವಿಕೆ
- ❖ 1 ಲಕ್ಷದ ವರೆಗೆ ಜೀವ ವಿಮೆ
- ❖ ಕನಿಷ್ಟ ಮೊಬಲಗಿನ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇಲ್ಲ

❖ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿಗೆ ಅರ್ಹತೆಯ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಜೀವ ವಿಮೆ ಮತ್ತು ಮರಣದ ನಂತರ ರೂ 30000 ನೀಡಲಾಗುತ್ತದೆ.

❖ ಸುಲಭ ಹಣದ ರವಾನೆ

❖ ಸರಕಾರದ ವಿವಿಧ ಯೋಜನೆಗಳ ಲಾಭಗಳ ನೇರ ಜಮೆ

❖ ಪ್ರತಿಖಾತೆಗೆ ರೂ 5000 ಆಧಾರವಿಲ್ಲದೆ ಸಾಲಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿದೆ.

2.10.22 ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಪೆನ್ಶನ್ ಯೋಜನೆ:

1999ರಲ್ಲಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಯೋಜನಾ ಪ್ರೋಜೆಕ್ಟನ ಶಿಫಾರಸ್ಸಿನ ಮೇರೆಗೆ ಇದನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರಲಾಯಿತು. ಇದರ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಮತ್ತು ಅತ್ಯುನ್ನತ ರೀತಿಯ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಣೆಗೆ ಇಂಟೆರಿಯಮ್ ಪೆನ್ಶನ್ ಫಂಡ್ ರೆಗುಲೇಟರಿ ಮತ್ತು ಡೆವೆಲಪ್‌ಮೆಂಟ್ ಅತೋರಿಟಿ ಆಕ್ಟ್ ನ್ನು ಜಾರಿಗೊಳಿಸಲಾಯಿತು. ಇದು ಸಂಘಟಿತ ವಲಯದಲ್ಲಿರುವ ಉದ್ಯೋಗಿಗಳಾಗಿರುವ ಖಾತೆಯಾಗಿದ್ದು ಉದ್ಯೋಗಿ ಹಾಗೂ ಉದ್ಯೋಗದಾತ ಇಬ್ಬರೂ ಸಮಾನವಾಗಿ ಕೊಡುಗೆದಾರರಾಗಿದ್ದು ಖಾಸಗಿ, ಸಾರ್ವಜನಿಕ ವಲಯ ಯಾ ಸರ್ಕಾರಿ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಉದ್ಯೋಗಿಗಳಿಗೆ ನೀಡುವ ಯೋಜನೆಯಾಗಿದೆ.

2.10.22.1 ಅಟಲ್ ಪೆನ್ಶನ್ ಯೋಜನೆ:

2015 ರ ಜೂನ್ ರಂದು ಅಸಂಘಟಿತ ವಲಯದ ಕಾರ್ಮಿಕರಿಗಾಗಿ ರೂಪುಗೊಂಡಿದ್ದು 18 ವರ್ಷದಿಂದ 40 ವರ್ಷದ ಒಳಗಿನ ಯಾವುದೇ ವ್ಯಕ್ತಿಯು ಸ್ವತಂತ್ರ್ಯವಾಗಿ ತೆರೆಯಬಹುದಾಗಿದೆ. ರೂ 1000 , 2000, 3000 , 4000 ಅಥವಾ 6000 ದಂತೆ ಸ್ಥಿರವಾಗಿ 60 ವರ್ಷ ತುಂಬಿದ ಬಳಿಕ ಪಡೆಯಲು ಅರ್ಹರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ. ಕನಿಷ್ಟ 20 ವರ್ಷಗಳ ಖಾತೆಯಾಗಿರಬೇಕು ಮತ್ತು ತೆರಿಗೆ ಪಾವತಿದಾರನಾಗಿರಬಾರದು. ಸರ್ಕಾರವು ಕೂಡ ಈ ಖಾತೆಗೆ ಹಣವನ್ನು ಶೇ 50 ರ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ನೀಡುತ್ತಿದ್ದು ಕಾಲಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಬದಲಾವಣೆಯನ್ನು ತರಲು ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಅಧಿಕಾರವಿರುತ್ತದೆ.

2.10.23 ಆದ್ಯತಾ ವಲಯಕ್ಕೆ ಸಾಲ:

ಯಾವ ವಲಯವು ದೇಶದ ಆದಾಯದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ತನ್ನ ಪಾತ್ರವನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದು ಸಾಲವನ್ನು ಕಡಿಮೆಯಾಗಿ ಪಡೆದಿರುತ್ತದೆ ಇಂತಹ ವಲಯವು ಆದ್ಯತಾ ವಲಯ ವಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು ತಮ್ಮ ಬಂಡವಾಳ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಮತ್ತು ಒಟ್ಟು ಸಾಲ ನೀಡುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯದ 40%ದಷ್ಟನ್ನು ಆದ್ಯತಾ ವಲಯಕ್ಕೆ ನೀಡಬೇಕಾಗಿದ್ದು 18% ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಕೃಷಿ ಮತ್ತು ಮೈತ್ರಿಯ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಿಗೆ ನೀಡಬೇಕಾದ ನಿಯಮವಿದ್ದು ಇದನ್ನು [illegible] ಆದ್ಯತಾ ವಲಯಕ್ಕೆ ಮೀಸಲಿಟ್ಟ ಹಣವು ನಬಾರ್ಡ್‌ನಲ್ಲಿ ಜಮಾಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ. ಇದರ ಮುಖ್ಯ ಉದ್ದೇಶ ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರದ ಅಂತರ್ಗತ ಬೆಳವಣಿಗೆ, ದುರ್ಬಲ ವಲಯದ ಮತ್ತು ಕೃಷಿಗೆ ಆದ್ಯತೆ . ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳಿಗೆ ಬಂಡವಾಳದ ಪೂರೈಕೆ ಮತ್ತು ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳ ಬೆಳವಣಿಗೆಗೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ. ಬಡ್ಡಿ ಸಾಲ ದಾರನಿಂದ ಹಳ್ಳಿಗಾರ ಮುಕ್ತ, ಗ್ರಾಮೀಣ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕತೆಯ ಬೆಳವಣಿಗೆ. ಆದರೆ ಇಂದು ಬ್ಯಾಂಕುಗಳ ಆದ್ಯತೆ ವಲಯಕ್ಕೆ ಸಾಲ ಕೊಡುವ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯು ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತಿದ್ದು ಕಾರಣ ಮರುಪಾವತಿಯಾಗದ ಸಾಲಗಳು, ಹೆಚ್ಚಿದ ನಿಯಮಗಳು, ಸಂಕೀರ್ಣತೆ ಅದರೊಂದಿಗೆ ಠೇವಣಿಗಳಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲದ ಹೆಚ್ಚಿನ ಲಾಭಗಳು ಇತ್ಯಾದಿ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಆರ್ ಬಿ ಐ ತನ್ನ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಸಡಿಲಿಸಿ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು ನೀಡುವ ಸಾಲವನ್ನು ಜಾಸ್ತಿ ಮಾಡಲು ಅವುಗಳಿಗೆ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ವಲಯದ ಸಾಲಗಳಾಗಲಿ ಅಥವಾ ಕೃಷಿ ವಲಯದ ಸಾಲವಾಗಲಿ ಆಯ್ಕೆಮಾಡಲು ಸ್ವತಂತ್ರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಇದೆಲ್ಲವನ್ನು ಆದ್ಯತಾ ವಲಯ ಪರವಾನಗಿಯನ್ನು ಪಡೆದು ಮಾಡಬಹುದಾಗಿದೆ. ಮಾರ್ಚ 2013ಕ್ಕೆ ಕೃಷಿ ವಲಯಕ್ಕೆ ನೀಡಿದ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ 2012ರಿಂದ 12% ದಷ್ಟು ಇದ್ದದ್ದು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.

ಅರುಂಧತಿ ಭಟ್ಟಾಚಾರ್ಯ ಹೇಳುವಂತೆ ಎಸ್ ಬಿ ಐ ಯ ಆದ್ಯತಾ ವಲಯದ ಸಾಲ ನೀಡಿಕೆ ಚೆನ್ನಾಗಿದ್ದು ಇದರೊಂದಿಗೆ ಇನ್ನು ಕೆಲವು ಅಂಶಗಳಾದ ನವೀಕರಿಸಬಹುದಾದ ಕ್ಷೇತ್ರ ಗೃಹಸಾಲ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಮೂಲ ಸೌಕರ್ಯ ಆಹಾರ ಉತ್ಪಾದನೆಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಾಶಸ್ತ್ಯ ನೀಡುವುದು. ಎಸ್ ಬಿ ಐಯು ಈ ವರೆಗೆ 25 ರಿಂದ 35 ವರೆಗಿನ ಯೋಜನಾ ವೆಚ್ಚವನ್ನು ಭರಿಸುತ್ತಿದೆ. ವಿಜಯಾ ಬ್ಯಾಂಕು ಇದನ್ನು ತನ್ನಲ್ಲಿ ಅಳವಡಿಸಿ ಸಾಲ ಸೌಕರ್ಯದಲ್ಲಿ ಕೃಷಿ, ಸಣ್ಣ, ಮದ್ಯಮ ಮತ್ತು ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ, ರಫ್ತು ಸಾಲ, ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ, ಗೃಹ, ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಮೂಲ ಸೌಕರ್ಯ, ನವೀಕರಿಸಬಹುದಾದ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ.

210.24 ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿ ಸೋಶಿಯಲ್ ಸೆಕ್ಯೂರಿಟಿ ಸ್ಕೀಮ್:

ಈ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ 2 ಪ್ರಮುಖ ಯೋಜನೆಯು ಪಾಲುದಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿದೆ. ಅವೆಂದರೆ ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿ ಸುರಕ್ಷಾ ಭೀಮಾ ಯೋಜನೆ ಮತ್ತು ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿ ಜೀವನ ಜ್ಯೋತಿ ವಿಮಾ ಯೋಜನೆ. 2015 ಜನವರಿ 1 ರಿಂದ ಇದು ಜಾರಿಯಲ್ಲಿದೆ. ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿ ಭಿಮಾ

ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ 1 ವರ್ಷಕ್ಕೆ ನೀಡುವ ಯೋಜನೆಯಾಗಿದ್ದು 18 ವರ್ಷದಿಂದ 50 ವರ್ಷದೊಳಗಿನ ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ಅನಿರೀಕ್ಷಿತ ಮರಣದಿಂದ ಅಪಾಯವನ್ನು ಎದುರಿಸುವ ಎರಡು ಲಕ್ಷದ ವರೆಗಿನ ಮಿತಿಯ ಭರವಸೆಯನ್ನು ವರ್ಷಕ್ಕೆ ರೂ 330 ಮಾತ್ರ ನೀಡುತ್ತದೆ. ಒಟ್ಟಂಯಾಗಿ ಕುಟುಂಬಸ್ಥರು ನಿರ್ವಹಿಸಲು ಅವಕಾಶವಿದ್ದು [illegible] [illegible] ಮೀರದಂತೆ ನಿರ್ವಹಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ. ಇನ್ನು ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿ ಸುರಕ್ಷಾ ಭೀಮಾ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಅಪಘಾತ ರಕ್ಷಣೆಗೆ ಮತ್ತು ಅಂಗವೈಕಲ್ಯಕ್ಕೆ 2 ಲಕ್ಷ ನೀಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ಶಾಶ್ವತ ಭಾಗಶಃ ಅಂಗವೈಕಲ್ಯಕ್ಕೆ 1ಲಕ್ಷ ನೀಡಲಾಗದ್ದು ಅಪಾಯದಲ್ಲಿ ನೈಸರ್ಗಿಕ ಅವಘಾತ, ಭೂಕಂಪ, ಪ್ರವಾಹ ಮತ್ತು ಇದರಿಂದ ಅಂಗವೈಕಲ್ಯತೆಯನ್ನು ಸೇರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗುತ್ತದೆ.

2.10.25 ಪಿಗ್ಮಿ:

ಇದೊಂದು ಸಣ್ಣ ಮೊತ್ತದ ಹಣವನ್ನು ಜನಸಾಮಾನ್ಯರ ಬಳಿಗೆ ಬಂದು ಅಥವಾ ಮನೆ ಮನೆಗೆ ಬಂದು ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳವುದಾಗಿದೆ. ಇದನ್ನು ಬಿ.ಸಿ.ರೋಡಿನಲ್ಲಿ ವಿಜಯಾ ಮತ್ತು ಎಸ್ ಬಿ ಐ ಯೇತರ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದ್ದು ಜನಸಾಮಾನ್ಯರಿಗೆ ಕೈಗೆಟಕುವ ಅಂತೆಯೆ ಹೆಚ್ಚು ಕಾಯ್ದೆ ಗಳಿಲ್ಲದ ತೆರೆಯಬಹುದಾದ ಖಾತೆಯಾಗಿದೆ. ಈ ವಲಯದಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯವಾದ ಜನರು ಅಸಂಘಟಿತ ವಲಯದ ಕಾರ್ಮಿಕರಿಗೆ ಅಂದರೆ ಕೂಲಿಗಳು, ಡ್ರೈವರ್,ಅಂಗಡಿ ವ್ಯಾಪಾರಸ್ಥನಿಗೆ, ಹೈನುಗಾರರು, ಟೈಲರ್ಗಳು ಹೀಗೆ ಈ ಸಮುದಾಯಕ್ಕೆ ಅವಶ್ಯಕತೆಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸುವುದು ಮುಖ್ಯವಾಗಿರುತ್ತದೆ ಅಂತೆಯೆ ಉಳಿತಾಯವು ಎರಡನೆಯ ಮಾತಾಗುತ್ತದೆ ಈ ಪಿಗ್ಮಿ ಸೇವೆಗಳು ಅವರಿಗೆ ತಿಳಿಯದೆನೇ ಒಂದು ಚಿಕ್ಕ ಮೊತ್ತವನ್ನು ಕೂಡಿಡುತ್ತಾ ಹೋಗುವುದರಿಂದ ಉಳಿತಾಯ ಸಂಗ್ರಹ ಅಂತೆಯೆ ತುರ್ತು ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯವನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ.

. ಈ ಅದ್ಯಯದಲ್ಲಿ ಆರ್ಥಿಕ ಸೇರ್ಪಡೆಯ ಅರ್ಥ, ಅಂತರಾಷ್ಟೀಯ ನಿಲುವಿನಲ್ಲಿ ಆರ್ಥಿಕ ಸೇರ್ಪಡೆ, ಭಾರತದ ಆರ್ಥಿಕತೆಯಲ್ಲಿ ಇದರ ಉದ್ದೇಶ, ಇತ್ತೀಚಿನ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಆರ್ಥಿಕ ಸೇರ್ಪಡೆ , ವಿವಿಧ ಯೋಜನೆಗಳ ವಿವರವಾದ ಮಾಹಿತಿ ಮತ್ತು ಎರಡೂ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳ ಕಾರ್ಯ ವೈಖರಿಯನ್ನು ಪರಿಚಯಮಾಡಿಕೊಡುವುದರ ಮೂಲಕ ಕೂಲಂಕುಂಶ ವಿವರವನ್ನು ನೀಡಲಾಗಿದೆ ಮುಂದೆ ವಿಶ್ಲೇಷಣಾ ಅಧ್ಯಾಯವು ಮಾದರಿ ಜನಸಂಖ್ಯೆಗೆ ನೀಡಿದ ಪ್ರಶ್ನಾವಳಿ, ಮಾಡಿದ ಸಂದರ್ಶನದ ಸಮಗ್ರ ವರದಿಯನ್ನು ವಿಶ್ಲೇಷಿಸಲಾಗುವುದು.

ಅಧ್ಯಾಯ 3

ಬ್ಯಾಂಕುಗಳ ಆರ್ಥಿಕ ಸೇರ್ಪಡೆ ಕಾರ್ಯ ವೈಖರಿಯ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ

ಅಧ್ಯಾಯ 3

ಬ್ಯಾಂಕುಗಳ ಆರ್ಥಿಕ ಸೇರ್ಪಡೆ ಕಾರ್ಯ ವೈಖರಿಯ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ

ಹಿಂದಿನ ಅಧ್ಯಾಯದಲ್ಲಿ ಆರ್ಥಿಕ ಸೇರ್ಪಡೆಯ ವಿವಿಧ ಯೋಜನೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚಿಸಲಾಗಿದ್ದು ಪ್ರಸ್ತುತ ವಿಶ್ಲೇಷಣಾ ಅಧ್ಯಾಯವು ಮಾದರಿ ಜನಸಂಖ್ಯೆಗೆ ನೀಡಿದ ಪ್ರಶ್ನಾವಳಿ, ಮಾಡಿದ ವಿಲೋಕನ, ಸಂದರ್ಶನದ ಸಮಗ್ರ ವರದಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಬೆಳಕು ಚೆಲ್ಲುತ್ತದೆ. ಹಣವು ವಿನಿಮಯ ಸಾಧನ,ವ್ಯವಹಾರಗಳಲ್ಲಿ, ಉತ್ಪಾದಕತೆ, ಅನುಭೋಗ, ವಿತರಣೆ, ಸುಲಭ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆ,ವ್ಯಾಪಾರ ವಹಿವಾಟುಗಳು, ಶ್ರಮ ವಿಭಜನೆ ಮತ್ತು ಪರಿಣಿತಿ, ಬಂಡವಾಳ ಸಂಚಯನದ ಸಾಧನ, ಸಾಟಿ ಪದ್ದತಿಯ ಅನಾನುಕೂಲದ ನಿವಾರಣೆ, ಆರ್ಥಿಕ ಬೆಳವಣಿಗೆಯ ಸೂಚ್ಯಂಕ, ಮೂಲಭೂತ ಸಮಸ್ಯೆಗಳ ನಿವಾರಣೆ, ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಸದ್ಬಳಕೆ, ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಐಕ್ಯತೆಯ ಸಾಧನ, ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲ, ಭಾವಿ ವ್ಯವಹಾರಗಳ ಸಾಧನವಾಗಿರುತ್ತದೆ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಉಪಯೋಗ ಇತ್ಯಾದಿ ಎಲ್ಲಾ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತದೆ. ಹಣವು ಜನರ ಜೀವನ ಮಟ್ಟ ಸುಧಾರಣೆ, ದೇಶದ ಆರ್ಥಿಕ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಪೂರಕ ಹಾಗಾಗಿ ಒಂದು ವಲಯದ ಆರ್ಥಿಕ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಹಣಕಾಸಿನ ಸೇವೆಗಳು ಜನರನ್ನು ತಲುಪುವುದು ಬಹುಮುಖ್ಯ ವೆನಿಸುತ್ತದೆ. ಈ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಆರ್ಥಿಕ ಜೀವನದ ವಿಕಾಸದೊಂದಿಗೆ ಬೆಳೆದು ಬಂದ ವಾಣಿಜ್ಯ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು ಪ್ರಮುಖ ಪಾತ್ರವನ್ನು ವಹಿಸುತ್ತದೆ. (ಡಿ ಹೆಗ್ಗಡೆ ಒಡೆಯರ್.2007)

ಪ್ರಸ್ತುತ ಅಧ್ಯಯನದಲ್ಲಿ ಬಿ.ಸಿ.ರೋಡಿನ ವಿಜಯ ಬ್ಯಾಂಕು ಮತ್ತು ಎಸ್ ಬಿ ಐ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳ ಆರ್ಥಿಕ ಸೇರ್ಪಡೆಯ ಕಾರ್ಯ ವೈಖರಿಯನ್ನು ವಿಶ್ಲೇಷಿಸಿದ್ದು ಸಂಶೋಧನಾ ಮಾಹಿತಿಗಾಗಿ 67 ಮಾದರಿ ಜನಸಂಖ್ಯೆಗೆ ಅಂತೆಯೆ ವಿಜಯ ಬ್ಯಾಂಕು ಮತ್ತು ಎಸ್ ಬಿ ಐ ಬ್ಯಾಂಕಿನ ಮುಖ್ಯ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಾಹಕ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಪ್ರಶ್ನಾವಳಿಯನ್ನು ನೀಡುವುದರೊಂದಿಗೆ ಸಂದರ್ಶನ, ವೀಕ್ಷಣೆಯ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಅಧ್ಯಯನ ವಿಧಾನವನ್ನು ಬಳಸಲಾಗಿದೆ. ಪ್ರಶ್ನಾವಳಿಯಲ್ಲಿ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಮಾದರಿಮೂಲದಿಂದ ಆರ್ಥಿಕ ಸೇರ್ಪಡೆಯ ಯೋಜನೆಗಳ ಅರಿವನ್ನು ಮೆಲುಕು ಹಾಕಿಸುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಕೆಲವು ಇತರ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ. ಇದು ಪ್ರಸ್ತುತದಲ್ಲಿರುವ ಆರ್ಥಿಕ ಯೋಜನೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಜನರಿಗೆ ಪರಿಚಯವಿದೆಯೆ? ಎನ್ನುವ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಉತ್ತರಿಸಲು ಸಹಕಾರಿಯಾಗಿದೆ. ಅದರಂತೆ ಕೆಲವೊಂದು ಯೋಜನೆಗಳ ಸ್ಪಷ್ಟ ಪರಿಚಯ ಜನರಲ್ಲಿ ಇದ್ದದ್ದೂ ಕೂಡ ಕಂಡು ಬಂದಿದೆ. ಹಾಗೆಯೆ ಅಧ್ಯಯನದ ವಿಮರ್ಶೆಯಲ್ಲಿ ಆಯ್ದ ನಿಜವಾದ ಆರ್ಥಿಕ ಯೋಜನೆಗಳ ವಿಮರ್ಶೆಯನ್ನು ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಇನ್ನು ಪ್ರಯೋಜನಕಾರಿ ಪರಿಚಲಕಗಳು ಮತ್ತು ಬದಲಾವಣೆಯ ಪರಿಚಲಕಗಳು ಪ್ರಸ್ತುತ ಯೋಜನೆಗಳು ಎಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗೆ

ಸಾಮಾನ್ಯಜನರಿಗೆ ಪ್ರಯೋಜನಕಾರಿಯಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ಬದಲಾವಣೆಯನ್ನು ತಂದಿವೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಜನರ ಅಭಿಪ್ರಾಯದಂತೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ.

3.1. ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕೆ ಒಳಪಟ್ಟ ಮಾದರಿ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯ ವೈಯುಕ್ತಿಕ ಮಾಹಿತಿ: (ಕೋಷ್ಟಕ 1–9)

ಕೋಷ್ಟಕ 1 ಹೇಳುವಂತೆ ಮಾದರಿ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ 38 ಪುರುಷರು ಹಾಗೆಯೆ 29 ಮಹಿಳೆಯರು ಯಾದೃಚ್ಛಿಕವಾಗಿ ಪಾಲ್ಗೊಂಡಿದ್ದು ಕೋಷ್ಟಕ 2 ರಂತೆ 4 ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳು, 6 ಗೃಹಣಿಯರು, 6 ವ್ಯವಹಾರಸ್ಥರು, 4 ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳು, 2 ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟರುಗಳು, 2 ಫೈನಾನ್ಸ್ ಕೆಲಸಗಾರರು, 3 ಮಾರಾಟ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಾಹಕರು, 3 ರಿಕ್ಷಾ ಚಾಲಕರು, 8 ಬೀಡಿ ಕಾರ್ಮಿಕರು, 6 ಕೂಲಿ ಕಾರ್ಮಿಕರು, 1 ಶಿಕ್ಷಕಿ, 4 ಟೈಲರ್ಗಳು, 2 ಲೈಬ್ರೇರಿಯನ್ಗಳು, 2 ಎಲ್ ಐ ಸಿ ಏಜೆಂಟುಗಳ ವರ್ಗೀಕರಣ ದೊಂದಿಗೆ 7 ಕಿರಿಯರು ಇದರಲ್ಲಿ 6 ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು, 8 ಹಿರಿಯರು ಇದರಲ್ಲಿ 5 ಜನ ಮೇಲೆ ಕಾಣಿಸಿದ ಉದ್ಯೋಗವರ್ಗದಲ್ಲಿದ್ದು ಮಾದರಿ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯ ಮಾಹಿತಿದಾರರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ. ಕೋಷ್ಟಕ 3 ಹೇಳುವಂತೆ ಅಧ್ಯಯನದಲ್ಲಿ 50 ಪ್ರತಿವಾದಿಗಳು 2ರಿಂದ 5 ಜನಸಂಖ್ಯೆಯುಳ್ಳ ಕುಟುಂಬದ ಸದಸ್ಯರಾಗಿದ್ದು 14 ಜನ 5 ರಿಂದ 8 ಜನ ಇರುವ ಕುಟುಂಬದ ಸದಸ್ಯರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ ಅಂತೆಯೆ 3 ಜನ 1ರಿಂದ 2 ಜನಸಂಖ್ಯೆಯುಳ್ಳ ಕುಟುಂಬದಿಂದ ಬಂದವರಾಗಿದ್ದು ಇದು ಬಿ.ಸಿ ರೋಡುವಲಯದಲ್ಲಿ ನಗರೀಕರಣವಿರುವ ಮಾಹಿತಿ ವಿಭಕ್ತ ಕುಟುಂಬದ ಸೂಕ್ಷ್ಮತೆಯನ್ನು ತಿಳಿಸುತ್ತದೆ. ಕೋಷ್ಟಕ 4 ರಂತೆ 44ಜನ ಅಂದರೆ 66%ಜನ ಬಿಪಿಎಲ್ ಅಂದರೆ ಬಡತನ ರೇಖೆಗಿಂತ ಕೆಳಗಿರುವವರಾಗಿದ್ದು 23 ಜನ ಅಂದರೆ 34% ಜನ ಮದ್ಯಮವರ್ಗದವರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ. ಅಂತೆಯ ಕೋಷ್ಟಕ 5 ಹೇಳುವಂತೆ 11000 ಕ್ಕಿಂತ ಕಡಿಮೆ ಇರುವ ಜನ 66% ಇದ್ದು ಇದರಲ್ಲಿ ಚಿಕ್ಕ ಪುಟ್ಟ ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳು, ಕೂಲಿ ಕಾರ್ಮಿಕರು, ಬೀಡಿಕಾರ್ಮಿಕರು, ಟೈಲರ್ಗಳು, ಡ್ರೈವರ್ಗಳು, ಲೈಬ್ರೇರಿಯನ್ಗಳು, ಎಲ್ ಐ ಸಿ ಏಜೆಂಟುಗಳು, ಗೃಹಿಣಿಯರು ಭಾಗಿ ಯಾಗಿರುತ್ತಾರೆ ಅಂತೆಯೆ 11000 ದಿಂದ 50000 ಆದಾಯದ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ 30%ದಷ್ಟು ಜನರು ಇದ್ದು ಮತ್ತು 50000 ದಿಂದ 300000 ಆದಾಯದಲ್ಲಿ 3 ಜನ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ವ್ಯವಹಾರಸ್ಥರು, ವಾಹನ ಮಾಲಿಕರು, ಫೈನಾನ್ಸ್ ಕೆಲಸಗಾರರು, ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳು ಭಾಗಿಯಾಗಿರುತ್ತಾರೆ.

ಕೋಷ್ಟಕ 6 ರಂತೆ ಎಲ್ಲಾ ಪ್ರತಿವಾದಿಗಳು ಕೂಡ ಖಾತೆದಾರರೇ ಆಗಿದ್ದು ಕೋಷ್ಟಕ 7ರಂತೆ ವಿಜಯಬ್ಯಾಂಕಿನಲ್ಲಿ 38 ಜನರು ಎಸ್ ಬಿ ಐ ನಲ್ಲಿ 29 ಜನರು ಖಾತೆಯನ್ನು

ಹೊಂದಿದ್ದು, 28ಜನ ಈ ಬ್ಯಾಂಕಿನೊಂದಿಗೆ ಇತರ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಾದ ಕಾರ್ಪೊರೇಶನ್ ಬ್ಯಾಂಕು, ಸಿಂಡಿಕೇಟ್ ಬ್ಯಾಂಕು, ಸಹಕಾರಿ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳ ಸದಸ್ಯರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ. ಕೊಷ್ಟಕ 8ರಂತೆ ಉಳಿತಾಯದ ಖಾತೆಯನ್ನು ಎಲ್ಲಾ ಖಾತೆದಾರರು ಅಂದರೆ 67 ಜನ ಕೂಡ ಹೊಂದಿದ್ದು ಉಳಿದಂತೆ ಖಾತೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದವರು ಬಹಳ ಕಡಿಮೆ ಇದ್ದಾರೆ. ಕೊಷ್ಟಕ 9 ರಂತೆ ವಾರಕ್ಕೊಮ್ಮೆ ವ್ಯವಹರಿಸುವವರು 19 ಜನ ಇದ್ದು ತಿಂಗಳಿಗೊಮ್ಮೆ ವ್ಯವಹರಿಸುವ ಜನಸಂಖ್ಯೆ 40 ಇದ್ದು ವ್ಯವಹಾರ ಹಣಕಾಸಿನ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಜನಸಾಮಾನ್ಯರು ತಿಂಗಳಿಗೊಮ್ಮೆಯಾದರೂ ಬ್ಯಾಂಕಿಗೆ ಬೇಟಿ ನೀಡುತ್ತಾರೆ ಅಂತೆಯೆ 6 ತಿಂಗಳಿಗೊಮ್ಮೆ ಬೇಟಿ ನೀಡುವ ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಕೇವಲ 6 ಮತ್ತು 2 ಜನ ಯಾವಾಗಲಾದರೊಮ್ಮೆ ಬೇಟಿನೀಡುವವರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ.

3.2. ಕಿರಿಯರ ಉಳಿತಾಯ ಖಾತೆ:

ಎಸ್ ಬಿ ಐ ಎರಡು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕಿರಿಯರ ಉಳಿತಾಯ ಖಾತೆಯ ಸೇವೆಯನ್ನು ನೀಡುತ್ತದೆ. ಒಂದು ಪಹಲಿ ಕದಮ್ ಮತ್ತು ಪಹಲಿ ಉಡಾನ್. ಪಹಲಿ ಕದಮ್ ಯಾವುದೇ ಮಗುವಿಗೆ ನೀಡುವ ಸೇವೆ ಮತ್ತು ಇದನ್ನು ಪೋಷಕರೇ ನಿರ್ವಹಿಸುವಂತಹದು. ಅಲ್ಲದೆ ಕನಿಷ್ಟ ಮೊತ್ತದ ಅಗತ್ಯವಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಯಾವುದೇ ಶುಲ್ಕಗಳು ಅನ್ವಯ ವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಪಹಲಿ ಉಡಾನ್‌ನಲ್ಲಿ 10 ವರ್ಷಕ್ಕಿಂತ ಮೇಲ್ಪಟ್ಟ ಅಲ್ಪ ವಯಸ್ಕ ಮಗು ಖಾತೆ ತೆರೆಯುವುದಾಗಿದ್ದು ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿ ನಿರ್ವಹಿಸಬಹುದು. ವಿಜಯಬ್ಯಾಂಕ್ ವಿ ಜನತೆ (ಜೊತೆಯಾಗಿ ಮಕ್ಕಳ ಭವಿಷ್ಯವನ್ನು ರೂಪಿಸೋಣ) ಖಾತೆಯೊಂದಿಗೆ 1 ವರ್ಷ ಮೇಲ್ಪಟ್ಟ ಮಗುವಿಗೆ ಅವಕಾಶ ನೀಡುತ್ತದೆ.

ಪ್ರಸ್ತುತ ಅಧ್ಯಯನದಲ್ಲಿ ವಿಜಯಬ್ಯಾಂಕ್ 3000 ಖಾತೆಗಳನ್ನು ಈ ವರೆಗೆ ನೀಡಿದ್ದು, ಎಸ್ ಬಿ ಐ 2015–16 ರಲ್ಲಿ ಇದನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದ್ದು ಪ್ರಸ್ತುತ 780 ಖಾತೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಕೋಷ್ಟಕ 10 ರಂತೆ ಈ ಸೇವೆಯನ್ನು ಬಿ ಪಿ ಎಲ್ ಕಾರ್ಡು ಮತ್ತು ಕಾರ್ಡಯೇತರ 37% ದಷ್ಟು ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನರು ಅಂದರೆ 25 ಜನರು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ವೇತನಕ್ಕೆ, ಪಂಚಾಯಿತಿಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಿಗೆ, ತಂದೆ ತಾಯಿಯ ಖಾತೆಯಿಂದ ಹಣದ ವರ್ಗಾವಣೆ, ವಿಮೆ ನೊಂದಾವಣೆ, ಶಾಲಾ ಮೂಲದಿಂದ ಅನಿವಾರ್ಯತೆಯ ಛಾಯೆಯೆಂದು ಬಳಸಿಕೊಂಡಿದ್ದು ಕಂಡುಬಂದಿದೆ.ಇನ್ನು ಉಪಯೋಗದ ಪರಿಚಲಕಗಳಾದ ಉಳಿತಾಯದ ಕೂಡುವಿಕೆಗೆ 18 ಜನ ತುಂಬಾ ಪ್ರಯೋಜನಕಾರಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ, ಬಡ್ಡಿ ಪಡೆಯಲು 9ಜನ, ಮತ್ತು ಭವಿಷ್ಯಕ್ಕೆ ಕಾಲನಿಧಿಯನ್ನು 20ಜನ ತುಂಬಾ ಎಂದೂ 13 ಜನ ಸ್ವಲ್ಪ ಪ್ರಯೋಜನಕಾರಿ ಎಂದೂ, ಎಲ್ಲರೂ ಖಾತೆ ತೆರೆಯಲು ಸಾಧ್ಯ ಎನ್ನುವುದರಲ್ಲಿ 27ಜನ ತುಂಬಾ ಪ್ರಯೋಜನಕಾರಿ ಎನ್ನುವಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ

ಜನರು ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿರುತ್ತಾರೆ. ಇನ್ನು ಬದಲಾವಣೆಯು ಪರಿಚಲಕಗಳಾದ ಜ್ಞಾನ ಹೆಚ್ಚಿದೆ ಯಲ್ಲಿ 34ಜನ ಧನಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಮತ್ತು ಉತ್ತಮ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದಲ್ಲಿ 15 ಜನರು ಹೆಚ್ಚಿನ ಬದಲಾವಣೆಯನ್ನು ಕಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಹೆಣ್ಣುಮಗಳು ಹುಟ್ಟಿದ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ಹೊತ್ತ ಭಾಗ್ಯಲಕ್ಷ್ಮಿಯೋಜನೆಗೆ ಈ ಖಾತೆಯನ್ನು ತೆರೆದವರೂ ಇದ್ದಾರೆ.

ಅತೃಪ್ತಿಕರವಾದ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಗೆ ಮುಖ್ಯವಾದ ಕಾರಣಗಳು ಬ್ಯಾಂಕಿಗೆ ಬೇಟಿನೀಡಲು ಅಂಜುವ ಮಹಿಳೆಯಿಂದ ಖಾತೆ ನಿರ್ವಹಣೆ, ಮಾಹಿತಿ ಕೊರತೆ, ಅನಕ್ಷರತೆ, ಖಾತೆ ನಿರ್ವಹಣಾ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನದ ಕೊರತೆ, ಹಣದ ಕೊರತೆಯಿಂದಾಗಿ ಅವಶ್ಯಕತೆಗಳಿಗೆ ಮೊದಲ ಪ್ರಾಶಸ್ತ್ಯ, ತಂದೆ ತಾಯಿ ದುಡಿಯುವಾಗ ಮಕ್ಕಳ ಖಾತೆಯಲ್ಲಿ ಹಣದ ಕಾರ್ಯ ಏನು? ಎನ್ನುವ ಭಾವನೆಗಳು.

3.3. ಚಾಲ್ತಿ ಖಾತೆ:

ಚಾಲ್ತಿ ಖಾತೆಯು ಒಬ್ಬ ವ್ಯವಹಾರಸ್ಥನಿಗೆ ಬಹಳ ಉಪಯುಕ್ತವಾದ ಖಾತೆಯಾಗಿದ್ದು, ಎಸ್ ಬಿ ಐ ನಲ್ಲಿ ಈ ವರೆಗೆ 150 ಖಾತೆಗಳು ತೆರೆದಿದ್ದು 10 ಲಕ್ಷದಷ್ಟು ವ್ಯವಹಾರ ನಡೆಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ, ಹಾಗೆಯೇ ವಿಜಯ ಬ್ಯಾಂಕಿನಲ್ಲಿ 400 ಕ್ಕಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಖಾತೆಗಳನ್ನು ತೆರೆಯಲಾಗಿದೆ. ಕೋಷ್ಟಕ 11ರ ಪ್ರಕಾರ 67 ಜನರಲ್ಲಿ 15ಜನ ಇದನ್ನು ಬಳಸಿದ್ದು 33 ಜನ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಮಾಹಿತಿ ತಿಳಿಯದವರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ. ಇದನ್ನು ಎಪಿಎಲ್ ಕುಟುಂಬಗಳು ಮತ್ತು ಸ್ವ ಉದ್ಯೋಗವನ್ನು ಹೊಂದಿ ದುಡಿಯುತ್ತಿರುವ ವರ್ಗ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿ ಬಳಸಿದ್ದು ಕಂಡುಬಂದಿದೆ ಇನ್ನು 37% ದಷ್ಟು ಜನ ಚೆನ್ನಾಗಿದೆ ಎಂದು ನೀಡಿದ್ದು, ಆಸ್ತಿಯನ್ನು ಅಡವಿಡದೆ ಸಿಗುವ ಸಾಲ ವೆಂದಾಗಲೂ ಚಾಲ್ತಿಖಾತೆಯಲ್ಲಿ ಇದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು 52%ಜನ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ, ಇನ್ನು ಇದರಲ್ಲಿ ಹಣದ ನಿರ್ವಹಣೆಗೆ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನವು ಕೂಡ ನೀಡಿಕೆಯಾಗುತ್ತಿದ್ದು ಅಂದರೆ ಚಾಲ್ತಿ ಖಾತೆಯಲ್ಲಿ ಕನಿಷ್ಟ ಮೊತ್ತದ ನಿರ್ವಹಣೆಗೆ ಮಾಹಿತಿಗಳು ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದು ಮೊಬೈಲ್ನಿಂದಲೂ ಇದನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ. ಅಂತೆಯೆ ಇದಕ್ಕೆ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳು 68% ಜನರಲ್ಲಿ ಇದ್ದು ಶುಲ್ಕಗಳ ಬಗ್ಗೆ 50% ಜನರಲ್ಲಿ ಅಸಮಧಾನವಿದೆ. ಹಣದ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ಬಗ್ಗೆ ಕೇವಲ 10 ಇದೆ ಎಂದಿದ್ದಾರೆ ಅಂತೆಯೆ ಬದಲಾವಣೆಗಳ ಪರಿಚಲಕಗಳಲ್ಲಿ ಜ್ಞಾನ ಹೆಚ್ಚಿದೆ, ಕೈಯಲ್ಲಿ ಹಣದ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ ಎನ್ನುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ ಮದ್ಯಮ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಇದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಇರುವ ಮುಖ್ಯ ಕಾರಣಗಳು ಚಾಲ್ತಿ ಖಾತೆಯನ್ನು ತೆರೆಯಬೇಕಾದಾಗ ಇರುವ ಅನೇಕ ನಿರ್ಬಂದಗಳು, ದಾಖಲೆಗಳು ಇತ್ಯಾದಿ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಡೈರೆಕ್ಟರ್‌ಗಳ ಪರಿಚಯ, ಫ್ಯಾಕ್ಸ ಸಂಖ್ಯೆ, ಟ್ರಸ್ಟ ಗಳು, ದೊಡ್ಡ ವ್ಯವಹಾರಸ್ಥನಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಸೂಕ್ತವಾಗಿದ್ದು ಅಂತೆಯೆ ಕನಿಷ್ಟ ಮೊತ್ತವನ್ನು ಹೊಂದದೆ ಇದ್ದಾಗ ನೇರವಾಗಿ ಬೀಳುವ

ಶುಲ್ಕಗಳು ದುಬಾರಿಯಾಗಿದ್ದು, ತುರ್ತು ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ತೆಗೆದ ಹಣವನ್ನು ಮರುಪಾವತಿಯ ಸಮಯಕ್ಕೆಂದು ಬಂದಾಗ ಕಡಿಮೆ ಕಾಲಾವಧಿಯಲ್ಲಿ ಹೊಂದಿಸುವುದು ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ.

3.4. ಠೇವಣಿ:

ಠೇವಣಿಯನ್ನು ಬಡ್ಡಿ ಪಡೆಯಲು, ಭವಿಷ್ಯದ ಚಿಂತನೆಗಾಗಿ, ಹಣದ ಸುರಕ್ಷತೆಗಾಗಿ ಅಥವಾ ಯಾವುದೇ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಅಡವಿಡದೆ ಠೇವಣಿ ಮೇಲಿನ ಹಣದ ಸಾಲಕ್ಕಾಗಿ ಪ್ರಯೋಜನಕಾರಿಯಾಗಿದೆ ಅಥವಾ ಅಂತೆಯೆ ಇವುಗಳು ಜನರಲ್ಲಿ ಜ್ಞಾನದ ಮಟ್ಟವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಸುವುದರೊಂದಿಗೆ ಸಮಯಕ್ಕೆ ಹಣದ ಮೌಲ್ಯವನ್ನು ಕೂಡ ಹೆಚ್ಚಿಸುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದ ಭವಿಷ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ನಿಧಿಯ ಸೇರ್ಪಡೆಯಾಗುವುದರೊಂದಿಗೆ ಭವಿಷ್ಯದ ಚಿಂತನೆಯಿಂದ ಮುಕ್ತಿ, ಸುಲಭ ಸಾಲಗಳೂ, ಬಡ್ಡಿಯೂ ಉಳಿಕೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಎಸ್ ಬಿ ಐ ಬ್ಯಾಂಕಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತುತ 200 ಖಾತೆಗಳು ಹಾಗೂ 210 ಲಕ್ಷ ವ್ಯವಹಾರ ಹಾಗೆಯೆ ವಿಜಯ ಬ್ಯಾಂಕ್‌ನಲ್ಲಿ 4200 ಖಾತೆಗಳು ತೆರೆಯಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ. ಕೊಷ್ಟಕ 12ರಂತೆ ಠೇವಣಿಯನ್ನು 19ಜನ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಬಳಸಿದ್ದು ಉಳಿದಂತೆ ತಿಳಿದವರೇ ಆಗಿರುತ್ತಾರೆ, ಜನರ ಅಭಿಪ್ರಾಯದಲ್ಲೂ ಕೂಡ ಭವಿಷ್ಯದ ಕಾಲನಿಧಿಗೆ 20ಜನ ಹೌದು ಎಂದರೆ ಬಡ್ಡಿ ಪಡೆಯಲು ಅನುಕೂಲ ಅನ್ನುವುದಕ್ಕೆ 37%ಕ್ಕಿಂತ ಜಾಸ್ತಿ ಜನರ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳು ಇದ್ದು ಬೇಡಿಕೆ ಠೇವಣಿ ಪ್ರಯೋಜನಕಾರಿಯಾಗಿದೆ. ಇನ್ನು ಎಸ್ ಬಿ ಐ ಮತ್ತು ವಿಜಯಬ್ಯಾಂಕು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಇದನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದು ಯಾರು ಬೇಕಾದರೂ ಮುಕ್ತವಾಗಿ ತೆರೆಯಬಹುದಾಗಿದ್ದು ಜನರಿಗೆ ಇದು ಬಹಳ ಹಿಂದಿನಿಂದಲೂ ಇರುವ ಖಾತೆ ಎನ್ನುವ ಬಗ್ಗೆ ಮನದಟ್ಟು ಇದ್ದು ಪ್ರಸ್ತುತ ಬದಲಾವಣೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಜನಸಾಮಾನ್ಯರಿಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲದ್ದಿದ್ದರೂ ಸಹ ಜನರು ಇದರಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಉತ್ಸಾಹವನ್ನು ತೋರಿ ಪ್ರಯೋಜನ ಪಡೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು.

3.5. ನೆಫ್ಟ್:

ಹಣದ ರವಾನೆಗಾಗಿ ಬಹಳವಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸಲ್ಪಡುವ ಯೋಜನೆಯೇ ನೆಫ್ಟ್ ಯೋಜನೆ, ಮಾದರಿ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಪಾರಸ್ಥರು, ಉನ್ನತ ಹುದ್ದೆಯಲ್ಲಿರುವವರು ಇದನ್ನು ಬಳಸಿದ್ದು ಕಂಡು ಬಂದಿದ್ದು ಅವರ ವ್ಯಾಪಾರ ವ್ಯವಹಾರಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಬಳಸಲಾಗಿದೆ. ಕೊಷ್ಟಕ 13ರಂತೆ ಇದರಲ್ಲಿ 20 ಜನ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಬಳಸಿದ್ದರ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ ಇದೆ. ಅಂತೆಯೆ ಮಹಿಳೆಯರ ಬಗ್ಗೆ ಕಂಡಾಗ ಬಳಸಿದ್ದು ಸ್ವಲ್ಪ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿಯೇ ಇದೆ. ಇನ್ನು ನೆಫ್ಟ್ ನಿಂದ ಉಂಟಾಗುವ

ಪ್ರಯೋಜನಗಳಲ್ಲಿ ಸುಲಭ ರವಾನೆಗೆ 20ಜನ ಹೌದು ಎಂದರೆ , ಹಣವನ್ನು ಕೈಯಲ್ಲಿ ಇರಬೇಕಾದ ಅವಶ್ಯಕತೆಗಳಾಗಲಿ ಅಂತೆಯೆ ತುರ್ತು ಸಂಧರ್ಭಗಳಾಗಲಿ ಇದನ್ನು ಕಳುಹಿಸಲೂ ಬಹುದು ಮತ್ತು ಸಂಗ್ರಹಣೆಯೂ ಸಾಧ್ಯಎನ್ನುವುದಕ್ಕೆ ತಲಾ 19 ಮತ್ತು 13 ಜನ ಪ್ರತಿಕ್ರಯಿಸಿದ್ದಾರೆ, ಮೊಬೈಲ್ ನಿಂದ ಸುಲಭ ಕಾರ್ಯಸುಲಭ ಪಣ ಪಾವತಿ, ಮೆಸೆಜ್ ಮೂಲಕ ಖಾತೆ ವಿವರಣೆ, ಇಂಟರ್ ನೆಟ್ ಅಗ್ಗ ಹಾಗಾಗಿ ಮೊಬೈಲಿನಲ್ಲಿ ಸಾಧ್ಯವಿದೆ ಎನ್ನುವುದಕ್ಕೆ ತಲಾ 16, 20,22,12 ಜನ ಪ್ರತಿಕ್ರಯಿಸಿದ್ದಾರೆ.ಈ ಮೂಲಕ ಹಣದ ವಿವರಣೆಯನ್ನು ಕೂಡ ಪಡೆಯಬಹುದಾಗಿದೆ. ಇದರಿಂದ ಜನರ ಜೀವನಮಟ್ಟ ಮತ್ತು ಜೀವನ ನಿರ್ವಹಣೆಯಲ್ಲಿ ಬದಲಾವಣೆಯ ಪರಿಚಲಕಗಳನ್ನು ಕಂಡಾಗ ಇದರಿಂದಲೂ ಜ್ಞಾನವು ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತದೆ, ವ್ಯವಹಾರದ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ, ಹಣದ ರವಾನೆ ಮತ್ತು ಪಾವತಿ, ಇದರಿಂದ ವ್ಯವಹಾರದ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಹೆಚ್ಚುವಿಕೆ, ಕೈಯಲ್ಲಿ ಹಣದ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಹೆಚ್ಚಾಗುವಿಕೆಗೆ ತಲಾ 34,19,4,12 ಜನ ಪ್ರತಿಕ್ರಯಿಸಿದ್ದಾರೆ ಓೀಗೆ ಎಲ್ಲವೂ ಬದಲಾವಣೆಯ ಪರಿಚಲಕಗಳಾಗಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತದೆ . ಇಲ್ಲಿ ಜ್ಞಾನ ಹೆಚ್ಚಿದೆ ಮತ್ತು ವ್ಯವಹಾರದ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ ಎನ್ನುವುದಕ್ಕೆ 76% ಮತ್ತು 52% ಕ್ರಮವಾಗಿ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ ಇದ್ದು ಹಣದ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಸೇವೆಗಳಿಂದ ಹೆಚ್ಚಾಗಿರುವುದಕ್ಕೆ ನೀರಸವಾಗಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಮತ್ತು ಪರವಾಗಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವುದು ಇದ್ದು ಅಸಮಧಾನದ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ ಗೆ ಬ್ಯಾಂಕು ಸಿಬ್ಬಂದಿಗಳ ಉತ್ತಮ ನಡುವಳಿಕೆ, ತಾಳ್ಮೆ ಮತ್ತು ನಿರ್ವಹಣೆಗೆ, ಮತ್ತು ನಿರ್ದೇಶನಕ್ಕಾಗಿ ನೌಕರನ ನೇಮಕಾತಿ ಈ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ನಿವಾರಿಸಬಲ್ಲದು. ಎಸ್ ಬಿ ಐ ಬ್ಯಾಂಕಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತುತ 500 ಖಾತೆದಾರರು ಬಳಸಿದ್ದು 500 ಲಕ್ಷದಷ್ಟು ವ್ಯವಹಾರಗಳು ನಡೆದಿವೆ ಅಂತೆಯೆ ವಿಜಯ ಬ್ಯಾಂಕ್‌ನಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ಖಾತೆದಾರರಿಗೂ ಅವಕಾಶವಿದ್ದು ನಿಖರವಾದ ಮಾಹಿತಿ ಲಭ್ಯವಿಲ್ಲ.

3.6: ವಿಧ್ಯಾನಿಧಿ

ಬಡ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಉತ್ತಮ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ, ಉತ್ತಮ ಭವಿಷ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ರೂಪಿಸಲಾದ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾನಿಧಿ ಒಳಗೊಂಡಿದ್ದು ವಿಜಯಬ್ಯಾಂಕು ಮತ್ತು ಎಸ್ ಬಿ ಐ ಎರಡೂ ಕೂಡ ಈ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಭಾಗಿಯಾಗಿದೆ. ವಿಜಯಬ್ಯಾಂಕು ಈ ವರೆಗೆ 300 ಖಾತೆಗಳನ್ನು ತೆರೆದಿದ್ದು ಎಸ್ ಬಿ ಐ ಯಿಂದ ತೆರೆದ ಖಾತೆಗಳು ಬಹಳ ಕಡಿಮೆ ಇದೆ. ಕೋಷ್ಟಕ 14ರಲ್ಲಿ ಹೇಳವಂತೆ ಕೇವಲ 5ಜನ ಮಾತ್ರ ಪ್ರತಿಕ್ರಯಿಸಿದ್ದು ಇನ್ನು ಇದರ ಪ್ರಯೋಜನ ಪರಿಚಲಕಗಳನ್ನು ಕಂಡಾಗ ಮಕ್ಕಳ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸಕ್ಕೆ ಯೋಜನೆವೆನ್ನುವುದನ್ನು 25% ದಷ್ಟು ಜನ ನಿರಾಳವಾಗಿ ನೀಡಿದರೆ 27%ದಷ್ಟು ಜನ ಸ್ವಲ್ಪ ಪ್ರಯೋಜನ ಎನ್ನುವತ್ತ ಸಾಗಿದರೆ ಬದಲಾವಣೆಯ

ಪರಿಚಲಕಗಳಾಗಿ ಒಳ್ಳೆಯ ಕೆಲಸವನ್ನು ಕಂಡಾಗ 5 ಜನ ಮಾತ್ರ ಧನಾತ್ಮಕತೆಯಲ್ಲಿ ಇದ್ದು ನಿರಸ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ ಇದೆ ಇದಕ್ಕೆ ಮುಖ್ಯ ಕಾರಣ ಸಾಲದಿಂದ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಬೆಳೆಯುವಂತಹದು ಮತ್ತು ಸರಕಾರದಿಂದ ಹೆಚ್ಚಿನ ವಿನಾಯಿತಿ ಇಲ್ಲ. ಬಡ್ಡಿಯನ್ನು ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸವನ್ನು ನಡೆಸುವಾಗಲೇ ತೀರಿಸುತ್ತಿದ್ದರೆ ಉತ್ತಮ, ಇಲ್ಲವಾದರೆ ಕೇವಲ ಬಡ್ಡಿ ಎರಡು ಪಟ್ಟಿಗೆ ತಿರುಗುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವ ಅನುಭವಗಳು ಜನರಲ್ಲಿ ಇದೆ. ಆಸ್ಥಿಯನ್ನು ಅಡವಿಡದೆ ತೆಗೆಯುವ ಸುಲಭ ಸಾಲವೆಂದಾಗ ಕೆಲವೊಂದು ಸಂಧರ್ಭದಲ್ಲಿ ಖಾತೆಯ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ಮೇಲೆ ನಿರ್ಧರಿತವಾಗಿರುತ್ತದೆ ಅಂತೆಯೆ ಆಧಾರಗಳು ಬಹಳ ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿರುತ್ತದೆ.

3.7. ಡೆಬಿಟ್ ಕಾರ್ಡ:

ಡೆಬಿಟ್ ಕಾರ್ಡ ಸೇವೆಯನ್ನು ವಿಜಯಬ್ಯಾಂಕು ಮತ್ತು ಎಸ್ ಬಿ ಐ ಎರಡೂ ಕೂಡ ಎಲ್ಲಾ ಖಾತೆದಾರರಿಗೂ ನೀಡುತ್ತಿದ್ದು ಎಸ್ ಬಿ ಐ 1000 ಗ್ರಾಹಕರು ಇದನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು ವಿಜಯಬ್ಯಾಂಕು 3000 ಗ್ರಾಹಕರನ್ನು ಅಂತೆಯೆ ಕಛೇರಿಯಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಎ ಟಿ ಎಮ್ ನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು ಇದರೊಂದಿಗೆ ಇತರ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಗೆ ಇದನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸಲು ಅವಕಾಶವಿದೆ. ಕಡೆಮೆ ಖರ್ಚಿನಲ್ಲಿ ತೆರೆಯಲಾಗಬಹುದಾದ ಈ ಸೇವೆಯು ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಉತ್ತಮ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಬೇರೂರಿದೆ. ಕೋಷ್ಟಕ 15ರಂತೆ 67 ಜನರಲ್ಲಿ 32 ಜನ ಧನಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಉಪಯುಕ್ತತೆಯ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿಸಿದ್ದು ಪ್ರಯೋಜನಕಾರಿ ಪರಿಚಲಕಗಳನ್ನು ಕಂಡಾಗ ಖರ್ಚು ಕಡಿಮೆ, ಎಲ್ಲರೂ ಖಾತೆ ತೆರೆಯಲು ಸಾಧ್ಯ, ಸುಲಭ ಹಣ ಪಾವತಿಗೆ ಸಹಾಯ, ದೂರ ಪ್ರಯಾಣಕ್ಕೆ ಸುಲಭವಾಗಿ ಈ ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ಮನಿಯನ್ನು ತಲಾ ಜನರು 18,27,20,17,13 ಚೆನ್ನಾಗಿ ಬಳಸುತ್ತಿದ್ದು ಶುಲ್ಕಗಳನ್ನು ಮೊದಲ 5 ಎಟಿಎಮ್ ನಿಂದ ತೆಗೆಯಲು ಉಚಿತವಾಗಿ ಅವಕಾಶವಿದ್ದು ಮುಂದಿನದ್ದಕ್ಕೆ ರೂ 17 ರಂತೆ ಶುಲ್ಕಗಳನ್ನು ವಿಧಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಇನ್ನು ಅಸಮಧಾನಕ್ಕೆ ಮುಖ್ಯ ಕಾರಣಗಳು ದೂರುಗಳಿಗೆಂದು ಮತ್ತು ಸಂದೇಹ ಗಳಿಗೆಂದು ಬಂದಾಗ ಕಾರ್ಯ ಕರ್ತರು ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿ ನಿಲ್ಲಿಸುತ್ತಾರೆ ಎನ್ನುವುದು ಮತ್ತು ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿ ಕಾರ್ಯ ನಿರತರು ಹಾಗೂ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಬಲ್ಲವರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಇದು ಸಾದ್ಯ ಎನ್ನುವ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಕಂಡು ಬಂದಿದ್ದು ಅಸಮಧಾನದ ರೇಖೆಯನ್ನು 20 ಜನ ತೋರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಪ್ರಯೋಜನಕಾರಿ ಪರಿಚಲಕಗಳಾದ ಖರ್ಚು ಕಡಿಮೆ ಗೆ 44% ಇಲ್ಲ ಎಂದಿದ್ದಾರೆ ಇದೀಗಿನ ಡಿಜಿಟಲೀಕರಣ ಪಾವತಿಗಾಗಿ ಡೆಬಿಟ್ ಕಾರ್ಡನ್ನೇ ಅವಲಂಭಿಸಿಕೊಂಡಿದೆ ಹಾಗಾಗಿ ಉಳಿತಾಯದ ಮಾತುಗಳು ಕಡಿಮೆ. ಎಲ್ಲರೂ ಖಾತೆ ತೆರೆಯಲು ಸಾಧ್ಯ 52 ಜನ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ ಇದೆ ಅಂತೆಯೆ ವಿಜಯಬ್ಯಾಂಕು ಹಾಗೂ ಎಸ್ ಬಿ ಐ ಎರಡೂ ಕೂಡ ಎಲ್ಲಾ

ಉಳಿತಾಯ ಖಾತೆದಾರರಿಗೆ ಈ ಸೌಲಭ್ಯವನ್ನು ನೀಡಿದೆ. ದೂರ ಪ್ರಯಾಣಕ್ಕೆ ಸುಲಭ ಎನ್ನುವುದಕ್ಕೆ 35 ಜನರಿಂದ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ ಇದ್ದು ಸುಲಭ ನಿರ್ವಹಣೆ ಇದೆ ಹಾಗೆಯೆ 32 ಜನರಲ್ಲಿ ಇರುವ ಋಣಾತ್ಮಕ ಕ್ರಿಯೆಗೆ ಈ ಕಾರ್ಡಗಳನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡಾಗ ಮರುಪಾವತಿ- ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಸಾಧ್ಯತೆಗಳು ಹೆಚ್ಚು ಎಂದಿದ್ದಾರೆ. ಅಂತೆಯೆ ಬದಲಾವಣೆಯ ಪರಿಚಲಕಗಳಲ್ಲಿ ಜ್ಞಾನ ಹೆಚ್ಚಿದೆಗೆ 34 ಜನರ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ ಚೆನ್ನಾಗಿದ್ದು, ಉಡುಗೆ ತೊಡುಗೆಗಳ ಬದಲಾವಣೆಗೆ ಹಾಗೂ ಉತ್ತಮ ಗುಣಮಟ್ಟದ ವಸ್ತುಗಳ ಬಳಕೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಜನರು ಇದನ್ನು ಬಳಸಿಲ್ಲ.

3.8. ಕ್ರೆಡಿಟ್ ಕಾರ್ಡ:

ಕೊಷ್ಟಕ 16ರಂತೆ ಕೇವಲ 10ಜನ ಮಾತ್ರ ಇದನ್ನು ಬಳಸಿದವರಾಗಿದ್ದು 6 ಜನ ಇದನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ಮಟ್ಟಿಗೆ ತಿಳಿದರಾಗಿದ್ದಾರೆ.ಇದರ ಪ್ರಯೋಜನಕಾರಿ ಪರಿಚಲಕಗಳಲ್ಲಿ ಹಣವು ಕೈಯಲ್ಲಿ ಇರಬೇಕೆಂದೇನಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಸುಲಭ ಹಣದ ಪಾವತಿಗೆ ತಲಾ 19 ಮತ್ತು 20 ಜನ ತುಂಬಾ ಎನ್ನುವುದರಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ ಇದ್ದರೂ ನಿಜವಾಗಿ ಬಳಸಿದವರ ಸಂಖ್ಯೆ ಕಡಿಮೆ ಹಾಗೆಯೆ ಇದರ ಪರಿಣಾಮ ಹೊಂದಿದವರು ಇಲ್ಲಿ ಕಡಿಮೆ , ಇದು ಜನರನ್ನು ಉತ್ತಮ ಗುಣಮಟ್ಟದ ವಸ್ತುಗಳ ಬಳಕೆ ಮತ್ತು ಉಡುಗೆ ತೊಡುಗೆಗಳ ಬದಲಾವಣೆಗೆ ತಲಾ 7 ಜನರು ಮಾತ್ರ ಬಳಸಿದ್ದು ಕಂಡು ಬಂದಿದ್ದು ಉಪಯೋಗ ಪಡೆದ ಜನಸಮುದಾಯ ಕಡಿಮೆ ಎಂದೇ ಹೇಳ ಬಹುದು.

3.9. ಮೊಬೈಲ್ ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್:

ವಿಜಯಬ್ಯಾಂಕು 3000 ಮತ್ತು ಎಸ್ ಬಿ ಐ 1250 ಗ್ರಾಹಕರನ್ನು ಖಾತೆಗಳ ಮೂಲಕ ಮೊಬೈಲ್ ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್‌ನಲ್ಲಿ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದು, ಕೋಷ್ಟಕ 17ರ ಪ್ರಕಾರ ಖಾತೆ ತೆರೆಯಲು, ಸುಲಭ ರವಾನೆ, ಸುಲಭ ಕಾರ್ಯ, ಏರ್‌ಟೆಲ್ ಜಿಯೊ ನಿಂದ ಇಂಟರ್‌ನೆಟ್ ಅಗ್ಗ ವಾಗಿದ್ದು ಎಲ್ಲಾ ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ಸೇವೆಗಳನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ ಎನ್ನುವುದಕ್ಕೆ ತಲಾ 27,20,20,16,12, ಜನರಲ್ಲಿ ಹೌದು ಎಂದಿದ್ದಾರೆ, ಇದಕ್ಕೆ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಪ್ರಯೋಜನವಾಗಿ ಇರುವಂತಹದು ಮೊಬೈಲ್‌ನಿಂದ ಸುಲಭ ಕಾರ್ಯದ ಬಗ್ಗೆ 40% ಜನರಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ ಚೆನ್ನಾಗಿದ್ದು ಬಳಸಿದವರ ಸಂಖ್ಯೆ ಮಾತ್ರ ಕಡಿಮೆ ಇದೆ. ಅಂತೆಯೆ ಬದಲಾವಣೆಯ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ ಯಲ್ಲಿ ಮೊಬೈಲ್ ವ್ಯವಹಾರದಿಂದ ಜ್ಞಾನ ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತದೆ. ವ್ಯವಹಾರದ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ, ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಹಣದ ವಿನಿಯೋಗವನ್ನು ಮಾಡಲು ಹಾಗೂ ಕೆಲಸದ ಗಂಟೆ ಕಡಿಮೆ ಯಾಗಿದೆ, ಉತ್ತಮ ಗುಣಮಟ್ಟದ ವಸ್ತುಗಳ ಬಳಕೆ ಎನ್ನುವುದಕ್ಕೆಲ್ಲಾ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ ತಲಾ 34,19,9,4,20 ಇದ್ದರೂ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ ಕಡಿಮೆ

ಇವೆ ಇವಕ್ಕೆ ಮುಖ್ಯ ಕಾರಣ ಜನರಲ್ಲಿರುವ ಅನಕ್ಷರತೆ, ಮಾಹಿತಿ ಕೊರತೆ, ಹಣದ ಸುರಕ್ಷತೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಅನುಮಾನ ಅಂತೆಯೆ ಆಪ್ ಅಪ್‌ಡೇಟ್ ಆದಾಗ ಬಳಸುವುದು ಮತ್ತು ನಿರ್ವಹಿಸುವುದು ಕಷ್ಟವಾಗಿರುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವುದು ಜನರ ಅಭಿಪ್ರಾಯ.

3.10. ಕಿಸ್ಕೊ:

ಇತ್ತೀಚಿಗೆ ಕಾರ್ಯ ರೂಪಕ್ಕೆ ಬಂದ ಕಿಸ್ಕೋವನ್ನು ವಿಜಯಬ್ಯಾಂಕು ಮತ್ತು ಎಸ್ ಬಿ ಐ ಎರಡೂ ಕೂಡ ತನ್ನ ಕಛೇರಿಯಲ್ಲಿ ಅಳವಡಿಸಿದ್ದು ಜನರು ಕಾದು ಕೂರುವ ಕೆಲಸದಿಂದ ಮುಕ್ತಿ ನೀಡಲು ಮತ್ತು ಗ್ರಾಹಕರ ಅತಿ ಹೆಚ್ಚು ಸೇವೆಗೆ ಇದನ್ನು ನೀಡಲಾಗಿದ್ದು ಕೋಷ್ಟಕ 18ರಂತೆ ಬಳಕೆಯಾದ ಪ್ರಮಾಣ ಕೇವಲ 4 ಇದು ಬಹಳ ಕಡಿಮೆ ಇದೆ. ಇದು ಸುಲಭ ರವಾನೆ, ಹಣ ಸುರಕ್ಷಿತ, ಸುಲಭ ಹಣದ ಪಾವತಿ ತಲಾ 20,44,20 ಅಂತೆಯೆ ಬದಲಾವಣೆಯ ಜ್ಞಾನ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ, ವ್ಯವಹಾರದ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಹೆಚ್ಚಾಗುವುದರಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಕೊಡುಗೆಯನ್ನು ನೀಡಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ಇದು ಯಾವುದೂ ಕೂಡ ಜನರ ಗಮನಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಗೆ ನಿಲುಕಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಬಹದು ಇದಕ್ಕೆ ಬಹುಮುಖ್ಯ ಕಾರಣ ಜನರು ಆಶಿಸುವ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಸಿಬ್ಬಂದಿ, ಮಾಹಿತಿ ಕೊರತೆ, ಮಾರ್ಗದರ್ಶನದ ಫಲಕಗಳು ಮತ್ತು ಇದು ಇತ್ತೀಕೆಗೆ ಬಂದಿರುವ ಹೊಸ ಲಾಭದಾಯಕವಾದ ಯೋಜನೆಯಾಗಿದ್ದು ಉಪಯೋಗದ ಬಗ್ಗೆ ಜನರಲ್ಲಿ ಅರಿವು ಮೂಡಬೇಕಾಗಿದೆ.

3.11. ನಾನು ನಿಮಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡಬಹುದೇ ಎನ್ನುವ ಕೌಂಟರ್:

ಕೋಷ್ಟಕ 19 ರಂತೆ ಇದನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿನವರು ತಿಳಿದವರೇ ಆಗಿರುತ್ತಾರೆ ಮತ್ತು 63% ದಷ್ಟು ಜನರು ಮಾದರಿ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯು ಇದನ್ನು ತಿಳಿದ್ದಿದ್ದು ಖಾತೆ ತೆರೆಯಲು ಹಣದ ನಿರ್ವಹಣೆಗೆ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನವನ್ನು ನೀಡುವ ಮುಖ್ಯ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಇದನ್ನು ಜನರು ಬಳಸಿರುವುದು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಖಾತೆ ತೆರೆಯಲು , ಮಾಹಿತಿಗೆ ಜಾಸ್ತಿ ಬಳಕೆ ಇದೆ. ಅಂತೆಯೆ ಬದಲಾವಣೆಯ ಪರಿಚಲಕದಲ್ಲಿ ಜ್ಞಾನ ಇದರಿಂದ ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವುದು ಕೂಡ ಸತ್ಯ ಅಂತೆಯೇ ಧನಾತ್ಮಕ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ ಇದೆ. ಪ್ರಯೋಜನಕಾರಿ ಪರಿಚಲಕದಲ್ಲಿ ಹಣದ ನಿರ್ವಹಣೆಗೆ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನೆ ನೀಡಿಕೆ ಯಾಗುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವತ್ತ 10 ಜನ ಪ್ರತಿಕ್ರಯಿಸಿದರೆ ಜ್ಞಾನ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ ಎನ್ನುವ 34 ಜನರಲ್ಲಿ ಇದು ಕೂಡ ಪರಿಚಲಕವಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸಿದೆ.

3.12. ಓವರ್‌ಡ್ರಾಫ್ಟ್:

ವಿಜಯಬ್ಯಾಂಕು ಈ ವರೆಗೆ 45 ಖಾತೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು ಮತ್ತು ಎಸ್ ಬಿ ಐ ಯಲ್ಲಿನ ಮಾಹಿತಿ ಪ್ರಕಾರ ಬಹಳ ಕಡಿಮೆ ಇದೆ [illegible] ಎರಡರಷ್ಟು ಚಾಲ್ತಿ ಯಲ್ಲಿದ್ದು ವ್ಯವಹಾರಸ್ಥರು ಆದಾಯ ಇರುವವರು ಬಳಸಿದ್ದು ಕಂಡು ಬಂದಿದ್ದು ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನರಲ್ಲಿ ಇದು ಬಹಳ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿಯೆ ಪ್ರಯೋಜನವನ್ನು ಪಡೆದಿದೆ . ಜನ್ ಧನ್ ಯೋಜನೆಯು ಒವಡ್ರಾಪ್ಟ್ ನನ್ನು ಅತಿ ಹೆಚ್ಚು ಜನ ತಿಳಿದವರಿದ್ದು ಬೇರೆಯಾದ ಯೋಜನೆಗಳು ಬಹಳ ಕಡಿಮೆ ಜನರಲ್ಲಿ ತಿಳಿದಿದೆ. ಕೋಷ್ಟಕ 20 ಹೇಳುವಂತೆ 6 ಜನ ಮಾತ್ರ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಬಳಸಿದ್ದು ಕಂಡು ಬಂದಿದೆ. ಸ್ವ ಉದ್ಯೋಗಕ್ಕೆ 15ಜನ ಧನಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಹೇಳಿಕೆ ನೀಡಿದ್ದು ಶುಲ್ಕಗಳು ಕಡಿಮೆ ಎನ್ನುವುದು 13ಜನರ ಅಭಿಪ್ರಾಯ. ವ್ಯವಹಾರ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಹೆಚ್ಚುವಿಕೆಗೆ ಮತ್ತು ಆದಾಯ ಹೆಚ್ಚಳವಾಗಿದೆ ಎನ್ನುವುದಕ್ಕೆ ತಲಾ 19 ಮತ್ತು 13 ರಂತೆ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳಿವೆ.

3.13. ಚೆಕ್ಕುಗಳು:

ಚೆಕ್ಕಿನ ಉಪಯೋಗವು ಬಹಳ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕಂಡುಬಂದಿದ್ದು ವಿಜಯಬ್ಯಾಂಕು ಎಸ್ ಬಿ ಐ ಎಲ್ಲಾ ಗ್ರಾಹಕರಿಗೆ ಈ ಸೇವೆಯನ್ನು ನೀಡಿದೆ. ಕೊಷ್ಟಕ 20ರಂತೆ ಅದ್ಯಯನದಲ್ಲಿ 34 ಜನ ಉಪಯೋಗವನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಸ್ವ ಉದ್ಯೋಗಕ್ಕೆ 15, ಖರ್ಚು ಕಡಿಮೆ 18, ಸುಲಭ ರವಾನೆಗೆ 20 , ಹಣ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಇರಬೇಕೆಂದೇನಿಲ್ಲ 19 , ಹಣ ಪಾವತಿಗೆ20 ಹೀಗೆ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ ಉತ್ತಮ ವಾಗಿದ್ದು, ಇನ್ನು ಬದಲಾವಣೆಯ ಪರಿಚಲಕಗಳಾದ ವ್ಯವಹಾರ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ 19, ಹಣ ಸಂಗ್ರಹಣೆ 12, ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಹಣದ ವಿನಿಯೋಗ ಗಳಲ್ಲಿ 19 ಜನ ಕೂಡ ಇದರ ಪ್ರಯೋಜನ ಚೆನ್ನಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ ಇನ್ನು ಈ ವಲಯಕ್ಕೆ ಪರವಾಗಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಇಲ್ಲ ಎನ್ನುವುದಕ್ಕೆ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ 50% ದಷ್ಟು ಜನರು ಚೆಕ್ಕನ್ನು ಬಳಸಿದ್ದು ಬಿಪಿಎಲ್ ಕಾರ್ಡುದಾರರಲ್ಲಿ ಕಂಡು ಬಂದಿದ್ದು ಅಗತ್ಯವಿಲ್ಲದೆ ಇರುವುದರಿಂದ ಇದರ ಬಳಕೆ ಇಲ್ಲ ಎನ್ನುವ ಉತ್ತರ ದೊರೆತಿದೆ. ಇನ್ನು ಬಿಪಿಎಲ್ ಏತರ ಜನ ಸಮುದಾಯದಲ್ಲಿ ಗೃಹಿಣಿಯರು ಮತ್ತು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಚೆಕ್ಕನ್ನು ಬಳಸಿದಿಲ್ಲ ಆದರೆ ವ್ಯವಹಾರಿಕ ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಚೆಕ್ಕಿನ ಬಳಕೆ ಇದೆ ಮತ್ತು ಅದರ ಪ್ರಯೋಜನವೂ ಕಂಡು ಬಂದಿದೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಕ್ರಾಸ್ ಚೆಕ್ಕುಗಳು ಹಾಗೂ ಹಣ ರವಾನೆಗೆ ಚೆಕ್ಕುಗಳಿಂದ ಸಮಯ ತಗಲುವುದರಿಂದ ಅಸಮಧಾನದ ಛಾಯೆ ಜನರಿಂದ ಇಲ್ಲಿ ಇದೆ.

3.14. ಎಸ್ ಎಮ್ ಎಸ್ ಎಚ್ಚರಿಕೆಗಳು:

ಇದರಲ್ಲಿ ಎರಡೂ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು ಬಹಳ ಅಚ್ಚುಕಟ್ಟಾಗಿ ಖಾತೆಯ ಸುರಕ್ಷತೆಗೆ ನಿಗವಹಿಸುತ್ತಿವೆ ಮತ್ತು ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯ ಬದಲಾವಣೆಗಳಾದಾಗ ವಿಜಯಬ್ಯಾಂಕು ಮತ್ತು ಎಸ್ ಬಿ ಐ ಗಳು ಎಸ್ ಎಮ್ ಎಸ್ ಎಚ್ಚರಿಕೆಗಳ ಸೇವೆಯನ್ನೇ ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆ. ಕೋಷ್ಟಕ 22ರ ಪ್ರಕಾರ ಅಧ್ಯಯನದ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಲ್ಲೂ ಕೂಡ 71% ಶೇಕಡಾ ಜನರು ಅಸಂಘಟಿತ ವಲಯದಲ್ಲೂ ಹಾಗೂ 65% ದ ಬಿಪಿಎಲ್ ಏತರ ಜನರು ಬಳಸುತ್ತಿರುವುದು ಒಳ್ಳೆಯ ಬದಲಾವಣೆ ಅಂದರೆ ಇದು ಬಹಳ ಉಪಯುಕ್ತವಾಗುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವುದು ಇದರಿಂದ ಸ್ಪಷ್ಟ ಇನ್ನು ಪರಿಚಲಕಗಳಾದ ಹಣವು ಸುರಕ್ಷಿತ 44. ಮೊಬೈಲ್ ನಿಂದ ಸುಲಭ ಕಾರ್ಯ ಕ್ಕೆ 16, ಮೆಸೆಜ್ ಮೂಲಕ ಖಾತೆ ವಿವರಣೆಗೆ 22 ಜನ ಪ್ರತಿಕ್ರಯಿಸಿದ್ದು ಇನ್ನು ಬದಲಾವಣೆಯ ಪರಿಚಲಕಗಳಾದ ಜ್ಞಾನ ಹೆಚ್ಚಿದೆಯಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಜನರ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಇದರ ಪರವಾಗಿದೆ.

3.15. ಚಿನ್ನ ಸಾಲ:

ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಅಸಂಘಟಿತ ವಲಯದಲ್ಲಿ ಜನರು ತೆಗೆಯುವ ಸಾಲ ವೆಂದರೆ ಅದು ಚಿನ್ನ ಸಾಲ, ಇಲ್ಲಿ ಸಂಪತ್ತಾಗಿ ಚಿನ್ನವನ್ನು ಇಟ್ಟು ಸುಲಭವಾಗಿ ಒಂದು ದಿನದ ಒಳಗೆ ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳಬಹುದಾಗಿದೆ. ಇನ್ನು ವಿಜಯಬ್ಯಾಂಕು ಇವರೆಗೆ 800 ಗ್ರಾಹಕರಿಗೆ ಚಿನ್ನದ ಸಾಲ ನೀಡಿದರೆ ಎಸ್ ಬಿ ಐ ಕೃಷಿ ಲೋನ್, ವೈಯುಕ್ತಿಕ ಗೋಲ್ಡ್ ಲೋನನ್ನು ನೀಡಿದ ಮಾಹಿತಿ ಇದೆ. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಅಸಂಘಟಿತ ವಲಯದಲ್ಲಿ ಜನರು ಅಥವಾ ಕೆಳ , ಮದ್ಯಮ ವರ್ಗದ ಜನರು ಚಿನ್ನ ಸಾಲವನ್ನು ಇಡುವುದು ಮೂಲವಾಗಿ ಬಹಳ ಕ್ಷೀಣವಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತಾರೆ ಹಾಗೆಯೆ ಹೇಳಿ ಕೊಳ್ಳಲೂ ಕೂಡ ಅಂಜುತ್ತಾರೆ ಹಾಗಾಗಿ ಇಲ್ಲಿ ಇರುವ ಕಡಿಮೆ ಸಮ್ಮತಿಗೆ ಇದು ಕಾರಣವಾಗಿರಬಹುದು. ಕೋಷ್ಟಕ 23 ರಂತೆ ಚಿನ್ನದ ಸಾಲವನ್ನು 12 ಪಡೆದಿದ್ದು 13ಜನ ಸಾಲ ಪಡೆಯಲು ಪ್ರಯೋಜನಕಾರಿ ಎಂದರೆ ತುರ್ತು ಸಂದರ್ಭ13 ಜನ, ಶುಲ್ಕಗಳು ಕಡಿಮೆಗೆ 13ಜನ, ಹಣ ಸಂಗ್ರಹಣೆ ಗೆ 12 ಉಪಯೋಗ ವೆಂದಿದ್ದಾರೆ.

3.16. ಆಸ್ಥಿ ವಿರುದ್ದ ಸಾಲ:

ಇದು ಅತಿ ಕಷ್ಟಕರವಾದ ಸಾಲ ವಾಗಿದ್ದು ಎಲ್ಲಾ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಂತೆ ಈ ಎರಡೂ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು ಇದನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿವೆ ಇದನ್ನು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಮನೆ ಕಟ್ಟುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಬಳಸಿದ್ದು ಮಾಹಿತಿ ಇದೆ. ಕೋಷ್ಟಕ 24ರ ಪ್ರಕಾರ ಜನರ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ ಯಲ್ಲಿ ಇದಕ್ಕೆ ಬಹಳ

ಋಣಾತ್ಮಕ ವಾಗಿದ್ದು ಕೇವಲ 5 ಜನ ಬಳಸಿದವರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ ಸಾಲಕ್ಕಾಗಿ ಕೇಳುವ ಆದಾಯ ಪ್ರಮಾಣ ಪತ್ರಗಳು, ತೆರಿಗೆ ರಶೀದಿ, ಇರುವ ಸ್ಥಳದ ನಕ್ಷೆಗಳು, ಲೈಸೆನ್ಸು ಗಳು ಹೀಗೆ ಹಲವಾರು [illegible] ವಿಜಯಬ್ಯಾಂಕು ಈ ವರೆಗೆ 300 ಗ್ರಾಹಕರುಗಳಿಗೆ ಇದನ್ನು ನೀಡಿದ [illegible]

3.17. ಲಾಕರ್ ಸೌಲಭ್ಯ:

ಕೋಷ್ಟಕ 25ರ ಪ್ರಕಾರ ಹಣದ ಸುರಕ್ಷತೆ 15 ಜನ ಒಳ್ಳೆದು ಎಂದ್ದಿದ್ದರೂ ಬಳಸಿದವರೂ 4 ಜನ ಮಾತ್ರ ವಾಗಿದ್ದು ಇದನ್ನು ಬಳಸಿದ್ದು ಬಹಳ ಕಡಿಮೆ ಇದೆ. ಬಳಸಿದ್ದೂದರಲ್ಲೂ ಇದು ಬಿಪಿಎಲ್ ಯೇತರ ಕುಟುಂಬಗಳು ಅಂತೆಯೆ ಇದಕ್ಕೆ ಮುಖ್ಯಕಾರಣ ಇಲ್ಲಿ ಬಿಪಿಎಲ್ ನಲ್ಲಿ ಇರವವರು ಜಾಸ್ತಿಯಿದ್ದು ಆಸ್ಥಿ ಹೊಂದಿದವರು ಕಡಿಮೆ ಹೀಗಾಗಿ ಇದರ ಬಳಕೆ ಕಡಿಮೆ ಇದೆ. ವಿಜಯಬ್ಯಾಂಕು ಈ ವರೆಗೆ 150 ಗ್ರಾಹಕರಿಗೆ ಸೇವೆ ನೀಡಿದೆ. 49 ವರ್ಷಗಳ ಸೇವೆಯಲ್ಲಿ ಇದು ಬಹಳ ಕಡಿಮೆ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲೇ ಜನರನ್ನು ತಲುಪಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು.

3.18. ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಹಣಕಾಸು:

ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಹಣಕಾಸು ಅತಿ ಮುಖ್ಯ ಸೇವೆಯಾಗಿದ್ದು ಇದು ವಿಜಯ ಬ್ಯಾಂಕಿನಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಇರುವ ಮಾಹಿತಿ ಇದೆ. ಅಂತೆಯೆ ಎಸ್ ಬಿ ಐ ನಲ್ಲಿ ಇದು ಕಾರ್ಯ ರೂಪಕ್ಕೆ ಬಂದಿಲ್ಲ. ಅದು ನೇರ ಸಾಲದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲಿ ಇದು ಇದ್ದಿದ್ದು ಪ್ರಯೋಜನಕಾರಿ ಫಲಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ವ ಉದ್ಯೋಗ, ವ್ಯವಹಾರದ ವಿಸ್ತರಣೆ, ಆಸ್ಥಿಯನ್ನು ಅಡವಿಡದೆ ತೆಗೆಯುವ ಸುಲಭ ಸಾಲ ಇವುಗಳಿಗೆ ಆರ್ಥಿಕತೆಯಲ್ಲಿ ತುಂಬಾ ಉಪಯುಕ್ತವಾಗಿದೆ ಆದರೆ ಕೋಷ್ಟಕ 26ರ ಪ್ರಕಾರ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಹಣಕಾಸಿಗೆ ಧನಾತ್ಮಕ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ ನೀಡದೆ ಇರುವುದರಿಂದ ಇದು ಈ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ ಇದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂದಿಸಿದ್ದು ಬಹಳ ಕಡಿಮೆ ಎಂದೇ ಹೇಳಬಹುದು.

3.19. ವ್ಯವಹಾರಿಕ ವಾಹನ ಸಾಲ

ಬಿ.ಸಿ ರೋಡು ವಲಯದಲ್ಲಿ ಜನರು ಆರ್ಥಿಕತೆಯಲ್ಲಿ ಮುಂದುವರಿಯುತ್ತಿದ್ದು ವ್ಯವಹಾರಿಕ ಸಾಲ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಜನರು ಬಳಸಿದ್ದು ಕೋಷ್ಟಕದ ಪ್ರಕಾರ ಕಂಡು ಬಂದಿಲ್ಲ ಅಂದರೆ ಕೇವಲ 6 ಜನ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಟ್ಯಾಂಕರ್ ಖರೀದಿ, ರಿಕ್ಷಾ ಖರೀದಿ, ದ್ವಿ ಚಕ್ರ ವಾಹನ ಖರೀದಿಗೆ ಇದನ್ನು ಬಳಸಲಾಗಿದೆ. ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಾಮಾಜೆ, ಕೈಕುಂಜೆ , ಪಾಣೆ ಮಂಗಳೂರು, ಗೂಡಿನಬಳಿ

ಕಡೆ ಜಾಸ್ತಿ ಇದ್ದು ಸ್ವಲ್ಪ ಮನೆ ದೂರ ಇರುವುದು ಕೂಡ ಒಂದು ಕಾರಣ ಆದರೆ ಇಲ್ಲಿ ಈ ಎರಡು ಬ್ಯಾಂಕಿಗಿಂತ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿ ಇತರ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳನ್ನು ಬಳಸಲಾಗಿದೆ ಕಾರಣ, [illegible] ಅನೇಕ ದಾಖಲೆಗಳು ಮತ್ತು ಸಾಲ ಮಂಜೂರಾತಿಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ [illegible] ಅಧಿಕ.

3.20. ವ್ಯವಹಾರ ಸಾಲ:

ವ್ಯವಹಾರ ಸಾಲವು ಆರ್ಥಿಕಾಭಿವೃದ್ದಿಯಲ್ಲಿ ಅತಿ ಮುಖ್ಯವಾದ ಅಂಗವಾಗಿದ್ದು ಇದನ್ನು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಅದ್ಯಯನದಲ್ಲಿ ಕೋಷ್ಟಕ 28ರ ಪ್ರಕಾರ ಎಲೆಕ್ಟ್ರಾನಿಕ್ ಅಂಗಡಿ, ಟೈಲರ್ ಮಿಷಿನ್ ಮತ್ತು ಅಂಗಡಿ, ಫ್ಯಾನ್ಸಿ ಅಂಗಡಿ, ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟರ್‌ಗಳು ವ್ಯವಹಾರಕ್ಕೆ ಅಂತೆಯೆ ಬಿಡಿಭಾಗ ಗಳ ಮಾರಾಟಕ್ಕೆ ನೀಡಲಾಗಿದ್ದು ತೊಡಗಿಸಿದ್ದು ಹಾಗೆಯೇ ಚಾಲ್ತಿ ಖಾತೆಯ ಬಳಕೆ ಮತ್ತು ಇದರಲ್ಲಿ ಸಾಲವನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಗಣನೆಗೆ ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ. ಅದರಂತೆ 9 ಜನ ಇದರ ಬಳಕೆ ಚೆನ್ನಾಗಿದೆ ಎಂದು 8 ಸ್ವಲ್ಪ ಎನ್ನುವತ್ತ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ವಿತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಬದಲಾವಣೆಯ ಪರಿಚಲಕಗಳಾದ ಜ್ಞಾನ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ 34 , ಆದಾಯ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದ 13, ವ್ಯವಹಾರ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ 19 , ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಹಣದ ವಿನಿಯೋಗ 19 ವೆನ್ನುವುದರಲ್ಲಿ ಇದರ ಪರಿಣಾಮ ಇದ್ದರೂ ಕೂಡ ಬಳಸಿದವರ ಸಂಖ್ಯೆ ಕಡಿಮೆ ಇದೆ.

3.21: ಪ್ರದಾನ ಮಂತ್ರಿ ಮುದ್ರಾ ಯೋಜನೆ:

ಚಿಕ್ಕ ಮದ್ಯಮ ಮತ್ತು ದೊಡ್ಡ ಸಾಲ ನೀಡುವ ಸರಕಾರದ ಯೋಜನೆಯಾಗಿದ್ದು ಕೋಷ್ಟಕ 29ರ ಪ್ರಕಾರ ಪಡೆದುಕೊಂಡಿರುವವರ ಮತ್ತು ತಿಳಿದವರ ಸಂಖ್ಯೆ 6 ಇದು ಬಹಳ ಕಡಿಮೆ ಇದೆ. ಕಾರಣ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಮಾಹಿತಿಯ ಕೊರತೆ ಎದ್ದು ಕಾಣುತ್ತದೆ.

3.22. ಸ್ಟಾಂಡ್ ಅಫ್ ಇಂಡಿಯಾ ಸ್ಕೀಮ್:

ಈ ಯೋಜನೆಯು ಇನ್ನೂ ಅದ್ಯಯನ ವಲಯದಲ್ಲಿ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಯಶಸ್ಸನ್ನು ಅಂದರೆ ಈ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳುವಲ್ಲಿ ಅಸಫಲರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಕೋಷ್ಟಕ 30 ರಂತೆ ಅಂದರೆ ಇದೀಗ ಇತ್ತೀಚಿನ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಬೆಳಕಿಗೆ ಬರುತ್ತಿದ್ದು ಬೆರಳೆಣಿಯಷ್ಟು ಮಾತ್ರ ಇದರ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಾಗಿದ್ದಾರೆ . ಚಿಕ್ಕ ಮಟ್ಟದ ವ್ಯಾಪಾರದ್ಯಮದಲ್ಲಿ ಇದನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಂಡಿದ್ದು ಸಗಟು

ಫ್ಯಾನ್ಸಿ ವ್ಯಾಪಾರದಲ್ಲಿ, ಜವಳಿವ್ಯಾಪಾರ, ಹಾರ್ಡ್ವೇರ್ ಬಿಸಿನೆಸ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಡು ಬಂದಿದೆ. ಇದು ಅಧ್ಯಯನದಲ್ಲಿ 16% ದಷ್ಟು ಮಾತ್ರ ಇದೆ.

3.23. ಪ್ರದಾನ ಮಂತ್ರಿ ಜನ್ ಧನ್ ಯೋಜನೆ:

ಇದನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿನ ಜನರು ತಿಳಿದು ಕೊಂಡಿರುವವರಾಗಿದ್ದು ಇದಕ್ಕೆ ಉತ್ತಮ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ ಇದೆ. ಅಲ್ಪ ಸಂಖ್ಯಾತ ವರ್ಗದವರೂ ಕೂಡ ಬಹಳ ಉತ್ತಮವಾಗಿ ಈ ಖಾತೆಗೆ ಪ್ರತಿಕ್ರಯಿಸಿದ್ದು ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ಜನಸಾಗರವೇ ಬಿಸಿರೋಡುವಲಯದಲ್ಲಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳತ್ತ ನುಗ್ಗಿದ್ದು ಸುಮಾರು ಜನ ಇದರ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಮೊದಲ ಖಾತೆದಾರರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಇದು ನೀಡಲಾಗಿದೆ. ಕೋಷ್ಟಕ 31ರ ಪ್ರಕಾರ ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಮಾದರಿ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಜನರು ಹಿಂದೆ ಖಾತೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದವರಾಗಿದ್ದು 33% ಜನ ಜನ್ ಧನ್ ಯೋಜನೆಯ ಭಾಗಿ ಗಳಾಗಿದ್ದಾರೆ. 4000 ಖಾತೆಗಳು ವಿಜಯಬ್ಯಾಂಕಿನಲ್ಲಿ ತೆರೆದುಕೊಂಡಿದ್ದು 2500 ಖಾತೆಗಳು ಎಸ್ ಬಿ ಐ ನಲ್ಲಿ ತೆರೆಯಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ ಹಾಗೆಯೆ 0.30 ಲಕ್ಷದ ವ್ಯವಹಾರ ಇದರಿಂದಾಗಿ ಕಾರ್ಯ ರೂಪ ಗೊಂಡಿದೆ. ಇದರಿಂದಾಗಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಜನರಿಗೆ ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ವ್ಯವಹಾರದ ಮಾಹಿತಿ ದೊರೆತಿದ್ದು ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ವ್ಯವಹಾರ ನಡೆಸಲು ಉತ್ಸುಕರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಇನ್ನು ಪ್ರಯೋಜನಕಾರಿ ಪರಿಚಲಕಗಳಾದ ಉಳಿತಾಯದ ಕೂಡುವಿಕೆ, ಭವಿಷ್ಯಕ್ಕೆ ಕಾಲ ನಿಧಿ ಗೆ ಜನರ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ ಉತ್ತಮವಾಗಿದೆ ಹಾಗೆಯೆ ಬದಲಾವಣೆಯ ಪರಿಚಲಕಗಳಾದ ಜ್ಞಾನ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ,ಸುಲಭ ಸಾಲ, ಖರ್ಚು ಕಡಿಮೆ, ಆದಾಯ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ ಎನ್ನುವುದರಲ್ಲೂ ಜನರ ಪ್ರತಿಕ್ರೀಯೆ ಧನಾತ್ಮಕವಾಗಿದೆ

3.24.ವೈಯುಕ್ತಿಕ ನಿವೃತ್ತಿ ಖಾತೆ:

ಕೊಷ್ಟಕ 32ರಂತೆ ಪ್ರಸ್ತುತ ಅಧ್ಯಯನದಲ್ಲಿ 61% ಅಂದರೆ 41 ಜನರು ಇದರ ಪ್ರಯೋಜನವನ್ನು ಪಡೆದವರೇ ಆಗಿದ್ದು, ವಿಜಯಬ್ಯಾಂಕ್ ಪ್ರಸ್ತುತ 90 ಖಾತೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ, ಎಸ್ ಬಿ ಐ 180 ಖಾತೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಇನ್ನು ಖಾತೆಯ ಬಗ್ಗೆಗಿನ ಜನರ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಮತ್ತು ಸಂದರ್ಶನದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಬೀಡಿ ವರ್ತಕರು ಬೀಡಿ ಯೂನಿಯನ್ ನ ಮೂಲಕ ತೆರೆದ ಪೆನ್ಶನ್ ಖಾತೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು ಖಾತೆಗೆ ಹಣ ಚೆನ್ನಾಗಿ ವರ್ಗಾವಣೆ ಯಾಗುತ್ತಿದೆ ಎನ್ನುವ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ತೃಪ್ತಿಕರವಾಗಿದೆ ಎನ್ನುವ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ನೀಡಿದ್ದಾರೆ. ಅಸಂಘಟಿತ ವಲಯದ ಕಾರ್ಮಿಕ ಗುಂಪು ಉದಾ: ಸ್ವಲ್ಪ ಓದು ಬರಹ ತಿಳಿದ ರಿಕ್ಷಾ ಮಾಲಿಕರು, ಅಂಗಡಿ ವ್ಯಾಪಾರಸ್ಥರು, ಬೇಕರಿ ಕೆಲಸದವರು, ಉದ್ಯೋಗಸ್ಥರು, ಇತ್ಯಾದಿ ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರದ

ಯೋಜನೆಗಳ ಪ್ರಭಾವದಿಂದ ಇನ್ನು ತೆರೆಯಬೇಕು ಈ ವರೆಗೆ ಪ್ರಯೋಜನವಾಗಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವತ್ತ ತಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ನೀಡಿದ್ದಾರೆ. ಹಾಗೆಯೆ ಎಸ್ ಬಿ ಐ ಮತ್ತು ವಿಜಯ ಬ್ಯಾಂಕಿನ ಕೆಲವೊಂದು ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಕೇಳಿದ್ದು ಕಂಡುಬಂದದ್ದು ಖಾತೆ ತೆರೆದವರು ಕಡಿಮೆ ಇದ್ದಾರೆ. ಅಧ್ಯಯನದ ಪ್ರಯೋಜನಕಾರಿ ಫಲಕಗಳಲ್ಲಿ ಉಳಿತಾಯದ ಕೂಡುವಿಕೆ 89% ಜನರನ್ನು ಆಕರ್ಷಿಸಿದ್ದು 26% ಜನ ತುಂಬಾ ಪ್ರಯೋಜನವನ್ನು ಪಡೆದವರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ. ಅಂತೆಯೆ ಭವಿಷ್ಯಕ್ಕೆ ಕಾಲನಿಧಿ, ಪೆನ್ಶನ್, ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ಠೇವಣಿ ಯಲ್ಲಿ (ತುಂಬಾ, ಸ್ವಲ್ಪ, ಪರವಾಗಿಲ್ಲಎನ್ನುವ ಆಧಾರದಲ್ಲಿ) ತಲಾ 76%,77%, 51%. ಅಂತೆಯೆ ಬದಲಾವಣೆಯ ಪರಿಚಲಕಗಳಾದ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಹಣದ ವಿನಿಯೋಗ ,ಭವಿಷ್ಯದ ಚಿಂತನೆಯಿಂದ ಮುಕ್ತಿ,ಹಣ ಸಂಗ್ರಹಣೆ ಯಲ್ಲಿ 71%, 50%,67% ದಂತೆ ತಮ್ಮ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದ್ದಾರೆ.

3.25.ಎಸ್ ಬಿ ಐ(ಭಾರತೀಯ ಸ್ಟೇಟ್ ಬ್ಯಾಂಕ್) ನ ವಾರ್ಷಿಕ ಪ್ರಗತಿ (2011– 16) ವಿತ್ತೀಯ:

ಎಸ್ ಬಿ ಐ 4 ವರ್ಷಗಳ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದು ಲಾಭಾಂಶ ಕೂಡ ಪ್ರಗತಿಯಲ್ಲಿದೆ. ಎಲ್ಲಾ ಸ್ಥಿರ ಆಸ್ತಿಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಗತಿ ಏರಿಕೆಯಲ್ಲೇ ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದು ವಿದ್ಯಾನಿದಿ,ವಾಣಿಜ್ಯ ವ್ಯವಹಾರಕ್ಕೆ ಸಾಲ ಮತ್ತು ಸ್ವ ಉದ್ಯೋಗಕ್ಕೆ ಸಾಲ ನೀಡಿಕೆ 2014–15 ರಲ್ಲಿ ಇಳಿಕೆ ಯಾಗಿದೆ ಇದಕ್ಕೆ ಮುಖ್ಯವಾದ ಕಾರಣ ಆರ್ಥಿಕತೆಯಲ್ಲಿ ಬಂದ ಕೆಲವೊಂದು ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಅಂತೆಯೆ ಆರ್ ಬಿ ಐ ನ ರಿಪೋ ದರದ ಇಳಿಕೆ, ಸಾಲ ಬೇಡಿಕೆಗೆ ನಿರ್ಭಂದ, ಅಲ್ಪಾವಧಿ ಸಾಲ ಮಾತ್ರ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಮಂಜೂರಾತಿ ಅಂತೆಯೆ ಅತಿ ಹೆಚ್ಚಾದ ಖಟ ಬಾಕಿ, ಇವುಗಳು ನೀಡಿಕೆ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ತಗ್ಗಿಸಿದವು.

3.26. ವಿಜಯಬ್ಯಾಂಕಿನ ವಾರ್ಷಿಕ ಪ್ರಗತಿ (2013– 17) ವಿತ್ತೀಯ:

ಕೊಷ್ಟಕ 36 ರ ಪ್ರಕಾರ ವಿಜಯಬ್ಯಾಂಕಿನ ಕಾರ್ಯ ವೈಖರಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಕಂಡಾಗ ಎಲ್ಲವೂ ಏರಿಕೆಯಾಗುತ್ತಿದ್ದು ಬೆಳವಣಿಗೆಯ ದರವನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತದೆ. ವಿದ್ಯಾನಿಧಿಗೆ ಈ ವರೆಗೆ 100ಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ ಹಾಗೆಯೆ ಉಚಿತ ಶಿಕ್ಷಣದ ಸೌಲಭ್ಯವೂ ಕೂಡ ಇದೆ. ಸಾಲ ಮರುಪಾವತಿಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲವೂ ಮರುಪಾವತಿಯಾಗಿದ್ದು ಯಾವುದೇ ಬಾಕಿಯಾದ ಸ್ವತ್ತುಗಳಿಲ್ಲ ಇದು ಇದರ ಖಟಬಾಕಿಯತ್ತ ಗಂಭೀರವಾದ ನಿಲುವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳ ಬಹುದು. ಇನ್ನು ವಾಣಿಜ್ಯ ವ್ಯವಹಾರ ಸಾಲ, ಸ್ವ ಉದ್ಯೋಗಕ್ಕೆ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯವನ್ನು ಪಡೆದವರ ಸಂಖ್ಯೆ ಹಾಗೂ ಗ್ರಾಹಕರ ಸಂಖ್ಯೆ ಕಾಲಾನುಕ್ರಮ ಏರಿಕೆಯಾಗಿದ್ದು ಬೆಳವಣಿಗೆಯನ್ನು ಕಾಣುತ್ತಿದೆ.

ಸ್ಥಿರ ಸೊತ್ತುಗಳು ಕಾಲಾನುಗತ ಬೇಡಿಕೆ ಮತ್ತು ನವೀಕರಣವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ ಹಾಗೆಯೆ ನೌಕರರ ಸಂಖ್ಯೆ ಡಿಜಟಲೀಕರಣದಿಂದ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿರುವುದನ್ನೂ ಕೂಡ ಕಾಣ ಬಹುದು. ಪ್ರಶಸ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಕಾಸಾ(ಕರೆಂಟ್ ಅಂಡ್ ಸೇವಿಂಗ್ಸ್ ಅಕೌಂಟ್ ರೇಷಿಯೋ) ದಿಂದ ಉತ್ತಮ ನಿರ್ವಾಹಕರು ಎನ್ನುವ ಪ್ರಶಸ್ತಿಯನ್ನು ಮುಡಿಗೇರಿಸಿಕೊಂಡಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಬೆಳವಣಿಗೆಯ ದರವನ್ನು ಕಂಡಾಗ ಅದು ಬಹಳ ಮಂದಗತಿಯಲ್ಲಿದೆ.

ಬ್ಯಾಂಕುಗಳ ಆರ್ಥಿಕ ಸೇರ್ಪಡೆ ಕಾರ್ಯ ವೈಖರಿಯ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆಯಲ್ಲಿ ಎಸ್ ಬಿ ಐ ಮತ್ತು ವಿಜಯಬ್ಯಾಂಕಿನ ಆರ್ಥಿಕ ಸೇರ್ಪಡೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಮಾದರಿ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯಿಂದ ಪಡೆದ ಮಾಹಿತಿಯ ಕೂಲಂಕುಶವಾದ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆಯನ್ನು ನಡೆಸಿದ್ದು ವೈಯುಕ್ತಿಕ ಮಾಹಿತಿಯಲ್ಲಿ 38 ಪುರುಷರು ಮತ್ತು 29 ಮಹಿಳೆಯರು ಭಾಗಿಯಾಗಿದ್ದು 11000 ಕ್ಕಿಂತ ಕಡಿಮೆ ಆದಾಯ ಇರುವವರು ಮತ್ತು 11000 ದಿಂದ 50000 ಆದಾಯ ವರ್ಗದ ಭಾಗಿಯಾದ ಜನ ಮೂಲ ಜಾಸ್ತಿ ಇದ್ದು ಇಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಆದಾಯದ ಮೂಲದಿಂದ ಬಂದ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಕಾರ್ಮಿಕರು ಇದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಖಾತೆಹೊಂದಿದವರೇ ಆಗಿರುತ್ತಾರೆ. ವಿಜಯಬ್ಯಾಂಕು ಮತ್ತು ಎಸ್ ಬಿ ಐ ಬ್ಯಾಂಕಿನ ಆರ್ಥಿಕ ಸೇರ್ಪಡೆ ಯೋಜನೆಯ ಅನುಷ್ಠಾನವನ್ನು ಕಂಡಾಗ ಕಿರಿಯರ ಉಳಿತಾಯ ಖಾತೆಯನ್ನು ಕೇವಲ 11 ಜನ ಬಳಸಿದ್ದು ಇನ್ನುಳಿದಂತೆ ಡೆಬಿಟ್ ಕಾರ್ಡ, ಠೇವಣಿ, ಚೆಕ್ಕುಗಳು ಹಿಂದಿನಿಂದಲೂ ಚಾಲ್ತಿ ಯಲ್ಲಿರುವ ಕಾರಣ ಜನರನ್ನು ತಲುಪಿದ್ದು ಉಳಿದಂತೆ ಯಾವುದೇ ಯೋಜನೆಗಳು ಕೂಡ ಜನ ಸಾಮಾನ್ಯರನ್ನು ತಲುಪುವಲ್ಲಿ ಯಶಸ್ಸನ್ನು ಕಾಣಲಿಲ್ಲ. ಹಾಗಾಗಿ ಊಹೆಗಳಾದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳ ಆರ್ಥಿಕ ಸೇರ್ಪಡೆ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಸಾಧಿಸಿವೆ ಮತ್ತು ಜನರ ಆರ್ಥಿಕಾಭಿವೃದ್ದಿಯಲ್ಲಿ ಬ್ಯಾಂಕಿನ ಆರ್ಥಿಕ ಯೋಜನೆಯ ಮುಖ್ಯ ಭೂಮಿಕೆಯನ್ನು ವಹಿಸುತ್ತದೆ ತಿರಸ್ಕೃತಗೊಂಡಿರುತ್ತದೆ.

ಈ ಅಧ್ಯಯದಲ್ಲಿ ಠೇವಣಿ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕವಾಗಿ ಬೆಳೆದುಬಂದ ಹಿನ್ನಲೆಯಿಂದ ತಿಳಿದವರಾಗಿದ್ದು ಡೆಬಿಟ್ ಕಾರ್ಡ ಎಟಿಎಮ್ ನ ನಿರ್ವಹಣೆ ಮತ್ತು ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಣಾ ಯೋಜನೆಯಿಂದ ಜನಸಾಮಾನ್ಯರಿಂದ ಉಪಯೋಗಿಸಲ್ಪಡುತ್ತಿದ್ದು ಎಸ್ ಎಮ್ ಎಸ್ ಎಚ್ಚರಿಕೆಗಳು ಆಧುನಿಕತೆಯನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡು ಸರಳವಾಗಿದೆ ಹಾಗೆಯೆ ಜನ್ ಧನ್ ಯೋಜನೆಯ ಪ್ರಚಾರದ ಭರ ಮತ್ತು ಲಾಭಾಂಶದ ಪರಿಪೂರ್ಣ ಮಾಹಿತಿ ಜನರನ್ನು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಸಹಕಾರಿಯಾಗಿದೆ. ಇನ್ನುಳಿದಂತೆ ಕಿರಿಯರ ಉಳಿತಾಯ ಖಾತೆ, ಚಾಲ್ತಿ ಖಾತೆ, ನೆಫ್ಟ್, ಕ್ರೆಡಿಟ್ ಕಾರ್ಡ, ವಿದ್ಯಾನಿಧಿ, ಮೊಬೈಲ್ ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್, ಕಿಸ್ಕೋ, ಒವರ್‌ಡ್ರಾಪ್ಟ್, ಆಸ್ತಿ ವಿರುದ್ಧ ಸಾಲ, ಲಾಕರ್ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು, ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಹಣಕಾಸು ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಅಂತೆಯೆ ಆರ್ಥಿಕ

ಸೇರ್ಪಡೆಯಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಜನರು ಅಪೇಕ್ಷಿಸುವ ಪಿಗ್ಮಿ ಯೋಜನೆ ಇಲ್ಲದಿರುವುದು ಮತ್ತು ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರದ ಯೋಜನೆಗಳಾದ ಮುದ್ರಾ ಯೋಜನೆ, ಸ್ಟಾಂಡ್ ಅಫ್ ಇಂಡಿಯಾದಂತಹ ಹೆಚ್ಚಿನ ಯೋಜನೆಗಳು ಜನರಿಂದ ಅತಿ ಕಡಿಮೆ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡಿದೆ.

ಕೋಷ್ಟಕ 33ರಲ್ಲಿ ಹೇಳುವಂತೆ ಸೇವೆಗಳು ಜನಸಾಮಾನ್ಯರಿಗೆ ತಲುಪದಿರಲು ಕಾರಣಗಳು ಅವಿದ್ಯಾವಂತತೆ 22ಜನ, ಮಾಹಿತಿ ಇಲ್ಲದಿರುವಿಕೆ 36, ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇಲ್ಲದಿರುವಿಕೆ 10,ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದ ಅಳವಡಿಕೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ 20, ಭಯ 5 ಎನ್ನುವ ಜನರ ಅಭಿಪ್ರಾಯವಿದ್ದು, ಕೋಷ್ಟಕ 34ರಲ್ಲಿ ಹೇಳುವಂತೆ ಬ್ಯಾಂಕಿನ ಸೇವೆಯಿಂದ ನೀವು ಸಂಪೂರ್ಣ ಸಂತೋಷಿತರೇ ಎನ್ನುವ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಹೌದು ಎನ್ನುವವರು 9, ಪರವಾಗಿಲ್ಲ 31, ಚೆನ್ನಾಗಿದೆ 7 ಮತ್ತು ಇಲ್ಲ ಎನ್ನುವವರು 20 ಇದು ಈ ಪ್ರತಿವಾದಿತ್ವಕ್ಕೆ ಪ್ರಮುಖವಾದ ಕಾರಣಗಳೆಂದರೆ ಮಾಹಿತಿಯ ಕೊರತೆ, ಅವಿದ್ಯಾವಂತತೆ ಅಲ್ಲದೆ ಜಾಹಿರಾತು ಕೊರತೆ, ಸಿಬ್ಬಂದಿಯ ತಾಳ್ಮೆಯ ಕೊರತೆ, ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಭಾಷಾ ಫಲಕಗಳ ಕೊರತೆ ಮತ್ತು ಸಿಬ್ಬಂದಿಗಳಿಗೆ ಭಾಷಾ ಜ್ಞಾನದ ಕೊರತೆ, ಆಧುನಿಕ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದ ಅಳವಡಿಕೆ ಮತ್ತು ಉಪಯೋಗದ ಮಾಹಿತಿಯ ಕೊರತೆ, ಆದ್ಯತಾ ವಲಯಗಳಿಗೆ ಆಕರ್ಷಕ ಯೋಜನೆಗಳ ಕೊರತೆ, ಕ್ಲಿಷ್ಟಕರವಾದ ದಾಖಲೆಗಳ ಅನಿವಾರ್ಯತೆ.

ಆರ್ಥಿಕ ಸೇರ್ಪಡೆಯ ಯಶಸ್ವಿ ನಿರ್ವಹಣೆಗೆ ಮುಂದೆ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಮುಂದೆ ಪ್ರಸ್ತುತ ಪ್ರಬಂಧ 'ಬಂಟ್ವಾಳ ತಾಲೂಕಿನ ಬಿ.ಸಿ.ರೋಡು ವಲಯದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳ ಆರ್ಥಿಕ ಸೇರ್ಪಡೆಯ ಒಂದು ಅಧ್ಯಯನದ ಉಪಸಂಹಾರವನ್ನು ಮುಂದಿನ ಅಧ್ಯಯದಲ್ಲಿ ನೀಡಲಾಗಿದೆ.

ಕೊಷ್ಟಕ 1: ಮಾದರಿ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಪುರುಷರು ಮತ್ತು ಮಹಿಳೆಯರ ಸಂಖ್ಯೆ

ಪುರುಷರು	ಮಹಿಳೆಯರು
38	[illegible]

ಕೊಷ್ಟಕ 2: ಮಾಹಿತಿದಾರನ ಉದ್ಯೋಗನುಸಾರ ವರ್ಗೀಕರಣ

ಉದ್ಯೋಗ	ಸಂಖ್ಯೆ
ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳು	4
ಗೃಹಿಣಿಯರು	6
ವ್ಯವಹಾರಸ್ಥರು	6
ವ್ಯಾಪಾರಸ್ಥರು	4
ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟರುಗಳು	2
ಫೈನಾನ್ಸ್ ಕೆಲಸಗಾರರು	2
ಮಾರಾಟ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಾಹಕರು	3
ಬೀಡಿ ಕಾರ್ಮಿಕರು	8
ಕೂಲಿ ಕಾರ್ಮಿಕರು	6
ರಿಕ್ಷಾ ಚಾಲಕರು	3
ಡ್ರೈವರ್ಗಳು	3
ಲೈಬ್ರೇರಿಯನ್ಗಳು	2
ಎಲ್ ಐ ಸಿ ಏಜೆಂಟುಗಳು	2
ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು	6

ಕೊಷ್ಟಕ 3: ಮಾಹಿತಿದಾರನ ಕುಟುಂಬದ ಸದಸ್ಯರ ಸಂಖ್ಯೆ

	ಕುಟುಂಬದ ಸದಸ್ಯರ ಸಂಖ್ಯೆ
1–2	3
2–5	50
5–8	14
8 ಕ್ಕಿಂತ ಜಾಸ್ತಿ	–

ಕೋಷ್ಟಕ 4: ಮಾಹಿತಿದಾರರನ್ನು ಬಿಪಿಎಲ್ ಮತ್ತು ಎಪಿಎಲ್ ಕಾರ್ಡುದಾರರಾಗಿ ವರ್ಗೀಕರಣ

ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ	ಸಂಖ್ಯೆ
ಬಿಪಿಎಲ್	44
ಎಪಿಎಲ್	23

ಕೋಷ್ಟಕ 5: ಮಾಹಿತಿದಾರನ ಆದಾಯವಾರು ವಿಂಗಡಣೆ

ಆದಾಯದ ಪ್ರಮಾಣ	ಸಂಖ್ಯೆ
11000 ಕ್ಕಿಂತ ಕಡಿಮೆ	44
11000–50000	20
50000–300000	3
300000 ಕ್ಕಿಂತ ಜಾಸ್ತಿ	–

ಕೋಷ್ಟಕ 6: ಮಾಹಿತಿದಾರರು ಬ್ಯಾಂಕಿನ ಖಾತೆದಾರರಾಗಿರುವ ಪ್ರಮಾಣ

ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ	ಸಂಖ್ಯೆ
ಹೌದು	67
ಇಲ್ಲ	–

ಕೊಷ್ಟಕ 7: ಮಾಹಿತಿದಾರರು ವಿವಿಧ ಬ್ಯಾಂಕಿನ ಖಾತೆದಾರರಾಗಿರುವ ಪ್ರಮಾಣ

ಬ್ಯಾಂಕಿನ ಹೆಸರು	ಸಂಖ್ಯೆ
ವಿಜಯಬ್ಯಾಂಕು	38
ಎಸ್ ಬಿ ಐ	29
ಇತರ	28

ಕೋಷ್ಟಕ 8: ಮಾಹಿತಿದಾರರು ವಿವಿಧ ಖಾತೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುವವರ ಪ್ರಮಾಣ

ಖಾತೆಯ ಹೆಸರು	ಖಾತೆದಾರರ ಸಂಖ್ಯೆ
ಉಳಿತಾಯ ಖಾತೆ	67
ಚಾಲ್ತಿ ಖಾತೆ	9
ಸ್ಥಿರ ಠೇವಣಿ	3
ಮರುಕಳಿಸುವ ಠೇವಣಿ	3
ಸಾಲ ಖಾತೆ	7
ಇತರ	–

ಕೋಷ್ಟಕ 9: ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಬ್ಯಾಂಕಿಗೆ ಬೇಟಿ ನೀಡುವ ಖಾತೆದಾರರ ಪ್ರಮಾಣ

ಸಮಯ	ಸಂಖ್ಯೆ
ವಾರಕ್ಕೊಮ್ಮೆ	19
ತಿಂಗಳಿಗೊಮ್ಮೆ	40
6 ತಿಂಗಳಿಗೊಮ್ಮೆ	6
ಯಾವಾಗಲಾದರೊಮ್ಮೆ	2
ಹೋಗುವುದೇ ಇಲ್ಲ	–

ಕೋಷ್ಟಕ 10: ಕಿರಿಯರ ಉಳಿತಾಯ ಖಾತೆ

ಸೇವೆಗಳು ಪ್ರಯೋಜನಕಾರಿಯಾದ ಪ್ರಮಾಣ:				
	ತುಂಬಾ	ಸ್ವಲ್ಪ	ಇಲ್ಲ	ಒಟ್ಟು
ಕಿರಿಯರ ಉಳಿತಾಯ ಖಾತೆ	11	14	42	67
ಪ್ರಯೋಜನಕಾರಿ ಪರಿಚಲಕಗಳು				
	ತುಂಬಾ	ಸ್ವಲ್ಪ	ಪರವಾಗಿಲ್ಲ	ಇಲ್ಲ
ಉಳಿತಾಯದ ಕೂಡುವಿಕೆ	18	23	19	7
ಬಡ್ಡಿ ಪಡೆಯಲು	9	16	23	14
ಭವಿಷ್ಯಕ್ಕೆ ಕಾಲನಿಧಿ	20	13	18	16
ಎಲ್ಲರೂ ಖಾತೆ ತೆರೆಯಲು ಸಾಧ್ಯ	27	15	10	15
ಮಕ್ಕಳ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ	17	18	7	25
ಬದಲಾವಣೆಯ ಪರಿಚಲಕಗಳು				
	ತುಂಬಾ	ಸ್ವಲ್ಪ	ಪರವಾಗಿಲ್ಲ	ಇಲ್ಲ
ಜ್ಞಾನ ಹೆಚ್ಚಿದೆ	34	17	10	6
ಭವಿಷ್ಯದ ಚಿಂತನೆಯಿಂದ ಮುಕ್ತಿ	13	15	5	34
ಖರ್ಚು ಕಡಿಮೆ ಉಳಿತಾಯ ಜಾಸ್ತಿ	11	7	16	33
ಉತ್ತಮ ವಿಧ್ಯಾಭ್ಯಾಸ	15	10	16	26

ಕೋಷ್ಟಕ 11 : ಚಾಲ್ತಿ ಖಾತೆ

ಸೇವೆಗಳು ಪ್ರಯೋಜನಕಾರಿಯಾದ ಪ್ರಮಾಣ				
	ತುಂಬಾ	ಸ್ವಲ್ಪ	ಇಲ್ಲ	ಒಟ್ಟು
ಚಾಲ್ತಿ ಖಾತೆ	15	19	33	67
ಪ್ರಯೋಜನಕಾರಿ ಪರಿಚಲಕಗಳು				
	ತುಂಬಾ	ಸ್ವಲ್ಪ	ಪರವಾಗಿಲ್ಲ	ಇಲ್ಲ
ಸ್ವ ಉದ್ಯೋಗ	15	10	3	39
ಕೈಯಲ್ಲಿ ಹಣ ಇರಬೇಕೆಂದೇನಿಲ್ಲ	19	20	9	19
ಆಸ್ತಿಯನ್ನು ಅಡವಿಡದೆ ತೆಗೆಯುವ ಸುಲಭ ಸಾಲ	8	27	5	27
ಹಣದ ನಿರ್ವಹಣೆಗೆ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ	10	16	11	30
ತುರ್ತು ಸಂಧರ್ಭ	13	11	11	32
ಮೊಬೈಲಿನಿಂದ ಸುಲಭ ಕಾರ್ಯ	16	11	19	21
ಶುಲ್ಕಗಳು ಕಡಿಮೆ	13	10	13	31
ಬದಲಾವಣೆಯ ಪರಿಚಲಕಗಳು				
	ತುಂಬಾ	ಸ್ವಲ್ಪ	ಪರವಾಗಿಲ್ಲ	ಇಲ್ಲ
ಜ್ಞಾನ ಹೆಚ್ಚಿದೆ	34	17	10	6
ಆದಾಯ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ	13	10	29	15
ವ್ಯವಹಾರ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ	19	16	18	14
ಕೈಯಲ್ಲಿ ಹಣದ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ	4	14	34	15
ಸುಲಭ ಸಾಲ	14	9	15	29
ಹಣದ ಸಂಗ್ರಹಣೆ	12	16	17	22

ಕೊಷ್ಟಕ 12: ಶೇವಣಿ

ಸೇವೆಗಳು ಪ್ರಯೋಜನಕಾರಿಯಾದ ಪ್ರಮಾಣ				
	ತುಂಬಾ	**ಸ್ವಲ್ಪ**	**ಇಲ್ಲ**	**ಒಟ್ಟು**
ಶೇವಣಿ	19	20	28	67
ಪ್ರಯೋಜನಕಾರಿ ಪರಿಚಲಕಗಳು				
	ತುಂಬಾ	**ಸ್ವಲ್ಪ**	**ಪರವಾಗಿಲ್ಲ**	**ಇಲ್ಲ**
ಬಡ್ಡಿ ಪಡೆಯಲು	9	16	23	14
ಭವಿಷ್ಯಕ್ಕೆ ಕಾಲ ನಿಧಿ	20	13	18	16
ಎಲ್ಲರೂ ಖಾತೆ ತೆರೆಯಲು ಸಾಧ್ಯ	27	15	10	15
ಬದಲಾವಣೆಯ ಪರಿಚಲಕಗಳು				
	ತುಂಬಾ	**ಸ್ವಲ್ಪ**	**ಪರವಾಗಿಲ್ಲ**	**ಇಲ್ಲ**
ಭವಿಷ್ಯದ ಚಿಂತನೆಯಿಂದ ಮುಕ್ತಿ	13	15	5	34
ಖರ್ಚು ಕಡಿಮೆ ಉಳಿತಾಯ ಜಾಸ್ಥಿ	11	7	16	33

ಕೊಷ್ಟಕ 13: ನೆಫ್ಟ್

ಸೇವೆಗಳು ಪ್ರಯೋಜನಕಾರಿಯಾದ ಪ್ರಮಾಣ				
	ತುಂಬಾ	**ಸ್ವಲ್ಪ**	**ಇಲ್ಲ**	**ಒಟ್ಟು**
ನೆಫ್ಟ್	20	11	36	67
ಪ್ರಯೋಜನಕಾರಿ ಪರಿಚಲಕಗಳು				
	ತುಂಬಾ	**ಸ್ವಲ್ಪ**	**ಪರವಾಗಿಲ್ಲ**	**ಇಲ್ಲ**
ಸುಲಭ ರವಾನೆ	20	10	12	25
ಕೈಯಲ್ಲಿ ಹಣ ಇರಬೇಕೆಂದೆನಿಲ್ಲ	19	20	9	19
ತುರ್ತು ಸಂದರ್ಭ	13	11	11	32
ಮೊಬೈಲ್ ನಿಂದ ಸುಲಭ ಕಾರ್ಯ	16	11	19	21
ಸುಲಭ ಹಣ ಪಾವತಿ	20	20	22	5

ಮೆಸೆಜ್ ಮೂಲಕ ಖಾತೆ ವಿವರಣೆ	22	14	11	20
ಇಂಟರ್ ನೆಟ್ ಅಗ್ಗ ಹಾಗಾಗಿ ಮೊಬೈಲಿನಲ್ಲಿ ಸಾಧ್ಯವಿದೆ	12	14	11	20
ಬದಲಾವಣೆಯ ಪರಿಚಲಕಗಳು				
	ತುಂಬಾ	ಸ್ವಲ್ಪ	ಪರವಾಗಿಲ್ಲ	ಇಲ್ಲ
ಜ್ಞಾನ ಹೆಚ್ಚಿದೆ	34	17	10	6
ವ್ಯವಹಾರ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ	19	16	18	14
ಕೈಯಲ್ಲಿ ಹಣದ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ	4	14	34	15
ಹಣ ಸಂಗ್ರಹಣೆ	12	16	17	22

ಕೊಷ್ಟಕ 14: ವಿಧ್ಯಾನಿಧಿ

ಸೇವೆಗಳು ಪ್ರಯೋಜನಕಾರಿಯಾದ ಪ್ರಮಾಣ				
	ತುಂಬಾ	ಸ್ವಲ್ಪ	ಇಲ್ಲ	ಒಟ್ಟು
ವಿಧ್ಯಾನಿಧಿ	5	13	49	67
ಪ್ರಯೋಜನಕಾರಿ ಪರಿಚಲಕಗಳು				
	ತುಂಬಾ	ಸ್ವಲ್ಪ	ಪರವಾಗಿಲ್ಲ	ಇಲ್ಲ
ಮಕ್ಕಳ ವಿಧ್ಯಾಭ್ಯಾಸ	17	18	7	25
ಆಸ್ಥಿಯನ್ನು ಅಡವಿಡದೆ ತೆಗೆಯುವ ಸುಲಭ ಸಾಲ	8	27	5	27
ಶುಲ್ಕಗಳು ಕಡಿಮೆ	13	10	13	31
ಬದಲಾವಣೆಯ ಪರಿಚಲಕಗಳು				
	ತುಂಬಾ	ಸ್ವಲ್ಪ	ಪರವಾಗಿಲ್ಲ	ಇಲ್ಲ
ಒಳ್ಳೆಯ ಕೆಲಸ	5	8	35	19
ಉತ್ತಮ ವಿಧ್ಯಾಭ್ಯಾಸ	15	10	16	26

ಕೊಷ್ಟಕ 15: ಡೆಬಿಟ್ ಕಾರ್ಡ

ಸೇವೆಗಳು ಪ್ರಯೋಜನಕಾರಿಯಾದ ಪ್ರಮಾಣ				
	ತುಂಬಾ	ಸ್ವಲ್ಪ	ಇಲ್ಲ	ಒಟ್ಟು
ಡೆಬಿಟ್ ಕಾರ್ಡ	32	15	20	67
ಪ್ರಯೋಜನಕಾರಿ ಪರಿಚಲಕಗಳು				
	ತುಂಬಾ	ಸ್ವಲ್ಪ	ಪರವಾಗಿಲ್ಲ	ಇಲ್ಲ
ಖರ್ಚು ಕಡಿಮೆ	18	7	12	30
ಎಲ್ಲರೂ ಖಾತೆ ತೆರೆಯಲು ಸಾಧ್ಯ	27	15	10	15
ಸುಲಭ ಹಣ ಪಾವತಿ	20	20	22	5
ದೂರ ಪ್ರಯಾಣಕ್ಕೆ ಸುಲಭ	17	10	8	32
ಶುಲ್ಕಗಳು ಕಡಿಮೆ	13	10	13	31
ಬದಲಾವಣೆಯ ಪರಿಚಲಕಗಳು				
	ತುಂಬಾ	ಸ್ವಲ್ಪ	ಪರವಾಗಿಲ್ಲ	ಇಲ್ಲ
ಜ್ಞಾನ ಹೆಚ್ಚಿದೆ	34	17	10	6
ಉತ್ತಮ ಗುಣಮಟ್ಟದ ವಸ್ತುಗಳ ಬಳಕೆ	7	16	18	26
ಉಡುಗೆ ತೊಡುಗೆಗಳ ಬದಲಾವಣೆ	7	9	25	26

ಕೋಷ್ಟಕ 16:ಕ್ರೆಡಿಟ್ ಕಾರ್ಡ್

ಸೇವೆಗಳು ಪ್ರಯೋಜನಕಾರಿಯಾದ ಪ್ರಮಾಣ				
	ತುಂಬಾ	ಸ್ವಲ್ಪ	ಇಲ್ಲ	ಒಟ್ಟು
ಕ್ರೆಡಿಟ್ ಕಾರ್ಡ್	10	6	51	67
ಪ್ರಯೋಜನಕಾರಿ ಪರಿಚಲಕಗಳು				
	ತುಂಬಾ	ಸ್ವಲ್ಪ	ಪರವಾಗಿಲ್ಲ	ಇಲ್ಲ
ಹಣ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಇರಬೇಕೆಂದೇನಿಲ್ಲ	19	20	9	19
ಸುಲಭ ಹಣದ ಪಾವತಿ	20	20	22	5
ಬದಲಾವಣೆಯ ಪರಿಚಲಕಗಳು				
	ತುಂಬಾ	ಸ್ವಲ್ಪ	ಪರವಾಗಿಲ್ಲ	ಇಲ್ಲ
ಉತ್ತಮ ಗುಣಮಟ್ಟದ ವಸ್ತುಗಳ ಬಳಕೆ	7	16	18	26
ಉಡುಗೆ ತೊಡುಗೆಗಳ ಬದಲಾವಣೆ	7	9	25	26

ಕೊಷ್ಟಕ 17: ಮೊಬೈಲ್ ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್

ಸೇವೆಗಳು ಪ್ರಯೋಜನಕಾರಿಯಾದ ಪ್ರಮಾಣ				
	ತುಂಬಾ	ಸ್ವಲ್ಪ	ಇಲ್ಲ	ಒಟ್ಟು
ಮೊಬೈಲ್ ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್	10	4	53	67
ಪ್ರಯೋಜನಕಾರಿ ಪರಿಚಲಕಗಳು				
	ತುಂಬಾ	ಸ್ವಲ್ಪ	ಪರವಾಗಿಲ್ಲ	ಇಲ್ಲ
ಎಲ್ಲರೂ ಖಾತೆ ತೆರೆಯಲು ಸಾಧ್ಯ	27	15	10	15
ಸುಲಭ ರವಾನೆ	20	10	12	25
ಸುಲಭ ಹಣದ ಪಾವತಿ	20	20	22	5

ಮೊಬೈಲ್ನಿಂದ ಸುಲಭ ಕಾರ್ಯ	16	11	19	21
ಇಂಟರ್ ನೆಟ್ ಅಗ್ಗ ವಾಗಾಗಿ ಬ್ಯಾಂಕು ಮೊಬೈಲಿನಲ್ಲಿ ಸಾಧ್ಯವಿದೆ	12	14	8	33
ಬದಲಾವಣೆಯ ಪರಿಚಲಕಗಳು				
	ತುಂಬಾ	ಸ್ವಲ್ಪ	ಪರವಾಗಿಲ್ಲ	ಇಲ್ಲ
ಜ್ಞಾನ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ	34	17	10	6
ವ್ಯವಹಾರದ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ	19	16	18	14
ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಹಣದ ವಿನಿಯೋಗ	9	13	16	19
ಕೆಲಸದ ಗಂಟೆ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿದೆ	4	6	14	43
ಉತ್ತಮ ಗುಣಮಟ್ಟದ ವಸ್ತುಗಳ ಬಳಕೆ	20	13	10	24

ಕೊಷ್ಟಕ 18 : ಕಿಸ್ಕೊ

ಸೇವೆಗಳು ಪ್ರಯೋಜನಕಾರಿಯಾದ ಪ್ರಮಾಣ				
	ತುಂಬಾ	ಸ್ವಲ್ಪ	ಇಲ್ಲ	ಒಟ್ಟು
ಕಿಸ್ಕೊ	4	10	53	67
ಪ್ರಯೋಜನಕಾರಿ ಪರಿಚಲಕಗಳು				
	ತುಂಬಾ	ಸ್ವಲ್ಪ	ಪರವಾಗಿಲ್ಲ	ಇಲ್ಲ
ಸುಲಭ ರವಾನೆ	20	10	12	25
ಹಣ ಸುರಕ್ಷಿತ	44	13	3	7
ಸುಲಭ ಹಣದ ಪಾವತಿ	20	20	22	5
ಬದಲಾವಣೆಯ ಪರಿಚಲಕಗಳು				

	ತುಂಬಾ	ಸ್ವಲ್ಪ	ಪರವಾಗಿಲ್ಲ	ಇಲ್ಲ
ಜ್ಞಾನ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ	34	17	10	6
ವ್ಯವಹಾರ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ	19	16	18	14

ಕೊಷ್ಟಕ 19: ನಾನು ನಿಮಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡಬಹುದೇ ಎನ್ನುವ ಕೌಂಟರ್

ಸೇವೆಗಳು ಪ್ರಯೋಜನಕಾರಿಯಾದ ಪ್ರಮಾಣ				
	ತುಂಬಾ	ಸ್ವಲ್ಪ	ಇಲ್ಲ	ಒಟ್ಟು
ನಾನು ನಿಮಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡಬಹುದೇ ಎನ್ನುವ ಕೌಂಟರ್	28	14	25	67
ಪ್ರಯೋಜನಕಾರಿ ಪರಿಚಲಕಗಳು				
	ತುಂಬಾ	ಸ್ವಲ್ಪ	ಪರವಾಗಿಲ್ಲ	ಇಲ್ಲ
ಹಣದ ನಿರ್ವಹಣೆಗೆ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ	10	16	11	30
ಬದಲಾವಣೆಯ ಪರಿಚಲಕಗಳು				
	ತುಂಬಾ	ಸ್ವಲ್ಪ	ಪರವಾಗಿಲ್ಲ	ಇಲ್ಲ
ಜ್ಞಾನ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ	34	17	10	6

ಕೊಷ್ಟಕ 20 :ಓವರ್‌ಡ್ರಾಫ್ಟ್

ಸೇವೆಗಳು ಪ್ರಯೋಜನಕಾರಿಯಾದ ಪ್ರಮಾಣ				
	ತುಂಬಾ	ಸ್ವಲ್ಪ	ಇಲ್ಲ	ಒಟ್ಟು
ಓವರ್‌ಡ್ರಾಫ್ಟ್	6	8	53	67
ಪ್ರಯೋಜನಕಾರಿ ಪರಿಚಲಕಗಳು				
	ತುಂಬಾ	ಸ್ವಲ್ಪ	ಪರವಾಗಿಲ್ಲ	ಇಲ್ಲ
ಸ್ವ ಉದ್ಯೋಗಕ್ಕೆ	15	10	3	39
ಶುಲ್ಕಗಳು ಕಡಿಮೆ	13	10	13	31
ಬದಲಾವಣೆಯ ಪರಿಚಲಕಗಳು				
	ತುಂಬಾ	ಸ್ವಲ್ಪ	ಪರವಾಗಿಲ್ಲ	ಇಲ್ಲ
ವ್ಯವಹಾರ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ	19	16	18	14
ಆದಾಯ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ	13	10	29	15

ಕೊಷ್ಟಕ 21: ಚೆಕ್ಕುಗಳು

ಸೇವೆಗಳು ಪ್ರಯೋಜನಕಾರಿಯಾದ ಪ್ರಮಾಣ				
	ತುಂಬಾ	ಸ್ವಲ್ಪ	ಇಲ್ಲ	ಒಟ್ಟು
ಚೆಕ್ಕುಗಳು	19	15	33	67
ಪ್ರಯೋಜನಕಾರಿ ಪರಿಚಲಕಗಳು				
	ತುಂಬಾ	ಸ್ವಲ್ಪ	ಪರವಾಗಿಲ್ಲ	ಇಲ್ಲ
ಸ್ವ ಉದ್ಯೋಗಕ್ಕೆ	15	10	3	39
ಖರ್ಚು ಕಡಿಮೆ	18	7	12	30
ಸುಲಭ ರವಾನೆ	20	10	12	25
ಹಣ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಇರಬೇಕೆಂದೇನಿಲ್ಲ	19	20	9	19

ಸುಲಭ ಹಣ ಪಾವತಿ	20	20	22	5
ವ್ಯವಹಾರದ ವಿಸ್ತರಣೆ	-	16	16	28
ಶುಲ್ಕಗಳು ಕಡಿಮೆ	13	10	13	31
ಬದಲಾವಣೆಯ ಪರಿಚಲಕಗಳು				
	ತುಂಬಾ	ಸ್ವಲ್ಪ	ಪರವಾಗಿಲ್ಲ	ಇಲ್ಲ
ವ್ಯವಹಾರ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ	19	16	18	14
ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಹಣದ ವಿನಿಯೋಗ	19	13	16	19
ಹಣ ಸಂಗ್ರಹಣೆ	12	16	17	22

ಕೊಷ್ಟಕ 22: ಎಸ್ ಎಮ್ ಎಸ್ ಎಚ್ಚರಿಕೆಗಳು

ಸೇವೆಗಳು ಪ್ರಯೋಜನಕಾರಿಯಾದ ಪ್ರಮಾಣ				
	ತುಂಬಾ	ಸ್ವಲ್ಪ	ಇಲ್ಲ	ಒಟ್ಟು
ಎಸ್ ಎಮ್ ಎಸ್ ಎಚ್ಚರಿಕೆಗಳು	32	14	21	67
ಪ್ರಯೋಜನಕಾರಿ ಪರಿಚಲಕಗಳು				
	ತುಂಬಾ	ಸ್ವಲ್ಪ	ಪರವಾಗಿಲ್ಲ	ಇಲ್ಲ
ಹಣ ಸುರಕ್ಷಿತ	44	13	3	7
ಮೊಬೈಲ್ ನಿಂದ ಸುಲಭ ಕಾರ್ಯ	16	11	19	21
ಮೆಸೆಜ್ ಮೂಲಕ ಖಾತೆಗಳ ವಿವರಣೆ	22	14	11	20

ಬದಲಾವಣೆಯ ಪರಿಚಲಕಗಳು				
	ತುಂಬಾ	ಸ್ವಲ್ಪ	ಪರವಾಗಿಲ್ಲ	ಇಲ್ಲ
[illegible]	14	17	10	6

ಕೊಷ್ಟಕ 23: ಚಿನ್ನ ಸಾಲ

ಸೇವೆಗಳು ಪ್ರಯೋಜನಕಾರಿಯಾದ ಪ್ರಮಾಣ				
	ತುಂಬಾ	ಸ್ವಲ್ಪ	ಇಲ್ಲ	ಒಟ್ಟು
ಚಿನ್ನ ಸಾಲ	12	8	47	67
ಪ್ರಯೋಜನಕಾರಿ ಪರಿಚಲಕಗಳು				
	ತುಂಬಾ	ಸ್ವಲ್ಪ	ಪರವಾಗಿಲ್ಲ	ಇಲ್ಲ
ಚಿನ್ನದ ಸಾಲ ಪಡೆಯಲು	13	17	8	29
ತುರ್ತು ಸಂದರ್ಭ	13	11	11	32
ಶುಲ್ಕಗಳು ಕಡಿಮೆ	13	10	13	31
ಬದಲಾವಣೆಯ ಪರಿಚಲಕಗಳು				
	ತುಂಬಾ	ಸ್ವಲ್ಪ	ಪರವಾಗಿಲ್ಲ	ಇಲ್ಲ
ಹಣ ಸಂಗ್ರಹಣೆ	12	16	17	22

ಕೊಷ್ಟಕ 24: ಆಸ್ತಿ ವಿರುದ್ದ ಸಾಲ

ಸೇವೆಗಳು ಪ್ರಯೋಜನಕಾರಿಯಾದ ಪ್ರಮಾಣ				
	ತುಂಬಾ	ಸ್ವಲ್ಪ	ಇಲ್ಲ	ಒಟ್ಟು
ಆಸ್ತಿ ವಿರುದ್ದ ಸಾಲ	5	9	49	67
ಪ್ರಯೋಜನಕಾರಿ ಪರಿಚಲಕಗಳು				
	ತುಂಬಾ	ಸ್ವಲ್ಪ	ಪರವಾಗಿಲ್ಲ	ಇಲ್ಲ

ಮನೆ ಸಾಲ	5	5	3	54
ಬಡ್ಡಿ ಜಾಸ್ತಿ	12	16	14	25
ಬದಲಾವಣೆಯ ಪರಿಚಲಕಗಳು				
	ತುಂಬಾ	ಸ್ವಲ್ಪ	ಪರವಾಗಿಲ್ಲ	ಇಲ್ಲ
ಆದಾಯ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ	13	10	29	15

ಕೊಷ್ಟಕ 25: ಲಾಕರ್ ಸೌಲಭ್ಯ

ಸೇವೆಗಳು ಪ್ರಯೋಜನಕಾರಿಯಾದ ಪ್ರಮಾಣ				
	ತುಂಬಾ	ಸ್ವಲ್ಪ	ಇಲ್ಲ	ಒಟ್ಟು
ಲಾಕರ್ ಸೌಲಭ್ಯ	4	16	47	67
ಪ್ರಯೋಜನಕಾರಿ ಪರಿಚಲಕಗಳು				
	ತುಂಬಾ	ಸ್ವಲ್ಪ	ಪರವಾಗಿಲ್ಲ	ಇಲ್ಲ
ಆಸ್ಥಿಯ ಸುರಕ್ಷತೆ	15	4	8	30

ಕೊಷ್ಟಕ 26: ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಹಣಕಾಸು

ಸೇವೆಗಳು ಪ್ರಯೋಜನಕಾರಿಯಾದ ಪ್ರಮಾಣ				
	ತುಂಬಾ	ಸ್ವಲ್ಪ	ಇಲ್ಲ	ಒಟ್ಟು
ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಹಣಕಾಸು	3	17	47	67
ಪ್ರಯೋಜನಕಾರಿ ಪರಿಚಲಕಗಳು				
	ತುಂಬಾ	ಸ್ವಲ್ಪ	ಪರವಾಗಿಲ್ಲ	ಇಲ್ಲ
ಸ್ವ ಉದೋಗ	15	10	3	39
ಆಸ್ಥಿಯನ್ನು ಅಡಪಿಡದೆ ತೆಗೆಯುವ	8	27	5	27

ಸುಲಭ ಸಾಲ				
ವ್ಯವಹಾರದ ವಿಸ್ತರಣೆ	7	16	16	28
ಬದಲಾವಣೆಯ ಪರಿಚಲಕಗಳು				
	ತುಂಬಾ	ಸ್ವಲ್ಪ	ಪರವಾಗಿಲ್ಲ	ಇಲ್ಲ
ವ್ಯವಹಾರ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ	19	16	18	14
ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಹಣದ ವಿನಿಯೋಗ	19	13	16	19
ಸುಲಭ ಸಾಲ	14	9	15	29

ಕೊಷ್ಟಕ 27 : ವ್ಯವಹಾರಿಕ ವಾಹನ ಸಾಲ

ಸೇವೆಗಳು ಪ್ರಯೋಜನಕಾರಿಯಾದ ಪ್ರಮಾಣ				
	ತುಂಬಾ	ಸ್ವಲ್ಪ	ಇಲ್ಲ	ಒಟ್ಟು
ವ್ಯವಹಾರಿಕ ವಾಹನ ಸಾಲ	6	6	55	67
ಪ್ರಯೋಜನಕಾರಿ ಪರಿಚಲಕಗಳು				
	ತುಂಬಾ	ಸ್ವಲ್ಪ	ಪರವಾಗಿಲ್ಲ	ಇಲ್ಲ
ವಾಹನ ಖರೀದಿ	18	7	12	30
ಬದಲಾವಣೆಯ ಪರಿಚಲಕಗಳು				
	ತುಂಬಾ	ಸ್ವಲ್ಪ	ಪರವಾಗಿಲ್ಲ	ಇಲ್ಲ
4 ಚಕ್ರ ವಾಹನ ಖರೀದಿ	11	8	13	35
ದ್ವಿ ಚಕ್ರ ವಾಹನ ಖರೀದಿ	16	4	13	34

ಕೊಷ್ಟಕ 28: ವ್ಯವಹಾರ ಸಾಲ

ಸೇವೆಗಳು ಪ್ರಯೋಜನಕಾರಿಯಾದ ಪ್ರಮಾಣ				
	ತುಂಬಾ	ಸ್ವಲ್ಪ	ಇಲ್ಲ	ಒಟ್ಟು

ವ್ಯವಹಾರ ಸಾಲ	9	8	50	67
ಪ್ರಯೋಜನಕಾರಿ ಪರಿಚಲಕಗಳು				
	ತುಂಬಾ	ಸ್ವಲ್ಪ	ಪರವಾಗಿಲ್ಲ	ಇಲ್ಲ
ಸ್ವ ಉದ್ಯೋಗಕ್ಕೆ ಸಾಲ	15	10	3	39
ವ್ಯವಹಾರದ ವಿಸ್ತರಣೆ	7	16	16	28
ಬದಲಾವಣೆಯ ಪರಿಚಲಕಗಳು				
	ತುಂಬಾ	ಸ್ವಲ್ಪ	ಪರವಾಗಿಲ್ಲ	ಇಲ್ಲ
ಜ್ಞಾನ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ	34	17	10	6
ಆದಾಯ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ	13	10	29	15
ವ್ಯವಹಾರ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ	19	16	18	14
ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಹಣದ ವಿನಿಯೋಗ	19	13	16	19

ಕೊಷ್ಟಕ 29: ಪ್ರದಾನ ಮಂತ್ರಿ ಮುದ್ರಾ ಯೋಜನೆ

ಸೇವೆಗಳು ಪ್ರಯೋಜನಕಾರಿಯಾದ ಪ್ರಮಾಣ				
	ತುಂಬಾ	ಸ್ವಲ್ಪ	ಇಲ್ಲ	ಒಟ್ಟು
ಪ್ರದಾನ ಮಂತ್ರಿ ಮುದ್ರಾ ಯೋಜನೆ	6	5	56	67

ಕೊಷ್ಟಕ 30: ಸ್ಟಾಂಡ್ ಆಫ್ ಇಂಡಿಯಾ ಸ್ಕೀಮ್

ಸೇವೆಗಳು ಪ್ರಯೋಜನಕಾರಿಯಾದ ಪ್ರಮಾಣ				
	ತುಂಬಾ	ಸ್ವಲ್ಪ	ಇಲ್ಲ	ಒಟ್ಟು
ಸ್ಟಾಂಡ್ ಆಫ್ ಇಂಡಿಯಾ ಸ್ಕೀಮ್	5	6	56	67

ಕೋಷ್ಟಕ 31: ಪ್ರದಾನ ಮಂತ್ರಿ ಜನ್ ಧನ್ ಯೋಜನೆ

ಸೇವೆಗಳು ಪ್ರಯೋಜನಕಾರಿಯಾದ ಪ್ರಮಾಣ				
	ತುಂಬಾ	ಸ್ವಲ್ಪ	ಇಲ್ಲ	ಒಟ್ಟು
ಪ್ರದಾನ ಮಂತ್ರಿ ಜನ್ ಧನ್ ಯೋಜನೆ	11	11	45	67
ಪ್ರಯೋಜನಕಾರಿ ಪರಿಚಲಕಗಳು				
	ತುಂಬಾ	ಸ್ವಲ್ಪ	ಪರವಾಗಿಲ್ಲ	ಇಲ್ಲ
ಉಳಿತಾಯದ ಕೂಡುವಿಕೆ	18	23	19	7
ಭವಿಷ್ಯಕ್ಕೆ ಕಾಲ ನಿಧಿ	20	13	18	16
ಬದಲಾವಣೆಯ ಪರಿಚಲಕಗಳು				
	ತುಂಬಾ	ಸ್ವಲ್ಪ	ಪರವಾಗಿಲ್ಲ	ಇಲ್ಲ
ಜ್ಞಾನ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ	34	17	10	6
ಆದಾಯ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ	13	10	29	15
ಖರ್ಚು ಕಡಿಮೆ	11	7	16	33
ಸುಲಭ ಸಾಲ	14	9	15	29

ಕೋಷ್ಟಕ 32: ವೈಯುಕ್ತಿಕ ನಿವೃತ್ತಿ ಖಾತೆ

ಸೇವೆಗಳು ಪ್ರಯೋಜನಕಾರಿಯಾದ ಪ್ರಮಾಣ				
	ತುಂಬಾ	ಸ್ವಲ್ಪ	ಇಲ್ಲ	ಒಟ್ಟು
ವೈಯುಕ್ತಿಕ ನಿವೃತ್ತಿ ಖಾತೆ	25	16	26	67
ಪ್ರಯೋಜನಕಾರಿ ಪರಿಚಲಕಗಳು				
	ತುಂಬಾ	ಸ್ವಲ್ಪ	ಪರವಾಗಿಲ್ಲ	ಇಲ್ಲ
ಉಳಿತಾಯದ ಕೂಡುವಿಕೆ	18	23	19	7
ಭವಿಷ್ಯಕ್ಕೆ	20	13	18	16

ಕಾಲನಿಧಿ				
ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ಠೇವಣಿ	11	20	21	15
ಪೆನ್ಶನ್	18	12	4	33
ಬದಲಾವಣೆಯ ಪರಿಚಲಕಗಳು				
	ತುಂಬಾ	**ಸ್ವಲ್ಪ**	**ಪರವಾಗಿಲ್ಲ**	**ಇಲ್ಲ**
ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಹಣದ ವಿನಿಯೋಗ	19	13	16	19
ಭವಿಷ್ಯದ ಚಿಂತನೆಯಿಂದ ಮುಕ್ತಿ	13	15	5	34
ಹಣ ಸಂಗ್ರಹಣೆ	12	16	17	22

ಕೋಷ್ಟಕ33: ಸೇವೆಗಳು ಜನಸಾಮಾನ್ಯರಿಗೆ ತಲುಪದಿರಲು ಕಾರಣಗಳು

ವಿಷಯ	**ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳು**
ಅವಿದ್ಯಾವಂತತೆ	22
ಮಾಹಿತಿ ಇಲ್ಲದಿರುವಿಕೆ	36
ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇಲ್ಲದಿರುವಿಕೆ	22
ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದ ಅಳವಡಿಕೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ	5
ಭಯ	5
ಇತರ	12

ಕೋಷ್ಟಕ 34: ಬ್ಯಾಂಕಿನ ಸೇವೆಯಿಂದ ಸಂತೋಷಿತರಾದ ಪ್ರಮಾಣ

ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳು	**ಸಂಖ್ಯೆ**
ಹೌದು	9
ಪರವಾಗಿಲ್ಲ	31
ಚೆನ್ನಾಗಿದೆ	7
ಇಲ್ಲ	20

ಕೊಷ್ಟಕ 35 : ಎಸ್ ಬಿ ಐ ನ ವಾರ್ಷಿಕ ಪ್ರಗತಿ: (2013– 17) ವಿತ್ತೀಯ

ಕ್ರ. ಸಂಖ್ಯೆ		2013–14	2014–15	2015–16	2016–17
1.	ಠೇವಣಿ(ಸಾವಿರದಲ್ಲಿ)	14218	14789	15200	[illegible]
2.	ಸಾಲ ನೀಡಿಕೆ: ಅ.ವಿಧ್ಯಾನಿಧಿ(ಲಕ್ಷಗಳಲ್ಲಿ) ಆ.ವಾಣಿಜ್ಯ ವ್ಯವಹಾರಕ್ಕೆ ಸಾಲ(ಲಕ್ಷಗಳಲ್ಲಿ) ಇ.ವಾಹನ ಸಾಲ (ಲಕ್ಷಗಳಲ್ಲಿ) ಈ. ಸ್ವ ಉದ್ಯೋಗ(ಲಕ್ಷಗಳಲ್ಲಿ) ಉ.ಮನೆ ಸಾಲ(ಲಕ್ಷಗಳಲ್ಲಿ) ಊ.ಚಿನ್ನ ಸಾಲ (ಲಕ್ಷಗಳಲ್ಲಿ)	 35 100 110 50 3565 201	 18.19 89 142 48 3800 215	 29.35 96 140 65 4220 265	 36.18 119 163 110 4830 318
3.	ಸಾಲ ಮರುಪಾವತಿ	ತಿಂಗಳಿಗೆ	ತಿಂಗಳಿಗೆ	ತಿಂಗಳಿಗೆ	ತಿಂಗಳಿಗೆ
6.	ನೌಕರರ ಸಂಖ್ಯೆ	15	15	13	10
7.	ಗ್ರಾಹಕರ ಸಂಖ್ಯೆ	20158	25268	32898	42968

ಕೊಷ್ಟಕ 36: ವಿಜಯಬ್ಯಾಂಕಿನ ವಾರ್ಷಿಕ ಪ್ರಗತಿ: (2013– 17) ವಿತ್ತೀಯ (ಸಂಖ್ಯೆಗಳಲ್ಲಿ)

ಕ್ರ. ಸಂಖ್ಯೆ		2013–14	2014–15	2015–16	2016–17
1.	ಠೇವಣಿ(ಕೋಟಿಗಳಲ್ಲಿ)	40	50	56	68
2.	ಸಾಲ ನೀಡಿಕೆ: ಅ.ವಿಧ್ಯಾನಿಧಿ ಆ.ವಾಣಿಜ್ಯ ವ್ಯವಹಾರಕ್ಕೆ ಸಾಲ ಇ.ವಾಹನ ಸಾಲ ಈ. ಸ್ವ ಉದ್ಯೋಗ (ಲಕ್ಷಗಳಲ್ಲಿ) ಉ.ಮನೆ ಸಾಲ ಊ.ಚಿನ್ನ ಸಾಲ	 269 19 242 25 146 560	 272 29 267 30 153 166	 278 35 355 31 166 680	 300 40 400 34 180 800
3.	ಸಾಲ ಮರುಪಾವತಿ				
6.	ನೌಕರರ ಸಂಖ್ಯೆ	20	15	12	9
7.	ಗ್ರಾಹಕರ ಸಂಖ್ಯೆ	40000	45000	52000	60000

ಅಧ್ಯಾಯ 4.

ಉಪಸಂಹಾರ ಮತ್ತು ಸಲಹೆ ಸೂಚನೆಗಳು

ಅಧ್ಯಾಯ 4

ಉಪಸಂಹಾರ ಮತ್ತು ಸಲಹೆ ಸೂಚನೆಗಳು

ಈ ಪ್ರಬಂಧವು ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳ ಆರ್ಥಿಕ ಸೇರ್ಪಡೆಯಲ್ಲಿನ ಸಾಧನೆಯನ್ನು ವಿಮರ್ಶಿಸುವುದರೊಂದಿಗೆ ಜನರ ಆರ್ಥಿಕಾಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಆರ್ಥಿಕ ಸೇರ್ಪಡೆ ಸಾಧನ ಹಾಗೂ ಆರ್ಥಿಕ ಸೇರ್ಪಡೆ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ನಿರ್ವಹಿಸುವಲ್ಲಿ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳ ಪಾತ್ರವನ್ನು ಅಧ್ಯಯನ ನಡೆಸುವ ಉದ್ದೇಶದೊಂದಿಗೆ ಪ್ರಾರಂಭಗೊಂಡು ಪರಿಕಲ್ಪನಾ ಚೌಕಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಆರ್ಥಿಕ ಸೇರ್ಪಡೆಯ ಅರ್ಥ, ವ್ಯಾಖ್ಯೆ ಹಾಗೂ ಪ್ರಚಲಿತ ಆರ್ಥಿಕ ಸೇರ್ಪಡೆಯ ಯೋಜನೆಗಳ ಶಿಫಾರಸ್ಸುಗಳು ಅಂತೆಯೆ ವಿವಿಧ ಯೋಜನೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ವಿವರಣಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಚರ್ಚಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಬಿ.ಸಿ.ರೋಡು ವಲಯವು ಬಂಟ್ವಾಳ ತಾಲೂಕಿನ ವಾಣಿಜ್ಯ ನಗರಿಯಾಗಿದ್ದು ಬೆಳವಣಿಗೆಯನ್ನು ಕಾಣುತ್ತಿರುವ ಕ್ಷೇತ್ರವಾಗಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಆರ್ಥಿಕ ಸೇರ್ಪಡೆ ಯೋಜನೆಗಳು ಜನರ ಜೀವನಮಟ್ಟವನ್ನು ಸುಧಾರಿಸಲು ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಇತರ ಸೇವೆಗಳನ್ನು ಕಡಿಮೆ ದರದಲ್ಲಿ ಅಂದರೆ ಜನಸಾಮಾನ್ಯರಿಗೆ ಕೈಗೆಟಕುವ ದರದಲ್ಲಿ ಒದಗಿಸುವುದರ ಮೂಲಕ ಅತ್ಯಧಿಕ ಜನ ಔಪಚಾರಿಕ ಹಣದ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಸದಸ್ಯರಾಗುವುದನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸುತ್ತದೆ. ಇದು ಜನರು ಬ್ಯಾಂಕಿನ ಎಲ್ಲಾ ಸೇವೆಗಳನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಉತ್ಸಾಹಕರನ್ನಾಗಿಸುವುದರೊಂದಿಗೆ; ಹಣದ ಸೇವೆಗಳು ಜನ ಸಾಮಾನ್ಯರತ್ತ ತಲುಪುತ್ತವೆ. ಹಣವೇ ಎಲ್ಲಾ ಬೆಳವಣಿಗೆ ದರದ ಮೂಲವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ವಲಯದ ಜನರ ಆರ್ಥಿಕಾಭಿವೃದ್ಧಿಯು ಇದರಿಂದ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ.

ಬ್ಯಾಂಕುಗಳ ಆರ್ಥಿಕ ಸೇರ್ಪಡೆ ಕಾರ್ಯ ವೈಖರಿಯ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ ಅಧ್ಯಾಯದ ಪ್ರಕಾರ ಬಿ.ಸಿ.ರೋಡು ವಲಯದಲ್ಲಿ ವಿಜಯಬ್ಯಾಂಕು ಮತ್ತು ಸ್ಟೇಟ್ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಆಫ್ ಇಂಡಿಯಾ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಆರ್ಥಿಕ ಸೇರ್ಪಡೆಗೆ ಬಹಳಷ್ಟು ಅವಕಾಶವಿದೆ ಹಾಗೆಯೆ ಕೇಂದ್ರ ಕಛೇರಿಗಳಿಂದ ಯೋಜನೆಗಳ ಮಹಾಪೂರವೂ ತಲುಪಿದೆ ಇದರಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಠೇವಣಿಯನ್ನು ಜನ ಬಹಳ ಹಿಂದಿನಿಂದಲೂ ತಿಳಿದವರಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಹೆಚ್ಚಿನ ಜನ ಇದರ ಉಪಯೋಗವನ್ನು ಪಡೆದಿರುತ್ತಾರೆ. ಅಂತೆಯೆ ಡೆಬಿಟ್ ಕಾರ್ಡನ ಸೇವೆಯು ಉತ್ತಮವಾಗಿ ಸಾಗುತ್ತಿದ್ದು ಎಟಿಎಮ್ ಸೇವೆಗಳು ಮತ್ತು ಬ್ಯಾಂಕಿನ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಣಾ ಸೇವೆಯಿಂದಾಗಿ ಅತ್ಯುನ್ನತ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಬಳಸಿಕೊಂಡಿದ್ದರ ಬಗ್ಗೆ ಅಂಕಿಅಂಶಗಳು ಹೇಳುತ್ತವೆ. ಇನ್ನು ಚೆಕ್ಕುಗಳು ಬಹಳ ಹಿಂದಿನಿಂದಲೂ ಚಾಲ್ತಿಯಲ್ಲಿರುವುದರಿಂದ ಜನರನ್ನು ತಲುಪಿದೆ. ಮೊಬೈಲ್ ಯುಗದ ನವೀಕರಿಸಿದ ಯೋಜನೆಗಳಲ್ಲಿ ಎಸ್ ಎಮ್ ಎಸ್ ಎಚ್ಚರಿಕೆಗಳು ಕೂಡ ಬಹಳ ಜನರನ್ನು ತಲುಪಿದ್ದು ,

ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಆರ್ಥಿಕ ಸೇರ್ಪಡೆಯ ಯಶಸ್ವಿ ಕಾರ್ಯರೂಪಕ್ಕೆ ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿಯವರು ಹೊರತಂದ ಜನ್ ಧನ್ ಯೋಜನೆ ಕೂಡ ಬಿ.ಸಿ.ರೋಡು ವಲಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರಚಲಿತದಲ್ಲಿದೆ.

ಇನ್ನುಳಿದಂತೆ ಕಿರಿಯರ ಉಳಿತಾಯ ಖಾತೆ, ಸ್ತ್ರೀ ಖಾತೆ . ನೆಫ್ಟ್. ಕ್ರೆಡಿಟ್ ಕಾರ್ಡ್, ವಿದ್ಯಾನಿಧಿ, ಮೊಬೈಲ್ ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್, ಕಿಸ್ಸಾನ್. ಓವರ್‌ಡ್ರಾಫ್ಟ್. ಚಿನ್ನ ವಿರುದ್ಧ ಸಾಲ, ಲಾಕರ್ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು , ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಹಣಕಾಸು ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಇಂತಹವು ಆರ್ಥಿಕ ಸೇರ್ಪಡೆಯಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಜನರು ಅಪೇಕ್ಷಿಸುವ ಪಿಗ್ಮಿ ಯೋಜನೆ ಇಲ್ಲದಿರುವುದು ಮತ್ತು ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರದ ಯೋಜನೆಗಳಾದ ಮುದ್ರಾ ಯೋಜನೆ, ಸ್ಟಾಂಡ್ ಅಫ್ ಇಂಡಿಯಾದಂತಹ ಹೆಚ್ಚಿನ ಯೋಜನೆಗಳು ಜನರಿಂದ ಅತಿ ಕಡಿಮೆ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡಿದೆ. ಈ ಪ್ರತಿವಾದಿತ್ವಕ್ಕೆ ಪ್ರಮುಖವಾದ ಕಾರಣಗಳೆಂದರೆ ಮಾಹಿತಿಯ ಕೊರತೆ, ಅವಿದ್ಯಾವಂತತೆ ಅಲ್ಲದೆ ಜಾಹಿರಾತು ಕೊರತೆ, ಸಿಬ್ಬಂದಿಯ ತಾಳ್ಮೆಯ ಕೊರತೆ, ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಭಾಷಾ ಫಲಕಗಳ ಕೊರತೆ ಮತ್ತು ಸಿಬ್ಬಂದಿಗಳಿಗೆ ಭಾಷಾ ಜ್ಞಾನದ ಕೊರತೆ, ಆಧುನಿಕ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದ ಅಳವಡಿಕೆ ಮತ್ತು ಉಪಯೋಗದ ಮಾಹಿತಿಯ ಕೊರತೆ, ಆದ್ಯತಾ ವಲಯಗಳಿಗೆ ಆಕರ್ಷಕ ಯೋಜನೆಗಳ ಕೊರತೆ, ಕ್ಲಿಷ್ಟಕರವಾದ ದಾಖಲೆಗಳ ಅನಿವಾರ್ಯತೆ.

ಬಿ.ಸಿ.ರೋಡು ವಲಯದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಆರ್ಥಿಕ ಸೇರ್ಪಡೆ ಯೋಜನೆಗಳ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಖಂಡಿತವಾಗಿಯೂ ಇದೆ. ಅಂತೆಯೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರ ಮತ್ತು ಆರ್ ಬಿ ಐ ನಿಂದ ಯೋಜನೆಗಳೂ ಅನುಷ್ಟಾನದಲ್ಲಿದೆ. ಎಸ್ ಬಿ ಐ ಮತ್ತು ವಿಜಯಬ್ಯಾಂಕಿನ ವಿತ್ತೀಯ ಪ್ರಗತಿ ಯಲ್ಲಿ ಬೆಳವಣಿಗೆಯ ದರ ಕಂಡುಬಂದಿದ್ದರೂ ಜನಸಾಮಾನ್ಯರನ್ನು ಆರ್ಥಿಕ ಸೇರ್ಪಡೆಯಲ್ಲಿ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಪಾಲುದಾರರನ್ನಾಗಿಸಲು ವಿಫಲವಾಗಿದೆ. ಈ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಬಿ.ಸಿ.ರೋಡು ವಲಯದಲ್ಲಿರುವ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಾದ ಎಸ್ ಬಿ ಐ ಮತ್ತು ವಿಜಯಬ್ಯಾಂಕು ಆರ್ಥಿಕ ಸೇರ್ಪಡೆಯ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಯಶಸ್ಸುಗೊಳಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯಮಗ್ನವಾಗಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಸಲಹೆ ಮತ್ತು ಸೂಚನೆಗಳು:

1. 'ನಿನ್ನ ಗ್ರಾಹಕನನ್ನು ನೀನು ತಿಳಿದುಕೋ' ಎನ್ನುವುದು ಈ ವಲಯದಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಉತ್ತಮ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯ ರೂಪಕ್ಕೆ ಬರಬೇಕಾಗಿದೆ ಕಾರಣ ಇಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ರೀತಿಯ ಗ್ರಾಹಕರು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ನಿಲುವಿನಲ್ಲಿ ವ್ಯವಹರಿಸಲು ಬರುವವರಾಗಿದ್ದು ಉತ್ತಮ ಸೇವೆ ಉತ್ತಮ ಗ್ರಾಹಕನೊಂದಿಗೆ ಬೆಳವಣಿಗೆಯನ್ನು ನೀಡುತ್ತದೆ.
2. ಅಟಲ್ ಪೆನ್ಶನ್ ಯೋಜನೆಯಾಗಲಿ. ಪ್ರದಾನ ಮಂತ್ರಿ ಜೀವನ ಜ್ಯೋತಿ ಭಿಮಾ ಯೋಜನೆಯಾಗಲಿ, ಪ್ರದಾನ ಮಂತ್ರಿ ಭಿಮಾ ಯೋಜನೆಯಾಗಲಿ, ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರದ ಅಭಿವೃದ್ದಿಯನ್ನು ಮಾಡುವ ಯೋಜನೆಗಳಾಗಿದ್ದು ಬಿ.ಸಿ.ರೋಡು ವಲಯಕ್ಕೆ ಸೂಕ್ತವಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಇದು ಜಾಹಿರಾತಿನ ಕೊರತೆಯನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತಿದೆ. ಇದನ್ನು ಪ್ರಚಾರಿಸಲು ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರದಿಂದ ಬಂದಿರುವ ಬ್ಯಾನರ್ಗಳು ಬ್ಯಾಂಕಿನ ಒಳಗೆ ಹೋಗುವ ಗ್ರಾಹಕನಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಕಾಣುವಂತಿದೆ ಹೊರತು ಸಾರ್ವಜನಿಕರಿಗೆ ಪ್ರಚಾರಿಸುವಲ್ಲಿ ವಿಫಲವಾಗಿದೆ ಹಾಗಾಗಿ ಈ ರೀತಿಯ ಫಲಕಗಳು ಜನಸಾಮಾನ್ಯರಿಗೆ ಕಾಣವಂತಿದ್ದರೆ ಇದರ ಪ್ರಯೋಜನವನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಸ್ವತಃ ತಾವೇ ಮುಂದಾಗುತ್ತಾರೆ.
3. ಮಹಿಳೆಯರು ಬಿ.ಸಿರೋಡು ವಲಯದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದ್ದು, ಈ ಆದ್ಯತಾ ವಲಯದ ಆಕರ್ಷಣೆಗೆ ಮಹಿಳಾ ಮತ್ತು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ವಿಶೇಷ ಯೋಜನೆಗಳು ಠೇವಣಿಗಳಲ್ಲಿ ಇದ್ದಲ್ಲಿ ಈ ವಲಯವನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ.
4. ಚಾಲ್ತಿ ಖಾತೆಯ ನಿನ್ನ ಗ್ರಾಹಕನನ್ನು ನೀನು ತಿಳಿದುಕೊ ನೀತಿಗಳನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ಸಡಿಲಿಸಿದರೆ ಇದು ಸಾಮಾನ್ಯ ಚಿಕ್ಕ ವ್ಯವಹಾರಸ್ಥನಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ.ಕಾರಣ ಈ ವಲಯದಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಪಾರ ವಹಿವಾಟಿನ ವಿಷಯ ಎಂದು ಬಂದಾಗ ಜನ ಸಾಮಾನ್ಯರ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದ ಮೂಲ, ಅರಿವು ಬಹಳ ಕಡಿಮೆ ಇರುವುದರಿಂದ ಅವರಿಗೆ ಕ್ಲಿಷ್ಟವಾದ ದಾಖಲೆಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಲು ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಉದಾ ಕಾನೂನಾತ್ಮಕ ಹೆಸರುಗಳು, ಫ್ಯಾಕ್ಸ್ ಸಂಖ್ಯೆ, ಫಲಾನುಭವಿಗಳ ಹೆಸರು ಇದೆಲ್ಲಾ ಕಷ್ಟದಾಯಕವಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ಇದು ಇವರಲ್ಲಿ ಇರುವುದೂ ಇಲ್ಲ.
5. ನೆಫ್ಟನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸಲು ಆದಷ್ಟು ಸರಳ ಮಟ್ಟದ ಕಾಗದ ಪತ್ರಗಳು ಬಳಕೆಗೆ ಬಂದಲ್ಲಿ ಇದು ಇನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿ. ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಮಾಹಿತಿ ಪತ್ರಗಳನ್ನು ಹಂಚುವುದರಿಂದ ಎಲ್ಲರಗೂ ಇದು ತಿಳಿಯಲು ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ.

6. ಪಿಗ್ಮಿಯಂತಹ ಚಿಕ್ಕ ಚಿಕ್ಕ ಉಳಿತಾಯದ ಸೇವೆಗಳು ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಆರ್ಥಿಕತೆಗೆ ನೀಡುವುದು ಬಹುಮುಖ್ಯವಾಗಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಜನರು ತಮ್ಮ ಆದಯದ ಒಂದು ಚಿಕ್ಕ [illegible] ಕೂಡಿಸುತ್ತಾರೆ ಮತ್ತು ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಅವರಿಗೆ ಬ್ಯಾಂಕಿನ ಬಳಿ ಆಗಾಗ ಹೋಗ ಬೇಕಾದ ಅನಿವಾರ್ಯತೆಯೂ ಇಲ್ಲ ಹೀಗಾಗಿ ಉಳಿತಾಯದ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಹಣದ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ತನ್ನಿಂದ ತಾನೇ ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತದೆ ಅದರೊಂದಿಗೆ ಬ್ಯಾಂಕಿಗೆ ಬಂಡವಾಳದ ಸಂಚಯನವೂ ಆಗುತ್ತದೆ.

7. ಲಾಕರ್ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಇವತ್ತು ಜನಸಾಮಾನ್ಯನೂ ಕೂಡ ಬಳಸಲು ಇಚ್ಛಿಸುತ್ತಾನೆ ಕಾರಣ ಇದೀಗ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತಿರುವ ಕಳ್ಳತನ, ದರೋಡೆ ಯಂತಹ ಸಾಮಾನ್ಯ ಪಿಡುಗಗಳಿಗೆ ಬಲಿಯಾದರೆ ಮತ್ತೆ ಬಡವರಾಗುವ ಸಾಧ್ಯತೆಗಳು ಹೆಚ್ಚಾಗಿರುತ್ತದೆಲ ಆದರೆ ಇದು ಕೈಗೆಟಕುವ ದರದಲ್ಲಿ ಇರುವುದು ಉತ್ತಮ

8. ಸ್ವಸಹಾಯ ಗುಂಪುಗಳು ಇಂದು ಸಮಾಜದಾದ್ಯಂತ ಆರ್ಥಿಕಾಭಿವೃದ್ದಿಯಲ್ಲಿ ಕ್ರಾಂತಿಯನ್ನೇ ಮಾಡುತ್ತಿದೆ. ಈ ಯೋಜನೆಗಳು ಬಿ.ಸಿ.ರೋಡು ವಲಯಕ್ಕೆ ಸೂಕ್ತವೂ ಹೌದು ಇದನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಬಯಸುವ ಜನಸಮುದಾಯವೂ ಬಡ ಜನಸಾಗರ.ಗುಂಪಿನಲ್ಲಿ ಉಳಿತಾಯ, ಹಣದ ಸಂಚಯನ, ಸಾಲ ಬೇಡಿಕೆ, ಮರುಪಾವತಿಗಳು ಚೆನ್ನಾಗಿರುತ್ತದೆ ಅಲ್ಲದೆ ಉದ್ಯೋಗ ಸೃಷ್ಟಿ, ಸ್ವ ಉದ್ಯೋಗ, ಕೃಷಿಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಳ, ಬ್ಯಾಂಕಿಗೆ ಬೇಟಿಕೊಡುವ ದಿನಚರಿಯು ಬೆಳೆಯುತ್ತದೆ ಈ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಬಿ.ಸಿ.ರೋಡು ವಲಯದಲ್ಲಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಈ ಕಾರ್ಯ ಆಗಬೇಕಾಗಿದೆ.

9. ಬಿ.ಸಿ ರೋಡು ವಲಯದಲ್ಲಿ ವ್ಯವಹಾರಿಕ ಸಾಲ ಉತ್ತೇಜನ ಗೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಬಿ.ಸಿ.ರೋಡು ವಲಯವು ವಾಣಿಜ್ಯ ವಗರಿಯಾಗಿರದರಿಂದ ವ್ಯಾಪಾರ ವಹಿವಾಟುಗಳನನು ತನ್ನಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಮುಂದುವರಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಿದೆ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಸಾಲ ನೀಡುವುದು ಮತ್ತು ಇತರ ಸೇವೆಗಳಲ್ಲಿ ಅವರನ್ನ ಜಾಗೃತ ಅನ್ನಾಗಿಸುವುದು ಎಲ್ಲಾ ಬಹುಮುಖ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ.

10. ದ್ವಿಚಕ್ರವಾಹನ ಖರೀದಿ ಎಂದು ಬಂದಾಗ ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನರು ಆದಷ್ಟು ಕೋ ಆಪರೇಟಿವ್ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು ಅಥವಾ ಬೇರೆ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿರುವುದನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಗಮನಿಸಬಹುದು. ಇದಕ್ಕೆ ಮುಖ್ಯ ಕಾರಣ ಬ್ಯಾಂಕ್ನವರು ದ್ವಿ ಚಕ್ರ ವಾಹನ ಸಾಲದಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಡ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಅನೇಕ ದಾಖಲೆಗಳು, ಬ್ಯಾಂಕು ಸಿಬ್ಬಂದಿಗಳಿಂದ ಜಿಗಟು ತನದ

ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ ಅಥವಾ ಸಾಲ ಮಂಜೂರಾತಿಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಸಮಯ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಕೂಡ ಸುಧಾರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದೆ.

11. ಒಂದು ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಜನಸಾಮಾನ್ಯನ ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ವ್ಯವಹಾರವು ಚೆನ್ನಾಗಿದ್ದರೆ ಆತನಿಗೂ ಕೂಡ ಕ್ರೆಡಿಟ್ ಕಾರ್ಡನ ಮಂಜೂರಾತಿ, ಓವಡ್ರಾಫ್ಟಗಳ ಸೌಲಭ್ಯ ನೀಡುವುದು ಆತನನ್ನು ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ವ್ಯವಹಾರದಲ್ಲಿ ಉತ್ತೇಜಿಸುತ್ತದೆ.

12. ಮೊಬೈಲ್ ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ಸರಳವಾಗಬೇಕು ಅಂತೆಯೆ ಕನ್ನಡದಲ್ಲೂ ಆಯ್ಕೆಗಳಿರಬೇಕು.

13. ಕಿಯೋಸ್ಕೋ ದಲ್ಲೂ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ವ್ಯವಹಾರ ಇದ್ದು, ಬಳಕೆಗೆ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ಫಲಕಗಳನ್ನು ನೇತಾಡಿಸಿದಾಗ ಮಾಹಿತಿಪಡೆಯಲು ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ.

14. ನಾನು ನಿನಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡಬಹುದೇ ಎನ್ನುವ ಕೌಂಟರ್ ವಿಜಯಬ್ಯಾಂಕಿನಲ್ಲಿ ಕೇಳಿದ ಪ್ರಶ್ನೆಗಷ್ಟೇ ಉತ್ತರವನ್ನು ಕೊಟ್ಟರೆ ಎಸ್ ಬಿ ಐ ನಲ್ಲಿ ಕ್ಯೂನಲ್ಲಿ ಕಳುಹಿಸುವ ಕೆಲಸ ಸಾಗುತ್ತಿರುತ್ತದೆ. ಇದರ ಬದಲು ಆರ್ ಬಿ ಐ ಹೇಳುವಂತೆ ಉತ್ತಮ ಮಾಹಿತಿಗಾರನ ನೇಮಕ ಉತ್ತಮ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ನೀಡುವ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತದೆ ಇದು ಬ್ಯಾಂಕಿಗೆ ಹೋಗುವ ಜನಸಾಮಾನ್ಯನ ಉತ್ಸಾಹವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುತ್ತದೆ.

15. ಕ್ರೆಡಿಟ್ ಕಾರ್ಡ, ಓವಡ್ರಾಫ್ಟಗಳ ಮೇಲಿನ ಶುಲ್ಕಗಳು ಕಡಿಮೆಯಾಗಿ ಮರುಪಾವತಿಯ ಅವಧಿ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಬೇಕು.

16. ಎಸ್ ಎಮ್ ಎಸ್ ಮತ್ತು ಮೊಬೈಲ್ ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ಸೌಲಭ್ಯವನ್ನು ಉತ್ತಮವಾಗಿಸಲು ನೆಟ್ವರ್ಕ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ನಿವಾರಿಸಬೇಕು ಅಂತೆಯೆ ಆಪ್ ಗಳ ಬಳಕೆ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಬೇಕು.

17. ವಿಧ್ಯಾನಿಧಿ ಪ್ರಚಾರ ಗೊಳ್ಳಬೇಕು ಮತ್ತು ಆದಷ್ಟು ಕಡಿಮೆ ಬಡ್ಡಿದರದಲ್ಲಿ ಜನಸಾಮಾನ್ಯನಿಗೆ ತಲುಪಬೇಕು.

18. ಆಸ್ಥಿ ವಿರುದ್ಧ ಸಾಲವನ್ನು ಸರಳವಾಗಿಸಬೇಕು.

19. ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿ ಜನ್ ಧನ್ ಯೋಜನೆಯಂತೆ ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿ ಬೀಮಾ, ಸುರಕ್ಷ, ಜೀವನ ಜ್ಯೋತಿಗಳು ಪ್ರಚಾರ ಗೊಳ್ಳಬೇಕು ಇದು ಇಲ್ಲಿನ ಜನರ ಅಗತ್ಯತೆಯನ್ನು ಪೂರೈಸುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಪ್ರಚಾರಕ ಫಲಕಗಳು, ಹೆಚ್ಚು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಜಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಅಂದರೆ ಬಸ್ಟ್ ಸ್ಟಾಂಡ್, ಸರ್ಕಲ್, ರಂಗೋಲಿ ಹೋಟೆಲ್, ಕೈಕಂಬ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಹಾಕಿದಾಗ ಅತಿ ಹೆಚ್ಚು ಬಿ.ಸಿ.ರೋಡಿನ ಜನರನ್ನು ತಲುಪುತ್ತದೆ.

20. ಸ್ಟಾಂಡ್ ಅಫ್ ಇಂಡಿಯಾದ ಬಗ್ಗೆ ಮಾಹಿತಿ ಕಾರ್ಯಗಾರ, ಅಥವಾ ಜನಸಮುದಾಯ ಸೇರುವಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ, ಮಹಿಳಾ ಮತ್ತು ಮಕ್ಕಳ ಕಲ್ಯಾಣ ಇಲಾಖೆ, ಅಂಗಡಿವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರ, ನಗರ ಸಭೆ ಪುರಸಭೆ, ಲಯನ್ಸ್ ಕ್ಲಬ್, ರೋಟರಿ ಇಂತಹ ಜನಪ್ರಿಯ ಸಂಘಸಂಸ್ಥೆಯೊಂದಿಗೆ ಪಾಲುದಾರರಾಗಿ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಂಡಾಗ ಇದು ಹೆಚ್ಚು ಜನರನ್ನು ಅಂತೆಯೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಹುಮ್ಮಸ್ಸನ್ನೂ ನೀಡುತ್ತದೆ.

21. ಆದಾಯ ತೆರಿಗೆ ಪತ್ರಗಳು, ಪಾಸ್ ಪೋರ್ಟ ದಾಖಲೆಗಳು ಕೆಲವು ಸಾಲಗಳಿಗೆ ಅಂತೆಯೆ ವೈಯುಕ್ತಿಕ ಕೆಲವು ಸಾಲಗಳಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಸೀಮಿತವಾಗಿರಬೇಕು ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಕೃಷಿಕನಿಗೆ ಇದು ಸೀಮಿತವಾಗಿರಬಾರದು ಕಾರಣ ಇದು ಸಾಮಾನ್ಯ ಕೃಷಿಕ ಹೊಂದಿರುವುದಿಲ್ಲ.

22. ಉತ್ತಮ ರೀತಿಯ ಮಾಹಿತಿಗಾಗಿ ಖಾಯಂ ಸಹಾಯಕನ ನೇಮಕಾತಿ ಹಾಗೂ ಕನಿಷ್ಟ 1 ವರ್ಷಕ್ಕೊಮ್ಮೆಯಾದರೂ ಲಭ್ಯವಿರುವ ಗ್ರಾಹಕನೊಂದಿಗೆ ಮತ್ತು ಜನಸಾಮಾನ್ಯರೊಂದಿಗೆ ಬ್ಯಾಂಕು ಸಿಬ್ಬಂದಿಗಳನ್ನು ಜೊತೆಯಾಗಿಸಿ ಹೊಸ ಬೆಳವಣಿಗೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಮಾಹಿತಿ ಕಾರ್ಯಗಾರವನ್ನು ನಡೆಸುವುದು.

23. ಸ್ವ ಉದ್ಯೋಗಕ್ಕೆ ಬಡ್ಡಿ ರಹಿತ ಸಾಲ ಹಾಗೂ ಹೊಸ 1000 ನೋಟುಗಳ ಚಲಾವಣೆಯಾಗಬೇಕು.

24. ಅವಿದ್ಯಾವಂತನಿಗೆ ಸರಿಯಾದ ಮಾಹಿತಿ ನೀಡಿದಾಗ ಆತ ಬ್ಯಾಂಕಿನ ಸೇವೆಗಳಿಂದ ವಿಚಲಿತನಾಗಲಾರ ಹಾಗಾಗಿ ಉತ್ತಮ ಸೇವೆ ಉತ್ತಮ ಗ್ರಾಹಕನನ್ನು ಉಳಿಸಿ ತನ್ನ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಕಾರಣವಾಗುತ್ತದೆ.

25. ಬಡಜನರ ವಾಸ್ತವ್ಯ ನಿರ್ಮಾಣದಲ್ಲಿ ಸಹಾಯ ಅಂತೆಯೆ ಬಡವರಿಗೆ ಬಡ್ಡಿರಹಿತ ವನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದರೊಂದಿಗೆ ಆದಷ್ಟು ರಜಾದಿನಗಳ ಕಡಿತ ಮತ್ತು ಮುಷ್ಕರಗಳ ನಿಯಂತ್ರಣ ಹಾಗೆಯೆ ಜನರು ಬಯಸುವ ತ್ವರಿತ ಹಾಗೂ ನಗುಮುಖದ ಸೇವೆಯನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದು.

ಅನುಬಂಧ 1

ಪರಾಮರ್ಶನ ಗ್ರಂಥಗಳು

ಪರಾಮರ್ಶನ ಗ್ರಂಥಗಳು

1. ಹೆಗಡೆ ಒಡೆಯರ್ ಡಿ, *ಹಣ, ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ಮತ್ತು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಹಣಕಾಸು*, ಜಗನ್ನಾಥ್ ಆಫ್ ಸೆಟ್ ಪ್ರಿಂಟರ್ಸ್ ಬೆಂಗಳೂರು.2007
2. ರಾಜಮಣಿ ಸಿಂಗ್ ಎ, *ಫಿನಾನ್ಸಿಯಲ್ ಇನಕ್ಲೂಶನ್ ಫೋರ್ ಇನ್‌ಕ್ಲೂಸಿವ್ ಗ್ರೋತ್*, ಕಾನ್ಸೆಪ್ಟ್ ಪಬ್ಲಿಷಿಂಗ್ ಕಂಪೆನಿ ಲಿಮಿಟೆಡ್ ನ್ಯೂ ಡೆಲ್ಲಿ.2013.ಎಡಿ
3. ಪ್ರಭಾಕರ ಶಿಶಿಲ ಬಿ, *ಅಂತರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ವ್ಯಾಪಾರ ಮತ್ತು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಹಣಕಾಸು*, ಇಪಿ ಇನ್ನೋವೇಷನ್ ಬೆಂಗಳೂರು.2013.ಎಡಿ.ಪುಟ 237–323
4. ವ್ಯಾಸರ್‌ಮಾನ್ ಮ್ಯಾಕ್ಸ್ ಜೆ, *ಪ್ರಿಂಡಲ್ ಆಂಡ್ರೆಸ್ ಆರ್, ಚಾಕ್ಸ್ ಟೌನ್‌ಸೆಂಟ್ ಸಿ, ಇಂಟರ್ ನ್ಯಾಷನಲ್ ಮನಿ ಮ್ಯಾನೆಜ್‌ಮೆಂಟ್ ಯುನೈಟೆಡ್ ಸ್ಟೇಟ್ಸ್ ಆಫ್ ಅಮೇರಿಕಾ*.1972.ಪುಟ 106–113
5. ಹೆಗ್ಗಡೆ ಒಡೆಯರ್ ಡಿ, *ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ಮತ್ತು ಹಣಕಾಸಿನ ಮೂಲ ಸೂತ್ರಗಳು*, ಪ್ರಜ್ವಲ್ ಪ್ರಕಾಶನ ಬೆಂಗಳೂರು.2007. ಪುಟ 107–254
6. ಕೃಷ್ಣಮೂರ್ತಿ ಎಸ್, *ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ಸೂತ್ರಗಳು*, ಜಗನ್ನಾಥ್ ಆಫ್ ಸೆಟ್ ಪ್ರಿಂಟರ್ಸ್ ಬೆಂಗಳೂರು.2009.ಪುಟ 107–254
7. ಸೋಮಶೇಕರನ್ ನೇತಿ, *ಭಾರತದ ಆರ್ಥಿಕಾಭಿವೃದ್ಧಿ*, ಅನ್ನ ಪ್ರಕಾಶನ ಶಿವಮೊಗ್ಗ.2008. ಪುಟ 109–326
8. ಮಿಂಟನ್ ಲೆವಿನಿಯಾ, ರೊನ್‌ಟ್ರಿ ಜೊಸೆಪ್. *ಫಿನಾನ್ಶಿಯಲ್ ಇನ್‌ಕ್ಲೂಶನ್ ಇನ್ ದ ಯುಕೆ* , ಫೌಂಡೇಶನ್ ಯಾರ್ಕ.2008
9. ಸಾರಿಕ, *ಗವರ್‌ನೆನ್ಸ್ ಆಫ್ ಮೈಕ್ರೋ ಫಿನಾನ್ಸ್ ಇಸ್ಟಿಟೂಷನ್ಸ್ ಸ್ಟಡಿ ವಿದ್ ಸ್ಪೆಷಲ್ ರೆಫರೆನ್ಸ್ ಟು ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ*
10. ಮೋಹನ್ ರಾಕೇಶ್, *ಇಕೊನೊಮಿಕ್ ಗ್ರೋತ್, ಫಿನಾನ್ಶಿಯಲ್ ಇನ್‌ಕ್ಲೂಶನ್*
11. ಕರ್ಮೇಕರ್ ಕೆ ಜಿ, ಬ್ಯಾನರ್ ಜಿ ಜೆ ಡಿ, ಮಹಾಪತ್ರ ಎನ್ ಪಿ, *ಟುವರ್ಡ್ಸ್ ಫಿನಾನ್ಶಿಯಲ್ ಇಕ್ಲೂಷನ್ ಇನ್ ಇಂಡಿಯಾ*, ಪಬ್ಲಿಕೇಷನ್ ಇಂಡಿಯಾ ಪ್ರೈವೆಟ್ ಲಿಮಿಟೆಡ್ ನ್ಯೂ ಡೆಲ್ಲಿ.2011. ಎಡಿ
12. ಅಧಿಕರ್ ಆನಂದ್, ಕಿ *ಚಾಲೆಂಜಸ್ ಅಹೆಡ್ ಫಾರ್ ಎಸ್ ಬಿ ಐ ಪೋಸ್ಟ್ ಮರ್ಜ್*, ಬುಸಿನೆಸ್ ಟುಡೆ. 2017

13. ಸಿಮ್ಹ ಶಿಶಿರ್, *ಗವರ್ನ ಮೆಂಟ್ ಅನೌಸಸ್ ಡಿಟೆಲ್ಸ್ ಆಫ್ ನ್ಯೂ ಇನ್ಶೂರೆನ್ಸ್, ಪೆನ್ಷನ್ ಸ್ಕೀಮ್*, ಬುಸಿನೆಸ್ ಲೈನ್.2015

14. *ಎಸ್ ಬಿ ಐ ಐಡೆಂಟಿಪೈಸ್ 7 ಲಾಕ್ ಅಕೌಂಟ್ ಫೋರ್ ಪ್ರೊವೈಡಿಂಗ್ ಒವರ್‌ಡ್ರಾಫ್ಟ್ ಫೆಸಿಲಿಟಿ*, ಇಕೊನೊಮಿಕ್ ಟೈಮ್ಸ್.2016

15. ಐಯಂಗಾರ್ ವಿಜಯ ರಾಜವನ್, *ಇಟ್ರಡಕ್ಷನ್ ಟು ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್*, ಎಕ್ಸೆಲ್ ಬುಕ್ಸ್ ನ್ಯೂ ಡೆಲ್ಲಿ,2007.ಪುಟ 83

16. *ಫ್ಯೂಚರ್ಸ್ ಆಫ್ ಚೆಕ್ಸ್*, ದೀಪ್ ಆಂಡ್ ದೀಪ್ ಪಬ್ಲಿಕೇಷನ್ಸ್ ಪ್ರೈ ಲಿಮಿಟೆಡ್,ಪುಟ 16–19

17. ಚೌದರಿ ಆರ್ ಎನ್, *ಲಾ ರಿಲೇಟಿಂಗ್ ಟು ಚೆಕ್ಸ್ ನ್ಯೂ ಹೊರಿಜೋನ್*

18. ಕೃಷ್ಣನ್ ಶಂಕರ್, *ದ ಪವರ್ ಆಫ್ ಮೊಬೈಲ್ ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್*, ಜೊನ್ ವಿಲ್ಲೆ ಆಂಡ್ ನ್ಯೂ ಜೆರ್ಸಿ,2014.ಪುಟ 10–11

19. ಕೌರ್ ಪ್ರೇಮ್‌ಜಿತ್, *ಅ ಸ್ಟಡಿ ಆನ್ ಫಿನಾನ್ಶಿಯಲ್ ಇನಕ್ಲೂಶನ್*– ಅ ರೊಲ್ ಆಫ್ ಇಂಡಿಯನ್ ಬ್ಯಾಂಕ್ಸ್ ಇನ್ ಇಪ್ಲಿಮೆಂಟಿಗ್ ಅ ಸ್ಕೇಲೇಬಲ್ ಆಂಡ್ ಸಸ್ಟೇನೆಬಲ್ ಫಿನಾನ್ಶಿಯಲ್ ಇನ್‌ಕ್ಲೂಶನ್ ಸ್ಟ್ರಾಟಜಿ,ಇಂಟರ್ ನಾಶನಲ್ ಜರ್ನಲ್ ಆಫ್ ಮ್ಯಾನೆಜ್‌ಮೆಂಟ್.2014.ವೊ.5.ಪುಟ 103–110

20. ಹಾರ್ ಡೇ ಕೆಪ್ಟ್, ಶಾ ಜಾನ್ ಒಲ್ಡ್,ದ *ಕ್ರೆಡಿಟ್ ಕಾರ್ಡ ಗೈಡ್ ಬುಕ್ ಅಂಡರ್‌ಸ್ಟಾಂಡಿಂಗ್ ದ ಕೊಂಪ್ಲೆಕ್ಸ್ ವರ್ಡ್ ಆಫ್ ಕ್ರೆಡಿಟ್ ಕಾರ್ಡ*, ಹ್ಯಾಂಪ್ಟನ್ ಆಂಡ್ ಅಸೋಟಿಯೇಟ್ಸ್ ಅಮೆರಿಕ.2008

21. ಗಾರ್ಗ ನೇಹ, *ರೋಲ್ ಆಫ್ ಬ್ಯಾಂಕ್ಸ್* ಇನ್ *ಫಿನಾನ್ಶಿಯಲ್ ಇನ್‌ಕ್ಲೂಶನ್* ,ಇಂಟರ್ ನ್ಯಾಶನಲ್ ಜರ್ನಲ್ ಆಫ್ ಮ್ಯಾನೆಜ್‌ಮೆಂಟ್ ಆಂಡ್ ಸೋಶಿಯಲ್ ಸಯನ್ಸ್,2015.ವೊ 4.

22. ವಂದನಾ ದಾಂಗಿ, *ರೋಲ್ ಆಫ್ ಕಮರ್ಶಿಯಲ್ ಬ್ಯಾಂಕ್ಸ* ಇನ್ *ಎರಡಿಕೇಶನ್ ಆಫ್ ಫಿನಾನ್ಶಿಯಲ್ ಎಕ್ಲೂಷನ್* ಇನ್ *ಇಂಡಿಯಾ*, ಮ್ಯಾನೆಜ್‌ಮೆಂಟ್ ಕವರೆಗೆನ್ಸ್, 2012.ವೊ3

23. ಬಿರ್ಲಾ ಅಂಕಿತ, *ರಿಸೆಂಟ್ ಟ್ರೆಂಡ್ಸ್* ಇನ್ *ಎಂಗೇಜಿಂಗ್ ಸಯನ್ಸ್ ಆಂಡ್ ಮ್ಯಾನೆಜ್‌ಮೆಂಟ್*, ರಾಜಸ್ಥಾನ್,2016

24. ರೋಲ್ ಆಫ್ ಕಮರ್ಶಿಯಲ್ ಬ್ಯಾಂಕ್ಸ್ ಇನ್ ಫಿನಾನ್ಶಿಯಲ್ ಇನ್‌ಕ್ಲೂಶನ್: ಎ ಸ್ಟಡಿ ಇನ್ ರೆಸ್ಪೆಕ್ಟ್ ಟು ಇಂಡಿಯನ್ ಇಕೊನೊಮಿ, ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಆಫ್ ಕಾಮರ್ಸ್, ಕೊಟರಾಜಸ್ಥಾನ್

25. ಬಾರುವ ಅಕಿಲ್,ಕತುರಿ ರಜತ್ , ಮಲ್ಲಿಕ್ ನೇಹ,ದ ಸ್ಟೇಟಸ್ ಆಫ್ ಫಿನಾನ್ಶಿಯಲ್ ಇನ್‌ಕ್ಲೂಶನ್ , ರೆಗ್ಯೂಲೇಶನ್ ಆಂಡ್ ಎಜುಕೇಶನ್ ಇನ್ ಇಂಡಿಯಾ, ಎಡಿಬಿಐ ವರ್ಕಿಂಗ್ ಪೇಪರ್ 568, 2016

26. ಪಾಂತ್ ದೀಪಾಲಿ, *ಫಿನಾನ್ಶಿಯಲ್ ಇನ್‌ಕ್ಲೂಶನ್ ಆಂಡ್ ಫಿನಾನ್ಶಿಯಲ್ ಲಿಟರೆಸಿ*,ಬಿಐಒಇಸಿಡಿ ಸೆಮಿನಾರ್.2011.

27. ರವಿಶಂಕರ್ ಟಿ, *ಫಿನಾನ್ಶಿಯಲ್ ಇನ್‌ಕ್ಲೂಶನ್ ಪ್ರೊಸೆಸ್ ಇನ್ ಇಂಡಿಯಾ*

28. ಸಿಂಗ್ ಚರಣ್,ಮಿತಲ್ ಆಕಾಂಕ್ಷ, ಗೊಂಕ ಅಕ್ಷಯ್, ರಾಹುಲ್ ಪ್ರಮೋದ್ ಗೌಡ್. ರಾಮ್ ಕಾರ್ತಿಕ್., *ಫಿನಾನ್ಶಿಯಲ್ ಇನ್‌ಕ್ಲೂಶನ್ ಇನ್ ಇಂಡಿಯಾ: ಸೆಲೆಕ್ಟೆಡ್ ಇಶ್ಯೂ*, ವರ್ಕಿಂಗ್ ಪೇಪರ್ 474.2014.

29. ಆಚಾರ್ಯ ದಬಾಷಿಸ್, ತವಾಸ್ ಶ್ರೀ, ಪರಿದಾ ಕುಮಾರ್, *ಫಿನಾನ್ಶಿಯಲ್* ಇನ್‌ಕ್ಲೂಶನ್ *ಇನ್ ಇಂಡಿಯಾ ವೈ ನೋಟ್ ಹಾಪಂಡ್*, ಇನ್‌ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಟ್ ಆಫ್ ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ಆಂಡ್ ಫೈನಾನ್ಸ್, ಮುಂಬೈ.2013.

30. ಅಮಲಾ ವಿ, ಅಕಿಲೇಶ್ ವಿ, *ಫಿನಾನ್ಶಿಯಲ್* ಇನ್‌ಕ್ಲೂಶನ್ ಪ್ರೋಗ್ರಾಮ್ ಆಫ್ *ವೇರಿಯಸ್ ಸೌತ್ ಇಂಡಿಯನ್ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಇನ್ ಅ ಸೆಲೆಕ್ಟೆಡ್ 10 ವಿಲೇಜಸ್*,ಜರ್ನಲ್ ಆಫ್ ಬುಸಿನೆಸ್ ಆಂಡ್ ಮ್ಯಾನೆಜ್ ಮೆಂಟ್.2015

31. ಚೆಸ್ಟನ್ ಸುಶಿ, ಕೊಂಡೆ ತೊಮಸ್., *ದ ಬುಸಿನೆಸ್ ಆಫ್ ಫಿನಾನ್ಶಿಯಲ್ ಇನ್‌ಕ್ಲೂಶನ್: ಇನ್‌ಸೈಟ್ ಪ್ರೋಮ್ ಬ್ಯಾಂಕ್ಸ್ ಇನ್ ಎಮರ್‌ಜಿಂಗ್ ಮಾರ್ಕೆಟ್ಸ್*,ಇನ್‌ಸ್ಟೂಟ್ ಆಫ್ ಇಂಟರ್ ನ್ಯಾಶನಲ್ ಫಿನಾನ್ಸ್, 2016

32. ಶಾಹ ಸರೋಜ್, *ಪ್ರೋಜೆಕ್ಟ್ ಆನ್‌ಫಿನಾನ್ಶಿಯಲ್ ಇನ್‌ಕ್ಲೂಶನ್ ತ್ರೂ ಪ್ರದಾನ ಮಂತ್ರಿ ಜನ್ ಧನ್ ಯೋಜನಾ*, ಇಕೊನೊಮಿ ಆಂಡ್ ಪಿನಾನ್ಸ್,2015.

33. ಸಿಂಗ್ ವಿಮಲ್ ಶಂಕರ್, *ಡೆವಲೆಪ್‌ಮೆಂಟ್ ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ಇನ್ ಇಂಡಿಯಾ*, ದೀಪ್ ಆಂಡ್ ದೀಪ್ ಪಬ್ಲಿಕೇಶನ್ಸ್, ನ್ಯೂ ಡೆಲ್ಲಿ,1985.

34. ಮಾಲಿಕ್ ರಾಜಾ, *ದ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಕ್ರಪ್ಸಿ ಆಫ್ ಇಂಡಿಯಾ*, ಪರ್ಲ ಬುಕ್ಸ್, ನ್ಯೂ ಡೆಲ್ಲಿ. 2012.ಪುಟ 144–177

35. http:/financial%20inlusion%20journals/MF1101213FS.pdf
36. http:/My%20way
37. http:/vijayabank%20jan dhan yojana
38. http:/project%20 brief_financial%20inclusion%20(1)pdf
39. www.wikipedia.org
40. Censuskarnataka.gov.in
41. Planning commission.nic.in>pov.report
42. www.vijayabank.com
43. www.sbi.com
44. http:/rbi.org.in/scripts/publication report.details.aspx.lid.836
45. standupmitra.in
46. http:/rbi.org.in/scripts/notificaion report.details.aspx.lid.836
47. www.jansuraksha.gov.in

ಅನುಬಂಧ 2

ಪ್ರಶ್ನಾವಳಿ

ಆರ್ಥಿಕ ಸೇರ್ಪಡೆ – ಬಂಟ್ವಾಳ ತಾಲೂಕಿನ ಬಿ.ಸಿ.ರೋಡು ವಲಯದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳ ಒಂದು ಅಧ್ಯಯನ

(A Study On Financial Inclusion With Reference To Nationalised Banks Of B.C.Road Of Bantwal Thaluk)

(ಬ್ಯಾಂಕಿನ ಪ್ರಶ್ನಾವಳಿ)

1. ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಮಾಹಿತಿ: (Basic Information)

ಬ್ಯಾಂಕಿನ ಹೆಸರು (Name)	ವಿಳಾಸ (Address)	ನೋಂದಣಿ ಸಂಖ್ಯೆ (Reg.No)	ಆರ್ಥಿಕ ಸೇರ್ಪಡೆಯನ್ನು ಕೈಗೊಂಡ ವರ್ಷ (Financial Inclusion Implemented Year)

2. ಆರಂಭಿಕ ವಿವರಗಳು:

ಪ್ರಾರಂಭಿಕ ವರ್ಷ	ಪ್ರಾರಂಭದಲ್ಲಿ ಭೌಗೋಳಿಕ ವ್ಯಾಪ್ತಿ	ಬಿ.ಸಿ.ರೋಡಿನಲ್ಲಿ ಬ್ಯಾಂಕಿನ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ವಿಧದ ಶಾಖೆಗಳು	ಪ್ರಾರಂಭದಲ್ಲಿ ನೌಕರರ ಸಂಖ್ಯೆ	ಪ್ರಾರಂಭದಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಹಕರ ಸಂಖ್ಯೆ	ಪ್ರಾರಂಭದಲ್ಲಿದ್ದ ವಿವಿಧ ಗ್ರಾಹಕ ಸೇವೆಗಳು

3. ವಾರ್ಷಿಕ ಪ್ರಗತಿ: (2013– 17) ವಿತ್ತೀಯ

ಕ್ರ. ಸಂಖ್ಯೆ		2013–14	2014–15	2015–16	2016–17
1.	ಠೇವಣಿ				
2.	ಸಾಲ ನೀಡಿಕೆ: ಅ.ವಿಧ್ಯಾನಿಧಿ ಆ.ವಾಣಿಜ್ಯ ವ್ಯವಹಾರಕ್ಕೆ ಸಾಲ ಇ.ವಾಹನ ಸಾಲ ಈ. ಸ್ವ ಉದ್ಯೋಗ ಉ.ಮನೆ ಸಾಲ ಊ.ಚಿನ್ನ ಸಾಲ ಋ. ಇತ್ಯಾದಿ				

3.	ಸಾಲ ಮರುಪಾವತಿ				
6.	ನೌಕರರ ಸಂಖ್ಯೆ				
7.	ಗ್ರಾಹಕರ ಸಂಖ್ಯೆ				
8.	ಪ್ರಶಸ್ತಿ / ಬಹುಮಾನಗಳು				

4. ವಾರ್ಷಿಕ ಪ್ರಗತಿ: ಕೆಳಗಿನ ಕೆಲವು ವರ್ಗದ ಜನರಿಗೆ ನೀಡಲಾದ ಯೋಜನೆಗಳ ವಿವರ:

ಕ್ರ. ಸಂಖ್ಯೆ	ವಿಷಯ	ವಿವರ
1	ಉಳಿತಾಯ	
2.	ಸಾಲದ ಯೋಜನೆ	
3.	ಮಹಿಳೆಯರಿಗಾಗಿ ಯೋಜನೆಗಳು	
4.	ಬಡ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗಾಗಿ ಯೋಜನೆಗಳು	
5.	ಕೆಳವರ್ಗದ ಜನರಿಗಾಗಿ ಯೋಜನೆಗಳು	
6	ಬಿ.ಪಿ. ಎಲ್ ಕಾರ್ಡುದಾರರಿಗೆ ಯೋಜನೆಗಳು	
7.	ಸ್ವ ಉದ್ಯೋಗದ ಯೋಜನೆಗಳು	
8.	ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ಕಾರ್ಯಗಾರ ನಡೆದ ಮಾಹಿತಿ	
9.	ಸುಲಭ ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್‌ಗಾಗಿ ಕೈಗೊಂಡ ಕ್ರಮಗಳು	
10.	ಅಸಂಘಟಿತ ವಲಯದಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವವರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಯೋಜನೆಗಳು	
11.	ಕಾರ್ಯ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಯೋಜನೆಗಳು	
12.	ಇತರ ಯೋಜನೆಗಳು	

5. ಈ ಕೆಳಗಿನ ಕೆಲವು ಯೋಜನೆಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಬ್ಯಾಂಕು ಪ್ರಾರಂಬಿಸಿದ ವರ್ಷ , ಗ್ರಾಹಕರ ಸಂಖ್ಯೆ ಮತ್ತು ಅದನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುವ ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತ ವರದಿ:

ಕ್ರ . ಸಂಖ್ಯೆ	ಯೋಜನೆಗಳು	ಗ್ರಾಹಕರ ಸಂಖ್ಯೆ
1.	ಕಿರಿಯರ ಉಳಿತಾಯ ಖಾತೆ	
3.	ಚಾಲ್ತಿ ಖಾತೆ	
4.	ಬೇಡಿಕೆ ಠೇವಣಿ	
5.	ನೆಫ್ಟ್	
6.	ವಿಧ್ಯಾನಿಧಿ	
7.	ಡೆಬಿಟ್ ಕಾರ್ಡ	
8.	ಕ್ರೆಡಿಟ್ ಕಾರ್ಡ	
9.	ಮೊಬೈಲ್ ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್	
10.	ಕಿಸ್‌ಕೊ	
11.	ನಾನು ನಿಮಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡಬಹುದೇ ಎನ್ನುವ ಕೌಂಟರ್	
12.	ಓವಡ್ರಾಫ್ಟ್	
13.	ಚೆಕ್ಕುಗಳು	
14.	ಎಸ್. ಎಮ್. ಎಸ್. ಎಚ್ಚರಿಕೆಗಳು	
15.	ಚಿನ್ನ ಸಾಲ	
16.	ಆಸ್ಥಿ ವಿರುದ್ಧ ಸಾಲ	
17.	ಲಾಕರ್ ಸೌಲಭ್ಯ	
18.	ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಹಣಕಾಸು	
19.	ವ್ಯವಹಾರಿಕ ವಾಹನ ಸಾಲ	
20.	ವ್ಯವಹಾರ ಸಾಲ	
21.	ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿ ಮುದ್ರಾ ಯೋಜನೆ	
22.	ಸ್ಟಾಂಡ್ ಅಪ್ ಇಂಡಿಯಾ ಸ್ಕೀಮ್	
23.	ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿ ಜನ್ ಧನ್ ಯೋಜನೆ	
24.	ವೈಯುಕ್ತಿಕ ನಿವೃತ್ತಿ ಖಾತೆ	
25.	ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿ ಸೋಶಿಯಲ್ ಸೆಕ್ಯೂರಿಟಿ ಸ್ಕೀಮ್	
26.	ಪ್ರವಾಸಿ ವಿಮೆ	
27.	ಮನೆಯ ವಿಮೆ	
28.	ಸ್ವ ಸಹಾಯ ಯೋಜನೆ	
29.	ಪಿಗ್ಮಿ	
30.	ಪ್ರವಾಸಿ ಚೆಕ್	
31.	ಸಾಲದ ಪತ್ರ	
32.	ಬಿಲ್ಲಗಳ ರಿಯಾಯಿತಿ	
33.	ಸಂಗ್ರಹಣೆ ಮತ್ತು ಕ್ರೆಡಿಟ್ ಸಾಧನಗಳ ಪಾವತಿ	
34.	ವಿದೇಶಿ ಕರೆನ್ಸಿ ವಿನಿಮಯ	
35.	ಆನ್‌ಲೈನ್ ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್	

6. ಕಾರ್ಯ ವಿಧಾನದ ಅವಲೋಕನ:

i. ಠೇವಣಿ ನೀಡುವವರನ್ನು ಸಂಪರ್ಕಿಸುವುದು

ii. ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ಕಾರ್ಯಗಾರ

iii. ಠೇವಣಿ ಖಾತೆ ಇಲ್ಲದವರನ್ನು ಸಂಪರ್ಕಿಸುವುದು

iv. ಸಾಲ ಪಡೆಯುವವರನ್ನು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡುವುದು/ ಅರ್ಹತೆಯ ಪರಿಶೀಲನೆ

v. ಸಾಲ ಮರುಪಾವತಿಯ ವಿಧಾನ

vi. ಸಕಾಲಿಕವಾಗಿ ಅರ್ಹರು ಫಲಾನುಭವಿಗಳಾಗಿದ್ದಾರೆಯೇ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ದೃಡೀಕರಿಸುವ ವಿಧಾನ

vii. ಇತರ

ಆರ್ಥಿಕ ಸೇರ್ಪಡೆ – ಬಂಟ್ವಾಳ ತಾಲೂಕಿನ ಬಿ.ಸಿ.ರೋಡು ವಲಯದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳ ಒಂದು ಅಧ್ಯಯನ

(A Study On Financial Inclusion With Reference To Nationalised Banks Of B.C.Road Of Bantwal Thaluk)

(ಗ್ರಾಹಕರ ಪ್ರಶ್ನಾವಳಿ)

1. ವೈಯುಕ್ತಿಕ ಮಾಹಿತಿ:

ಅ. ಹೆಸರು:

ಆ. ಉದ್ಯೋಗ:

ಇ. ಕುಟುಂಬದ ಸದಸ್ಯರ ಸಂಖ್ಯೆ:

1–2 2– 5 5–8 8 ಕ್ಕಿಂತ ಜಾಸ್ತಿ

ಈ. ಬಿ.ಪಿ.ಎಲ್ ಕಾರ್ಡುದಾರರು : ಹೌದು ಅಲ್ಲ

ಉ. ಆದಾಯ:

11000 ಕ್ಕಿಂತ ಕಡಿಮೆ 11000– 50000

50000– 300000 300000 ಕ್ಕಿಂತ ಜಾಸ್ತಿನೀವು

ಊ. ಬ್ಯಾಂಕಿನ ಖಾತೆ ದಾರರಾಗಿರುವರೆ? ಹೌದು ಅಲ್ಲ

ಋ. ನೀವು ಯಾವ ಬ್ಯಾಂಕಿನ ಖಾತೆದಾರರಾಗಿರುವಿರಿ

ವಿಜಯಬ್ಯಾಂಕು ಎಸ್. ಬಿ. ಐ ಇತರ

ಎ. ನೀವು ಯಾವ ಖಾತೆಯನ್ನು ತೆರೆದಿರುತ್ತೀರಿ ?

ಉಳಿತಾಯ ಖಾತೆ ಚಾಲ್ತಿ ಖಾತೆ ಸ್ಥಿರ ಠೇವಣಿ

ಮರುಕಳಿಸುವ ಠೇವಣಿ ಸಾಲ ಖಾತೆ ಇತರ

ಏ.ನೀವು ಎಷ್ಟು ಸಮಯಕೊಮ್ಮೆ ಬ್ಯಾಂಕಿನಲ್ಲಿ ವ್ಯವಹರಿಸುತ್ತೀರಿ?

ಯಾವಾಗಲಾದರೊಮ್ಮೆ ವಾರಕ್ಕೊಮ್ಮೆ

ತಿಂಗಳಿಗೊಮ್ಮೆ 6 ತಿಂಗಳಿಗೊಮ್ಮೆ ಬರುವುದೇ ಇಲ್ಲ

2.ಈ ಕೆಳಗಿನ ಯಾವ ಸೇವೆಗಳು ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಯೋಜನಕಾರಿ?

ಕ್ರ. ಸಂಖ್ಯೆ	ಯೋಜನೆಗಳು	ತುಂಬಾ ಪ್ರಯೋಜನಕಾರಿ	ಸ್ವಲ್ಪ ಪ್ರಯೋಜನಕಾರಿ	ಇಲ್ಲ
1.	ಕಿರಿಯರ ಉಳಿತಾಯ ಖಾತೆ			
3.	ಚಾಲ್ತಿ ಖಾತೆ			
4.	ಬೇಡಿಕೆ ಠೇವಣಿ			
5.	ನೆಫ್ಟ್			
6.	ವಿಧ್ಯಾನಿಧಿ			
7.	ಡೆಬಿಟ್ ಕಾರ್ಡ			
8.	ಕ್ರೆಡಿಟ್ ಕಾರ್ಡ			
9.	ಮೊಬೈಲ್ ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್			
10.	ಕಿಸ್‌ಕೊ			
11.	ನಾನು ನಿಮಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡಬಹುದೇ ಎನ್ನುವ ಕೌಂಟರ್			
12.	ಓವಡ್ರಾಫ್ಟ್			
13.	ಚೆಕ್ಕುಗಳು			
14.	ಎಸ್. ಎಮ್. ಎಸ್. ಎಚ್ಚರಿಕೆಗಳು			
15.	ಚಿನ್ನ ಸಾಲ			
16.	ಆಸ್ಥಿ ವಿರುದ್ಧ ಸಾಲ			
17.	ಲಾಕರ್ ಸೌಲಭ್ಯ			
18.	ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಹಣಕಾಸು			
19.	ವ್ಯವಹಾರಿಕ ವಾಹನ ಸಾಲ			
20.	ವ್ಯವಹಾರ ಸಾಲ			
21.	ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿ ಮುದ್ರಾ ಯೋಜನೆ			
22.	ಸ್ಟಾಂಡ್ ಅಪ್ ಇಂಡಿಯಾ ಸ್ಕೀಮ್			
23.	ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿ ಜನ್ ಧನ್ ಯೋಜನೆ			
24.	ವೈಯುಕ್ತಿಕ ನಿವೃತ್ತಿ ಖಾತೆ			
25.	ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿ ಸೋಶಿಯಲ್ ಸೆಕ್ಯೂರಿಟಿ ಸ್ಕೀಮ್			
26.	ಪ್ರವಾಸಿ ವಿಮೆ			
27.	ಮನೆಯ ವಿಮೆ			
28.	ಸ್ವ ಸಹಾಯ ಯೋಜನೆ			
29.	ಪಿಗ್ಮಿ			
30.	ಪ್ರವಾಸಿ ಚೆಕ್			
31.	ಸಾಲದ ಪತ್ರ			
32.	ಜಿಲ್ಲಳ ರಿಯಾಯಿತಿ			
33.	ಸಂಗ್ರಹಣೆ ಮತ್ತು ಕ್ರೆಡಿಟ್ ಸಾಧನಗಳ ಪಾವತಿ			
34.	ವಿದೇಶಿ ಕರೆನ್ಸಿ ವಿನಿಮಯ			
35.	ಆನ್‌ಲೈನ್ ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್			

3.ಯಾವುದಾದರೂ ಸೇವೆಗಳು ಪ್ರಯೋಜನಕ್ಕೆ ಬರದಿರಲು ಕಾರಣವೇನು?

ಅವಿದ್ಯಾವಂತತೆ　　ಮಾಹಿತಿ ಇಲ್ಲದಿರುವಿಕೆ　　ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇಲ್ಲದಿರುವಿಕೆ

ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದ ಅಳವಡಿಕೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ　　ಭಯ　　ಇತರ

4.ಈ ಮೇಲಿನ ಯೋಜನೆಗಳು ಯಾವ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕೆ ಪ್ರಯೋಜನಕಾರಿಯಾಗಿದೆ?

ಕ್ರ.ಸಂಖ್ಯೆ	ವಿಷಯ	ತುಂಬಾ	ಸ್ವಲ್ಪ ಮಟ್ಟಿಗೆ	ಪರವಾಗಿಲ್ಲ	ಇಲ್ಲವೇ ಇಲ್ಲ
1.	ಬಡ್ಡಿ ಪಡೆಯಲು				
2.	ಉಳಿತಾಯದ ಕೂಡುವಿಕೆ				
3.	ಭವಿಷ್ಯಕ್ಕೆ ಕಾಲ ನಿಧಿ				
4.	ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ಠೇವಣಿ				
5.	ಸ್ವ ಉದ್ಯೋಗಕ್ಕೆ				
6.	ಖರ್ಚು ಕಡಿಮೆ				
7.	ಎಲ್ಲರೂ ಖಾತೆ ತೆರೆಯಲು ಸಾಧ್ಯ				
8.	ಮನೆ ಸಾಲ				
9.	ಮಕ್ಕಳ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ				
10.	ಸುಲಭ ರವಾನೆ				
11.	ಹಣ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಇರಬೇಕೆಂದೇನಿಲ್ಲ				
12.	ಹಣವು ಸುರಕ್ಷಿತ				
13.	ಚಿನ್ನದ ಸಾಲ ಪಡೆಯಲು				
14.	ಆಸ್ಥಿಯನ್ನು ಅಡವಿಡದೆ ತೆಗೆಯುವ ಸುಲಭ ಸಾಲ				
15.	ಸುಲಭ ಕಂತುಗಳು				
16.	ಹಣದ ನಿರ್ವಹಣೆಗೆ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ				
17.	ತುರ್ತು ಸಂದರ್ಭ				
18.	ಸುಲಭ ಕಂತಿನ ವಿಮೆಯಿಂದ ಹೆಚ್ಚಿನ ಅಪಘಾತ ರಕ್ಷಣೆ				
19.	ಮೊಬೈಲಿನಿಂದ ಸುಲಭ ಕಾರ್ಯ				

20.	ಸುಲಭ ಹಣ ಪಾವತಿ				
21.	ದೂರ ಪ್ರಯಾಣಕ್ಕೆ ಸುಲಭ				
22.	ವ್ಯವಹಾರದ ವಿಸ್ತರಣೆ				
23.	ಶುಲ್ಕಗಳು ಕಡಿಮೆ				
24.	ಬಡ್ಡಿ ಜಾಸ್ತಿ				
25.	ಮೆಸೆಜ್ ಮೂಲಕ ಖಾತೆಗಳ ವಿವರಣೆ				
26.	ವಾಹನ ಖರೀದಿ				
27.	ಇಂಟರ್ ನೆಟ್ ಅಗ್ಗ ಹಾಗಾಗಿ ಬ್ಯಾಂಕು ಮೊಬೈಲಿನಲ್ಲಿ ಸಾಧ್ಯವಿದೆ				
28.	ಆಸ್ತಿಯ ಸುರಕ್ಷತೆ				
30.	ಪೆನ್ಶನ್				

5.ಬ್ಯಾಂಕಿನ ಸೇವೆಗಳು ನಿಮಗೆ ಯಾವ ರೀತಿಯ ಬದಲಾವಣೆಯನ್ನು ತಂದಿವೆ?

ಕ್ರ. ಸಂಖ್ಯೆ	ವಿಷಯ	ತುಂಬಾ	ಸ್ವಲ್ಪ	ಪರವಾಗಿಲ್ಲ	ಇಲ್ಲ
1.	ಜ್ಞಾನ ಹೆಚ್ಚಿದೆ				
2.	ಆದಾಯ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ				
3.	ವ್ಯವಹಾರ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ				
4.	ಭವಿಷ್ಯದ ಚಿಂತನೆಯಿಂದ ಮುಕ್ತಿ				
5.	ಖರ್ಚು ಕಡಿಮೆ ಉಳಿತಾಯ ಜಾಸ್ತಿ				
6.	ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಹಣದ ವಿನಿಯೋಗ				
7.	ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ತೆರಿಗೆ ಪಾವತಿ ಸುಲಭವಾಗಿದೆ				
7.	ಉತ್ತಮ ಗುಣಮಟ್ಟದ ವಸ್ತುಗಳ ಬಳಕೆ ಸಾಧ್ಯ				
8.	ಮನೆ ಕಟ್ಟಲು				
9.	4 ಚಕ್ರ ವಾಹನ ಖರೀದಿ				
10.	ದ್ವಿ ಚಕ್ರ ವಾಹನ ಖರೀದಿ				
11.	ಕೈಯಲ್ಲಿ ಹಣದ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ				

12.	ಉತ್ತಮ ಗುಣಮಟ್ಟದ ಆಹಾರ ಖರೀದಿ				
13.	ಒಳ್ಳೆಯ ಕೆಲಸ				
14.	ಉತ್ತಮ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ				
15.	ಸುಲಭ ಸಾಲ				
16.	ಆಸ್ತಿ ಮಾರಾಟ				
17.	ಹಣ ಸಂಗ್ರಹಣೆ				
18.	ಉಡುಗೆ ತೊಡುಗೆಗಳ ಬದಲಾವಣೆ				
19.	ಕೆಲಸದ ಗಂಟೆ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿದೆ				
20.	ಬಡ್ಡಿಯ ಉಳಿಕೆ				

6. ಬ್ಯಾಂಕಿನ ಸೇವೆಯಿಂದ ನೀವು ಸಂಪೂರ್ಣ ಸಂತೋಷಿತರೇ?

ಹೌದು ಪರವಾಗಿಲ್ಲ ಚೆನ್ನಾಗಿದೆ ಇಲ್ಲ

7. ನೀವು ಮುಂದೆ ಬ್ಯಾಂಕಿನಿಂದ ಬಯಸುವ ಬದಲಾವಣೆ ಏನು?